

21. VMTDK REZÜMÉKÖTET

2022

Szerkesztette:
Csányi Erzsébet

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

Tudomány: út a világ megismeréséhez

A 21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia társszervezője
az Újvidéki Egyetem Technológiai és Mezőgazdasági Kara

21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

21. Vojvođanska mađarska naučna konferencija studenata

21. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2022. november 24–27.

21. VMTDK REZÜMÉKÖTET

2022

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

Újvidék, 2022

21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

Újvidék, 2022. november 24–27.

Újvidéki Egyetem, Rektorátus (dr. Zoran Đinđić 1.)

Technológiai Kar (Újvidék, Lazar cár sugárút 1.)

Mezőgazdasági Kar (Dositej Obradović tér 8.)

21. VMTDK KERETPROGRAM

2022. november 24. (csütörtök)

10.00–15.00

PHILOS MŰHELYKONFERENCIA 2022

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, üvegpavilon (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

5

2022. november 25. (péntek)

21. VMTDK ART

Művészeti konferenciaprogramok

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

18.00–19.00

VMTDK-TÁRLAT

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, üvegpavilon (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

TÁRLATMEGNYITÓ: **mgr. Lázár Tibor** és **Gubik Korina** képzőművészek köszöntője, a kiállító alkotók bemutatkozása

Fazekas Sára (Újvidék):

REKONSTRUÁLT TERMÉSZET

Munjin Andrea (Újvidék):

BÉKE

Szabados Zsófi–Rác Petra (Újvidék):

FOLYAMAT (vers, festmény)

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

Tarkó János (Újvidék):

HAIKU

Törteli Réka (Újvidék):

MEG NEM FESTETT KÉPEK

Varga Emília (Újvidék):

GYÖKEREK AZ AGYAGBAN

19.00

EGYÉB MŰVÉSZETI PROGRAMOK

Helyszín: a Rektorátus amfiteátruma

ZENEMŰVÉSZEZET

19.00–19.10

Jung Anna (Újvidék):

CHARLES PIROYE: LA PAIX – A BÉKÉS, BAROKK RITKASÁG (orgonajáték)

19.10–19.25

Jenován Flórián (Újvidék):

BARTÓK BÉLA: GYERMEKEKNEK (SZ. 42, BB 53) (zongorajáték)

19.25–19.40

Kiss Tamás (Újvidék):

A ZENE MINT A NYUGALOM MEGTESTESÍTŐJE (szólóének zongorakísérettel)
(Vincenzo Bellini Vaga luna, Franz Schubert An die Music, Kodály Zoltán A csitári hegyek alatt)

19.40–19.45

Mezei Szimóna (Győr):

SERGEI PROKOFIEV-OP. 22 TOVATŰNŐ LÁTOMÁSOK (zongorajáték)

MULTIMÉDIA

19.45–20.00

Pásztor-Kicsi Tamás-Brasnyó Albert (Újvidék):

EGYENES LABIRINTUS (kisfilm Pilinszky János azonos c. verse alapján)

20.00–20.15

S z ü n e t

SZÍNHÁZMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

20.15–20.45

H2O (kamaraelőadás)

Fellépnek: **Mezei Gresák Lea, Hodik Annabella, Szabó Regina, Varga Benjámín** (Újvidék)

Szövegkönyvíró és rendező: **Dupák Fanni**

20.45–21.00

Dupák Fanni (Újvidék):

PAX POETICA (önismereti performansz versmondással)

VMTDK ART – MŰVÉSZEK KÖZÖS FOTÓJA

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

2022. november 26. (szombat)

Tudományos konferenciaprogramok

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum (Újvidék, Dositej Obradović tér 8.)

9.30–10.00

MEGNYITÓ

Himnuszok

Zenei megnyitó – **Kiss Tamás** énekszólója (zongorakíséret: **Jenován Flórián**)

10.00–10.30

KÖSZÖNTŐK

MEGNYITÓBESZÉDEK

Dr. Vickó Krisztina, a 2021-es Kristálygömb Díj nyertese

Dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke

10.30–11.00

PLENÁRIS ELŐADÁS

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Újvidék:

HOGYAN TÖLTÖTTEM EL A NYÁRI SZÜNIDŐT – AVAGY TEREPKUTATÁS AZ ADRIA MENTÉN

TUDOMÁNYOS PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

Elnöklők: **Albert Éva** (Újvidék), **Kaiser Zsanett** (Szeged)

11.00–11.20

Pomázi-Bárdonicsek Dominika (Pécs):

ÁLTALÁNOS EMBERI KISZOLGÁLTATOTTSÁG ÉS TÚLÉLÉSI STRATÉGIÁK A GULÁG
NŐI TÁBORAIBAN (1934–1953)

11.20–11.40

Pletikoszity Gábor (Újvidék):

A DSPP GÉN PROTEINKÓDOLÓ-SZEKVENCIÁJÁBAN FELLÉPŐ PONTMUTÁCIÓK SZÁMÍTÓGÉPES
ELEMZÉSE

11.40–12.00

Szűcs Dóra (Újvidék):

A MÁSIK SZEMÉBEN (Hernyák Zsóka *Vadas* c. kötetének animálpoétikai elemei)

12.00

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

12.00–13.30

EBÉD

Helyszín: A Mezőgazdasági Kar amfiteátrum előtti csarnoka

13.30–19.00

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK

Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositej Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.)

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

- 19.00–20.00 **MENTORI ÉRTEKEZLET**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint
- 20.00–21.00 **A KRISTÁLYGÖMB DÍJ ÁTADÁSA DR. VASTAG ERNÁNAK**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum
- KONFERENCIAKIÉRTÉKELÉS, OKLEVÉLKIOSZTÁS**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum
- 21.00–01.00 **VMTDK-BULI**
Helyszín: Zeppelin hajó – Cafe Zeppelin (Újvidék, A fasizmus áldozatainak útja sz. n./Kej žrtava racije b. b.)

2022. november 27. (vasárnap)

- 10.00–14.00 **SZERVEZŐI KERESZTAL**
Helyszín: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Tudósklub (Újvidék, Vojvode Mišića 1., udvari szárny)

8

T E R E M B E O S Z T Á S

2022. november 26. (szombat)

- 9:30–12:00 **PLENÁRIS PROGRAM (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)**
- 13:30–21:00 **SZEKCIÓS PROGRAM**
- **ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint)**
 - **ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok (Technológiai Kar, 12-es terem)**
 - **TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I. (Mezőgazdasági Kar, P2/földszint)**
 - **TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II. (Technológiai Kar, amfiteátrum)**
 - **HUMÁN Tudományok I. (Mezőgazdasági Kar, P5/földszint)**
 - **HUMÁN Tudományok II. (Mezőgazdasági Kar, P4/földszint)**
 - **HUMÁN Tudományok III. (Mezőgazdasági Kar, P3/földszint)**
 - **MŰVÉSZETEK (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)**
- 19:00–20:00 **MENTORI ÉRTEKEZLET (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)**

2022. november 26. (szombat)

Délutáni tudományos szekcióülések

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint

Egészségtudományok | Multidiszciplináris természettudományok | Gyógyszertudományok | Biológiai tudományok
| Erdészeti és vadgazdálkodási tudományok | Állattenyésztési tudományok | Multidiszciplináris agrártudományok
| Elméleti orvostudományok | Orvostudományok | Állatorvosi tudományok | Környezettudományok | Élelmiszertudományok
| Agrártudományok | Klinikai orvostudományok

Szekcióvezetők:

Kastori Rudolf akadémikus

Dr. Bagi ifj. Ferenc egyetemi tanár, ŰE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Horák Rita rendkívüli egyetemi tanár, ŰE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Szent István Egyetem, Kertészettudományi Kar, Budapest

Dr. Pajic Mária egyetemi tanár, ŰE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék (SZÓVIVŐ)

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, ŰE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Elnöklők: **Pletikoszity Gábor** (Újvidék), **Fehér Flóra** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Móricz Kincső Boróka** (Újvidék):
A CSAPVÍZ ÉS A PALACKOZOTT VÍZ FIZIKAI-KÉMIAI MINŐSÉGÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA
- 13.45–14.00 **Rostás Csenge** (Újvidék):
FOLYÓ- ÉS CSAPVIZEK VIZSGÁLATA
- 14.00–14.15 **Pletikoszity Tamás** (Újvidék):
A CUKORRÉPALEVÉL-FEHÉRJE KIVONÁSA IZOELEKTROMOS KICSAPÁSI MÓDSZERREL
- 14.15–14.30 **Berta Krisztina** (Újvidék):
KOMBUCHA ITAL ELŐÁLLÍTÁSA KÜLÖNBÖZŐ TÁPTALAJOKON
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Lajkó Flórián** (Újvidék), **Rostás Csenge** (Újvidék)
- 14.45–15.00 **Szécsényi Kata** (Újvidék):
A ROSA CANINA TERMÉSÉNEK ÉS MAGHOZAMÁNAK A VÁLTOZÁSA A FEKETEFOLTOSÁG
(DIPLOCARPON ROSAE) FÜGGVÉNYÉBEN
- 15.00–15.15 **Illés Antónia** (Újvidék):
A MEGGYFASZÁRADÁS NÖVÉNYKÓRTANI OKAINAK VIZSGÁLATA

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.15–15.30 **Simon Oszkár** (Újvidék):
A MOGYORÓFÁK SZÁRADÁSÁNAK NÖVÉNYKÓRTANI OKAI
- 15.30–15.45 **Reéb Zsófia** (Budapest):
A BAZOLATERÁLIS AMYGDALA FÁJDALMI INGERRE VÁLASZOLÓ PRINCIPÁLIS SEJTJEINEK ANATÓMIAI ÉS *IN VIVO* ELEKTROFIZIOLÓGIAI JELLEMZÉSE
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Simon Oszkár** (Újvidék), **Szécsényi Kata** (Újvidék)
- 16.00–16.15 **Mihalek Nóra** (Újvidék-Bern):
A HIPEROXIA SZEREPE A MŰTÉT UTÁNI HÁNYINGER ÉS HÁNYÁS ELŐFORDULÁSÁNAK CSÖKKENTÉSÉBEN MELLRÁK OPERATÍV KEZELÉSE UTÁN
- 16.15–16.30 **Lajkó Flórián** (Újvidék):
SZUPRAMAXIMÁLIS TERHELÉST KÖVETŐ PARASZIMPATIKUS REAKTIVÁCIÓ
- 16.30–16.45 **Rececki Tibor** (Újvidék):
A SZAMÁRTEJ TERMELÉSE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI
- 16.45–17.00 **Fehér Flóra** (Újvidék):
AZ EMLŐDAGANAT TULAJDONSÁGAI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSE
- 17.00–17.15 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Rececki Tibor** (Újvidék), **Mihalek Nóra** (Újvidék-Bern)
- 17.15–17.30 **Viktor Alexandra** (Újvidék):
A MELANOMA ÉS RIZIKÓFAKTORAI
- 17.30–17.45 **Hovanyec Ildikó** (Újvidék):
A COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A BURNOUT-SZINDRÓMÁRA AZ EGÉSZSÉGÜGYI NŐVÉREK KÖRÉBEN
- 17.45–18.00 **Janošević Nataša–Puskás Valentin** (Újvidék):
AZ INFRAVÖRÖS FÉNY JELENTŐSÉGE A VÉNÁK VIZUALIZÁCIÓJÁBAN
- 18.00–18.15 **Boros Dianna** (Szabadka):
ZÖLDÜLŐ SZÉPSÉGIPAR?
- 18.15–18.30 **Kiss Noémi** (Újvidék):
A PH ÉRTÉK HATÁSA A HIBISZKUSZ TEA SZÍNÉRE
- 18.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok

Technológiai Kar, 12-es terem

Fizikai tudományok | Földtudományok | Kémiai tudományok | Matematika- és számítástudományok
| Agrár műszaki tudományok | Anyagtudományok és technológiák | Építészmérnöki tudományok
| Építőmérnöki tudományok | Gépészeti tudományok | Informatikai tudományok
| Katonai műszaki tudományok | Közlekedéstudományok | Multidiszciplináris műszaki tudományok
| Vegyészmérnöki tudományok | Villamosmérnöki tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Kaszás-Lazetic Karolina egyetemi tanár, ŰE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ŰE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Pósa Mihály egyetemi tanár, ŰE, Orvostudományi Kar, Újvidék (SZÓVIVŐ)

Dr. Tarján László egyetemi tanár, ŰE, Műszaki Kar, Újvidék

Elnöklők: **Bereczki Norman** (Budapest), **Mezei Róbert** (Újvidék)

11

- 13.30–13.45 **Fodor Máté** (Újvidék):
A FELÜGYELT ÉS A NEM FELÜGYELT OSZTÁLYOZÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA FÖLDHASZNÁLAT
ÉS TALAJBORÍTOTTSÁG KATEGORIZÁLÁSÁNÁL
- 13.45–14.00 **Mihályi Zselyke** (Újvidék):
A HUNGA TONGA-HUNGA HA'APAI TŰZHÁNYÓ KITÖRÉS KÖVETKEZMÉNYEINEK ELEMZÉSE
- 14.00–14.15 **Piri Pál** (Újvidék):
TŰZESETEK MŰHOLDAS MEGFIGYELÉSE
- 14.15–14.30 **Papp Daniella** (Budapest):
BIOLÓGIAILAG AKTÍV PEPTIDEK SZILÁRD FÁZISÚ SZINTÉZISE, TISZTÍTÁSA
ÉS MINŐSÉGI ELLENŐRZÉSE
- 14.30–14.45 *S z ű n e t*
- Elnöklők: **Mihályi Zselyke** (Újvidék), **Fodor Máté** (Újvidék)
- 14.45–15.00 **Mihályi Csenge** (Újvidék):
DIGITÁLIS KÉPEK HOMÁLYTALANÍTÁSA
- 15.00–15.15 **Mezei Róbert** (Újvidék):
DIGITÁLIS KÉPEK ZAJTALANÍTÁSA VARIÁCIÓS MODELLEK ALKALMAZÁSÁVAL

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.15–15.30 **Csóré Bertold** (Komárom):
PROGRAMOZÁS – ÉLMÉNYALAPÚ OKTATÁS OZOBOT
- 15.30–15.45 **Pálfi Dajana** (Szabadka):
A PROGRAMKÓD OLVASHATÓSÁGÁNAK ÉS MEGÉRTÉSÉNEK MÉRÉSE SZEMKÖVETÉS
TECHNIKÁVAL
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Piri Pál** (Újvidék), **Papp Daniella** (Budapest)
- 16.00–16.15 **Balázs Emília** (Újvidék):
JELSZAVAK FELTÖRÉSE BRUTE FORCE SEGÍTSÉGÉVEL
- 16.15–16.30 **Erdélyi Violetta** (Újvidék):
NAGYHATALMAK ÁLTAL TÁMOGATOTT HACKER CSOPORTOK
- 16.30–16.45 **Bereczki Norman** (Budapest):
VISSZAÉLÉSEK DETEKTÁLÁSA GÉPI TANULÁSI MÓDSZEREKKEL
- 16.45–17.00 **Guzsvány Szilvia** (Újvidék):
MATEMATIKAI MODELLEK A JÁRVÁNYTANBAN
- 17.00–17.15 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Balázs Emília** (Újvidék), **Guzsvány Szilvia** (Újvidék)
- 17.15–17.30 **Kocsis Krisztina** (Szabadka):
ALAKZATFELISMERÉSI MÓDSZER ALKALMAZÁSA JELENLÉT-NYILVÁNTARTÓ RENDSZERBEN
- 17.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar, P2/földszint

Állam- és jogtudományok | Gazdálkodás- és szervezéstudományok | Közgazdaságtudományok
| Multidiszciplináris társadalomtudományok | Sporttudományok | Szociológiai tudományok | Történelemtudományok
| Neveléstudományok | Pszichológiai tudományok | Földrajztudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék

Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék (SZÓVIVŐ)

Dr. Pétervári Máté adjunktus, Magyar Jogtörténeti Tanszék, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Dr. Dudás Attila egyetemi tanár, ÚE, Jogi Kar, Újvidék

Elnöklők: **Király Ibolya** (Újvidék), **Szabó István** (Szeged)

- 13.30–13.50 **Agócs Petra Márta** (Szeged):
A FELRÓHATÓ ELŐMAGATARTÁSOK SZEREPE A BÜNTETŐJOGBAN
- 13.50–14.10 **Forgó Zsanett** (Szeged):
A KALOCSAI KIRÁLYI TÖRVÉNYSZÉK KÍSÉRLETE A CSALÁDI BÉKE MEGTEREMTÉSÉRE
(Az özvegyi jog korlátozása a bírósági gyakorlatban a dualizmus időszakában)
- 14.10–14.30 **Laskai Fanni** (Szeged):
AZ „ONLYFANS” KIHÍVÁSAI A BÜNTETŐJOGI SZABÁLYOZÓRENDSZERBEN
- 14.30–14.50 **Varga Benedek** (Szeged):
AZ ÁRDRÁGÍTÓ VISSZAÉLÉSEK MÚLTJA, JELENE, JÖVŐJE
- 14.50–15.10 **Gyurik Zita** (Szeged):
AZ ELŐKÉSZÜLET FOGALMI HATÁRAINAK VIZSGÁLATA
- 15.10–15.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Forgó Zsanett** (Szeged), **Pataki Valentina** (Újvidék)
- 15.30–15.50 **Papp Csaba István** (Szeged):
CSANÁD VÁRMEGYE ÉS KÖZSÉGEI AZ 1886:XXII. TC. HATÁLYBA LÉPÉSÉT KÖVETŐEN
(A községek feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai)
- 15.50–16.10 **Sűrű Cintia** (Szeged):
DIGITÁLIS JOGÁSZOK, AVAGY AZ ONLINE OKTATÁS HATÁSA A SZEGEDI JOGÁSZKÉPZÉSRE

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 16.10–16.30 **Király Ibolya** (Újvidék):
JOGELLENES GYERMEKELVITEL A SZERB ÉS A MAGYAR JOGBAN
- 16.30–16.50 **Szabó István** (Szeged):
KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK BÍRÓI GYAKORLATA A PROVIZÓRIUM KORSZAKÁBAN
- 16.50–17.10 **Kalmár Anett** (Szeged):
ÚJ TÍPUSÚ SZEXUÁLIS BŰNCSELEKMÉNYEK A DIGITÁLIS VILÁGBAN
- 17.10–17.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Varga Benedek** (Szeged), **Kalmár Anett** (Szeged)
- 17.30–17.50 **Szabó Zsuzsanna** (Újvidék):
A VAJDASÁGI MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK MARKETINGSZKÖZ-HASZNÁLATA
- 17.50–18.10 **Pataki Valentina** (Újvidék):
AZ ONLINE MARKETING, VALAMINT A KÜLÖNBÖZŐ GENERÁCIÓK (BABY BOOMER, X, Y, Z)
ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI
- 18.10–18.30 **Korhecz Réka** (Újvidék):
PROMETHEE ÉS TOPSIS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK VÁSÁRLÁSAKOR
- 18.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.

Technológiai Kar, amfiteátrum

Neveléstudományok | Pszichológiai tudományok | Sporttudományok | Szociológiai tudományok

Szekcióvezetők:

Badis Róbert kutató, Zenta

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Ivanović Josip egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Námesztovszki Zsolt egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka (SZÓVIVŐ)

Kovács Cintia tanársegéd, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Elnöklők: **Kopunović Dávid** (Pécs), **Móricz Virág Kinga** (Újvidék)

- 13.30–13.50 **Müller Tündér Éva** (Pécs):
AZ UTCÁK SORAI (Három utcai lap hajléktalanság-reprezentációjának kvalitatív tartomelemzése)
- 13.50–14.10 **Hajdu Noémi** (Pécs):
OKTATÁSPOLITIKAI BEAVATKOZÁSOK ÉS HATÁSAIK (30 év egy ormánsági kisiskolában)
- 14.10–14.30 **Horváth Gergely** (Pécs):
A „TANÍTSUNK MAGYARORSZÁGÉRT!” MENTORPROGRAM HATÁSAI A MENTOROKRA
(A mentori élmények és fejlődés megítélésének vizsgálata)
- 14.30–14.50 **Mecserik Vivien** (Szabadka):
A DIGITÁLIS KOMPETENCIA ÉS A TÁVOKTATÁST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA EGYE-
TEMI OKTATÓK KÖRÉBEN
- 14.50–15.10 **Sarus Tamás** (Pécs):
A TESTNEVELŐTANÁR-HALLGATÓK KIÉGÉSÉNEK ÉS MOTIVÁLTságÁNAK LONGITUDINÁLIS
VIZSGÁLATA
- 15.10–15.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Müller Tündér Éva** (Pécs), **Sarus Tamás** (Pécs)
- 15.30–15.50 **Kopunović Dávid** (Pécs):
A REFLEXÍV IMPOTENCIA JELENSÉGÉNEK VIZSGÁLATA MAGYAR FIATALOK KÖRÉBEN
- 15.50–16.10 **Rottler Lili** (Pécs):
PSZICHOANALÍZIS ÉS AZ ANYASÁG MÍTOSZA

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 16.10–16.30 **Móricz Virág Kinga** (Újvidék):
A VAJDASÁGI TÖBBSÉGI PEDAGÓGUSOK FELKÉSZÜLTSEGE A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT
IGÉNYLŐ GYERMEKEK OKTATÁSÁRA
- 16.30–16.50 **Kalmár Edina** (Újvidék):
IRODALOMTERÁPIA A MAGYARÓRÁN
- 16.50–17.10 **Szitás Teodóra** (Szeged):
MAGYARORSZÁGI ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA
(Egy nagymintás mérés eredményei)
- 17.10–17.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Rottler Lili** (Pécs), **Szitás Teodóra** (Szeged)
- 17.30–17.50 **Huszár Anna** (Újvidék):
TANÁRTÍPUSOK, TANÁRI TEKINTÉLY ÉS A SIKERES TANÁRI PÁLYA
- 17.50–18.10 **Angyal Nándor** (Újvidék):
A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓ CSAPAT JÁTÉKOSAINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE
- 18.10–18.30 *O n l i n e* **Tóth Johanna** (Újvidék, München):
EMPÁTIA ÉS ÉRZELMI INTELLIGENCIA KORAI ÉS KÉSEI VAJDASÁGI KÉTNYELVŰEKNÉL
- 18.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar, P5/földszint

Nyelvtudományok | Néprajz és kulturális antropológiai tudományok | Média- és kommunikációs tudományok | Neveléstudományok

Szekcióvezetők:

- Dr. Horváth Futó Hargita** egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Molnár Csikós László ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Pápista Zsolt, ÚE, BTK, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék (SZÓVIVŐ)
Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Halupka-Resetar Szabina egyetemi tanár, ÚE, BTK, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Elnöklők: **Vida Tamás** (Pécs), **Dudás Norbert** (Szabadka)

- 13.30–13.45 **Keceli Mészáros Sára** (Újvidék):
AZ ANGOL NÉVELŐK ELSAJÁTÍTÁSA (Különbségek a magyar-, és a szerbajkú diákok perspektívájából)
- 13.45–14.00 **Szoboszlai Enikő Kitty** (Újvidék):
KITALÁLT NYELVEKRŐL A QUENYA NYELV FÉNYÉBEN
- 14.00–14.15 **Juszkán Petra** (Újvidék):
NYELVEK MEZSGYÉJÉN (Az anyanyelv, az idegen nyelv és a környezetnyelv státusza a munkamemóriában)
- 14.15–14.30 **Juhász Petra** (Szabadka):
A SZABADKAI GOMBKÖTŐ UTCA NÉPRAJZI-MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI VIZSGÁLATA
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Csapó Zsófia** (Baja), **Mezei Szimóna** (Győr)

- 14.45–15.00 **Bencsik Zsófia** (Újvidék):
KIS KECE LÁNYOM (Mai topolyai esküvők a néphagyomány tükrében)
- 15.00–15.15 **Merkl Nóra Mária** (Pécs):
A SZEMÉLYISÉG EGYSÉGÉNEK ELPORLADÁSA (Narratív játékok feminin és maskulin szemszögből)
- 15.15–15.30 **Vida Tamás** (Pécs):
AZ ÚJ SZOVJET EMBER KÉPEI (Propaganda Szergej Loznyica dokumentumfilmjeiben)
- 15.30–15.45 **Lajó Odil** (Pécs):
ÜRES TEREK ÉS ÜRES IDŐK (*A lányok* (2020) narratológiai és műfajelméleti megközelítései)
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Juszkán Petra** (Újvidék), **Merkl Nóra Mária** (Pécs)

- 16.00–16.15 **Dudás Norbert** (Szabadka):
VAJDASÁGI MAGYAR TIKTOKEREK ÉS YOUTUBEREK
- 16.15–16.30 **Mezei Szimóna** (Győr):
A ZONGORATANULÁS POZITÍV ÉS LÉLEKTANI HATÁSAI A WALDORF ISKOLARENDSZERBEN
TANULÓ DIÁKOKNÁL
- 16.30–16.45 **Móra Krisztina** (Szabadka):
ZENEI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE IKT ESZKÖZÖKKEL
- 16.45–17.00 **Rétfalvi P. Zsófia** (Pécs):
NŐNEVELÉS ÉS MOZGALMISÁG (Fráter Erzsébet és Veres Pálné)
- 17.00–17.15 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Keceli Mészáros Sára** (Újvidék), **Móra Krisztina** (Szabadka)

18

- 17.15–17.30 **Csapó Zsófia** (Baja):
A NÉPTÁNC, NÉPI JÁTÉKOK SZEREPE A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉBEN
- 17.30–17.45 **Samu Lilla** (Komárom):
ZELK ZOLTÁN MESÉINEK ALKALMAZHATÓSÁGA TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT DIÁKOK
FEJLESZTÉSÉBEN
- 17.45–18.00 **Gloviczki Sarolta** (Budapest):
BIZTOS ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSI KOMPETENCIÁK ELŐSEGÍTÉSE EGY ALTERNATÍV TÁRSASJÁTÉK
SEGÍTSÉGÉVEL
- 18.00–18.15 *O n l i n e* **Bács Ágnes** (Újvidék):
A MESÉK TANÍTÁSÁNAK PROBLEMATIKÁJA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 5. ÉS 6. OSZTÁLYÁBAN
- 18.15–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

Mezőgazdasági Kar, P4/földszint

Filozófia | Irodalomtudományok | Multidiszciplináris bölcsészettudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Fogarasi György egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, MTTK, Szabadka (SZÓVIVŐ)

Dr. Bordás Sándor főiskolai tanár, Eötvös József Főiskola, Baja

Elnöklők: **Fekete Róbert** (Pécs), **Török Gabriella** (Újvidék)

- 13.30–13.50 **Daradics Boglárka** (Pécs):
ADALÉKOK LUKÁCS GYÖRGY DOSZTOJEVSZKIJ-KÉPÉNEK ÉRTELMEZÉSÉHEZ
- 13.50–14.10 **Ignác Barbara** (Pécs):
„THE GERMAN DREAM” (Karakterábrázolások Alfred Döblin *Berlin Alexanderplatz* című regényében és Burhan Qurbani azonos című filmjében)
- 14.10–14.30 **Bíró Botond** (Pécs):
AZ EMERGENS KULTÚRA POLITIKAI ASPEKTUSAI A *BACURAU* CÍMŰ FILMBEN
- 14.30–14.50 **Ónya Balázs** (Pécs):
AZ AUTORITÁS KETTŐS SZEREPE A FILOZÓFIÁBAN
- 14.50–15.10 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Bíró Botond** (Pécs), **Bicók Lea** (Újvidék)
- 15.10–15.30 **Horváth Mihály** (Pécs):
AZ ÖNFELSZÁMOLÓ MÉDIUM (A művészi destrukció politikája)
- 15.30–15.50 **Fenyő Dániel** (Pécs):
AZ UTÓPIKUS FUNKCIÓ ERDÉLY MIKLÓS MŰVÉSZETÉBEN
- 15.50–16.10 **Fekete Róbert** (Pécs):
LEFEJEZÉSGYAKORLATOK (A formátlanság alakzatai a New York-i transzgresszív mozi filmjeiben)
- 16.10–16.30 **Szabó Dorottya** (Pécs):
HARRY POTTER ÉS NÉHÁNY KÖNNYŰ OLVASMÁNY
- 16.30–16.50 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Ignác Barbara** (Pécs), **Szűcs Dóra** (Újvidék)

- 16.50–17.10 **Tóth Bálint** (Szeged):
A BOSZORKÁNY KERTJE (A cseléd-motivum és más poétikai megoldások Kosztolányi Dezsőnél és Csáth Géznál, a *Boszorkányos esték* és *A varázsló kertje* című novelláskötetekben)
- 17.10–17.30 **Bicók Lea** (Újvidék):
A GYERMEKKOR CSODAKERTJE
(Csáth Géza *A varázsló kertje* című novellájának ökokritikai megközelítése)
- 17.30–17.50 **Csondor Soma** (Pécs):
A MEGVÁLTATLANSÁG IKONJAI
(Az ikonikus paratextusok szerepe Borbély Szilárd magánmitológiájában)
- 17.50–18.10 **Török Gabriella** (Újvidék):
POLIP ÉS DISZNÓ
(Bencsik Orsolya *Több élet* és Kocsis Árpád *Oktopusz* c. köteteiről az animal studies szempontjából)
- 18.10–18.30 *O n l i n e* **Szeles Réka** (Újvidék):
A MEGÖRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA
(A fotográfia, az idő és az abszolútum Bartis Attila *A vége* c. regényében)
- 18.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

Mezőgazdasági Kar, P3/földszint

Filozófia | Irodalomtudományok | Történelemtudományok | Vallástudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Novák Anikó docens, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Pfeiffer Attila docens, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék (SZÓVIVŐ)

Dr. Kulcsár Sarolta kutató

Elnöklők: **Német Klaudió** (Budapest), **Folyi Bence** (Pécs)

- 13.30–13.45 **Fehér Miklós** (Újvidék):
PROPAGANDA ÉS KÉPREGÉNY A KILENCVENES ÉVEK DÉLSZLÁV HÁBORÚJÁNAK
IRODALMÁBAN
- 13.45–14.00 **Kálmán Barbara** (Szabadka):
A VÁMPÍR MINT NŐALAK
- 14.00–14.15 **Zabos Kasziba Angéla** (Újvidék):
FÉRFISZEREPEK TERÉK ANNA *HALOTT NŐK* CÍMŰ KÖTETÉBEN
- 14.15–14.30 **Kaiser Zsanett** (Szeged):
KÖKÖJSZIK ÉS BOBOJSZÁK AZ ÉVTIZEDEK ALATT
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Kaiser Zsanett** (Szeged), **Zabos Kasziba Angéla** (Újvidék)
- 14.45–15.00 **Taskovics Viktória** (Szeged):
NŐK A HÁBORÚ ELLEN: AZ ELLENÁLLÁS MINTÁZATAI A KORTÁRS OROSZ KULTÚRÁBAN
- 15.00–15.15 **Albert Éva** (Újvidék):
A GASTARBEITER ALAKJA TOLNAI OTTÓ MŰVEIBEN
- 15.15–15.30 **Zab Tamás Lóránd** (Pécs):
„A PROLETÁRFORRADALOM VIHARMADARAI VIDÉKEN”
(A Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolati hálózata)
- 15.30–15.45 **Vlasics Bálint** (Pécs):
SZILÁGYI MIHÁLY A MAGYAR HISTORIOGRÁFIÁBAN
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Zab Tamás Lóránd** (Pécs), **Madarász Marianna** (Újvidék)

- 16.00–16.15 **Grund Félix** (Szeged):
AZ 1875. ÉVI SZEGEDI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK
- 16.15–16.30 **Német Klaudió** (Budapest):
CSUBELA FERENC REFORM(?)POLITIKÁJA 1966–1973 KÖZÖTT
- 16.30–16.45 **Kovács István** (Pécs):
KONFLIKTUS UTÁN BÉKE? (Hatalmaskodási esetek a középkori Dél-Alföldön)
- 16.45–17.00 **Vukašinović Péter** (Újvidék):
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI 6. GYALOGEZRED (1762–1918)
- 17.00–17.15 *S z ü n e t*
- Elnöklők: **Pomázi-Bárdonicsek Dominika** (Pécs), **Taskovics Viktória** (Szeged)
- 17.15–17.30 **Morvai Rác Richárd** (Újvidék):
MOHÁCS TÓL ZSITVATOROKIG
(A XVI. századi Habsburg-oszmán viszonyok és írott források tanulmányozása)
- 17.30–17.45 **Madarász Marianna** (Újvidék):
POLITIKAI KARIKATÚRÁK A RÁKOSI-KORSZAKBAN (Tito és a Nyugat ábrázolása)
- 17.45–18.00 **Folyi Bence** (Pécs):
AZ ÓKERESZTÉNY KÉPZŐMŰVÉSZETEK JORDÁN ÉS VÖRÖS-TENGER PERSZONIFIKÁCIÓINAK
ÉRTELMEZÉSE
- 18.00–18.15 **Csabay István Csaba** (Pécs):
LÉLEK ÉS HATALOM (A büntetések enyhülése a modern büntetőrendszerben)
- 18.15–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

MŰVÉSZETEK

Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint

Film- és videoművészet | Képzőművészet | Multimédia | Színházművészet | Tánc- és mozdulatművészet | Zeneművészet
| Művészeti és művelődéstörténeti tudományok

Szekcióvezetők:

Mgr. Borbély Zoltán rendkívüli tanár, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék

Crnkovity Gabriella színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék

Gombos Dániel színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék (SZÓVIVŐ)

Gubik Korina képzőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

Dr. Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék

Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

Elnöklők: **Mezei Szimóna** (Győr), **Jenován Flórián** (Újvidék)

13.30–13.50 **Fazekas Sára** (Újvidék):
REKONSTRUÁLT TERMÉSZET

13.50–14.10 **Munjin Andrea** (Újvidék):
BÉKE

14.10–14.30 **Szabados Zsófi–Rác Petra** (Újvidék):
FOLYAMAT (vers, festmény)

14.30–14.50 **Tarkó János** (Újvidék):
HAIKU

14.50–15.10 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Brasnyó Albert** (Újvidék), **Hodik Annabella** (Újvidék)

15.10–15.30 **Varga Emília** (Újvidék):
GYÖKEREK AZ AGYAGBAN

15.30–15.50 **Jung Anna** (Újvidék):
CHARLES PIROYE: LA PAIX – A BÉKÉS, BAROKK RITKASÁG (orgonajáték)

15.50–16.10 **Jenován Flórián** (Újvidék):
BARTÓK BÉLA: GYERMEKEKNEK (SZ. 42, BB 53) (zongorajáték)

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 16.10–16.30 **Kiss Tamás** (Újvidék):
A ZENE MINT A NYUGALOM MEGTESTESÍTŐJE (Vincenzo Bellini Vaga luna, Franz Schubert An die Music, Kodály Zoltán A csitári hegyek alatt), (Szólóének zongorakísérettel)
- 16.30–16.50 *S z ü n e t*
Elnöklők: **Varga Emília** (Újvidék), **Fazekas Sára** (Újvidék)
- 16.50–17.10 **Mezei Szimóna** (Győr):
SERGEI PROKOFIEV-OP. 22 TOVATŰNŐ LÁTOMÁSOK
- 17.10–17.30 **Pásztor-Kicsi Tamás–Brasnyó Albert** (Újvidék):
EGYENES LABIRINTUS (Kisfilm Pilinszky János azonos című verse alapján)
- 17.30–17.50 **Dupák Fanni, Hodik Annabella, Szabó Regina, Mezei Gresák Lea, Varga Benjámín** (Újvidék):
H2O (kamaraelőadás)
- 17.50–18.10 **Dupák Fanni** (Újvidék):
PAX POETICA (önismereti performansz versmondással)
- 18.10–18.30 **Jenován Flórián** (Újvidék):
KÖZÉP-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI (liturgikus énekek a mai szentmiséken Közép-Bánátban)
- 18.30–19.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

ELŐSZÓ

A 21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia a béke rebbenékeny szitakötőszárnyával érkezett el az idén novemberben.

Ahogy a vilájárvány végét áhítoztuk, úgy sóvárgunk most a háborús förtelmek elmúlásáért. Top témánk a béke. A VMTDK ART keretében művészeti alkotások, a konferencia tudományos programjában pedig egyes kutatások is e központi gondolat jegyében születtek.

A vajdasági diákköri mozgalom új évtizedet nyitott, sikeresen lépett bele huszas éveibe. Megújult a szervezőcsapatunk, a meghívónk, a rezümékötetünk, a tudományos bizottságunk, és szakadatlan megújulást hoznak a jelentkezők, a fiatal kutatók: a VMTDK mozaikkockái minduntalanul változó kirakódsdi alapján állnak össze. Vannak, akik először lépnek fel, de nagyon sokan visszatérő szereplők, akik a konferencia honlapján évről-évre építgetik tudományos profiljukat.

A VMTDK élni akar, élni tud, mert megújulásra hív mindannyiunkat az értékkeresésben, az eredendő érdeklődésben, az energiák cseréjében, a játéktér kialakításában. Egyéni és közösségi utakat nyit meg, kis és nagy világokat ragyogtat meg a szemünk előtt.

Legyen ünnep a 21. VMTDK is, egyetemi hallgatóknak, doktoranduszoknak, tanároknak, szabad kutatóknak, vajdaságiaknak és külföldieknek!

Köszönettel tartozunk az anyagi és erkölcsi támogatásokért, amelyek – méltányolva a VMTDK eddigi eredményeit, értékelve az elmúlt évek alatt létrehozott, saját talajból kinövő modelljét – lehetővé tették, hogy a vajdasági magyar tudományos utánpótlás mozgalmát autochton történetté alakítsuk.

Újvidék, 2022. november 12.

Csányi Erzsébet

A TDK-dolgozatok összefoglalói

Plenáris tudományos diákköri ülészak

ÁLTALÁNOS EMBERI KISZOLGÁLTATOTTSÁG ÉS TÚLÉLÉSI STRATÉGIÁK A GULÁG NŐI TÁBORAIBAN (1934–1953)

Szerző: **POMÁZI-BÁRDONICSEK Dominika**, doktorandusz, IV. évfolyam

Témavezetők: **Dr. habil. BEBESI György PhD**, egyetemi docens;
Dr. habil. KOLONTÁRI Attila PhD

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola,
Európa és a magyarság a 18–20. században Doktori Program, Pécs

Kutatásom középpontjában az általános emberi kiszolgáltatottság, a sajátos tábori élethelyzetek, a túlélési stratégiák és a szovjet birodalmi modell logikájának ezen a területen történő működése áll. Vizsgálom, hogy 1934 és 1953 között, a tábori évek alatt miként próbálták őket megfosztani női méltóságuktól, valamint személyiségük feletti autonómiájuktól. Végül rávilágítok arra is, hogy milyen módon próbálták túlélni a tábort, és akárcsak minimálisan is javítani életkörülményeiken. Fókuszban az anyák, leszbikusok, prostituáltak és rokkantak állnak, valamennyiüket azonos szempont alapján vizsgálom. Egyik oldalon azok állnak, akik már a táborba kerülés előtt is anyák, homoszexuálisok, prostituáltak, rokkantak voltak. A másik oldalon pedig azok vannak, akik a táborban döntöttek úgy, hogy egy speciális túlélési stratégiát választanak (öncsonkítást végeznek, szexuális kapcsolatot építenek ki az örökkel/női rabtársakkal, vagy vállalnak gyermeket) annak érdekében, hogy megéljék a másnapot, túléljék a lágert. Ezen a ponton nyer interdiszciplináris jelleget kutatásom, hiszen annak megértéséhez, hogy a nők miért döntöttek egy sajátos élethelyzet, túlélési stratégia mellett, pszichológiai munkákat emelek be kutatásomhoz.

Kulcsszavak: **Gulág, női kényszermunkások, kiszolgáltatottság, túlélési stratégiák**

GENERAL HUMAN VULNERABILITY AND SURVIVAL STRATEGIES IN THE GULAG WOMEN'S CAMPS (1934–1953)

Author: **Dominika POMÁZI-BÁRDONICSEK**, fourth-year student

Supervisors: **Dr. habil. György BEBESI PhD**, university docent;
Dr. habil. Attila KOLONTÁRI PhD.

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Interdisciplinary Doctoral School, Pécs

The focus of my research is on general human vulnerability, specific camp life situations, survival strategies and the logic of the Soviet imperial model in this field. I examine how prisoners were deprived of their human dignity and their autonomy

over their personalities during the camp years between 1934 and 1953. Finally, I will examine the ways in which they tried to survive the camp and to improve their living conditions. The focus is on mothers, lesbians, prostitutes and disabled people, all of whom I examine from the same perspective. On one side are those who were already mothers, homosexuals, prostitutes, disabled before entering the camp. On the other side are those who decided to choose a specific survival strategy (self-mutilation, sexual relations with guards/female inmates, or having children) in the camp, in order to live through the next day, to survive the camp. It is at this point that my research takes on an interdisciplinary character, as I incorporate psychological work into my research to understand why women chose a particular life situation and survival strategy.

Keywords: gulag, women forced labourers, vulnerability, survival strategies

A DSPP GÉN PROTEINKÓDOLÓ-SZEKVENCIÁJÁBAN FELLÉPŐ PONTMUTÁCIÓK SZÁMÍTÓGÉPES ELEMZÉSE

Szerző: **PLETIKOSZITY Gábor**, negyedéves hallgató (pletikoszitygabor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. STOJISIĆ-MILOSAVLJEVIĆ Anastazija**, egyetemi professzor

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Belgyógyászati Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás a fogászatban jelentős DSPP gén standardizált változatának pontmutációit elemzi informatikai környezetben. A gén a dentin mineralizációjában vesz részt, mutációi során dentindiszpláziás rendellenességek lépnek fel, melyek következtében a dentin hipomineralizálttá válik, szerkezete szabálytalan, a dentincsatornák tágak, számuk csökken és gyakran egymásba csavarodnak. A kutatás lényege, hogy felmérje egy-egy mutációtípus gyakoriságát és helyét a génszekvencián, könnyebbé téve a rendellenesség öröklődésének és kórképének követését. Az eddigiekben több kutatás is megjelent, amely a rendellenesség tüneteit vizsgálja, azonban ilyen módszerrel és ilyen szempontból még nem lett megvizsgálva. Lebonyolításához egy saját fejlesztésű programot alkalmaztunk, amely az adott gén bázisrendjét elemzi, és ennek alapján állapítja meg, hogy mekkora eséllyel és hol keletkeznek nonsense mutációk, melyek következtében a fehérjeszintézis idő leáll, vagy el sem kezdődik. Mekkora eséllyel és hol jönnek létre missense mutációk, amelyek a keletkező fehérje szerkezetét megváltoztatják, valamint olyan mutációk, amelyek rejtettek maradnak.

Az eredmények a következők: a génnek 1.5026×10^{2730} pontmutációja van, amelyből 7.2409×10^{714} polimorf. A mutáció leggyakrabban adenint érint, legkisebb valószínűséggel pedig timint. Tripletek közül legnagyobb valószínűség szerint kódoló triplet mutálódik, valamint nála jelentkezik a legtöbb szinonim mutáció. Legkevésbé valószínű a stop kodon mutációja, legkevesebb szinonim mutációkkal pedig a triptofánt és a metionint kódoló tripletek rendelkeznek. Emellett összesen 210 nitrogén alapú bázis és 202 olyan triplet van, amelynél egy mutáció elég nonsense mutáció kialakításához, ebből egy a stop kodon, egy a start kodon, a maradék 200 ilyen triplet pedig elszórtan található a szekvencián. Az eredményekből látható,

hogy a gén mutációja számos esetben jelentős szerkezeti változást okoz a keletkező fehérjében, viszont nem elhanyagolható azon mutációk száma sem, melyek nem okoznak semmilyen morfológiai és funkcionális elváltozást.

Kulcsszavak: **DSPP gén, mutáció, elemzés**

COMPUTER ANALYSIS OF POSSIBLE POINT MUTATIONS IN THE PROTEIN CODING SEQUENCE OF THE DSPP GENE

Author: **Gábor PLETIKOSZITY**, fourth-year student (pletikoszitygabor@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Anastazija STOJIŠIĆ-MILOSAVLJEVIĆ**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Internal Medicine, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The main goal of the research is to examine possible point mutations of the DSPP gene in a computational environment. This gene has a main role in the mineralization of the dentin tissue and its mutation causes dentin dysplasia disorders that makes the dentin hypomineralized, causes irregular structure, makes dentin canals wide, reduces their number, and makes them twist into each other. The aim of the research is to estimate the frequency of each type of mutation and their places on the sequence, making the inheritance and the clinical picture easier to follow. Several research studies have already been done discussing the symptom of the disease, but none of them analysed the gene using these methods. To complete the research, a self-coded program was applied that analyses the sequence of the input gene, and shows the possibility of occurrence of nonsense mutations that cause the protein synthesis to stop or makes it unable to start, missense mutations that change the structure of the protein and mutations that remain “silent”, and shows their exact location on the sequence. The following results were found: the gene has 1.5026×10^{2730} point mutations of which 7.2409×10^{714} are polymorphic. Adenine has the highest chance of mutation, while thymine has the lowest. Focusing on the triplets, the triplet that codes the amino acid serine has the highest chance of mutation; it also has the most synonymous mutation. The mutation of the stop codon is the least possible, triplets that code tryptophan and methionine do not have any synonymous mutations. There are 210 nucleobases and 202 triplets where only one mutation is enough to create nonsense mutation, one of them is the stop codon, another is the start codon, the remaining 200 can be found scattered all around the sequence. It is noticeable from the results that the mutation of the gene causes significant structural change of the protein in many cases, but the number of mutations that do not cause any morphological and functional change is not negligible.

Keywords: **DSPP gene, mutation, analysis**

PLENÁRIS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

A MÁSIK SZEMÉBEN

Hernyák Zsóka *Vadas* c. kötetének animálpoétikai elemei

Szerző: **SZÜCS Dóra**, II. évfolyam (sz.doraa2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat Hernyák Zsóka *Vadas* című kötetének poszthumanista, bioesztétikai vonatkozású olvasatát kísérli megadni, az animal studies és a feminista poszthumanitás elméletét rávetítve a kötet rövidprózáira.

A poszthumanista érdeklődés fókuszában az emberi (*biosz*) és nem-emberi lét (*zoé*) közötti viszonyok mibenlétének feltárása, és ezen keresztül e szembenállás feloldása áll. Történetileg az antropocentrikus humanista szubjektum csupán a kirekesztett Másik ellenében létezhetett. A dolgozat ezen tény felismerésével fordul az eddig elhanyagolt állati és esetenként női ábrázolásának vizsgálata felé.

Hernyák novelláiban átjárhatóvá válik az emberi és állati világ, a narrátorok többször is belépnek a *zoé*ba, hogy részben vagy egészen feloldódjanak benne. E metamorfózisok révén elmosódik a határ emberi és állati test és perspektíva között. A kötet egyes szövegeinek témái (teherbe eséstől való félelem, szülés, nemi erőszak) pedig teret engednek egy feminista aspektus bevezetésének is. Elemzésemben vegyíteni kívánom az állati és női Másik elbeszélésbeli szerepének, megjelenítésének vizsgálatát.

Kulcsszavak: **állat, poszthumán, biosz, zoé, feminizmus, szem**

IN THE EYES OF THE OTHER

The animalpoetical elements in Zsóka Hernyák's "*Vadas*"

Author: **Dóra SZÜCS**, second-year student (sz.doraa2001@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europe" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The paper attempts to give a posthumanist, bioaesthetic reading of Zsóka Hernyák's book *Vadas*, by applying the theories of animal studies and feminist posthumanism to the short stories of the volume.

The focus of posthumanist interest is to explore the relations between human (*bios*) and non-human (*zoe*) existence and thereby resolve this opposition. Historically, the anthropocentric humanist subject could only exist in opposition to

PLENÁRIS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

the excluded Other. Recognising this fact, the paper turns to an examination of the previously neglected representations of the animal and, in some cases, the female Other.

In Hernyák's short stories, the human and animal worlds become interpenetrable, the narrators repeatedly entering the zoe to dissolve in it, in part or in whole. Through these metamorphoses, the boundaries between human and animal bodies and perspectives are blurred. The themes of some of the texts in the volume (fear of pregnancy, childbirth, sexual assault) also allow room for the introduction of a feminist aspect. In my analysis, I intend to combine the examination of the role and presentation of the animal and female Other in the narratives of *Vadas*.

Keywords: **animal, posthuman, bios, zoe, feminism, eye**

Élő természettudományok

A CSAPVÍZ ÉS PALACKOZOTT VÍZ FIZIKAI-KÉMIAI MINŐSÉGÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Szerző: **MÓRICZ Kincső Boróka**, III. évfolyam (morkinbor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár; **Dr. ŠČIBAN Marina**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Biotechnológia Tanszék, Élelmiszeri Biotechnológia, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az ivóvíz minősége kulcsfontosságú a mindennapjainkban. Kutatásomban a csapvíz és palackozott víz minőségét hasonlítom össze annak érdekében, hogy kiderítsem, melyik ivóvíz egészségesebb, illetve, melyek azok a különbségek, amelyek valóban számítanak, illetve megfelelnek-e a szerbiai előírásoknak, szabályoknak.

A vízminták a következők: az újvidéki vízvezetékéből származó friss csapvízminta és két véletlenszerűen kiválasztott palackozott, majd gáztalanított szénsavas ásványvíz (*Minaqua, Knjaz Miloš*). Fizikai-kémiai tulajdonságaikból kivizsgáltuk a pH-értéküket, alkalitásukat, elektromos-vezetőképességüket, keménységüket, mivel ezek a vízminőség szabályzata (Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće – „Sl. list SRJ”, br. 42/98 i 44/99 i „Sl. glasnik RS”, br. 28/2019) szerint a legfontosabb tényezői egy-egy ivóvíznek emberi fogyasztás szempontjából. A kapott eredmények alapján megállapítható, hogy a *Knjaz Miloš*-féle szénsavas ásványvíz tartalmazza a legtöbb oldott anyagot, amely több egészségügyi szempontból kedvező lehet, viszont a csapvíz kalcium-tartalma is kielégítő, ahogy más aspektusaiban sem különbözik annyira jelentős módon a palackozott vizektől, ami kimondaná, hogy sokkal kevésbé előnyös tulajdonságokkal rendelkezne.

Kulcsszavak: ivóvíz, csapvíz, palackozott víz, fizikai-kémiai minőség

COMPARISON OF THE PHYSICAL-CHEMICAL QUALITY OF TAP WATER AND BOTTLED WATER

Author: **Kincső Boróka MÓRICZ**, third-year student (morkinbor@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Zita SÖRÖS**, professor; **Dr. Marina ŠČIBAN**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Department of Biotechnology, Food Biotechnology, Novi Sad; “Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Having access to quality drinking water is crucial in our everyday life. In my research, I compare the quality of tap water and bottled water in order to find out which drinking water is healthier and what the differences that really matter

are, and whether the water samples comply with Serbian rules and regulations. The water samples are the following: the fresh tap water sample from the Novi Sad aqueduct and two randomly selected bottled and then degassed carbonated mineral waters (Minaqua, Knjaz Miloš). From their physical and chemical properties, we investigated their pH, alkalinity, electrical conductivity, and hardness, as these are the regulations of water quality (*Pravilnik o higijenskoj spregnnosti vode za piće* ("Sl. list SRJ", br. 42/98 and 44/99 and "According to *Sl. glasnik RS*", br. 28/2019)), the most important factors of drinking water from the point of view of human consumption.

Based on the results obtained, it can be concluded that Knjaz Miloš's carbonated mineral water contains the most dissolved substances, which can be beneficial from several health points of view, but the calcium content of tap water is also satisfactory, and, in other aspects, it is not significantly different from bottled water, which would say that it has much less favourable properties.

Keywords: **drinking water, tap water, bottled water, physical-chemical quality**

FOLYÓ- ÉS CSAPVIZEK VIZSGÁLATA

Szerző: **ROSTÁS Csenge**, IV. évfolyam (rostascsege@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSANÁDI János**, rendes egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi-matematikai Kar, Kémia,
Biokémia és Környezetvédelmi Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat a folyó- és csapvizek vizsgálatával foglalkozik. A munka célja, hogy a laboratóriumi vizsgálatok során kapott paramétereket (pH, zavarosság, oldott oxigén és teljes vízkeménység) értékelje és összevesse a törvényben előírt határértékekkel. Hét vízmintát analizáltunk, amiből 4 felszín feletti víz, három pedig csapvíz. A munka elvégzése előtt feltételeztük, hogy a Duna zavarossága nagyobb a Tiszáétól. Továbbá azt, hogy a minták keménysége alapján valamennyi a kemény vizek közé sorolható.

A kapott eredmények azt mutatják, hogy az analizált vizek pH értékei a szabványban előírt intervallumban vannak. A zavarosság mértéke a kanizsai és az újvidéki csapvíznél megfelelő, az udvarnoki csapvíz egy kicsit magasabb a határértékeknél. Az oldott oxigén mind a négy felszín feletti víznél és az újvidéki csapvíznél megfelel a határértékeknek, míg a kanizsai és az udvarnoki vízmintáknál nem. A kanizsai, udvarnoki és a tiszai vízminták lágy vizek, míg a Duna és az újvidéki vízminták közepesen kemények.

Kulcsszavak: **vízvizsgálat, oldott oxigén, vízkeménység, zavarosság**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

EXAMINATION OF RIVER AND TAP WATER

Author: **Csenge ROSTÁS**, fourth-year student (rostascsenge@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János CSANÁDI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Sciences, Department of Chemistry, Biochemistry and Environmental Protection, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The thesis deals with the examination of river- and tap water. The aim of the work is to evaluate and compare the parameters obtained during the laboratory measurements (pH, turbidity, dissolved oxygen and total water hardness) with the legal limit values. Seven water samples were analysed, of which 4 were surface water and three were tap water. Before carrying out the work, we assumed that the turbidity of the Danube is greater than that of the river Tisa. Furthermore, based on the hardness of the samples, all of them can be classified as hard waters.

The obtained results show that the pH values of the analysed waters are within the interval specified in the standard. The turbidity of the Kanjiza and Novi Sad tap water is acceptable; the Banatski Dvor tap water is a little higher than the limit values. Dissolved oxygen meets the limit values for all four waters above the surface and the tap water in Novi Sad, but not for the Kanjiza and Banatski Dvor water samples. The Kanjiza, Banatski Dvor and Tisa water samples are soft waters, while the Danube and Novi Sad water samples are moderately hard.

Keywords: **water testing, dissolved oxygen, water hardness, turbidity**

37

A CUKORRÉPALEVÉL-FEHÉRJE KIVONÁSA IZOELEKTROMOS KICSAPÁSI MÓDSZERREL

Szerző: **PLETIKOSZITY Tamás**, negyedéves hallgató (pletikoszitytamas@gmail.com);

Dušan RAKIĆ, doktorandusz

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár; **dr. Nikola MARAVIĆ**, asszisztens

Intézmények: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Napjaink egyik legnagyobb megoldásra váró problémája a rohamosan növekvő lakosság élelmeztetése. Földünk élelmiszerkészletei korlátozottak, ezért új, alternatív tápanyagforrások kifejlesztésére vagy felfedezésére van szükség. A cukorrépalevél nagy fehérjetartalmának köszönhetően alkalmas fehérjeforrásnak számítana az élelmiszeriparban, viszont

kifizetődő felhasználásukat az alacsony hozammal járó kivonási módszerek és a szilárd fehérjefrakció nehéz izolálhatósága akadályozza. A cukorrépa levélben található fehérjetartalom 31,33%-ot tesz ki szárazanyagra vonatkoztatva, illetve ez 4,75%-ot tesz ki nyers levél-tömeg alapján.

Kutatásom fő célja az volt, hogy megoldást találjak a levelekben található fehérjekincsek feltárására, egy olyan módszer kifejlesztése, amelyeket akár ipari méretekben is alkalmazni lehet. Munkám a hollandiai Wageningeni Egyetem egyik kutatócsoportjának a kutatására alapoztam, melyben részletesen taglalták a növényi fehérjék különféle izolálási módszereit. A fehérjéket izoelektromos kicsapással vontuk ki, melyet két alkalommal kíséreltük meg: az első alkalommal 897,5g-nyi levéllel dolgoztunk, amelyet 1499g-nyi levélminta lepréselésével nyertünk. A levéllevet ezután 100G fordulatszámon centrifugáltuk, majd a centrifugálás során kapott folyékony fázisokat még 2 alkalommal 4500G és 7000G fordulaton. A második alkalommal 1123.5g levéllel dolgoztunk, amelyből préselés után 548g levet kaptunk. Különbségént az elsőhöz képest a centrifugálásokat 200G, 15000G és 7000G fordulatszámon végeztük el. Az első próbálkozás eredményeként 0,0093%, míg a második kivonás során 0,276% fehérjét sikerült izolálni.

Kulcsszavak: **cukorrépa levél, fehérje, izoelektromos kicsapás, fehérjehozam**

EXTRACTION OF SUGAR BEET LEAF PROTEIN BY THE ISOELECTRIC PRECIPITATION METHOD

Authors: **Tamás PLETIKOSZITY**, fourth-year student (pletikoszitytamas@gmail.com);

Dušan RAKIĆ, PhD student

Supervisor: **Prof. Dr. Zita SÖRÖS**, university professor;

Dr. Nikola MARAVIĆ, assistant

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

One of the biggest problems awaiting a solution nowadays is feeding the rapidly growing population. Our earth's food supplies are limited, so it is necessary to develop or discover new, alternative sources of nutrients. Due to the high protein content of the sugar beet leaf, it can be considered a suitable protein source in the food industry, but its profitable use is hindered by low-yield extraction methods and the difficult isolation of the solid protein fraction. The protein content in sugar beet leaves is 31.33% based on dry matter, and it is 4.75% based on raw leaf weight. The main goal of my research was to find a solution to extract the protein resources found in leaves and to develop a method that can even be used on an industrial scale. My work was based on the research of a research group at Wageningen University in the Netherlands, in which they discussed the various methods of the isolation of plant proteins in detail. The proteins were extracted by isoelectric precipitation, which was attempted twice. The first time, we worked with 897.5g of leaf juice, which was obtained

by pressing 1499g of leaf samples. The leaf juice was then centrifuged at a speed of 100G, and then the liquid phases obtained during the centrifugation were centrifuged two more times at a speed of 4500G and 7000G. The second time we worked with 1123.5g of leaves, from which we got 548g of juice after pressing. In contrast to the first one, the centrifugations were performed at 200G, 15000G and 7000G. As the result of the first attempt, 0.0093% of the proteins were extracted, while 0.276% of the proteins were extracted during the second extraction.

Keywords: sugar beet leaf, protein, isoelectric precipitation, protein yield

KOMBUCHA ITAL ELŐÁLLÍTÁSA KÜLÖNBÖZŐ TÁPTALAJOKON

Szerző: **BERTA Krisztina**, VI. évfolyam (bertakristinaa@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeri Biotechnológia Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás témája a kombucha – egy fermentált ital, melyet világszerte fogyasztanak esetleges egészségügyi előnyei miatt. Úgy gondolják, hogy segíti az emésztést, enyhíti az ízületi gyulladásokat, hashajtóként hat, megelőzi a mikrobiális fertőzéseket, küzd a stressz és a rák ellen, pozitív hatással van a koleszterinszintre, elősegíti a toxinok kiválasztását és a vér tisztítását. A gyomor- és bélrendszer flórájára is hatással van azáltal, hogy probiotikus italként működik és segíti a bélflóra egyensúlyát, így bizonyos mértékig elősegíti a bélműködés normalizálását is. Ennek az enyhén savas, szénsavas, továbbá édes ízű terméknek az előállítása túlnyomórészt otthon történik. A fermentációs folyamat a kombucha kultúra (baktériumok és élesztőgombák szimbiózisa) metabolikus aktivitásának eredményeként jön létre, mely folyamat táptalajaként leginkább édesített fekete vagy zöld tea szolgál.

A dolgozat célja, hogy vizsgálja a kombucha italok minőségét, melyek eltérő szén-, nitrogén- és ásványianyag-forrású táptalajokon lettek előállítva, valamint, hogy összehasonlítsa a biofolyamatok lefolyását és megfigyelje az esetleges különbségeket, melyek a különböző tápanyagforrások használata következtében jöhetnek létre. Öt táptalajon történt az előállítás: hagyományos táptalaj, alternatív táptalaj kakukkfűteával, melasszal, árpamaláta kivonattal, valamint mentateával. A fermentáció folyamatát különböző paraméterek változásának megfigyelésével követtük nyomon. Ezeket a pH-érték – multiparaméteres laboratóriumi analizátor segítségével határoztuk meg (modell: "Consort C863); a titrálható savtartalom – volumetria módszerrel határoztuk meg, sav-bázis titrálással fenolftalein indikátor segítségével; a C-vitamin tartalom – Harris szerinti módosított volumetria módszerrel határoztuk meg, kétfázisú kloroform-víz titrálással.

A munka a felsoroltakon kívül tartalmazza még az érzékszervi értékelést is, mely alapján a legjobbnak bizonyult kombucha italok azok, amelyek előállítása során a táptalaj nitrogénforrása növényi tea.

Záradékként elmondható, hogy a hagyományos táptalaj, mely szacharózból, fekete teából és vízből áll valamint a növé-

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

nyi teát – mentát és kakukkfűt tartalmazó táptalaj, sikeresen alkalmazható ilyen kísérleti körülmények között a kombucha italok gyártásában. A legjobb érzékszervi tulajdonságokkal rendelkező kombucha, mely mentateát tartalmazó táptalajon lett előállítva, a következő paraméterekkel rendelkezik a 7. napon: pH-érték 3.96, titrálható savtartalom 3.15 g/l, C-vitamin tartalom 9.76 mg/l. Melaszt és árpamaláta kivonatot tartalmazó táptalajokon nem kaptunk megfelelő minőségű italt.

Kulcsszavak: **kombucha, fermentáció, táptalaj**

PRODUCTION OF THE KOMBUCHA DRINK ON DIFFERENT MEDIA

Author: **Krisztina BERTA**, fourth year student (bertakristinaa@gmail.com)

Supervisor: **Dr Zita SÖRÖS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Biotechnology, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The topic of the research study is kombucha – a fermented drink that is consumed worldwide for its possible health benefits. It is believed to aid digestion, relieve arthritis, act as a laxative, prevent microbial infections, fight stress and cancer, have a positive effect on cholesterol levels, promote the excretion of toxins and purify the blood. It also affects the flora of the gastrointestinal tract by acting as a probiotic drink and helping to balance the intestinal flora, thus helping to normalize bowel function to some extent. The production of this slightly acidic, carbonated and sweet-tasting product is mostly done at home. The fermentation process is created as a result of the metabolic activity of the kombucha culture (a symbiosis of bacteria and yeast), which is best served as a nutrient medium by sweetened black or green tea. The aim of the dissertation is to investigate the quality of kombucha drinks which were produced on media with different sources of carbon, nitrogen and minerals, as well as to compare the flow of bioprocesses and to observe possible differences that may arise as a result of the use of different nutrient sources. The production took place on five mediums: traditional medium, alternative medium with thyme tea, molasses, barley malt extract, and mint tea. The fermentation process was monitored by observing changes in various parameters, which are pH values – determined using a multiparameter laboratory analyzer (model: “Consort C863”); titratable acidity – determined by volumetric method, acid-base titration using phenolphthalein indicator; vitamin C content, which is determined by the modified volumetric method according to Harris, with a two-phase chloroform-water titration. In addition to the above, the work also includes sensory evaluation, according to which the best kombucha drinks are those whose nitrogen source in the nutrient medium during production is herbal tea. It can be said that the traditional culture medium consisting of sucrose, black tea and water, as well as the culture medium containing herbal tea – mint and thyme, can be successfully used in such experimental conditions in the production of kombucha drinks. The kombucha with the best sensory properties, which was produced on a medium containing mint tea, had the following parameters on the 7th day: pH value 3.96, titratable acidity 3.15 g/l, vitamin C content 9.76 mg/l. On media containing molasses and barley malt extract, we did not get a beverage of adequate quality.

Keywords: **kombucha, fermentation, nutrient medium**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A *ROSA CANINA* TERMÉSÉNEK ÉS MAGHOZAMÁNAK A VÁLTOZÁSA A FEKETEFOLOSSÁG (*DIPLOCARPON ROSAE*) FÜGGVÉNYÉBEN

Szerző: **SZÉCSÉNYI Kata**, IV. évfolyam (szecsenyi.kata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növény- és Környezetvédelmi Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A csipkebogyó bokrok termesztése történhet a termés húsának felhasználása céljából, illetve vadrózsaalany előállítására érdekében. Mind a két esetben elengedhetetlenül figyelmet kell fordítani a vegetáció során jelentkező gombás megbetegedésekre, köztük a csipkebogyó bokrokra igencsak jellemző, feketefoltosság (*Diplocarpon rosae*) néven ismert betegségre. A kórokozónak kedvez a meleg, párás időjárás, az alanyok fogékonysága a fertőzésre viszont változó, valamint ezt még befolyásolja az adott időjárás, illetve az agrotechnikai és vegyszeres eljárások kombinációja. A jól előkészített, gombaölőszerrel kezelt növényeknél nem tapasztalható jelentős kár, viszont a kezeletlen, preventív eljárásokban nem részesített bokroknál tömegesen megjelenik a fekete, valamint sárgás foltok sokasága, ami csökkenti a növény asszimilációs képességét, valamint akár teljes lombhulláshoz is vezethet. A munkám célja, hogy a családi gazdaságunkon belül fellelhető *Rosa Canina* 'Pollmers' csipkebogyó ültetvényünkön megvizsgáljam, milyen hatást gyakorol a növények levelére, terméshozamára, illetve maghozamára a minden évben jelentkező gombás megbetegedés, a feketefoltosság (*Diplocarpon rosae*) a parcella azon részén, melyen nem alkalmazok vegyszeres növényvédelmet, valamint, hogy mennyire lehet megfékezni a betegség lefolyását azon a területen, amelyet rendszeresen kezeltem meghatározott növényvédelmi szerekkel.

Az eredményeim a későbbiekben remélhetőleg útmutatást szolgálnak majd az organikus növénytermesztés felé haladó világnak, hogy milyen mértékben marad felhasználható a termés, illetve a szaporítóanyagként alkalmazható mag a feketefoltosság megjelenésekor.

Kulcsszavak: vadrózsa, feketefoltosság, növényvédőszer, terméshozam, maghozam

VARIATION OF *ROSA CANINA* FRUIT AND SEED YIELD AS A FUNCTION OF BLACK SPOTNESS (*DIPLOCARPON ROSAE*)

Author: **Kata SZÉCSÉNYI**, fourth-year student (szecsenyi.kata@gmail.com)

Supervisor: **PhD Ferenc BAGI**, full-time professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department for Environmental and Protection, Novi Sad;
"Europe" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Rosehip bushes can be grown for the purpose of using the flesh of the fruit or for the production of wild rose rootstock. In both cases, it is essential to pay attention to fungal diseases that occur during vegetation, including the disease known as

black spot (*Diplocarpon rosae*), which is very characteristic of rosehip bushes. Warm, humid weather favors the pathogen, but the susceptibility of the subjects to infection varies, and this is also influenced by the given weather and the combination of agrotechnical and chemical processes. No significant damage can be observed in well-prepared plants treated with fungicides, but in untreated bushes without preventive procedures, a large number of black and yellowish spots appear en masse, which reduces the assimilation capacity of the plant and can even lead to complete leaf fall. The purpose of my work is to investigate the effect of the yearly fungal disease, black spot (*Diplocarpon rosae*), on the leaves, fruit yield and seed yield of the Rosa Canina 'Pollmers' rosehip plantation found on our family farm, in the part of the plot where I do not apply chemical plant protection, as well as to what extent it is possible to control the course of the disease in the area that I regularly treated with specific plant protection products. In the future, my results will hopefully serve as guidance for the world moving towards organic crop production, to show to what extent the crop remains usable, as well as the seed that can be used as propagating material, in the event of the appearance of the black spot disease

Keywords: wild rose, black spot, plant protection product, fruit yield, seed yield

A MEGGYFASZÁRADÁS NÖVÉNYKÓRTANI OKAINAK VIZSGÁLATA

Szerző: **ILLÉS Antónia**, III. évfolyam (ilesism@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növényvédelem Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A gyümölcsösvédelem magában foglalja az összes szükséges intézkedés és megelőző intézkedés időben történő és minőségi végrehajtását, a különböző betegségek vagy kártevők előfordulásának megelőzése, valamint az előfordulásuk miatti védekezés érdekében. Az ültetvény maximális védelme érdekében megfelelő tudásra és szakértelemre van szükség a felbukkanó és a termést veszélyeztető betegségek és kártevők biológiájában. Emellett meg kell ismerkedni ezen betegségek kialakulásának optimális feltételeivel, valamint a gyümölcsösök védelmének minőségi módszereivel.

A fentiekkel összhangban meghatározásra került a kutatás tárgya is, amely a meggyfán előforduló betegségek és kártevők elemzése, vizsgálata. A kutatás fontosságát tükrözi, hogy a meggyfán előforduló betegségek hosszú távú és jelentős következményekkel járhatnak a gyümölcsre nézve. Emiatt szükséges a lehetséges kockázatok vizsgálata és elemzése e betegségek előfordulása szempontjából.

A kutatás célja, hogy rámutasson a Klenak meggyfán bekövetkezett változásokra, és ezáltal betekintést engedjen ezekben. Ennek az elemzésnek az a célja, hogy a meggyültetvények állapotáról általános és speciális következtetéseket, adatokat lehessen levonni, a gyümölcsösök védelmének és megelőzésének jövőbeli tervezése érdekében.

Kulcsszavak: gyümölcsös betegségek, meggybetegségek, gyümölcskártevők, meggyfa betegségek vizsgálata

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

EXAMINATION OF PATHOLOGICAL SOUR CHERRY DISEASES

Author: **Antónia ILLÉS**, third-year student (ilesisvm@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc BAGI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant Protection, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Orchard protection includes the timely and high-quality application of all necessary actions and preventive measures, in order to prevent the occurrence of various diseases or pests, as well as for the purpose of protection due to their occurrence. In order to provide the orchard with maximum protection, adequate knowledge and expertise in the field of biology of diseases and pests that can appear and threaten the fruit is needed. In addition, it is necessary to become familiar with the optimal conditions for the development of these diseases, as well as quality methods for the protection of orchards. In accordance with the above, the subject of this research is also defined as the analysis and examination of diseases and pests that occur on the cherry tree. The importance of this research is reflected in the fact that the diseases that occur on the cherry tree can have long-term and major consequences for the fruit. For this reason, it is necessary to carry out examinations and analysis of potential risks for the occurrence of these diseases. The aim of the research is to point out the changes that have occurred on the cherry tree in the Klenak orchard, and in this way offer insight on them. The purpose of this analysis is to make it possible to draw general and special conclusions and data about the state of cherry orchards, with the aim of future planning for the protection of orchards and the prevention of diseases.

Keywords: **fruit diseases, cherry diseases, fruit pests, examination of cherry tree diseases**

43

A MOGYORÓFÁK SZÁRADÁSÁNAK NÖVÉNYKÓRTANI OKAI

Szerző: **SIMON Oszkár**, II. évfolyam (simonoscar2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növénytermesztés szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Dolgozatom bevezetőjében a mogyoró jelentőségét, felhasználását taglalom, továbbá megemlítem a legfontosabb kártevőit, megbetegedéseit, kórokozóit. Munkám során a 2017-ben alapított Enis, Római mogyoró, Halski dzin, Tonda Romana, Dele Langhe fajtákkal telepített požarevacai mogyorós fertőzöttségét tanulmányoztam. Végigkísértem a mogyorófák folyamatos leépülését. Bemutatom a tünetek megjelenését, leírását. A mogyoróvesszők gyűjtésére 2021 szeptemberében került sor. A kórokozó megállapítása céljából baktériumokra és gombákra irányuló izolációkat végeztem. Ennek érdekében

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

NAS, YDC illetve PDA táptalajokat alkalmaztam. Végezetül felvázolom az eredményeket, hogy mi okozta az elváltozást és milyen védekező módszerek javasoltak.

Kulcsszavak: **mogyoró, kártevők, tünetek, izoláció**

THE PHYTOPATHOLOGICAL CAUSES OF THE DRYING OF HAZELNUT TREES

Author: **Oszkár SIMON**, second-year student (simonoscar2001@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc BAGI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant Production, Novi Sad; “Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In my thesis I will discuss the importance of hazelnuts, their use, and I will mention their most important pests, diseases and pathogens. In my work, I studied the infestation of the hazelnuts of Pozarevac planted with the varieties Enis, Roman hazelnut, *Halski dzin*, Tonda Romana, Dele Langhe, established in 2017. I followed the continuous decline of the hazelnut trees. I present the appearance and description of the symptoms. The hazelnut plants were collected in September 2021. Isolations for bacteria and fungi were carried out to determine the pathogen. NAS, YDC and PDA media were used for this purpose. Finally, I will outline the results, what caused the lesion, and what control methods were proposed.

Keywords: **hazelnut, pests, symptoms, isolation**

A BAZOLATERÁLIS AMYGDALA FÁJDALMI INGERRE VÁLASZOLÓ PRINCIPÁLIS SEJTJEINEK ANATÓMIAI ÉS *IN VIVO* ELEKTROFIZIOLÓGIAI JELLEMZÉSE

Szerzők: **REÉB Zsófia^{1,2}; MAGYAR Dániel^{1,3}; PARDO-BELLVER Cecília¹; KRIZSÁN Éva¹;
VERES M. Judit¹; HÁJOS Norbert¹**

Előadja: **REÉB Zsófia**, IV. évfolyam, PhD hallgató (reeb.zsofia@koki.hu)

Témavezető: **Dr. HÁJOS Norbert**, DSc

Intézmény: ¹ELKH Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, ‘Lendület’ Hálózat-Idegélettan Kutatócsoport, Budapest;

²Biológia Doktori Iskola, Biológiai Intézet, ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest;

³Szentágotthai János Idegtudományi Doktori Iskola, Semmelweis Egyetem, Budapest

Az amygdala komplex magcsoport az idegrendszerben. Központi eleme a bazolaterális amygdala (BLA), amely pavlovi kondicionálás során az asszociatív tanulás helyszíné. Asszociatív tanuláskor egy semleges, feltételes inger és egy averzív,

feltétlen inger társítására kerül sor, amely folyamat irodalmi adatok szerint a laterális amygdalamaghoz köthető. Habár a pavlovi kondicionálás idegrendszeri háttere széles körben tanulmányozott, a BLA idegsejtjeinek elektromos sokkra adott reakciója még nem került leírásra.

Kísérleteink során arra kerestük a választ, hogy a bazolaterális amygdala principális sejtjei hogyan válaszolnak a fájdalom ingerre, valamint arra, hogy válaszkészségük korrelál-e a morfológiájukkal.

A BLA sejtek aktivitását juxtacelluláris technikával, altatott egérben mértük, a mért neuronokat neurobiotinnal töltöttük fel és immunfestéssel tettük láthatóvá, majd meghatároztuk a sejttestjeik helyét, valamint rekonstruáltuk a dendrit- és axonfelhőjüket *post hoc*. A 45 sikeresen mért és jelölt sejtet az elektromos sokkra adott válaszuk latenciája alapján csoportosítottuk, ebből 20 sejt volt alkalmas a teljesség igényével történő rekonstrukcióra. Eredményeink alapján a mért sejtek többsége aktivitásnövekedéssel reagált a feltétlen ingerre, azonosítottuk továbbá a sejtek egy 30 ms-on belül válaszoló csoportját mind a bazális, mind a laterális amygdalamagban. Megfigyeltük emellett, hogy a sejtek egy csoportja vetített a centrális amygdalamagba, míg a másik elkerülte azt.

Eredményeink azt a hipotézist támasztják alá, amely szerint a feltétlen stimulus párhuzamos módon kerül feldolgozásra a BLA-ban, a bazális amygdalamag pedig két funkcionálisan eltérő alegységre osztható a principális sejtek axonarborizációja alapján.

Kulcsszavak: amygdala, principális sejt, rekonstrukció, juxtacelluláris mérés, in vivo

ANATOMICAL AND IN VIVO ELECTROPHYSIOLOGICAL CHARACTERIZATION OF PRINCIPAL NEURONS RESPONDING TO NOXIOUS STIMULI IN THE BASOLATERAL AMYGDALA

Zsófia REÉB^{*1, 2}, Dániel MAGYAR^{*1, 3}, Cecília PARDO-BELLVER¹, Éva KRIZSÁN¹,
Judit M. VERES¹, Norbert HÁJOS¹

Presenter: Zsófia REÉB, fourth-year PhD student (reeb.zsofia@koki.hu)

Supervisor: Norbert HÁJOS PhD, DSc

¹ELRN Institute of Experimental Medicine, 'Lendület' Laboratory of Network Neurophysiology, Budapest, Hungary

²Doctoral School of Biology, Institute of Biology, ELTE Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary

³János Szentágothai Doctoral School of Neurosciences, Semmelweis University, Budapest, Hungary

Amygdala refers to a cluster of structurally distinct nuclei in the brain. Its core unit is the basolateral amygdala complex (BLA), proposed to be the site of associative learning during Pavlovian fear conditioning. In associative learning subjects learn to pair a neutral conditioned stimulus (CS) with an aversive unconditioned stimulus (US). Lateral amygdala (LA) was shown to be the nucleus for plasticity during this process. Although Pavlovian fear conditioning is one of the most studied

learning paradigms, little information is available on how each amygdalar neuron type responds to mild electrical shock used as an unconditioned stimulus. Therefore, we set up experiments to reveal how principal neurons in the BLA change their firing upon noxious stimulation and whether the responsiveness correlates with their morphology.

The spiking responses of the BLA neurons on the US were monitored by juxtacellular recording technique in anesthetized animals. After recordings, neurons were filled with neurobiotin, which was visualized with immunostaining, allowing us to identify the soma location as well as to reconstruct the axonal and dendritic arborizations of well-labelled neurons post hoc. The 45 successfully measured and labelled neurons were clustered based on the response latency to the pain stimuli and 20 of them were reconstructed in their entirety. We found that most of the recorded neurons elevated their firing activity upon the US delivery. Importantly, we identified a principal cell population in the basal amygdala (BA) that responded to the noxious stimulus with a latency of less than 30 ms, similarly to that observed in the LA. In addition, two principal neuron groups were defined in the BA: one of them projected to the central amygdala, whereas the other had no axons in this amygdala region.

Our results support the hypothesis that US may be processed in the BLA in a parallel manner, and BA has at least two functionally distinct cell groups based on their axonal arborization.

Keywords: amygdala, principal cell, recording, juxtacellular recording, in vivo

HIPEROXIA SZEREPE A MŰTÉT UTÁNI HÁNYINGER ÉS HÁNYÁS ELŐFORDULÁSÁNAK CSÖKKENTÉSÉBEN MELLRÁK OPERATÍV KEZELÉSE UTÁN

Szerző: **Dr. MIHALEK Nóra**, doktorandusz II. évfolyam (noramihalek@gmail.com)

Témavezető: **Prof. dr. RADOVANOVIĆ Dragana**, egyetemi tanár; **dr. ERDŐS Gábor**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar; Vajdasági Onkológiai Intézet, Kamanc;

Inselspital Egyetemi Kórház, Bern;

Collegium Talentum, Budapest

Bevezető: A műtét utáni hányinger és hányás (*ang. postoperative nausea and vomiting – PONV*) a betegek egyik leggyakoribb panasa általános anesztézia után, és az előfordulása akár a 30%-ot is eléri. Számos terápiás opció áll rendelkezésre a PONV valószínűségének a csökkentésére, azonban a hiperoxia intraoperatív és korai posztoperatív alkalmazásának a hatékonysága a PONV megelőzése céljából egyelőre nem teljesen ismert.

A kutatás célja: Megfigyelni, hogy a hiperoxia alkalmazása a műtét ideje alatt és azt követően klinikai javuláshoz vezet-e a PONV előfordulásának csökkentésében.

Anyag és módszer: A kutatásban negyven nő páciens vett részt, akiknél a mellrák műtéti kezelésére került sor, az axilláris őrszem nyirokcsomó eltávolításával vagy axilláris nyirokcsomó disszekcióval. Balanszírozott általános anesztézia adagolására került sor propofol bevezetéssel és szevoflurán fenntartással. Húsz páciensnél az operáció ideje alatt alkalmazott gázkeverékben a belélegzett oxigén frakció (FiO₂) 0,8 volt, valamint ezek a betegek a műtét után szintén oxigént lélegeztek be maszkon keresztül 3l/min folyammal. A másik húsz pácinesnél a műtét ideje alatt a FiO₂ 0,4 volt és az operációt követően nem folytatódott az oxigén belélegzése. Fájdalomcsökkentés céljából minden páciens fentanil bóluszokat (50-100 mcg) kapott a műtét ideje alatt, valamint 2,5 g metamizolt és 4 mg ondaszertont az intervenció végén. A PONV meglétét és súlyosságát az operációt követően 30 perccel, valamint 4, 24, 32, 48 és 56 órával elemeztük (0 – nincs hányinger és hányás; 1 – enyhe hányinger; 2 – súlyos hányinger; 3 – hányinger és hányás; 4 – súlyos hányás).

Eredmények: A PONV előfordulása 15% volt azoknál a pácienseknél, akik FiO₂ = 0,8 tartalmú gázkeveréket lélegeztek be a műtét ideje alatt, míg 20% a betegek csoportjában, akiknél FiO₂ = 0,4 elegyet alkalmaztunk. Enyhe hányingert a hiperoxiás körülmények között végzett műtétnek alávetett páciensek 5%-nál figyeltünk meg, míg a standard eljárásban részesült betegek 10%-nál. Mindkét csoportban az esetek 10%-a tapasztalt súlyos hányingert. Nem figyelhető meg statisztikailag számottevő különbség (p≥0,05) a két csoport között a PONV előfordulási gyakoriságában és súlyosságában.

Következtetés: Nem figyeltük meg számottevő előnyét a hiperoxia intraoperatív és posztoperatív alkalmazásának a PONV előfordulásának a csökkentésében. A kapott adatok nem támogatják a hiperoxia rutinszerű alkalmazását ondaszertont adagolása mellett a PONV megelőzésének céljából a mellrák műtéti kezelése során.

Kulcsszavak: műtét utáni hányinger és hányás, hiperoxia, mellrák műtéti kezelése

THE ROLE OF HYPEROXIA IN THE PREVENTION OF POSTOPERATIVE NAUSEA AND VOMITING AFTER BREAST CANCER SURGERY

Author: **Nora MIHALEK**, MD, second-year doctoral student (noramihalek@gmail.com)

Supervisor: **Dragana RADOVANOVIĆ**, MD, PhD;
Gabor ERDOS, MD, PhD

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine; Oncology Institute of Vojvodina, Sremska Kamenica; Inselspital University Hospital, Bern; Collegium Talentum

Introduction: Postoperative nausea and vomiting (PONV) is one of the most common causes of patient dissatisfaction in the postoperative period following general anaesthesia, with an overall incidence of 30%. Several treatment options are available to reduce the likelihood of PONV. However, the effectiveness of intraoperative and early postoperative hyperoxia in preventing PONV has not been adequately studied so far.

The aim: To investigate whether there is a clinical benefit of the administration of hyperoxia during and after surgery in lowering the incidence of PONV

Material and methods: Forty female patients with breast cancer were recruited for the study, and all cases underwent surgical treatment of breast cancer with axillary sentinel node extirpation or axillary lymph node dissection. Balanced general anaesthesia with propofol induction and sevofluran maintenance was administered. Twenty patients received a volatile mixture with inspiratory fraction of inspired oxygen (FiO_2) of 0.8 intraoperatively and 3l/min oxygen via face mask for two hours after surgery. The other 20 patients received a FiO_2 of 0.4 during the intervention, without further administration of oxygen in the early postoperative period. Analgesia was provided with boluses of fentanyl (50 – 100 mcg) intraoperatively, and all patients received metamizole 2.5 g iv and ondasetron 4 mg iv at the end of the procedure. The presence and severity of PONV was assessed at 30 minutes, 4, 24, 32, 48 and 56 hours after surgery (0 – no nausea or vomiting; 1 – mild nausea; 2 – severe nausea; 3 – nausea and vomiting; 4 – severe vomiting).

Results: The overall incidence of PONV was 15% in the group of patients who received FiO_2 of 0.8 intraoperatively, and 20% in the group of patients who received volatile mixture with FiO_2 of 0.4. Mild nausea was observed in 5% of the patients undergoing surgical treatment in hyperoxic conditions and in 10% of the patients receiving volatile mixture with FiO_2 of 0.4. In both groups 10% of the cases experienced severe nausea. There was no statistically significant difference ($p \geq 0.05$) between the two groups of patients in the incidence and severity of PONV.

Conclusion: We could not observe any benefit of intra- or postoperative hyperoxia in reducing PONV incidence. The data do not support a routine administration of hyperoxia in addition to ondasetron in patients undergoing breast cancer surgery for the prevention of PONV.

Keywords: PONV, hyperoxia, breast cancer surgery

SZUPRAMAXIMÁLIS TERHELÉST KÖVETŐ PARASZIMPATIKUS REAKTIVÁCIÓ

Szerző: LAJKÓ Flórián, V. évfolyam (iskolaiskola@gmail.com)

Témavezető: Dr. BARAK Ottó, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Élettani Intézet, Újvidék

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Bevezető: Az intenzív fizikai aktivitás, mint pl. a szupramaximális anaerob terhelés nagy mennyiségű oxigén- és energiafelhasználással jár a vázizomzat részéről. Mindezt a kardiovaszkuláris rendszer a szimpatikus idegrendszer serkentő hatása által tudja kiszolgálni, a pulzustérfogat, valamint a frekvencia növelésével. Azonban az ezt követő folyamatok nem teljesen ismertek. Úgy vélik, hogy ebben a periódusban a szív működésének szabályozásáért a paraszimpatikus reaktiváció a felelős.

A kutatás célja: Felmérni a paraszimpatikus reaktivációt, valamint összehasonlítani ezen folyamat különbségeit férfiak és nők között.

Anyag és módszer: A kutatásban 31, fizikailag kevésbé aktív személy vett részt (16 férfi és 15 nő), akiknél a *Wingate* anaerob teszt végrehajtása során, valamint azt követően különböző paraméterek kerültek lemérésre és kiszámításra, mint a csúcs-, és átlagos teljesítmény, nyugalmi és maximális pulzusszám (*Heart Peak*), pulzusmegnyugvás a terhelést követő első perc elteltével (HRR60), a pulzusmegnyugvás első 30 másodpercének időállandója (T30), exponenciális görbe időállandója (T).

Eredmények: A felmérés folyamán a férfiak esetében jelentősebb csúcs-, és átlagos teljesítmény volt megfigyelhető. A nyugalmi állapotban lemért szívfrekvencia alacsonyabb volt a férfiaknál, addig a maximális pulzusszám nem különbözött a nemek között. A HRR60, T30 paraméterek alapján a pulzusmegnyugvás gyorsabb volt a férfiaknál, addig a T esetében nem írható le különbség a nemek között.

Következtetés: Következtetésként megállapítható, hogy egy 30 másodperces, szupramaximális terhelést követő, kardiiovaszkuláris rendszeri homeosztázis változás a vagális tónus részleges megújulásához vezetett. A pulzusmegnyugvás valamint a paraszimpatikus reaktiváció kifejezettebbek voltak a férfiak esetében.

Kulcsszavak: **paraszimpatikus, reaktiváció, szív, Wingate, anaerob, teszt**

PARASYMPATHETIC REACTIVATION FOLLOWING SUPRAMAXIMAL EXERCISE

Author: **Florian LAJKO**, fifth-year student (iskolaiskola@gmail.com)

Supervisor: **Otto BARAK MD, PhD**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Physiology;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Introduction: Intense physical activity, such as supramaximal anaerobic loading, is characterised by significant oxygen and energy consumption by the skeletal muscles. The cardiovascular system can provide the necessary elements by the stimulating impact of the sympathetic nervous system – by increasing the stroke volume and heart rate. However, the following processes have not fully been studied yet. It is supposed that in that period, the parasympathetic reactivation is responsible for the regulation of the heart function.

The aim: Investigating the parasympathetic reactivation and comparing these processes between male and female examinees

Material and methods: 31 physically less active investigated subjects (16 male and 15 female) were recruited for the study, and different parameters were measured during and after *Wingate* anaerobic testing – Peak Power, Mean Power, baseline and maximal heart rate (*Heart Peak*), heart rate recovery in the first minute after the intervention (HRR60), time constant in the first 30 seconds of heart rate recovery (T30), time constant of the exponential curve (T).

Results: More significant Peak and Mean power was observed in the case of male subjects. The baseline heart rate was lower in men; however, there was no gender-related difference in the maximal heart rate. According to the HRR60 and T30 parameters the heart rate recovery was faster in male subjects, but there was no difference between men and women in the values of T.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

Conclusion: We can conclude that the changes in the cardiovascular homeostasis, due to the 30-second-long supramaximal loading, led to the partial recovery of the vagal tonus. Heart rate recovery and parasympathetic reactivation were more expressed in the case of male subjects.

Keywords: parasympathetic, reactivation, heart, Wingate, anaerobic, test

SZAMÁRTEJ TERMELÉSE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI

Szerző: **REKECKI Tibor**, VI. évfolyam (tibor927@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAJIC Mária**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Állatorvos-doktor szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

50

Napjainkban egészséges és természetes életmódot keresve az emberek egyre több tradicionális gyógyszert és ételt fedeznek fel újra. Ezek egyike a szamártej, amelynek a kozmetikai és gyógyászati hatása évezredek óta ismert, ezért egyre szélesebb és gyakoribb a használata.

A tej egy összetett oldat, több száz alkotóelemmel, amelyek fehérjékre, zsírokra, szénhidrátokra, ásványi anyagokra és vitaminokra oszthatók. A szamártej kémiai összetételét tekintve leginkább a kancatejhez és az anyatejhez hasonlít, jelentősen eltér a tehén-, juh- és kecsketejtől.

Az őshonos balkáni szamár a páratlanujjú patások (*Perissodactyla*) rendjéhez, vagyis a lófélék (*Equidae*) családjához tartozik, amelyet a Balkán-félsziget dombos és hegyvidéki területén tenyésztenek.

A kutatás célja a zasavica-i szamárfarmról kézi fejéssel nyert balkáni fajtájú szamarak elegyteje kémiai összetételének, valamint higiéniai megfelelőségének meghatározása. Azzal a szándékkal, hogy többet tudjunk meg a szamártej nutritív tulajdonságairól.

A kutatott szamárfarm Mačva északi részén, Zasavica nevezetű faluban található. Maga a farm a Zasavica Speciális Rezervátum része, és a védett terület kezelőjének a tulajdonában áll.

Kulcsszavak: balkáni szamár, tej, élelmiszer

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

DONKEY MILK PRODUCTION AND USAGE POSSIBILITIES

Author: **Tibor REKECKI**, sixth-year student (tibor927@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Marija PAJIĆ**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Veterinary Medicine, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Nowadays, in search of a healthy and natural lifestyle, people are rediscovering more and more traditional medicines and foods. One of these is donkey milk, the cosmetic and medicinal effects of which have been known for thousands of years, which is why it is being used more and more frequently.

Milk is a complex solution with hundreds of components that can be divided into proteins, fats, carbohydrates, minerals and vitamins. In terms of its chemical composition, donkey milk is most similar to mare milk and mother's milk, and is significantly different from cow's, sheep's and goat's milk.

The native Balkan donkey belongs to the Equidae family which is in the order of odd-toed ungulates (*Perissodactyla*), bred in the hilly and mountainous areas of the Balkan Peninsula.

The aim of the research is to determine the chemical composition and hygienic suitability of the mixed milk of Balkan donkeys obtained by hand milking from the donkey farm in Zsavica, with the intention of learning more about the nutritional properties of donkey milk.

The researched donkey farm is located in the village of Zsavica in the northern part of Mava. The farm itself is part of the Zsavica Special Reserve and is owned by the manager of the protected area.

Keywords: **donkey, milk, food**

51

AZ EMLŐDAGANAT TULAJDONSÁGAI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSE

Szerző: **FEHÉR Flóra**, IV. évfolyam (feher.flora1@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BARAK Ottó**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Orvosi Szak, Újvidék
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Bevezető: Ez a dolgozat az emlődaganat tulajdonságai, diagnosztikája és kezelése témakörének vizsgálatát tűzte ki célul. Az emlődaganat a mellben megjelenő neoplazmatikus szövet, mely a szövet tulajdonságai alapján lehet jó- vagy rosszindulatú daganat. Kialakulhat külső vagy genetikai faktorok által. Veszélye abban rejlik, hogy sokáig észrevétlen maradhat és könnyen adhat metasztázisokat, sok esetben halálos végkimenetelrel.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A kutatás célja és módszere: A kutatást a Szabadkai Közkórház onkológiai osztályának páciensei körében végeztem, akik a 2021-es év folyamán mell-daganattal lettek diagnosztizálva. Állításom az volt, hogy a Szabadkai Közkórházban mell-daganattal diagnosztizált páciensek csak a betegség kései stádiumában keresik fel az orvos segítségét, az esetek többségében rosszindulatú daganatokkal, melyeknél a diagnózis felállításakor már megjelentek a metasztázisok is, ezáltal megnehezítve a daganat kezelését és gyökeres eltávolítását.

Eredmények: A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy hipotézisem igaznak bizonyult. A Szabadkai Közkórházban a 2021-es évben mell-daganattal diagnosztizált páciensek többsége a diagnózis felállításakor kései stádiumú, rosszindulatú daganattal kereste fel orvosát, már meglévő metasztázisokkal.

Következtetés: A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy a hipotézisem helytálló volt és megoldásképp az emlők rendszeres önvizsgálatát javasolnám illetve a szűrővizsgálatok fontosságára hívnám fel a figyelmet.

Kulcsszavak: **emlődaganat, önvizsgálat, szűrővizsgálat**

THE CHARACTERISTICS, DIAGNOSIS AND TREATMENT OF BREAST CANCER

52

Author: **Flóra FEHÉR**, fourth-year (feher.flora1@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Ottó BARAK**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Medical training, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Introduction: This study aims to investigate the topic of the characteristics, diagnosis and treatment of breast cancer. Breast cancer is a neoplastic tissue in the breast which, due to its tissue characteristics, can be a benign- or a malignant tumor. It may develop due to external- or genetic factors. Its danger is that it could go unnoticed for a long time and can easily give metastasis, often accompanied with a fatal outcome.

The aim and methods: The research was carried out among the patients of the Oncology Department of the hospital in Subotica (*Szabadkai Közkórház*) who had been diagnosed with breast cancer in 2021. My hypothesis was that the patients of the hospital diagnosed with breast cancer visit the doctor in the late stage of the disease, in the majority of the cases with malignant tumors, where at the moment of establishing the diagnosis the metastases had appeared, thereby making it harder to treat and remove the tumor permanently.

Results: As the result of my research, I can state that my hypothesis was correct. The patients of the Subotica hospital diagnosed with breast cancer, at the moment of establishing the diagnosis, visited the doctor with late stage, malignant cancer and with existing metastasis.

Conclusion: As the result of my research, I can conclude that my hypothesis was correct and as a solution, I recommend regular self-examination of the breasts and I would like to draw attention to the importance of screening tests.

Keywords: **breast cancer, self-examination, screening test**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A MELANOMA ÉS RIZIKÓFAKTORAI

Szerző: VIKOR Alexandra, IV. évfolyam (sasivikor@gmail.com)

Témavezető: Dr. GYŰLVÉSZI Gyula, egyetemi docens

*Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék*

Bevezető: A melanoma a melanociták rosszindulatú daganata. Kialakulását elősegíthetik környezeti és genetikai tényezők. A daganat veszélyessége a gyors áttétképződésben rejlik, mert a disszeminált melanomának nincs hatásos terápiája.

A kutatás célja: A dolgozat a melanoma és az előfordulását hajlamosító tényezők (rizikófaktorok) vizsgálatát tűzte ki célul.

Módszer: A kutatás egy online kérdőív keretein belül valósult meg. Kérdőívet kortól függetlenül bárki kitölthette.

Eredmények:

Rizikófaktorok: 1. A bőrtípusnak megfelelően elégtelen a fényvédelem. Tévhitek vannak jelen a napozással és a nap hatásaival kapcsolatban. Nem elhanyagolható az a tényező sem, hogy jelen van a kritikus időben való napon tartózkodás, amikor a legnagyobb a napsugárzás erőssége. 2. Szolárium esztétikai célból való alkalmazása, és mindezt tudatosan. 3. Anyajegyek ellenőrzése elégtelen. 4. Melanoma-ismereteink hiányából adódóan annak téves megítélése.

Összességben mondható, hogy jelentős mértékben vannak jelen a rizikófaktorok, egyéni szinten is.

Következtetés: A bőr megfelelő védelmére sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A bőrt erő káros hatások az évek alatt összeadódnak, illetve az UV-sugárzásnak nincs küszöbérték szintje és UV-dózisa a melanoma kialakulásában. Ösztönözni kell az embereket, hogy nagyobb számban éljenek a rendszeres bőrvizsgálati lehetőségekkel. A melanoma esetében a legfontosabb a megelőzés.

Kulcsszavak: melanoma, rizikófaktorok, UV- sugárzás

MELANOMA AND ITS RISK FACTORS

Author: Aleksandra VIKOR, fourth-year student (sasivikor@gmail.com)

Supervisor: Dr. Gyula GYŰLVÉSZI, associate professor

*Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad*

Introduction: Melanomas are the malignant formations of melanocytes. The development of these malignancies can be facilitated by both environmental and genetic factors. Considering that there is no effective therapy for disseminated melanomas, the ultimate danger of the tumor lies in the rapid formation of metastases.

Aim of the study: The present study aimed to examine and analyze melanoma and the factors predisposing to its occurrence.

Methodology: The research was carried out within the framework of an online questionnaire. The participant selection was not based on any specific criteria and so anyone could fill in the questionnaire.

Results: Findings suggest that there is a multitude of risk factors leading to the development of the disease. To begin with, insufficient sun protection is present along with misconceptions about sunbathing and the effects of the sun. Additionally, exposure to sunlight and solar radiation at its highest point during the day is not to be forgotten either. The conscious use of tanning salons for aesthetic purposes and the lack of frequency in birthmark check-ups are further examples of such risk factors. Lastly, the insufficient information available on the topic of melanomas tends to lead to misconceptions. In light of the above, it can be concluded that risk factors are widely present, even at the individual level.

Conclusion: Increased emphasis should be placed on the proper protection of the skin. Exposure to solar radiation leaves harmful effects on the skin, which add up over the years. Unfortunately, UV radiation has no threshold level or UV dose for the development of melanoma. Therefore, encouraging people to take advantage of regular skin examination opportunities should be prioritized. In the case of melanoma, prevention is most crucial.

Keywords: **melanoma, risk factors, UV radiation**

COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A BURNOUT-SZINDRÓMÁRA AZ EGÉSZSÉGÜGYI NŐVÉREK KÖRÉBEN

Szerző: **HOVANYEC Ildikó**, III. évfolyam (ildikohovanjec@gmail.com)

Témavezető: **Dr. STOJISIĆ-MILOSAVLJEVIĆ Anastazija**, kardiológus, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Ápolástan Akadémiai Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás célja megállapítani, hogy a pandémia negatív hatással volt-e az egészségügyi nővérek kimerültségére, a Burnout-szindróma kialakulására. A kérdőív összeállításakor a MBI-Human Services Survey for Medical Personnel szerb nyelvre fordított változatának egy részét vettem alapul. Összesen 26 kérdésre kellett válaszolni. A kérdőívet a Facebook közösségi média egyik privát csoportjában osztottam szét, amelyben körülbelül 18500 szerbiai egészségügyi dolgozó van aktívan jelen, közülük 12 nap alatt 102-en töltötték ki azt.

A kapott eredményekből kiderült, hogy a kitöltők 66,7%-a azt vallotta, teljes szellemi és fizikai megterhelést érzett munkavégzés közben az új helyzetnek köszönhetően. 16,7% pszichés, míg 14,3% fizikai nehézségeket vett észre. 2,4%, azaz 6 ember nem érzett különbséget.

A kutatás eredményeként megállapítható, hogy a COVID-19 járvány hatással volt a Burnout-szindrómára az egészségügyi nővérek körében.

Kulcsszavak: **COVID-19, Burnout-szindróma, egészségügyi nővérek**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

AZ INFRAVÖRÖS FÉNY JELENTŐSÉGE A VÉNÁK VIZUALIZÁCIÓJÁBAN

Szerzők: **JANOŠEVIĆ Nataša**, doktorandusz (natasajanosevic95@gmail.com);

PUSKÁS Valentin, doktorandusz (valentin.puskas95@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Egészségügyi Ápolás, Egészségügyi Ápolási Tanszék, Újvidék

A vénapunkció és az intravénás kanül gyakori egészségtechnikai műveletek az egészségügyben. Az intravénás út biztosítását egyes tényezők megnehezíthetik, legfőképp a gyermekeknél, valamint az idős betegeknek merev vagy rejtett vénákkal.

A várható élettartam növekedésével a pácienseknek is egyre több kórházi ellátásra van szükségük. A vénák minőségének megvédése hosszútávú, létfontosságú feladat. Az eszközök és műveletek, amelyek csökkentik a kanülbevezetési próbálkozások számát, rendkívül fontosak a vénák megőrzése érdekében. A probléma megoldása céljából fejlesztettek ki olyan eszközöket, amelyek működési elve az infravörös fényen alapszik.

A sikeresen és megfelelő időben behelyezett intravénás kanül vagy vénapunkció csökkenti a szöveti traumákat, csökkenti a gazdasági költségeket és növeli a betegek elégedettségét. Következésképpen ezen egészségtechnikai eljárások megkönynyításához szükséges e technológia fejlesztése és tökéletesítése.

Kulcsszavak: **infravörös fény, vénapunkció, intravénás kanül**

55

THE IMPORTANCE OF INFRARED LIGHT IN THE VISUALIZATION OF VEINS

Author: **Nataša JANOŠEVIĆ**, PhD student (natasanaki187@gmail.com);

Valentin PUSKÁS, PhD student (valentin.puskas95@gmail.com)

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Nursing, Nursing studies, Novi Sad

Venipuncture and venous cannulation are frequently performed medical procedures in healthcare. However, venous access can be difficult, especially in pediatric and geriatric patients with rigid or hidden veins.

As life expectancy increases, patients have more clinical procedures in their lifetime. As a result, vein preservation is considered a vital long-term task. A device or technique that helps reduce cannulation attempts would be one step towards vein preservation. In order to solve this problem, devices whose working principle is based on the use of infrared light have been developed.

Successful and timely cannulation or venipuncture leads to reduced tissue trauma, reduced economic costs, and greater patient satisfaction. Consequently, progress and improvement of technology is necessary in order to facilitate these medical-technical procedures.

Keywords: **infrared light, venipuncture, intravenous cannula**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

ZÖLDÜLŐ SZÉPSÉGIPAR?

Szerző: **BOROS Dianna**, IV. évfolyam (diannaboros99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORÁK Rita**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A környezetszennyezés napjaink egyik kulcsfontosságú problémája, ezért is fontos, hogy az emberek környezettudatossága magasabb szintre kerüljön. Külön megnehezíti a környezetvédelmet az, hogy a közösségi média, divat-, illetve reklámcégek a folytonos fogyasztásra buzdítanak minket, melynek eredményeként lassan, de biztosan kiaknázzuk Földünk természeti kincseit, forrásait.

Dolgozatom középpontjában a szépségipar áll, hiszen a szépségápolási termékek előállításakor rengeteg vegyszert használnak fel és sok hulladék is keletkezik. Sajnos az emberek nincsenek tisztában ennek az iparágnak a veszélyeivel, illetve kevesen figyelnek oda arra, hogy környezetbarát termékeket vásároljanak.

Véleményem szerint a leendő pedagógusoknak elengedhetetlen, hogy tájékozottak legyenek, s ezáltal a jövő generáció számára megfelelő környezeti nevelést biztosítsanak.

Kutatásom alapját egy online, anonim kérdőív képezi, mely segít feltárni a fogyasztói viselkedést a kozmetikumokkal kapcsolatban. Kérdőívemet a közösségi médián osztottam meg, s a kitöltők válaszaiból kiderült, hogy többségük nincs tisztában a zöld szépségipar fogalmával, ezen felül pedig a termékek ára a meghatározó a döntések meghozatalakor. Válaszóim nagy része úgy véli, hogy a környezetbarát alternatívák mögött nincs megfelelő mennyiségű tudományos háttér, ebből adódóan pedig kevésbé hatásosak.

Kulcsszavak: **környezettudatosság, zöld szépségipar, fogyasztói viselkedés**

A GREENER BEAUTY INDUSTRY?

Author: **Diana BOROS**, fourth-year student (diannaboros99@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Rita HORÁK**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Environmental pollution is a crucial problem in our world and for this reason we must educate people so they can become environmentally conscious. Environmental protection is at risk, especially because of social media, the fashion industry and advertising companies. They are manipulating us into consumerism and this results in the exploitation of our planet.

My research is based on the beauty industry considering that this business is responsible for the majority of waste and chemicals. Unfortunately, our population is not aware of the many hazards surrounding this industry; moreover, the general public does not strive to switch to eco-friendly alternatives.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

As far as I am concerned, as future teachers, it is essential to spread knowledge and awareness and thereby ensure appropriate environmental education for the future generations.

My research is based on an online and anonymous questionnaire which reveals consumer behaviour regarding the purchase of beauty products. I shared my questionnaire via social media and from the responses we can see the sorrowful discovery concerning this topic. Most of the respondents are not familiar with the concept of an eco-friendly beauty industry, and, moreover, price is a decisive factor during the purchase. Through the responses, we found that the customers do not think there is enough research behind green beauty alternatives, therefore, they are not as effective.

Keywords: **environmental awareness, green beauty industry, consumer behaviour**

A PH ÉRTÉK HATÁSA A HIBISZKUSZ TEA SZÍNÉRE

Szerző: **KISS Noémi**, II. évfolyam (noemikiss887@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár

Társmentor: **Dr. Nikola MARAVIĆ**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeripari Biotechnológia Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK dolgozat fő témája a pH érték hatásának vizsgálása a megadott termék színére, ez esetben a hibiszkusz tea színére. Ugyanis a természetes színezékek közül az antocianinok kerültek kivizsgálásra, mivel a hibiszkusz tea nagy százalékban tartalmaz ilyen összetevőket és jelentősen kihat a fogyasztó érzékszervi benyomására. Napjainkban elengedhetetlen tényezőnek számít a készítmény kinézete, ezért egyre sűrűbben fordul elő a színezékek alkalmazása. Ezenkívül az antocianinok sok növénynek szép élénk színt biztosítanak, és ennek köszönhetően a virágok a beporzókat magukhoz vonzzák.

Fontos tény, hogy egyes növények virágának színe összefügg a talaj pH értékével, ami a mezőgazdaságban támpontot jelenthet különböző szempontokból is. Feltételezhető, hogy a pH érték változásával a tea, pontosabban az antocianinok színe változni fog. Továbbá az antocianinok abszorpciós maximuma, látható spektrumban 465nm és 550nm közé esik, de UV alatt 270nm és 280nm-nél is abszorbálnak. Ez az elméleti feltételezés alátámasztásra kerül különböző pH értékeken.

Kutatásom a pH érték pH méter segítségével való pontos meghatározását, a színek közötti különbségek szubjektív vizuális megítélését, valamint spektrofotométer alkalmazásával az abszorpciós értékek megállapítását foglalja magába.

A pH érték csökkentése valamint növelése a tea színének elváltozását eredményezte. A vizuális megközelítést illetően láthatóak voltak a színváltozások. Diagrammok összehasonlításával, melyeken az abszorbancia a pH érték függvényében különböző hullámhosszokon látható, arra a következtetésre jutottam, hogy savas és bázisos környezetben is az abszorbens értékek 465nm és 600nm között a legmagasabbak. Ami alátámasztja az elméleti háttérrel. A probléma másik megközelítése a

különböző pH értékeken mért abszorbancia a hullámhossz függvényében. Ezzel pedig olyan megállapításra jutottam, hogy neutrális 6,57-es pH értéknél 485nm-en az abszorbancia eltérően magas, ami a tea világos színével lehet összefüggésben. A pH érték szoros kapcsolatban van az antocianinok színével, ami arra utal, hogy a nyersanyagot a teafeldolgozáshoz pl. citromsav hozzáadásával szabályozhatjuk.

Kulcsszavak: Hibiscus sabdariffa, antocianinok, természetes színezékek, pH érték

THE EFFECT OF PH VALUE ON THE COLOR OF HIBISCUS TEA

Author: Noémi KISS, second-year student (noemikiss887@gmail.com)

Supervisor: Dr. Zita SŐRŐS, professor

Co-Supervisor: Dr. Nikola MARAVIĆ

*Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Biotechnology, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad*

The main topic of the SSC (Scientific Student Conference) thesis is the investigation of the effect of the pH value on the color of the specified product, in this case the color of hibiscus tea. Among the natural dyes, anthocyanins were investigated, as hibiscus tea contains a large percentage of such components and significantly affects the consumer's sensory impression. Nowadays, the appearance of the product is considered an essential factor, which is why the use of dyes is becoming more frequent. In addition, anthocyanins give many plants a beautiful bright color, and thanks to this, flowers attract pollinators. It is an essential fact that the color of the flowers of some plants is related to the pH value of the soil, which can be a reference point in agriculture from various points of view. It can be assumed that with a change in the pH value, the color of the tea, and more specifically of the anthocyanins, will change. Furthermore, anthocyanin's absorption maximum in the visible spectrum, is between 465nm and 550nm, but under UV they also absorb at 270nm and 280nm. This theoretical assumption will be proved at different pH values. My research includes the exact determination of the pH value using a pH meter, the subjective visual assessment of the differences between colors, and the determination of absorption values using a spectrophotometer. Regarding the visual approach, the color changes were visible. By comparing diagrams showing the absorbance at different wavelengths depending on the pH value, I came to the conclusion that the absorbance values are the highest between 465nm and 600nm in both acidic and basic environments, which supports the theoretical background. Another approach to the problem was absorbance as a function of wavelength at different pH values. With this, I came to the conclusion that at a neutral pH value of 6.57, the absorbance at 485 nm is exceptionally high, which may be related to the light color of the tea. The pH value is closely related to the color of anthocyanins, which indicates that the raw material for tea processing can be controlled by, for example, the addition of citric acid.

Keywords: Hibiscus sabdariffa, anthocyanins, natural dyes, pH value

Élettelen természettudományok és műszaki tudományok

A FELÜGYELT ÉS A NEM FELÜGYELT OSZTÁLYOZÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA FÖLDHASZNÁLAT ÉS TALAJBORÍTOTTSÁG KATEGORIZÁLÁSÁNÁL

Szerző: **FODOR Máté**, IV. évfolyam (mate.fodor99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÉSZÁROS Minucsér**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Földmérés és távérzékelés Szak;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Vajdaság Autonóm Tartomány Európa egyik legkedvezőbb adottságú agrárvidéke, Szerbia legfejlettebb és legjelentősebb régiója. Napjainkban a mezőgazdasági termelés több mint 1,6 millió hektáron folyik, ami a tartomány 74%-át teszi ki. Munkám során a kispiaci kataszteri község területére vonatkozóan osztályoztam a talajborítottságot, külön figyelmet fordítva a különböző mezőgazdasági kultúrákra. A klasszifikációt egy 55 sávós bemeneti raszteren felügyelt (supervised classification) és nem felügyelt (unsupervised classification) osztályozás segítségével hajtottam végre. A bemeneti raszter Sentinel 2 felvételek és vegetációs indexek (NDVI, NDWI, NDBI, BSI, EVI) sávjainak összesítése. A felügyelt osztályozásnál a véletlen erdők (random forest) algoritmust használtam, a nem felügyelt osztályozásnál pedig a K-közép (kMeans) klaszterelemzést. Az így kapott osztályozási eredmények vizuális összehasonlítása során megállapítást nyert, hogy a nem felügyelt osztályozás adott pontosabb eredményeket. A két osztályozási típus közül a felügyelet nélküli bizonyult gyorsabbnak.

Kulcsszavak: **random forest, kMeans, Sentinel 2, supervise classification, unsupervised classification**

COMPARISON OF SUPERVISED AND UNSUPERVISED CLASSIFICATION FOR LAND USE AND LAND COVER CATEGORIZATION

Author: **Máté FODOR**, fourth-year student (mate.fodor99@gmail.com)

Supervisor: **PhD, Minucsér MÉSZÁROS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Geodesy and Geomatics, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The Autonomous Region of Vojvodina is one of the most favourable agricultural regions in Europe, and the most developed and significant agricultural area of Serbia. Today, agricultural production takes place on more than 1.6 million hectares, which is 74% of the province. In the course of my work, I classified the land cover for the area of the Male Pijace cadastral municipality, paying special attention to the different agricultural cultures. I performed the classification on a 55-band input raster using supervised classification and unsupervised classification. Aggregation of bands of Sentinel 2 recordings

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

and vegetation indices (NDVI, NDWI, NDBI, BSI, EVI) was used as the input raster. For the supervised classification, I used the random forest algorithm, and for the unsupervised classification, the K-means (kMeans) cluster analysis. During a visual comparison of the classification results obtained in this way, it was established that the unsupervised classification gave more accurate results. Of the two classification types, the unsupervised one proved to be faster.

Keywords: **random forest, kMeans, Sentinel 2, supervise classification, unsupervised classification**

A HUNGA TONGA-HUNGA HA'APAI TÚZHÁNYÓ KITÖRÉS KÖVETKEZMÉNYEINEK ELEMZÉSE

Szerző: **MIHÁLYI Zselyke**, III. évfolyam (zselykem13@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÉSZÁROS Minucsér**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Földmérés és Távérzékelés Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK=dolgozat fő témája a csendes-óceáni Hunga Tonga-Hunga Ha'apai szigeten 2022. január 15-én történt, a 21. században eddig legnagyobb vulkánkitörés következményeinek elemzése. A munka során a szigetről készült műholdfelvételek lettek összehasonlítva a kitörés előtt és után, valamint elkészült egy 3D-bemutató a sziget kitörés utáni állapotáról. A dolgozat külön kitér a vulkánkitörés következtében létrejött hamu- és párafelhő légkörre és klímára gyakorolt hatására műholdas megfigyelések és éghajlati modellek alapján.

Az eddigi adatok alapján nem vonható le következtetés a kitörés hosszabb távú légköri és éghajlati következményeiről

Kulcsszavak: **vulkanológia, Hunga Tonga-Hunga Ha'apai sziget, távérzékelés, éghajlat, geoinformatika**

ANAYSIS OF THE EFFECTS OF THE HUNGA TONGA-HUNGA HA'APAI VOLCANO ERUPTION

Author: **Zselyke MIHÁLYI**, third-year student (zselykem13@gmail.com)

Supervisor: **Minucsér MÉSZÁROS PhD**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Geodesy and Geomatics, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The main topic of this study is the evaluation of the consequences of the volcanic eruption on the island of Hunga Tonga-Hunga Ha'apai in the Pacific Ocean that occurred on January 15, 2022, which was the largest volcanic eruption in

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

the 21st century so far. In the work, satellite images of the island before and after the eruption were compared, and a 3-D representation of the island's condition after the eruption was created. The study deals separately with the amount of the ash cloud and water vapour released as a result of the volcanic eruption and its effect on the atmosphere and climate, based on satellite observations and models of air temperature.

Based on the available data, no conclusion can be drawn about the impact of the eruption on the climate and atmosphere.

Keywords: volcanology, Hunga Tonga-Hunga Ha'apai island, remote sensing, climatology, geoinformatics

TŰZESETEK MŰHOLDAS MEGFIGYELÉSE

Szerző: PIRI Pál, III. évfolyam (palpiri77@gmail.com)

Témavezető: Dr. MÉSZÁROS Minucsér, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki tudományok Kara, Földméréstan és Térinformatikai Tanszék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

61

A kutatásom célja, hogy kielemezzem egy tetszőleges területen és időszakban az elmúlt évek tüzeseteit műholdas felvételek alapján. Ezt a Google Earth Engine nevezetű online programozási felület segítségével viszem véghez. A felvételeket pedig „MCD64A1.006 MODIS” nevű ingyenesen felhasználható adatbázisból szereztem. Az eredmények alapján következtethetünk egyes eseményekre, mi történt a vizsgált időszakokban és mi lehetett az oka és úgyszintén a következménye a tűznek vagy a tüzeknek.

Kulcsszavak: tüzesetek, távérzékelés, műholdas megfigyelés

SATELLITE MONITORING OF FIRES

Author: Pál PIRI, third-year student (palpiri77@gmail.com)

Supervisor: Dr. Minucsér MÉSZÁROS, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Geodesy and Geoinformatics, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The purpose of my research is to analyse the fires of recent years in any area and period, based on satellite images. I do this using an online programming interface called Google Earth Engine. I obtained the recordings from an open database called “MCD64A1.006 MODIS”. Based on the results, we can infer what happened during the observed periods, the causes and the effects of the fire.

Keywords: fire incidents, satellite images

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

BIOLÓGIAILAG AKTÍV PEPTIDEK SZILÁRD FÁZISÚ SZINTÉZISE, TISZTÍTÁSA ÉS MINŐSÉGI ELLENŐRZÉSE

Szerző: **PAPP Daniella**, III. évfolyam (pappdaniella992@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÁNDITY István**, egyetemi docens; **VARRÓ Nikolett**, **ERDEI Eszter** PhD-hallgatók

Intézmény: Semmelweis Egyetem, Gyógyszerésztudományi Kar, Szerves Vegytani Intézet
Természettudományi Kutatóközpont (TTK), Anyag- és Környezetkémiai Intézet, Budapest

A TDK dolgozatom témája peptidek szilárd fázisú szintézise, a termék fordított fázisú folyadékkromatográfiás módszerrel (RP-HPLC) történő tisztítása és molekulatömegének ellenőrzése tömegspektrométerrel. A sejtpenetráló peptidek képesek áthatolni az eukarióta sejtek sejtmembránján, így gyógyszermolekulák sejtbe juttatására használhatók. Rákos megbetegedések célzott terápiás kezelésében, különböző gyulladásos betegségek gyógyításában és fluoreszcens képalkotásban is alkalmazhatók. A kutatás során sejtpenetráló peptidet, penetratint állítottam elő, amely 16 aminosavból épül fel. Az általunk alkalmazott aminosavak fluorenilmtoxikarbonil (Fmoc) védőcsoporttal rendelkeznek az N-terminálison. Szilárd hordozóként Ig Novabiochem gyantát alkalmaztam, kapcsolószerként DCC-t (N,N' -diciklohexil-karbodiimid) és OxymaPure-t. A szintézis során Kaiser-tesztel ellenőrizzük, hogy felkapcsolódott-e az adott aminosav, valamint a deprotektálást követően szabaddá vált amino-csoport jelenlétét is bizonyítja. A kapcsolni kívánt α -aminosavat DMF-ben (N,N' -dimetilformamid) oldjuk, hozzáadjuk a kapcsolószer excel táblázatban kiszámított pontos tömegét, majd két órán keresztül rázatjuk a gyantával. Az elkészült penetratint 90% TFA (trifluoecetsav), 5% TIPS (triizopropilszilán) és 5% desztillált víz tartalmú eleggyel hasítottuk le a gyantáról. Félpreparatív HPLC-MS rendszerrel tisztítottuk a terméket és határoztuk meg a molekulatömegét. A tömegspektrométerrel kapott eredmények kétszeresen és háromszorosan töltött peptid jelenlétét támasztották alá. Liofilizálással a tisztított penetratin mintából eltávolítottuk az oldószert, és a kapott termék tömege 2541,3 mg-nak adódott, ami kiváló mennyiségnek bizonyult, tehát a nyers anyag tisztítása eredményes volt.

Kulcsszavak: aminosav, peptidszintézis, nagyhatékonyságú folyadékkromatográfia, tömegspektrometria

SOLID-PHASE SYNTHESIS OF BIOLOGICALLY ACTIVE PEPTIDES, THEIR PURIFICATION AND QUALITY CONTROL

Author: **Daniella PAPP**, third-year student (pappdaniella992@gmail.com)

Supervisor: **Dr. István MÁNDITY**, associate professor; **Nikolett VARRÓ**, **Eszter ERDEI**, PhD students
Institution: Semmelweis University, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Department of Organic Chemistry
Research Centre for Natural Sciences, Institute of Materials and Environmental Chemistry, Budapest

In my work I synthesize peptides using solid-phase peptide synthesis (SPPS) protocol, I purify the products with reverse-phase-high performance liquid chromatography (HPLC) and check their quality by mass spectrometer. Cell-penetrating

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

peptides get across the cell membrane and, thus, they can be used for transporting drug molecules into eukaryotic cells. These peptides are useful for the targeted therapy of cancer, for the cure of inflammatory diseases, and in fluorescence imaging.

I synthesized one of the well-known cell-penetrating peptides, which contains 16 amino acids. The used amino acids have fluorenylmethyloxycarbonyl (Fmoc) protecting group at N-terminal. Novabiochem resin is used for the synthesis and the coupling agents were DCC (N,N'-dicyclohexylcarbodiimide) and OxymaPure. The coupling and the deprotection of protecting groups are checked by Kaiser-test. The α -amino acid to be coupled is soluted in DMF (N,N-dimethylformamide) and then the coupling agents are added. The penetratine is cleaved from the resin by solution containing 90% TFA (trifluoroacetic acid), 5% TIPS (triisopropylsilane) and 5% distilled water. Semi-prep HPCL-MS was used to purify the product and measure the molar mass. The results showed the presence of +2 and +3 charged peptide. By lyophilization the solvent was removed from the specimen. The mass of the obtained product was 2541.3 milligram indicating that the purification was efficient.

Keywords: **amino acid, peptide synthesis, high-performance liquid chromatography, mass spectrometry**

DIGITÁLIS KÉPEK HOMÁLYTALANÍTÁSA

Szerző: **MIHÁLYI Csenge**, III. évfolyam (csenge2905@gmail.com)

Témavezető: **dr. LUKITY Tibor**, rendes egyetemi tanár

Intézmény: Műszaki Tudományok Kara, Újvidéki Egyetem, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az előadás során bemutatjuk a variációs számítás lehetőségeit a digitális képek homálytalanításánál. A munka első részében részletesen bemutatjuk a homály eltávolításának matematikai modelljét. Ezután néhány kísérleti eredmény bemutatásával és kiértékelésével szemléltetjük a vizsgált eljárásokat. A gyakorlati eredményeket valós képek felhasználásával és a Matlab programcsomag alkalmazásával értük el.

Kulcsszavak: **digitális kép, homálytalanítás, Matlab**

DEBLURRING DIGITAL IMAGES

Author: **Csenge MIHÁLYI**, third-year student (csenge2905@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tibor LUKITY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This research work deals with the possibilities of applications of variational calculus for digital image deblurring. Mathematical models for image deblurring are analysed in detail. Variational based energy-minimization models were

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

considered with special attention. These models are implemented in the Matlab programming package. Evaluation of the obtained experimental results is given through a detailed analysis, using real based images.

Keywords: **digital image, deblurring, Matlab**

DIGITÁLIS KÉPEK ZAJTALANÍTÁSA VARIÁCIÓS MODELLEK ALKALMAZÁSÁVAL

Szerző: **MEZEI Róbert**, mesterhallgató, I. évfolyam (robert.mezei.e1@gmail.com)

Témavezető: **dr. LUKITY Tibor**, rendes egyetemi tanár

Intézmény: Műszaki Tudományok Kara, Újvidéki Egyetem, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

64

A modern világ folyamatos fejlődéséhez nagyban hozzájárulnak a világról begyűjtött adatok és azok feldolgozása. E két tevékenység elvégzését számos akadály hátráltathatja – az elérhető adatok mennyiségétől kezdve egészen az adatok értelemezéséig.

Kutatómunkám során egy ilyen nehezítő akadályt dolgozunk fel az adatfeldolgozásban – a zajtalanítást. Mivel az adatok formájától függően különböző eljárások létezhetnek, mi a digitális képek példáján mutatunk be egy matematikai modellt, amely csökkenteni hivatott a képen lévő zaj (granularitás) mennyiségét.

A munkában feldolgozott zajtalanítási eljárás variációs modellen alapszik. A modell összetett függvényeket tartalmaz, melyek magukban hordozhatnak információt a digitális képen lévő zaj mennyiségéről. A modell feladata a zajt leíró energiafüggvény minimalizálása, amely következtében egy új képet állítunk elő, nem változtatva az adott kép alaptulajdonságain, de jelentősen csökkentve a zaj mennyiségét.

Demonstrációképpen Matlab és Python programnyelvekben írt kód segítségével mutatjuk be a vizsgált variációs modell digitális képek esetében való működését. A kapott kísérleti eredményeket vizsgálva szemléltetjük a modell paraméterezésének lehetőségeit.

Kulcsszavak: **digitális képek, zajtalanítás, variációs modellek, Matlab és Python programnyelvek**

ÉLETTÉLEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK
ÉS MŰSZAKI Tudományok

PROGRAMOZÁS – ÉLMÉNYALAPÚ OKTATÁS OZOBOT

Szerző: **CSÓRÉ Bertold**, V. évfolyam (csorebertold@gmail.com)

Témavezető: **PaedDr. Krisztina CZAKÓOVÁ, PhD.**

Intézmény: Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, Német nyelv és irodalom – Informatika szak, Komárom

A kutatás témája az élményalapú oktatás az élményalapú programozás Ozobot játékróttal az alapiskolán.

A kutatás célja feltárni az Ozobot programozható játékróttal lehetőségeit az alapiskolai informatika oktatásban, és felépíteni legalább 5 óraegységből álló metodikát a programozás oktatásához, projekt módszer alkalmazásával.

Alkalmazott oktatási módszer: projekt módszer.

Felmérése: interjú.

Az élményalapú oktatás helye és szerepe a programozás oktatásban roboteszköz alkalmazásával beválik. Szeretik a gyerekek, motiváltak a tanulásban, kísérletezhetnek, saját tapasztalat útján szerzik meg tudásukat.

Kulcsszavak: Programozás, élmény alapú oktatás, Ozobot

A PROGRAMKÓD OLVASHATÓSÁGÁNAK ÉS MEGÉRTÉSÉNEK MÉRÉSE SZEMKÖVETÉS TECHNIKÁVAL

Szerző: **PÁLFI Dajana**, II. éves mester szakos hallgató (dajana999@yahoo.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert**, főiskolai tanár

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Ebben a kutatásban elemeztük, hogy mennyire befolyásolja egy program forráskódjának megértését az írásnál használt stílus. Stíluson a kódsoroknak a bal margótól való behúzását értjük, pontosabban a sor elején használt szóközök számát. Feltételezésünk szerint a programkód olvashatóságát és ezzel a megértését is befolyásolja a programozók által használt szóközök száma egy blokkhoz tartozó sorigazítás során. Egy blokkba olyan utasítások kerülnek, amelyek azonos végrehajtási logikához tartoznak. Meg kell említeni, hogy szakmai körökben nincs egy konkrét érték, amelyet javasolnak, és amelytől a programkód könnyen áttekinthető lesz. Szakmai körökben csak ajánlás fogalmazódott meg, amely szerint a javasolt szóközök száma a sor elején 2 és 8 között legyen. A 2 szóköz használatával a kód tömörebb, és feltételezésünk szerint nehezebben olvasható. A több szóköz használata olvashatóbbá, áttekinthetőbbé teszik a forráskódot, és ezzel a megértését is. A feltételezések bizonyításához szemmozgás-követő eszközt használtunk. A kísérleti mérés a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolán történt, és résztvevők harmadéves hallgatók voltak. A mérés során, a hallgató feladata az volt, hogy elemezze a számítógép képernyőjén megjelenített rövid programkódot, majd megmondja, mi lesz a kód futtatásának eredménye. Amíg

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

a hallgató szemmel követte a kód logikáját, a szemmozgás-követő eszköz jegyezte azokat az adatokat, hogy hová tekintett, mennyi ideig nézett egy adott pontba (utasításra), mely kódrésznél milyen gyorsan változtatta a tekintetét egyik pontból a másikba. Egy mérés során egy hallgató 8 olyan feladatot kapott, amelyben a szóközők száma a blokkban 4 volt. A második mérés egy héttel később következett, és a 8 feladatban az igazításhoz 1 szóközt használtunk. Harmadik mérésnél minden sor a bal margóhoz volt igazítva, ami a legkevésbé olvasható változatnak felelt meg. Adatok feldolgozásakor egy-egy hallgató három méréséből származó adatai lettek összehasonlítva. Ezekből és a feladatokra adott helyes válaszokból nem lehetett következtetni, hogy a kód stílusa befolyásolta-e a megértést. A mérés adataira több egyéb paraméter is kihatott. Ezeknek a paramétereknek a befolyását minimalizálni szeretnénk a megismételt mérés során.

Kulcsszavak: szemmozgás-követés, programírás stílusa, C programnyelv

MEASURING THE READABILITY AND UNDERSTANDING OF PROGRAMCODE USING EYE TRACKING TECHNIQUE

Author: Dajana PÁLFI, second-year master's student (dajana999@yahoo.com)

Supervisor: Dr. Róbert PINTÉR, college teacher

*Institution: Subotica Tech College of Applied Sciences Department, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad*

In this research work, we analyzed the extent to which writing style affects the understanding of a program's source code. By the style, we mean the indentation of the code lines from the left margin, more precisely the number of spaces used at the beginning of the line. According to our assumption, the readability and thus the understanding of the program code is affected by the number of spaces used by the programmers during line alignment belonging to a block. Instructions that belong to the same execution logic are placed in a block. It should be mentioned that there is no specific value recommended in professional circles that will make the program code easy to review. In professional circles, only one recommendation was made, according to which the recommended number of spaces at the beginning of the line should be between 2 and 8. Using 2 spaces makes the code more concise and, we assume, harder to read. The use of more spaces makes the source code more readable and transparent, and thus, easier to understand. We used an eye movement tracking device to prove the assumptions. The experimental measurement took place at the SuboticaTech College of Applied Sciences, and the participants were third-year students. During the measurement, the student's task was to analyze the short program code displayed on the computer screen, and then to say what the result of running the code would be. As long as the student followed the logic of the code with his eyes, the eye movement tracking device recorded the data on where he looked, how long he looked at a given point (at an instruction), which part of the code, and how quickly he shifted his gaze from one point to another. During one measurement, a student was given 8 tasks in which the number of spaces in the block was 4. The second measurement followed a week later, and in the 8 tasks, we used 1 space for alignment. In the third measurement, all lines were aligned to the left margin, which corresponded to the least readable version. During data processing, data

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

from three measurements of a student were compared. From these and the correct answers to the tasks, it was not possible to infer whether the style of the code influenced his understanding. Several other parameters also affected the measurement data. We want to minimize the influence of these parameters during the repeated measurement.

Keywords: **eye tracking technique, programming, C programming language**

JELSZAVAK FELTÖRÉSE BRUTE FORCE SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: **BALÁZS Emília**, III. évfolyam (emiliabalazs.ki@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert**, főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Alkalmazott szoftvermérnöki Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Ebben a munkában két jelszófeltörési technológiát mutatok be. Az első a Basic vagy másnéven a Simple brute force algoritmus, amely képes feltörni bármilyen összetettségű jelszót, és amelynek az egyetlen korlátja a rendelkezésre álló idő. A másik módszer a Hybrid brute force, amely sokkal gyorsabban működik, de viszont nem garantálja a pozitív végeredményt. A munkában bemutatom az algoritmusok működését, valamint előnyeiket illetve hátrányaikat. A munkához készült egy alkalmazás, amely segítségével bemutatom az említett jelszófeltörő módszerek működését és hatékonyságát.

A felhasználói felület kidolgozására a WPF (Windows Presentation Foundation) eszköz, az alkalmazás fejlesztéséhez pedig az MVVM (Model View Viewmodel) lett használva. A kutatás során be lett bizonyítva, hogy az algoritmusok hatékonysága, illetve a jelszavak feltörésének az ideje sok változótól függ, például a lehetséges kulcsok számától, a kulcs hosszától és bonyolultságától. A kutatás eredménye az algoritmusok hatékonyságának összehasonlítása.

Kulcsszavak: **brute force támadás, simple brute force, hybrid brute force**

CRACKING PASSWORDS USING BRUTE-FORCE ATTACK

Author: **Emilia BALAZS**, third-year student (emiliabalazs.ki@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Robert PINTER**, college teacher

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Applied Software Engineering, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In this work two password cracking technologies are demonstrated. The first one is the basic or simple brute force algorithm, which is capable of cracking every password, the only obstacle is the time available. The second method is the hybrid brute force attack, which is considerably faster, but does not guarantee a positive result. The working principle and the pros and cons of both algorithms will be demonstrated. An application is made for the purpose of showing these

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

methods and their effectiveness. For the user interface, WPF (Windows Presentation Foundation) with the help of MVVM (Model View Viewmodel) was used. In the research, it was proven that the effectiveness and the time needed for cracking passwords depends on a lot of variables – for example, the number of possible keys, the length and complexity of the keys. The result of the research is the comparison of the effectiveness of these algorithms.

Keywords: **brute force attack, simple brute force, hybrid brute force**

NAGYHATALMAK ÁLTAL TÁMOGATOTT HACKER CSOPORTOK

Szerző: **ERDÉLYI Violetta**, IV. évfolyam (erdelji.violeta@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert**, főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Elektrotechnika és számítógépkezelési Mérnök Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

68

Mai világunkban a számítógépek illetve az internet nagy szerepet játszik, úgy a privát életünkben, mint a munkahelyünkön is. Ennek megfelelően az országok és azok vezetői is rájöttek, hogy ki lehet használni ezt a haszon érdekében.

A dolgozat célja bemutatni azt a jelenséget, ahol a legnagyobb nyereség érdekében hacker csoportok formálódnak, amiket a nagyhatalmak pénzügyileg támogatnak. 2006-tól a Center for Strategic and International Studies által megjelentetett incidens-lista követi azon támadásokat, amelyek 1 millió dollár feletti károkat okoztak. Ebből a listából elemeztem az elmúlt két évet (2021 illetve 2022), hogy hogyan változott a támadások száma világszinten, illetve, hogy mely országok a legjobban érintettek, akár a támadó, ill. a támadott szerepében.

Kulcsszavak: **kiberbiztonság, nagyhatalmak, hackelés**

STATE-SPONSORED HACKER GROUPS

Author: **Violetta ERDÉLYI**, fourth-year student (erdelji.violeta@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert PINTÉR**, college teacher

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Electrical and Computer Engineering, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Computers and the internet play a big role in both our private life and work. States and their leaders have figured out that they can use this technology for their advantage. The goal of this paper is to describe the occurrence where hacker groups are formed for larger profit and the states finance these groups. The Center for Strategic and International Studies has made a list of incidents, and follows all incidents after 2006 which have a loss of larger than one million dollars. From

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

this list, I have analyzed the last two years (2021 and 2022), where I followed the tendencies all around the world and the countries which are the most affected by attacks, both as assailants and as the attacked.

Keywords: **cybersecurity, states, hacking**

VISSZAÉLÉSEK DETEKTÁLÁSA GÉPI TANULÁSI MÓDSZEREKKEL

Szerző: **BERECZKI Norman**, MSc IV. évfolyam (bnorman98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SIMON Vilmos**, egyetemi docens

Intézmény: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Villamosmérnöki és Informatikai Kar,
Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszék, Budapest

Számos felhőalapú szolgáltatást nyújtanak manapság és ezen platformok nem csak azért hasznosak, mert erőforrás allokációt tesznek lehetővé, hanem különböző szolgáltatásokat is az ügyfelek rendelkezésére bocsátanak, ezzel is könnyítve, hatékonyabbá téve a munkát. Ezen rendszerek egy része nyílt, bárki számára elérhető. Ebből kifolyólag elkerülhetetlen, hogy a szolgáltatást nem kívánatos, kártékony felhasználók is igénybe vegyék. Azokat a személyeket tekintjük kártékónak, akik valamilyen módon (pornográf tartalom publikálásával, kriptovaluta bányászattal, a cég hírnevében való kártétellel, valamint az allokált erőforrás utáni díjak kifizetésének elmulasztásával) kárt okoznak a cégnek. Az ilyen cloud platformokon regisztráló felhasználókról egyaránt rendelkezésre állnak a szolgáltató által gyűjtött, valamint harmadik féltől származó adatok is. Ezeket használja fel a cég a regisztráció során a nem kívánatos felhasználók kiszűrésére. Jelenleg ez a munka manuális, elemzők által zajlik. A kutatás célja egy olyan ajánlórendszer fejlesztése, amely ezen adatokra támaszkodva képes felismerni a kártékony felhasználók viselkedésének mintázatait, így már a regisztrációs folyamat során képes kiszűrni azokat, automatizálva ezzel a munkát. A kifejlesztett ajánlórendszer magas pontossággal képes azonosítani a potenciálisan kártékony felhasználókat, valamint képes visszacsatolást adni az elemzők döntéseire.

Kulcsszavak: **Gépi tanulás, Anomália detekció, Visszaélés-detektálás**

ANOMALY DETECTION METHODS FOR A FRAUD PREVENTION SYSTEM

Author: **Norman BERECZKI**, fourth-year MSc student (bnorman98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Vilmos SIMON**, associate professor

Institution: Budapest University of Technology and Economics, Faculty of Electrical Engineering and Informatics,
Department of Networked Systems and Services, Budapest

Several cloud-based services are offered on the market. These platforms are useful because they provide efficient resource allocation and several useful functions.

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

Registering on some of these platforms is open for everyone. Thus it is unavoidable that fraudulent registrations will happen. We label users who somehow cause harm to the company as fraud; the harm can mean not paying their bills or engaging in illegal activities like storing/streaming child pornography or mining cryptocurrencies.

The cloud providers collect data for each and every registration to their cloud platform. The data is mostly collected by the provider, but there are several third-party services providing information about the users. The data collected is used to determine whether a registered user is likely fraudulent or not. Currently, this work is done manually by analysts. My goal is to develop a decision support system that can recognise anomalous behavioural patterns and classify accounts based on the available data.

The developed recommendation system can predict anomalous users with high accuracy and is capable of giving feedback for the analysts' decisions.

Keywords: **machine learning, anomaly detection, fraud prevention**

MATEMATIKAI MODELLEK A JÁRVÁNYTANBAN

Szerző: **GUZSVÁNY Szilvia**, III. évfolyam (guzsvanyszilvia@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZÖLLÖSSY Dóra**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Matematika és Informatika Intézet, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az emberiség történetében a betegségekkel szinte egyidős az orvoslás és orvostudomány. A különböző természeti és társadalmi változások, felfedezések, népvándorlások, a kórokozók evolúciója, a turizmus és az éghajlatváltozás is mind hozzájárulnak ahhoz, hogy egy betegség egy adott területen, vagy akár az egész világon adott időben az átlagosnál jóval nagyobb számban jelentkezzen. Ilyen esetekben járványról beszélünk. Az orvostudományban jelentős a járványokkal vívott harc, melyben az epidemiológiai modellek óriási szereppel bírnak a betegségek feltérképezésében, karakterizálásában és klasszifikációjában.

Az egyik legismertebb epidemiológiai modell, amely a populáció-dinamikai modellek közé tartozik, az ún. SIR modell. A modell egy hozzátétőlegesen konstans populációt vesz alapul, amelyet három csoportra oszt (innen a neve is): S (Susceptible) – fogékony – ide tartoznak azok az egyedek, akik hajlamosak lehetnek a megbetegedésekre; I (Infectious) – fertőző – megfertőzött egyedek, melyek képesek megfertőzni további egyedeket, továbbá a betegséget hordozókat is ebbe a csoportba sorolhatjuk; R (Removed) – gyógyult – amelybe azok az egyedek tartoznak, akiket nem lehet megfertőzni (akik szervezete eléggé immunis volt a betegségre), valamint azok, akik már a betegségből kigyógyultak.

A modell egy olyan járvány folyamatát modellezi, melynek elején megjelenik egy fertőzött egyedeket tartalmazó csoport. Továbbá azt feltételezi, hogy a betegségnak nincs lappangási ideje, a populáció homogén, tehát minden fertőzött

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

tagja ugyanolyan mértékben van megfertőződve, a populáció autonóm, azaz nincsenek újszülöttek és az összes elhunytat az R csoportba számítjuk bele.

A modellben szereplő három csoport dinamikáját 1-1 differenciálegyenlettel tudjuk leírni.

A SIR modell mellett bemutatom a modell egyik kiterjesztését, a SEIR modellt, mely azt a periódust vezeti be, amikor az egyed már megfertőződött (Exposed, innen az E betű), viszont a fertőzést még nem tudja továbbadni.

A modelleket a Covid-19 járvánnyal fogom szemléltetni Mathematica szoftvercsomag segítségével.

Kulcsszavak: járványtan, matematikai modellek, SIR modell, SEIR modell

MATHEMATICAL MODELS IN EPIDEMIOLOGY

Author: Szilvia GUZSVANY, third-year student (guzsvanyszilvia@gmail.com)

Supervisor: Dr. Dóra SZÖLLŐSSY, professor

*Institution: University of Novi Sad, Faculty of Sciences, Department of Mathematics and Informatics, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad*

71

In the history of mankind, medicine and medical science are almost as old as diseases. Various natural and social changes, discoveries, migrations, the evolution of pathogens, tourism and climate change all contribute to the spread of a disease in a larger number more frequently in a given area, or even throughout the world. In such cases, we speak about an epidemic. The fight against epidemics is very important in medicine, where epidemiological models play a significant role by mapping, characterizing, and classifying diseases.

One of the most widely known epidemiological models which belongs to population-dynamics models is the SIR model. The model is based on an approximately constant population, which divides into three groups (hence the name of the model): S (Susceptible) – Individuals, who are able to become infected after “infectious contact”; I (Infectious) – Individuals who have been infected and are (not necessarily) capable of infecting susceptible individuals; R (Removed) – individuals who have been infected and have either recovered from the disease, or were resistant to the pathogen.

The model describes the development of an epidemic, where a group of infected individuals appears at the beginning. Furthermore, it assumes that the disease has no incubation period, the population is homogeneous, i.e. all infected members are infected to the same extent, the population is autonomous, i.e. there are no newborns and all the deceased are included in the R group.

The dynamics of the groups included in the model can be described with one differential equation for each group.

In addition to the SIR model, I present an extension of the model, the SEIR model, which introduces the period when the individual is already infected (Exposed, hence the letter E), but cannot yet transmit the infection.

I present the models through the Covid-19 epidemic by using the Mathematica software package.

Keywords: epidemiology, mathematical models, SIR model, SEIR model

ÉLETTÉLEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK
ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

ALAKZATFELISMERÉSI MÓDSZER ALKALMAZÁSA JELENLÉT-NYILVÁNTARTÓ RENDSZERBEN

Szerző: **KOCSIS Krisztina**, III. évfolyam (tincsy01@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert**, főiskolai tanár

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Informatika Szak, Szabadka

Több vizsgálat is rámutatott arra, hogy a tanórák látogatásával a diákok sokkal jobb eredményt tudnak elérni, mivel, ha több időt töltenek az egyetemen, abban az esetben többet is tanulnak. Az előadások alatt a hallgatók létszámellenőrzése szinte mindig érezhetően hosszú időt vesz el az aktív tanulástól.

Kutatási témámmal erre a problémára szeretnék megoldást találni, hiszen egy olyan rendszert szeretnék kifejleszteni, mely rövid időn belül ki tudja mutatni a teremben levő személyek létszámát, és ezzel megkönnyíti a tanulók órán való nyilvántartását.

A fejlesztés ötlete abból ered, hogy a jelenlét-számoló rendszert jó lenne nagyobb termekben is használni. A megoldásban a hangsúly a valós időben történő számoláson és a gépi tanuláson lenne. Az ötlet lényege, hogy a létszám-ellenőrzés egy web kamerából érkező folytonos jel alapján, valós időben történne.

Kulcsszavak: **gépi tanulás, neurális hálózat, valós idejű fejazonosítás, jelenlét-nyilvántartás**

Társadalomtudományok I.

A FELRÓHATÓ ELŐMAGATARTÁSOK SZEREPE A BÜNTETŐJOGBAN

Szerző: **AGÓCS Petra Márta** (agocspetramarta@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MOLNÁR Erzsébet** adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete, Szeged

Kutatásom témája azon cselekmények köre és felelősségalakító szerepe, amelyek a bűncselekmények előtt jelennek meg, és a célom az, hogy ezen magatartásokat logikai rendszerbe foglaljam, mindezzel bemutassam és átláthatóbbá tegyem a büntetőjogi felelősséggel összefüggésben mutatkozó szerepüket, valamint kitérjek az egyes alkalmazhatóságukkal kapcsolatos kétségekre, illetve alapelvekkel való összhangjukra.

Hogy járulnak hozzá ezek az előzetes magatartások a büntetőjogi megítéléshez, úgy, hogy maguk nem minősülnek bűncselekménynek? Létezhetnek olyan esetek, amikor egy ilyen magatartás képes megalapozni, vagy akár már megléte esetén fokozhatja is a büntetőjogi felelősséget, azonban adott esetben enyhébb minősítés megállapítására is adhat okot. Előfordul az is, hogy a jogellenességet kizáró okok körét befolyásolja. Mivel jelentősen tudják alakítani a felelősséget, és rendszerezett bemutatásukra még nem született tanulmány, úgy gondolom, indokolt lehet a témaválasztás. Dolgozatomban számos magyar és német szakirodalmat használtam fel a minél szélesebb körű ismeretanyag megszerzéséhez.

Kulcsszavak: büntetőjog, dogmatika, általános rész, rendszerképzés

UNLAWFUL PRE-ACTS IN CRIMINAL LAW

Author: **Petra Mária AGÓCS** (agocspetramarta@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet MOLNÁR**, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute of Criminal Sciences, Szeged

The topic of my research is the array of responsibility-forming actions that appear before crimes are committed, and my goal is to systematize these behaviours in a logical system, to present and make their role in connection with criminal liability more transparent. But how can these pre-acts contribute to criminal liability if they are not considered as a delict? There are cases where a pre-act can establish or even aggravate it if it already exists, but in certain cases it can also give rise to a lighter classification. It also happens that someone is exempted from criminal liability if they appear before the crime. Since they can significantly shape responsibility, and no summary studies have been published to present them in detail yet, I think the choice of topic is justified. In my thesis, I used a lot of Hungarian and German literature to obtain as wide a range of information as possible.

Keywords: criminal law, dogmatics, general part, system

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

A KALOCSAI KIRÁLYI TÖRVÉNYSZÉK KÍSÉRLETE A CSALÁDI BÉKE MEGTEREMTÉSÉRE

Az özvegyi jog korlátozása a bírósági gyakorlatban a dualizmus időszakában

Szerző: **FORGÓ Zsanett**, másodéves hallgató (forgo.zsani@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Előadásom központi témája az özvegyi jog korlátozásának, illetve megszüntetésének kapcsán felmerült vitás kérdések bemutatása a dualizmus-kori bírósági gyakorlaton keresztül. Az özvegyi jog a megözvegyült élettársról való gondoskodás jogintézménye, amelynek értelmében a megözvegyült nő haláláig, vagy ameddig elhunyt férje nevét viseli, benne marad férje birtokában és rangjának megfelelő tartásra, ellátásra tarthat igényt. Dolgozatom célja az egyedi esetekben hozott bírósági döntések vizsgálatán keresztül minél átfogóbb képet adni a bíróságok által vizsgált kérdésekről, a mérlegelt körülményekről és az alkalmazott jogforrásokról.

Előadásom során néhány, az özvegyi haszonélvezeti jog megszüntetése iránt folyamatba tett peres ügy részletes bemutatásán keresztül mutatom be az alsóbb fokú bíróságok és a Magyar Királyi Kúria joggyakorlatában kimutatható eltéréseket. A kutatómunkám során a Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltárában található Kalocsai Törvényszék peres irataira támaszkodom (MNL BKML VII. 2. b. 29-32. csomó, 45. cs.; 77. cs.; 80-130. cs.), valamint főként a korabeli jogtudósok (Szladits Károly, Márkus Dezső) munkáit használom fel.

Kulcsszavak: **jogtörténet, kiegyezés, öröklési jog, özvegyi jog**

THE ATTEMPT OF THE ROYAL REGIONAL COURT OF KALOCSA TO FACILITATE FAMILY PEACE The restriction of dower in judicial practice during the time of Austro-Hungarian dualism

Author: **Zsanett FORGÓ**, undergraduate student

Supervisor: **Dr. Máté PÉTERVÁRI**, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Szeged

The central topic of my work is the presentation of legal disputes that arose in connection with the restriction and termination of dower. This will be done by showcasing relevant judicial practice from the time of the Austro-Hungarian Dualism. By dower, we mean the legal institution meant to take care of the widow, until her passing, or as long as she kept

her husband's name. During this time, she was entitled to appropriate maintenance for her rank and she had the right to handle the properties of her husband. The goal of my work is to give a comprehensive look of the examined disputes, the considered circumstances and used legal sources through the individual judicial decisions.

Throughout my presentation I will be showcasing the differences between the legal practices of the lower Hungarian courts and the Royal Hungarian Curia through the detailed description of legal proceedings, regarding the termination of dower. For my research, I relied on documents from the Bács-Kiskun County Archive National Archives of Hungary (references: MNL BKML VII. 2. b. 29-32. bundle, 45. b.; 77. b.; 80-130. b.) and I used the works of contemporary legal scholars, such as Károly Szladits and Dezső Márkus.

Keywords: legal history, Austro-Hungarian compromise, law of inheritance, dower

AZ „ONLYFANS” KIHÍVÁSAI A BÜNTETŐJOGI SZABÁLYOZÓRENDSZERBEN

Szerző: LASKAI Fanni, III. évfolyam (fanni.lsk@gmail.com)

Témavezető: Prof. Dr. KARSAI Krisztina, egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete, Szeged

Az OnlyFans egy – főként más országokban – igen ismert weboldal, amelynek célja röviden összefoglalva egy olyan privát felület létrehozásának lehetősége, amelynek elérése előfizetés útján lehetséges. Eredeti céljával ellentétben népszerűségét az oldalon közzétett tartalmak nagy részét kitevő pornográf felvételeknek köszönheti. Ebből és sajátos működési mechanizmusából kifolyólag az OnlyFans gyorsan tett szert nagy népszerűsége. Jogilag szabályozatlan résein azonban számos megoldatlan, büntetőjogilag releváns kérdést hagyott maga után, teret engedve többek között a gyermekpornográfia, az internetes zaklatás, valamint szerzői jogsértések megvalósulásának.

Kutatásom célja a különböző internetes bűncselekmények szemléltetése az OnlyFans weboldalon és azzal párhuzamba állítható más weboldalakon keresztül, az internet globális jellegéből fakadó problémákat is számba véve, a magyar büntetőjog rendszere szerinti értékelés mentén haladva. A pandémia idején, amely az online térbe kényszerítette a társadalmat, megnőtt a weboldal felhasználóinak száma, ebből kifolyólag a 2016-ban indult weboldal ismét aktuális és népszerű lett.

Kutatásom során segítségemre – főként idegen nyelvű – interneten elérhető szakirodalmak álltak rendelkezésemre, illetve a szabályozás keretének megismeréséhez a hazai, illetve Magyarországra nézve kötelező nemzetközi jogszabályok adtak iránymutatást.

Kulcsszavak: OnlyFans, internet, büntetőjog, internetes bűnözés, pornográfia, gyermekpornográfia, internetes zaklatás

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

CHALLENGES OF “ONLYFANS” IN THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

Author: **Fanni LASKAI**, third-year student (fanni.lsk@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Krisztina KARSAI**, university professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute of Criminal Sciences, Szeged

OnlyFans is a well-known website, especially in other countries, which aims, in a nutshell, to create a private platform that can be accessed by subscription. Contrary to its original purpose, the site owes its popularity to the pornographic images that make up the majority of the content posted on the site. Due to this and its unique operating mechanism, OnlyFans has quickly gained popularity. However, its unregulated niche has left a number of unresolved issues of criminal relevance, leaving room for child pornography, cyberbullying and copyright infringement, among others.

The aim of my research is to illustrate the various Internet crimes through the OnlyFans website and other websites that can be compared to it, taking into account the problems arising from the global nature of the Internet, and following the Hungarian criminal law system. During the pandemic that forced society online, the number of users of the website increased, making the website, launched in 2016, relevant and popular again.

In my research, I have at my disposal the literature available on the Internet – mainly in foreign languages – and the Hungarian and international legislation binding on Hungary to help me understand the regulatory framework.

Keywords: **OnlyFans, internet, criminal law, cybercrime, pornography, child pornography, cyberbullying**

76

AZ ÁRDRÁGÍTÓ VISSZAÉLÉSEK MÚLTJA, JELENE, JÖVŐJE

Szerző: **VARGA Benedek**, IV. évfolyam (benedekvarga1@gmail.com)

Témavezető: **Prof. Dr. HOMOKI-NAGY Mária**, egyetemi tanár;

Dr. VARGA Norbert, docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Kutatásom célja azoknak a kérdéseknek a megválaszolása volt, hogy milyen történelmi körülmények vezettek el a modern értelemben vett gazdasági bűncselekmények egyik előképének tekinthető árdragító visszaélések megalkotásáig és milyen jogalkalmazási kérdéseket vetett fel a magyar büntetőjogban az egészen 1916-ig ismeretlen bűncselekmény. A gazdaságtörténeti és köztörténeti irodalom, valamint az országgyűlési naplók feldolgozását követően sikerült megválaszolni azt a kérdést, hogy az árdragító visszaélések kriminalizálásával a jogalkotó a közellátás védelmét akarta biztosítani, oly módon, hogy a kriminalizáció ne hátráltassa a tisztességes kereskedelmet. Kutatásom során az egyes tényállások dogmatikai elemzéséhez a 20. századi büntetőjogi szakirodalom mellett (például Angyal Pál, Finkey Ferenc, Isaák Gyula

művei) szükség volt kereskedelmi jogi művek áttekintésére is. Ezt követően a Budapesti Királyi Törvényszék 1916-1918 közötti joggyakorlatát elemeztem a Budapest Főváros Levéltárában őrzött iratanyag alapján, és kimutatást nyert, hogy a bíróságoknak olyan tényállási elemeket kellett értelmeznie, melyek korábban nem léteztek a magyar büntetőjogban (pl.: közszükségleti cikk, hivatásszerűség), így gyakran alkalmaztak teleologikus értelmezést.

Összefoglalva elmondható, hogy 1916-ban a jogalkotó a háborús gazdaságra reagálva alkotta meg az árdrágító visszaélések tényállását, de az nem csak a háborút élte túl, hanem a teljes 20. századot. A 21. századi büntetőjogi irodalomban napirendre került e bűncselekmény rekriminalizálásának gondolata, így jogtörténeti kutatásom adalékul szolgálhat a hatályos büntetőjog fejlődéséhez is.

Kulcsszavak: **jogtörténet, büntetőjog, árdrágító visszaélések**

THE PAST, PRESENT AND FUTURE OF PRICE GOUGING

Author: **Benedek VARGA**, fourth-year student (benedekvarga1@gmail.com)

Supervisors: **Prof. Dr. Mária HOMOKI-NAGY**, department head, professor;

Dr. Norbert VARGA, docent

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

The central questions of my research were the following: what historical and economic circumstances led to the criminalisation of price gouging, and, what questions did it raise in the Hungarian judicial practice?

After the analysis of the economic history literature, as well as the Parliamentary Diaries, I was able to answer the question of whether the legislator intended to protect public services by criminalising price-gouging, but was careful to ensure that criminalisation did not obstruct fair trading. In order to analyse the statutory elements dogmatically, I have not only reviewed twentieth-century criminal law literature (e. g. Pál Angyal's and Ferenc Finkey's works), but also commercial law works. With the dogmatic knowledge acquired, I examined the decisions of the Royal Regional Court of Budapest between 1916–1918, which are kept in the Archives of Budapest. I have managed to draw the conclusion that the courts had to interpret such statutory elements which had not existed in the field of criminal law before, and, as a consequence, they used teleological interpretation.

In summary, the legislature created price gouging in response to the war economy in 1916, but this crime survived not only the war, but the entire 20th century. The idea of the rekriminalisation of price gouging occurred in modern criminal law literature, so my research can contribute to the development of criminal law in the 21st century.

Keywords: **legal history, criminal law, price gouging**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

AZ ELŐKÉSZÜLET FOGALMI HATÁRAINAK VIZSGÁLATA

Szerző: **GYURIK Zita**, IV. évfolyam (gyurikzita@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MOLNÁR Erzsébet**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete, Szeged

Jelen dolgozat témáját a bűncselekmény előkészületének fogalmi vizsgálata képezi. E jogintézmény a szándékos bűncselekmény stádiumai közül az első, azonban már olyan cselekményeket foglal magában, amelyek a külvilágban megnyilvánulnak, hiszen a bűnös szándék önmagában nem büntetendő. A kutatás leghangsúlyosabb részét a 2012. évi C. törvény 11. § (1) bekezdésében található „vállalkozik” fordulat vizsgálata teszi ki, ugyanis a közelmúltban született 3/2019-es büntetőjogegységi határozat részletesen kitér arra, hogy mikor szolgálhat ezen magatartás büntetőjogi felelősség megállapításának alapjául. Logikailag szintén kapcsolódik a törvényi fogalom pontos körülhatárolhatóságához a Kúria egy korábbi, 2015-ös ítélete (BH2015.322.), amely e jogintézmény hármas feltételrendszerét – komolyság, konkrétság, közvetlenség – némileg fellazítva nem kívánta meg a közvetlenséget az emberölés előkészületének megállapíthatóságához. A dolgozat célja, hogy pontos képet adjon az előkészület stádiumának büntetőjogban betöltött szerepéről napjainkban, ennek meghatározása érdekében kitér a hatályos joggyakorlatra, valamint különböző értelmezési módszerek – nyelvtani, történeti – teszik komplexsége az elemzést.

Kulcsszavak: **büntetőjog, előkészület, fogalmi határok, joggyakorlat**

THE EXAMINATION OF THE CONCEPTUAL LIMITS OF THE PREPARATION OF THE CRIME

Author: **Zita GYURIK**, fourth-year student (gyurikzita@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet MOLNÁR**, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute of Criminal Sciences, Szeged

The aim of this research study is to examine the preparation of the crime and its conceptual limits. The above-mentioned legal institution is the first stage of an intentional crime, but it already includes acts that are manifested in the outside world, since the criminal intent itself is not punishable. The most important part is the examination of the term “undertakes”, which can be found in §11 (1) of Penal Code [Act C. of 2012], as the recently passed Criminal Law Decision No. 3/2019 covers in detail when this behaviour can serve as a criminal basis for establishing liability. Furthermore, it is logically connected to the precise definition of the legal term according to a previous judgment of the Court from 2015 (BH2015.322). It loosened the triple set of conditions of this legal institution – seriousness, concreteness, immediacy – as it did not require immediacy to establish the preparation of murder. The purpose of the thesis is to provide an accurate picture of the role of the preparation stage in criminal law today. In order to define this, it covers the current jurisprudence and different interpretation methods – grammatical, historical – that make the analysis complex.

Keywords: **penalty law, preparation of the crime, conceptual limits, jurisprudence**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

CSANÁD VÁRMEGYE ÉS KÖZSÉGEI AZ 1886:XXII. TC. HATÁLYBA LÉPÉSÉT KÖVETŐEN A községek feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai

Szerző: **PAPP Csaba István**, II. évfolyam (csaba.papp11231@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. VARGA Norbert** egyetemi docens; **Dr. PÉTERVÁRI Máté** adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Szeged

A kutatás fő célkitűzése a vármegye és a községek közötti felügyeleti jogviszony gyakorlati tapasztalatainak történeti vizsgálata volt. A témaválasztás azonban a jelenkor közigazgatási szakemberei számára is releváns, mivel ezzel azonosítható jogintézménnyel manapság is találkozhatunk. Az 1886:XXII. tc. ugyanis biztosította a jogot a községek számára, hogy a törvényi keretek között saját belügyeikben önállóan dönthessenek, a törvényhatóságok pedig felügyeleti jogot gyakorolhassanak felettük. Erre számos eszközt nyújtott a törvény, akár a rendkívüli közbeavatkozás lehetőségét is. A felügyelet konkrét tartalmának érdemi meghatározása azonban hiányzott. A gyakorlatba történő átültetése a rendelkezésnek így a jogalkalmazóra hárult. Kutatásomban Csanád vármegye és községei közötti törvényességi felügyelet gyakorlati megvalósulását vizsgáltam. A releváns szakirodalom feldolgozása mellett (pl. Cieger András, Csizmadia Andor, Kajtar István, Mezey Barna, Ruzsoly József, Sarlós Béla, Stipta István), idesorolva a korabeli szerzők munkásságát is (pl. Kmety Károly, Grünwald Béla), a Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád-Csanád Megyei Levéltárának Makói Levéltárában fellelt forrásanyagot dolgoztam fel (MNL CSML Makó: *Csanád vármegye törvényhatósági bizottságának iratai* IV.B.402. a./ Közgyűlési jegyzőkönyvek, MNL CSML Makó: *Csanád vármegye alispánjának iratai* IV.B.408. b./ Közigazgatási iratok). A kutatás eredményeként arra a kérdésre kívánok választ kapni, hogy a törvényhatóságnak lehetett-e befolyása a felügyelet alakítására, vagy pusztán a kormány „meghosszabbított jobb kezének” volt tekinthető. Továbbá arra a kérdésre is keresem a választ, hogy a községek és a törvényhatóság között milyen erősségű volt a felügyelet, a községek milyen fokú közigazgatási önállóságot élvezhettek.

Kulcsszavak: közigazgatás-történet, törvényhatósági bizottság, Csanád vármegye

CSANÁD COUNTY AND ITS COMMUNITIES FOLLOWING COMING INTO FORCE OF THE ACT XXII OF 1886 Practical experiences of the legality supervision of the local governments

Author: **Csaba István PAPP**, second-year student (csaba.papp11231@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Norbert VARGA**, docent; **Dr. Máté PÉTERVÁRI**, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Doctoral School of Law and Political Sciences, Szeged

The main object of my research was to examine the practical experiences of the supervisory relationship between the communities and the county. My choice of subject carries actuality, since we can identify the equivalent of this instruction

in contemporary public administration. Act XXII of 1886 guaranteed the local governments the right to make independent decisions in their own internal affairs within the framework of the act, and the municipality could exercise supervisory rights of them. The law provided many ways to do this; it included the possibility of exceptional intervention too. However, there were no guidelines for the content of this supervision in the act. The transfer into practice was the responsibility of the municipality. I examined the practical implementation of legality supervision rights between the county of Csanád and its communities. In addition to processing relevant literature (e.g. András Cieger, Andor Csizmadia, István Kajtár, Barna Mezey, József Ruszoly, Béla Sarlós, István Stipta), including the work of authors of this age (e.g. Károly Kmety, Béla Grünwald), I used archival source in the Makó Archives of Csongrád-Csanád County Archives. (MNL CSCSML Makó: Documents of the municipal board of Csanád County IV.B.402. a./ Minutes of the general assembly. MNL CSCSML Makó: Documents of the deputy lieutenant of Csanád County IV.B.408. b./ Public Administration Documents.) As a result of the research, I would like an answer to the question of whether the legality supervision could have had an influence on the formation of the supervision, or whether it was merely a simple executor of the government. I am also looking for the answer to the question of how strong the supervision between the municipality and the local governments was.

Keywords: **history of the public administration, municipal board, Csanád County**

DIGITÁLIS JOGÁSZOK, AVAGY AZ ONLINE OKTATÁS HATÁSA A SZEGEDI JOGÁSZ KÉPZÉSRE

Szerző: **SŰRŰ Cintia**, IV. évfolyam (cini.suru@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MOLNÁR András**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet, Szeged

Tanulmányom fő témája az online oktatás jogi képzésre gyakorolt hatásainak vizsgálata. Kutatásom fő célja, hogy feltárjam az online oktatás keretei megfeleltek-e a hallgatók oktatáshoz való alapvető jogának. A dolgozatnak nem célja az esetleges jogsértés okainak feltárása, csupán magát a jogsértést hivatott megállapítani, amennyiben az megtörtént.

A kutatás elsősorban a Szegedi Tudományegyetem 2019-es, 2020-as évfolyamon tanuló hallgatók és az őket oktató tanárok tapasztalatain alapszik. A kutatás alapját egy előre elkészített és ellenőrzött kérdőívre érkezett válaszokból begyűjtött adatok, statisztikák adják. A kérdőívek vizsgálják az oktatók és hallgatók technikai feltételeit, saját, illetve a másik csoport munkájára vonatkozó tapasztalataikat, mentális egészségüket és egyéb egyéni tapasztalataikat. A tanulmány további vázát hasonló kutatásokból született tanulmányok adják, melyeket a témavezetővel közösen válogattunk össze.

Kutatásom eredményeként azt a – főleg diákok körében népszerű – feltevést igyekszem igazolni, vagy cáfolni, hogy az online oktatással töltött idő sértette az oktatáshoz való alapvető jogunkat.

Kulcsszavak: **online oktatás, jogász képzés, SZTE, statisztika, oktatáshoz való jog, pandémia**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

DIGITAL LAWYERS, OR, THE IMPACT OF ONLINE EDUCATION ON LEGAL EDUCATION IN SZEGED

Author: **Cintia SÚRŰ**, fourth-year student (cini.suru@gmail.com)

Supervisor: **Dr. András MOLNÁR**, assistant professor

Institution: University of Szeged, Institute of Corporative Law and Legal Theory, Szeged

The main topic of my study is the impact of online education on legal education. The main objective of my research is to explore whether the framework of online education has been in line with the students' fundamental right to education. The aim of the thesis is not to identify the causes of any possible violation, but only to establish the violation itself, if it has occurred.

The research is based primarily on the experiences of students and their teachers studying at the University of Szeged in the 2019 and 2020 cohorts. The research is based on data and statistics collected from the responses to a pre-prepared and verified questionnaire. The questionnaires examine the technical conditions of the teachers and students, their experiences of their own and the other group's work, their mental health, and other individual experiences.

The rest of the paper is based on studies from similar research, which were selected with the thesis supervisor.

As a result of my research, I am trying to prove or disprove the hypothesis – especially popular among students – that time spent online has violated our fundamental right to education.

Keywords: **online education, legal education, SZTE, statistics, right to education, pandemic**

81

JOGELLENES GYERMEKELVITEL A SZERB ÉS A MAGYAR JOGBAN

Szerző: **KIRÁLY Ibolya**, IV. évfolyam (k.ibolya@outlook.com)

Témavezető: **Prof. Dr. DUDÁS Attila**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Általános szakirány, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A jogellenes gyermekelvitel tényállása akkor áll fenn, amikor az egyik szülő a közös gyermeket annak korábbi tartózkodási helye szerinti országból egy másik országba viszi, illetve ott visszatartja a másik szülői felügyeleti jogokkal rendelkező személy tudta vagy beleegyezése nélkül, illetve ha tettevel bírósági vagy gyámhatósági határozatot sért meg.

A szakdolgozat célja a gyermekelviteli ügyekre vonatkozó szerb és magyar jogszabályok, illetve jogi intézkedések összehasonlítása, hatékonyságuk értékelése, a polgári és büntetőjogi szemszögből. Tekintettel arra, hogy mindkét ország beiktatta saját jogrendjébe a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, 1980. évben megkötött Hágai Egyezményként ismert nemzetközi jogi dokumentumban foglaltakat, lehetőség nyílik arra, hogy a kutatási téma egy

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

közös metszópont perspektívájából kerüljön feltárára. E tekintetben számos kérdés merül fel. Mennyire könnyítette meg a gyermekelviteli ügyek megoldását Szerbiában és Magyarországon a szabályozás? Feltételezhető-e, hogy Magyarországon mint Európai Unió egyik tagállamban, nagyobb százalékban és hatékonyabban oldódnak meg ezek az esetek? Többek között az ezen kérdések megválaszolására történő törekvések is a szakdolgozat szerves részét képezik.

Kulcsszavak: **jogellenes gyermekelvitel, szerb jogrendszer, magyar jogrendszer, összehasonlítás**

CHILD ABDUCTION IN SERBIAN AND HUNGARIAN LAW

Author: **Ibolya KIRÁLY**, fourth-year student (k.ibolya@outlook.com)

Supervisor: **Attila DUDÁS PhD.**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Law, General Course, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Child abduction occurs when one parent takes or retains a joint child from the country of former residence to another country without the knowledge or consent of the other parent or in violation of a court or guardianship order.

The aim of this paper is to compare the Serbian and Hungarian legislation and legal measures in child abduction cases, and to evaluate their effectiveness from the civil and criminal law perspectives. Given the fact that both countries have incorporated the provisions of the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction into their legal systems, which was concluded in 1980, it is possible to explore the research topic from the perspective of a common intersection. In this respect, a number of questions arise. How much easier has the regulation made it to solve child abduction cases in Serbia and Hungary? Can it be assumed that Hungary, as a member state of the European Union, resolves a higher percentage of these cases more efficiently? Among other things, attempts to answer these questions are an integral part of the paper.

Keywords: **child abduction, Serbian legal system, Hungarian legal system, comparison**

KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK BÍRÓI GYAKORLATA A PROVIZÓRIUM KORSZAKÁBAN

Szerző: **SZABÓ István**, III. évfolyam (szaboistvan12@icloud.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté**, adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jогtörténeti Tanszék, Szeged

A neoabszolutizmus időszakában az osztrákok átmenetileg új típusú igazságszolgáltatási rendszert hoztak létre, de az 1860. október 20-i októberi diploma – korunk harmadik összefoglaló alkotmányos terméke – lényegében visszaállította az

1847-es állapotot. Ez volt az egyik oka annak, hogy 1861-ben összehívták gróf Apponyi György elnökletével az Országos Bírói Értekezletet, hogy megpróbálja kidolgozni a bírósági szervezet olyan reformját, amely az 1848 előtti rendszert, azaz az 1723-as bírósági rendszert, az 1848-as alkotmányos törvényeket és a neoabszolutizmus által bevezetett, a bírósági szervezetben megtartható változásokat összeegyeztetné. Egyértelmű volt, hogy az 1723-as bírósági rendszert nem lehet egy az egyben újratemteni, el kellett ismerni, hogy a neoabszolutizmus időszak ideiglenes osztrák bírósági rendszere bizonyos előnyökkel rendelkezett. A neoabszolutizmus alatt a járásbíróóságok egyszerű magánjogi, magánvadás és szabálysértési ügyekben alsóbbrendű bíróságokként szerveződtek, és jól működtek, de az osztrákok által átalakított járás mint közigazgatási egység, és vele együtt a járásbíróóságok ellentétesek voltak a hagyományos magyar közigazgatási és igazságszolgáltatási rendszerrel, és meg kell szüntetni őket.

Kutatásom célja az volt, hogy választ adjak arra a kérdésre, hogy az 1861 és 1865 közötti időszakban a bíróság gyakorlata hogyan teljesedett ki, és hogyan alkalmazták az ITSZ rendelkezéseit, illetve ezen kívül milyen más jogszabályokra támaszkodtak.

Az alapkutatás eddig nem vizsgált primer források feldolgozására épül, ami lehetővé teszi a hipotézishez kapcsolódó eredeti következtetések levonását. A levéltári kutatás sajátossága, hogy a feldolgozandó anyag kiválasztásakor a kutató számára fontos szempont kell, hogy legyen a fennmaradó források minősége és mennyisége. Emiatt a Kalocsai Törvényszék iratanyagát kívántam vizsgálni.

Kulcsszavak: levéltár, Kalocsa, primer forrás

THE JUDICIAL PRACTICE OF THE KALOCSA TRIBUNAL IN THE PERIOD OF THE PROVISORIUM

Author: István SZABÓ, third-year student (szaboistvan12@icloud.com)

Supervisor: Dr. Máté PÉTERVÁRI, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

During the period of neoabsolutism, the Austrian emperor temporarily established a new type of judicial system, but the October Diploma of 20 October 1860 – the third summary constitutional product of our time – essentially restored the situation of 1847. This was the reason why the Conference of Lord Chief Justice, chaired by Count George Apponyi, was convened in 1861, to try to work out a reform of the judicial organisation that would reconcile the pre-1848 system, i.e. the 1723 court system, the 1848 constitutional laws and the changes in the judicial organisation introduced by neoabsolutism, which could be maintained. It was clear that the 1723 court system could not be recreated in a one-to-one fashion, but it had to be recognised that the provisional Austrian court system of the neo-absolutist period had certain advantages. During neoabsolutism, the district courts were organised as simple inferior courts for private law, private prosecutions and misdemeanours, and functioned well, but the district, as an independent administrative unit introduced by the Austrians,

and, with it, the district courts, were at odds with the traditional Hungarian administrative and judicial system and should be abolished.

The aim of my research was to answer the questions of how the practice of the district courts between 1861 and 1865 was completed during this period, and how the provisions of the Provisional Rules of Jurisdiction were applied, and whether the courts relied on other legal norms.

The basic research is based on the processing of primary sources that have not been examined so far, which will allow original conclusions to be drawn in relation to the hypothesis. A specific feature of archival research is that the quality and quantity of the remaining sources must be an important criterion for the researcher when selecting the material to be processed. For this reason, I wanted to examine the archives of the Royal Regional Court of Kalocsa.

Keywords: **archival research, Kalocsa, primary sources**

ÚJ TÍPUSÚ SZEXUÁLIS BŰNCSELEKMÉNYEK A DIGITÁLIS VILÁGBAN

Szerző: **KALMÁR Anett**, V. évfolyam (kalmar.anett@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GÁL Andor**, adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete,
Magyarország, Szeged

A digitalizáció hatására létrejöttek azok az új típusú, a szexuális önrendelkezési jog elleni támadást célzó bűncselekmények, amelyek jelentős kihívást jelentenek a törvényhozónak és a jogalkalmazónak egyaránt. Ebben a körben négy jelenséget tartok kiemelendőnek: a deepfake, a revenge porn, az upskirting és a cyberflashing eseteit. Kutatásom alapvető hipotézise, hogy a jelenlegi magyar Btk-beli szabályozás (személyes adattal visszaélés, Btk. 219. §) nem biztosít e magatartásokat érintően elegendő specifikált büntetőjogi védelmet, ugyanis az említett helyzetekben nem csupán az információs önrendelkezési jog, hanem emellett a szexuális önrendelkezési jog sérelme is felmerül. Ezek a bűncselekmények már hazánkban is jelen vannak, ezért tartom sürgetőnek az említett tárgykörökben sui generis bűncselekményi tényállás(ok) kodifikálását, és ezáltal a digitális térben kifejtett, szexuális önrendelkezést sértő cselekményeket illetően a büntetőjogi fellépés új alapokra helyezését. A kutatásomhoz Ambrus István, Sorbán Kinga műveit és külföldi forrásokat vettem alapul. Kutatásom célja, hogy bemutassam a már elérhető külföldi szabályozási példákat, és a jogösszehasonlító elemzési módszertan megfelelő alkalmazásával de lege ferenda javaslatot tegyek a hazai szabályozás és a kialakuló joggyakorlat számára.

Kulcsszavak: **szexuális bűncselekmények, új kihívások, kiberbűnözés**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

NEW TYPES OF SEXUAL CRIMES IN THE DIGITAL WORLD

Author: **Anett KALMÁR**, fifth-year student (kalmar.anett@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andor GÁL**, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute of Criminal Sciences, Szeged

Digitalisation has led to new types of crimes aimed at attacking the right to sexual self-determination, and these crimes pose a significant challenge to both the legislator and the enforcer. In this context, I consider four phenomena to be highlighted: deepfake, revenge porn, upskirting and cyberflashing. The basic hypothesis of my research is that the current Hungarian legislation (misuse of personal data, § 219 of the Criminal Code) does not provide sufficient specific criminal protection for these conducts, since in the situations mentioned, there is a violation not only of the right to informational self-determination, but also of the right to sexual self-determination. These crimes are already present in Hungary, which is why I consider it urgent to codify the sui generis crime facts in these subjects and thus to refocus criminal action on the violation of sexual self-determination in the digital space. For my research, I used the works of István Ambrus, Kinga Sorbán, along with foreign sources as a basis. The aim of my research is to present the already available foreign regulatory examples and to make de lege ferenda proposal for domestic regulation and emerging jurisprudence with the proper application of the legal comparison analysis methodology.

Keywords: **sexual crimes, new challenges, cybercrime**

85

A VAJDASÁGI MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK MARKETINGESZKÖZ-HASZNÁLATA

Szerző: **SZABÓ Zsuzsanna**, II. évfolyam (szsuzsi50@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc**, tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Kutatásom során a vajdasági kulturális intézmények marketingeszköz-ismeretét és -használatát vizsgáltam. Három hipotézist fogalmaztam meg, melyek a következők:

1. A vajdasági kulturális intézmények használnak marketingeszközöket a célcsoport elérése érdekében;
2. A vajdasági kulturális intézményekben nincs megfelelő képzettséggel rendelkező munkatárs a megfelelő marketingstratégia kidolgozására;

3. A vajdasági kulturális intézmények a Covid-19-járvány megjelenése óta gyakrabban folyamodnak online marketingeszközökhöz, mint a járvány előtt.

Munkám során online kérdőíves kutatást végeztem. A mintában 12 vajdasági kulturális intézmény, valamint 60 személy szerepelt, akiknek kikértem véleményét az intézmények működésével, reklámozásával kapcsolatban. Kutatásomból kiderült, hogy igen sok marketingeszközt ismernek és alkalmaznak az intézmények, azonban az intézmények nem foglalkoztatnak külön marketingszakembereket, elsősorban a pénz hiányára hivatkozva.

Kulcsszavak: **marketingeszköz, kultúra, Vajdaság**

CULTURAL INSTITUTIONS IN VOJVODINA AND THEIR WAYS OF USING MARKETING TOOLS

Author: **Zsuzsanna SZABO**, second-year student

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, university research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In the course of my research, I examined the usage and the knowledge of marketing tools in the cultural institutions in Vojvodina.

I conducted my research based on the following three hypotheses:

1. Cultural institutions in Vojvodina use marketing tools in order to reach their target demographic.
2. Cultural institutions in Vojvodina do not employ workers who are qualified to develop sufficient marketing strategies.
3. Cultural institutions in Vojvodina cultivate online forms of marketing more often since the COVID-19 pandemic than they did beforehand.

I conducted my research with the use of online questionnaires.

On one hand, the examined material consists of feedback from 12 cultural institutions, and, on the other hand, of the responses of 60 persons regarding the operations of the aforementioned institutions, and about how they advertise themselves.

Based on my findings, I concluded that cultural institutions in Vojvodina are familiar with, and use quite a few marketing tools, but there is a shortage of employees qualified in the field of marketing due to the institutions' insufficient financial funds.

Keywords: **marketing tools, culture, Vojvodina**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

AZ ONLINE MARKETING, VALAMINT A KÜLÖNBÖZŐ GENERÁCIÓK (BABY BOOMER, X, Y, Z) ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI

Szerző: **PATAKI Valentina**, IV. évfolyam (vpataki56@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc**, tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Marketing Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat az online marketing jelentőségét és jellegzetességeit, valamint a különböző nemzedékek (baby boomer, X, Y és Z generáció) vásárlási szokásaira gyakorolt hatását vizsgálja. Munkám írása közben három hipotézist fogalmaztam meg: 1. Az X generáció képviselői költik a legtöbb pénzt egy online tranzakció során; 2. Az Y generáció gyakrabban vásárol online, mint a baby boomer, X vagy Z generáció tagjai; 3. Az online marketing a baby boomer generációt befolyásolja a legjobban. A feltevések igazolására, esetleg cáfolására, kérdőíves kutatást alkalmaztam. A felmérés Törökbecse vajdasági település területére korlátozódott, az adatok begyűjtése pedig 2021. március 10. és április 20. között történt. A kérdőív Törökbecse két Facebook csoportjában lett közzétéve, mely körülbelül 4000 tagot számlál, akik közül 337 személy vett részt a kutatásban.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a fiatalabb generációkra jellemzőbb a gyakori termékrendelés az internetes áruházakból, azonban mindezt alacsonyabb összegekért teszik, mint az idősebb, X vagy akár a baby boomer, nemzedék tagjai. Megvizsgáltam azt is, hogy a marketingeszközök melyike tudja leginkább vásárlásra buzdítani a felhasználókat; hogy az offline vagy online vásárlási formát tartják-e előnyösebbnek; hogy legtöbbször milyen termékeket rendelnek, illetve hogy mely fizetési mód a leginkább használatos egy vajdasági kisvárosi internetes felhasználói körben.

Kulcsszavak: **online vásárlás, szokások, különbségek, generációk**

ONLINE MARKETING AND THE ONLINE SHOPPING HABITS OF DIFFERENT GENERATIONS (BABY BOOMERS, X, Y, Z)

Author: **Valentina PATAKI**, fourth-year student (vpataki56@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics, Marketing, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The thesis examines the significance and characteristics of online marketing, as well as its impact on the shopping habits of different generations (baby boomers, generations X, Y, and Z). Three hypotheses have been formulated: 1. Representatives of the X generation spend the most money in online transactions; 2. Generation Y buys online more often than members of the baby boomer, X, or Z generations; 3. Online marketing influences the baby boomer generation the most. An online

questionnaire was designed to verify or possibly refute the hypotheses. The survey was limited to the territory of Novi Bečej, Vojvodina, and the data was collected between March 10, and April 20, 2021. The questionnaire was published in two Facebook groups of Törökbecse, which have approximately 4,000 members, of which 337 participated in the research.

Based on the results obtained, it can be concluded that frequent product orders from online stores are more typical of the younger generations, but they do it for lower amounts than consumers of the older generation, X, or even the baby boomer generation. Furthermore, we examined which of the marketing tools can best encourage users to buy; whether offline or online shopping is considered more beneficial; which products are most often ordered, and which payment method is most commonly used among Internet users of a small town in Vojvodina.

Keywords: **online shopping, habits, differences, generations**

PROMETHEE ÉS TOPSIS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK VÁSÁRLÁSAKOR

Szerző: **KORHECZ Réka**, I. évfolyam, MSc (rkorhecz@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc**, tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar Szabadka, Agrobiznisz menedzsment Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A mezőgazdasági gépek piaca hatalmas és rendkívül színes, számtalan gyártóval, géptípussal és fajtával. Egy gazdaság számára a legmegfelelőbb gép beszerzése a legjobb eredmény elérését biztosítja, a kevésbé megfelelő opció kiválasztása viszont költségtöbbletet, illetve haszonkiesést okozhat. A többszempontú döntéshozatali módszerek alkalmazása hozzájárulhat a legracionálisabb megoldás könnyebb és hatékonyabb megtalálásához.

A kutatás célja a PROMETHEE és TOPSIS módszerek alkalmazhatóságának vizsgálata családi gazdaságok szintjén, illetve azok összehasonlító elemzése csatlakozó eszköz és traktor beszerzése esetén. Mindkét módszer a kutatásban részt vevő gazdaság szubjektív elvárásai alapján felállított kritériumrendszerből indul ki, majd matematikai modellek segítségével határozza meg a gazdaság számára legmegfelelőbb választást. A kutatás eredményeként megállapítható, hogy a két módszer párhuzamos alkalmazása hasonló végeredményhez vezet. Pontosabban, abban az esetben, ha a kritériumok alapján felállított súlyozás megegyezést mutat a két módszernél, a gépek között megformált sorrendben sem található nagyobb eltérés.

A döntéstámogató rendszerek fontos szerephez juthatnak a helyes döntés meghozatalakor, ennek ellenére ezek alkalmazása továbbra sem elterjedt a családi gazdaságokban, amelynek elsődleges oka a matematikai modellek összetettségében keresendő.

Kulcsszavak: **többkritériumú döntéshozatali módszerek, mezőgazdaság, TOPSIS, PROMETHEE**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

THE APPLICATION OF THE *PROMETHEE* AND *TOPSIS* METHODS IN THE PURCHASE OF AGRICULTURAL MACHINERY

Author: **Réka KORHECZ**, first-year MSc student (rkorhecz@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics in Subotica, Agribusiness management, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The agricultural machinery market is huge and extremely colorful, with countless manufacturers, machine types and varieties. Acquiring the most suitable machine for a farm ensures the best results, but choosing a less suitable option can cause additional costs and loss of profit. The use of multi-criteria decision-making methods can contribute to finding the most rational solution more easily and efficiently.

The purpose of the research is to investigate the applicability of the *PROMETHEE* and *TOPSIS* methods at the level of family farms, and their comparative analysis in the case of the purchase of attachable equipment and a tractor. Both methods start from a set of criteria set up based on the subjective expectations of the farm participating in the research, and then mathematical models are used to determine the most suitable choice for the farm. As a result of the research, it can be concluded that the parallel application of the two methods leads to a similar result. More precisely, if weighing is based on the criteria, it also shows agreement between the two methods, and there is no major difference in the sequence formed between the machines either.

Decision support systems can play an important role in making the right decision, yet their use is still not widespread on family farms; the primary reason for this is the complexity of the mathematical models.

Keywords: **MCDM methods, agriculture, TOPSIS, PROMETHEE**

Társadalomtudományok II.

AZ UTCÁK SORAI Három utcai lap hajléktalanság-reprezentációjának kvalitatív tartalomelemzése

Szerző: **MÜLLER Tündér Éva**, MA II. évfolyam, (mullertunder98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BIGAZZI Sára**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészlet- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet,
Szociál- és Szervezetpszichológia Tanszék, Pécs

Serge Moscovici a szociális reprezentáció elméletét 1961-ben alkotta meg, mely szerint tudásunkat közösen alkotjuk. Alapkutatásában azt vizsgálta, hogy a pszichoanalízis hogyan jelenik meg a mindennapi gondolkodásban. Előadásomban arra vállalkozom, hogy három különböző ország (Egyesült Államok, Kanada, Egyesült Királyság) 2021-ben megjelent, angol nyelvű utcai lapját elemezzem (3 különböző folyóirat, 18 lapszám, 396 cikk, 228105 szó) *bottom-up* típusú tartalomelemzéssel az IRaMuTeQ program segítségével (szófelhőelemzés, klaszterelemzés). A hajléktalanságról alkotott médiareprezentációkat különböző kutatásokban vizsgálták már, de kevés olyan társadalomtudományi kutatás van, amelyben a hajléktalan emberek által kiadott médium kerül tudományos górcső alá. A dolgozat azt kutatja, hogy a vizsgált utcai újságokban milyen témák jelennek meg; milyen kommunikációs stratégiákat, stílusokat követnek; a hajléktalan egyének hogyan gondolkodnak magukról és milyen önreprezentációt közvetítenek az általuk terjesztett utcai folyóiratok újságcikkeiben.

Kulcsszavak: szociális reprezentáció, kvalitatív tartalomelemzés, kommunikációs stratégiák

THE LINES OF STREETS Qualitative content analysis of homelessness representation in three street newspapers

Author: **Tündér Éva MÜLLER**, second-year MA student (mullertunder98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. BIGAZZI Sára**, docent

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology,
Department of Social and Organisational Psychology, Pécs

Serge Moscovici developed the theory of social representation in 1961, the idea being that we construct our knowledge collectively. His basic research explored how psychoanalysis is represented in everyday thinking. This study aims to analyse

English-language street newspapers published in 2021 in three different countries (USA, Canada, UK – 3 different magazines, 18 issues, 396 articles, 228105 words) using *bottom-up* content analysis with the IRaMuTeQ software (word cloud analysis, cluster analysis). Media representations of homelessness have been investigated in various research studies, but there are few social science studies that scientifically focus on the media published by homeless people. The paper investigates what topics appear in the studied street newspapers, what communication strategies and styles the newspapers follow; how homeless individuals think about themselves and what self-representations are conveyed in the newspaper articles of the street magazines they sell.

Keywords: **social representation, qualitative content analysis, communication strategies**

OKTATÁSPOLITIKAI BEAVATKOZÁSOK ÉS HATÁSAIK 30 év egy ormánsági kisiskolában

Szerző: **HAJDU Noémi, MA, II. évfolyam**

Témavezető: **Dr. habil. HÍVES-VARGA Aranka, PhD, egyetemi docens**

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Neveléstudományi Intézet,
Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs

Dolgozatomban a magyar oktatáspolitikában bekövetkezett egyes változásokat és azok hatásait mutatom be egy kisiskola példáján keresztül. Céloom láttatni az említett beavatkozások befolyását az intézmény működésére, hatásukat a (halmozottan) hátrányos helyzetű és/vagy roma származású tanulók iskolai előrehaladására. Az ilyen és ehhez hasonló hatásvizsgálatok bemutatják a kisiskolák fejlesztési lehetőségeit. Az oktatáspolitikai szakirodalom feldolgozása után interjú készítettem a Drávamenti Körzeti Általános Iskola Darányi Tagiskolájának egykori igazgatójával. Módszertani eszköztáram részét képezte még a résztvevői megfigyelés az iskolában, interjúalanyom mentorálási munkatervének tanulmányozása, valamint statisztikai adatok elemzése. Az interjú során az elmúlt 30 évet három kisebb korszak együtteseként határoztuk meg (1. 1990-2000, 2. 2003-2013, 3. 2013-tól napjainkig). Az első két szakasz építőjellegű volt az iskola életében – köszönhetően a 90-es években az iskola élére került vezetőnek, majd pedig az Integrációs Pedagógiai Rendszernek (IPR) a 2003-2013-ig tartó évtizedben. 2013 újabb fordulópontra volt az intézmény működésében. Ekkortól kezdve kevesebb támogatást kap az iskola, és egyre érzékelhetőbb a pedagógushiány is. Bár az intézmény továbbra is alkalmazza az IPR egyes elemeit, a rendszerjelleg hiánya és a kevesebb finansziális háttér okán nem tud ugyanazon a szinten működni, mint „*az integráció hőskora*”-ban. A kutatás feltárta a vizsgált oktatáspolitikai beavatkozások hatását az intézményre: rávilágított, hogy melyek segítették az iskola tanulóinak fejlődését, és melyek akadályozták ebben.

Kulcsszavak: **oktatáspolitikai, kisiskola, fejlesztés, hátrányos helyzet**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

EDUCATION POLICY INTERVENTIONS AND THEIR IMPACT Thirty years in a small school in Ormánság

Author: **Noémi HAJDU**, second-year student

Supervisor: **Dr. Aranka HÍVES-VARGA, PhD**

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pécs

In my thesis, I present certain changes in Hungarian education policy and their effects through the example of a small school. My goal is to see the influence of these interventions on the functioning of the institution and their impact on the educational progress of students from (cumulatively) disadvantaged backgrounds and/or of Roma origin. Impact assessments such as these show the development potential of small schools. After processing the educational policy literature, I interviewed the former director of the Darányi Member School of the Drávamenti District Primary School. My methodological toolkit also included participant observation at school, studying my interviewee's mentoring work plan, and analysing statistical data. During the interview, the last 30 years were defined as a combination of three minor eras (the first was 1990–2000, the second 2003–2013, and the third from 2013 to the present). The first two phases were constructive in the life of the school – thanks to the principal of the school in the '90s and then the Integration Pedagogical System (IPR) in the decade 2003–2013. 2013 was another turning point in the operation of the institution. From then on, the school receives less support and the teacher shortage becomes more noticeable. Although the institution continues to apply some elements of the IPR, due to systemic changes and less financial support, it cannot operate at the same level as it had in the “*heroic age of integration*”. The research revealed the impact of the educational policy interventions studied on the institution; it revealed which ones helped the development of the school's pupils and which hindered them.

Keywords: **education policy, small school, development, disadvantage**

A „TANÍTSUNK MAGYARORSZÁGÉRT!” MENTORPROGRAM HATÁSAI A MENTOROKRA A mentori élmények és fejlődés megítélésének vizsgálata

Szerző: **HORVÁTH Gergely**, VI. évfolyam (horvath.gergely@pte.hu)

Témavezető: **Dr. HÍVES-VARGA Aranka PhD**

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Neveléstudományi Intézet,
Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs

Dolgozatom fókuszában a Magyarországon működő országos kezdeményezés, a „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogram áll. A magyar és nemzetközi szakirodalom felhívja a figyelmet a mentorálás fontosságára, jövedelmezőségére. Az

inklúzió minden résztvevő csoport számára előnyökkel jár, kölcsönösen jövedelmező, azaz a mentoráltak és a mentorok számára is előnyöket tartalmaz a program. Kutatásomban kíváncsi voltam a mentorok elvárásaira, azok teljesülésére, illetve a (szakmai-, személyes-, emocionális-) fejlődésük megítélésére. Kérdésként merült fel, hogy a pozitív és negatív mentorálási élmények milyen hatással vannak az (én)hatékonyság és a fejlődés megítélésére. Végezetül fel szerettem volna deríteni a mentorok szocioökonómiai háttérváltozóinak hatását a teljes mentorálási folyamatra. Vizsgálatomban a Pécsi Tudományegyetem mentorhallgatóit elemzem (N=180). A kutatást online kérdőívvel, hólabda módszer alkalmazásával készítettem. A vizsgálatban összesen 50 mentor vett részt (n=50), ők két csoportba sorolhatók szocioökonómiai változóik szerint: a translátorok (n1=16), illetve a többségi társadalomból származó mentorok csoportjaiba (n2=34). Az eredmények rávilágítanak arra, hogy a mentorálás a mentorok számára is jövedelmező. A két vizsgált csoport (n1; n2) eltér az énhatékonyság szempontjából, a csoportoknak mást-mást jelent a programban való részvétel. A dolgozat megerősíti a korábbi kutatási eredményeket a kölcsönös jövedelmezőségről, illetve alapul szolgál később, nagyobb mintás kutatás elvégzésére.

Kulcsszavak: **mentorálás-kutatás, inklúzió, self-help mechanizmus**

THE EFFECTS OF THE “LET’S TEACH FOR HUNGARY!” MENTORSHIP PROGRAM ON MENTORS

Analysing mentors’ perspectives on their experience and development

Author: **Gergely HORVÁTH**, sixth-year student (horvath.gergely@pte.hu)

Supervisor: **Dr. Aranka HÍVES-VARGA PhD**

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institution of Education,
Department of Romani Studies and Educational Sociology, Pécs

My paper focuses on a Hungarian country-wide project, a mentorship program called “Let’s Teach for Hungary”. Hungarian and international research has called attention to the importance and profitability of mentoring. Inclusion provides benefits for all participating groups; thus, participating in the mentorship program is mutually beneficial for both mentees and mentors. The research seeks to uncover mentors’ expectations and their fulfilment, and mentors’ perspectives on their (professional-, personal-, emotional-) development. A research question concerned positive and negative mentoring experiences and their affects on self-efficacy and development. Lastly, the paper inquires about the influence of mentors’ socio-economic backgrounds on the mentoring process. The research was carried out among mentor-students at the University of Pécs (N=180). An online questionnaire was distributed using the snowball sampling method. A sum of 50 mentors participated in the research (n=50); they were divided into two subgroups: translators (n1=16), and those of the majority population (n2=34). Results call attention to the benefits of mentoring to mentors. The two examined subgroups (n1; n2) differ in respect to self-efficacy, participating in the program have different meanings to them. The paper confirms previous research about mutual benefiting, and it also gives basis for carrying out further research on bigger samples.

Keywords: **mentoring research, inclusion, self-help mechanism**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

A DIGITÁLIS KOMPETENCIA ÉS A TÁVOKTATÁST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA EGYETEMI OKTATÓK KÖRÉBEN

Szerző: **MECSERIK Vivien**, IV. évfolyam (mecserikvivien2@gmail.com)

Témavezető: **KOVÁCS Cintia**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozatban a digitális kompetenciák és a távoktatást befolyásoló tényezők (motiváció, figyelem, munkára szánt idő, szabadidő, időbeosztás) közötti kapcsolatot vizsgáltuk. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a digitális kompetencia értéke milyen mértékben hat ki a kutatásban szereplő, utóbb felsorolt tényezőkre, s ezzel együtt a távoktatás minőségére. A kutatás alanyai a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar egyetemi oktatói voltak, akik egy több részből álló online kérdőívet töltöttek ki. A kérdőív első része az ELTE PPK honlapján megtalálható, DigCompEdu kérdőív, amely segítségével a kitöltők digitális kompetenciáját mértük le. A kérdőív második része pedig olyan általam összeállított kérdéseket tartalmazott, amelyek a motivációra, figyelemre, a munkára szánt időre, a szabadidőre és az időbeosztásra vonatkoztak. A vizsgálatból kiderült, hogy a digitális kompetencia szintje mekkora mértékben befolyásolta az egyetemi oktatók munkáját, illetve, hogy felfedezhető-e bármilyen kapcsolat a vizsgált tényezők és a digitális kompetencia értéke között.

Kulcsszavak: távoktatás, digitális kompetencia, felsőoktatás, egyetemi oktatók

THE INVESTIGATION OF DIGITAL COMPETENCE AND FACTORS INFLUENCING DISTANCE LEARNING AMONG UNIVERSITY PROFESSORS

Author: **Vivien MECSEKRIK**, fourth-year student (mecserikvivien2@gmail.com)

Supervisor: **Cintia KOVÁCS**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In the research study, we examined the relationship between digital competence and the factors influencing distance learning (motivation, attention, time spent at work, free time, time schedule). We were interested in learning about the extent to which the value of digital competence affects the factors listed later in the research, and with it, the quality of distance learning. The subjects of the research were university lecturers of the Hungarian Language Teacher Training Faculty, who filled in a multi-part online questionnaire. The first part of the questionnaire can be found on the ELTE PPK website, DigCompEdu questionnaire, with the help of which we measured the digital competence of the respondents. The second part of the questionnaire included the questions I compiled on motivation, attention, time spent on work, free time,

and scheduling. The study reveals the extent to which the level of digital competence has influenced the work of university lecturers and explores whether any relationship can be discovered between the factors examined and the value of digital competence.

Keywords: **distance learning, digital competence, higher education, university lecturers**

A TESTNEVELŐTANÁR-HALLGATÓK KIÉGÉSÉNEK ÉS MOTIVÁLTSA GÁNAK LONGITUDINÁLIS VIZSGÁLATA*

Szerző: **SARUS Tamás** (sarustom6@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAIC Róbert** adjunktus; **Dr. PRISZTÓKA Gyöngyvér**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs

A pedagógusoknak fontos szerepe van diákjaik személyiségfejlődésében, azonban ennek a fejlesztő, nevelő tevékenységnek a hatékonyságát, minőségét veszélyeztetheti a tanári motiváció elvesztése és a kiégés, ami már a tanár szakos hallgatók egyetemi éveit alatti is jelentkezhet. 2019-ben megvizsgáltuk a pécsi testnevelő tanár és az edző szakos hallgatók kiégés- és motivációs szintjét. Konklúzióként megállapítottuk, hogy a képzési idő múlásával a testnevelő tanárok amotivációs és kiégés értékei emelkednek. 2021-ben újra felmértük a sportszakos hallgatók kiégés és motivációs szintjét, azzal a céllal, hogy egy longitudinális vizsgálat keretein belül, az újonnan és korábban kapott értékeket összehasonlítva és a korábbi kitöltőket nyomon követve, pontosabb képet kapjunk a sportszakos hallgatók kiégésének és motiváltságának változásáról.

Az adatok felvételére egy három részből összeállított kérdőívet alkalmaztunk. Az első rész szociodemográfiai, valamint a korábbi kitöltők anonim azonosítására szolgáló kérdéseket tartalmazott. A kérdőív második és harmadik része a Maslach Kiégés-teszt Hallgatói Változatából (MBI-SS) és a Globális Motivációs Skálából (GMS-28) állt. A kérdőívet a Pécsi Tudományegyetem osztatlan testnevelő tanár és edző szakos hallgatói töltötték ki 2019 (N = 160) és 2021 (N = 128) szeptemberében és októberében. Az összefüggések feltárására korrelációanalízist alkalmaztunk a Jamovi 1.1.7 statisztikai program felhasználásával. Megismételt vizsgálatunk eredményei, minimális eltéréssel azonosak a két évvel korábbiakkal, vagyis a képzési idő előrehaladtával, a testnevelő tanárszakos hallgatók képességgel kapcsolatos motiválatlansága és cinizmus növekszik, elégedettség pedig csökken. Mindezt megerősíti a nyomon követett hallgatók átlagértékeinek összehasonlítása, melyek az amotiváció, elégedettség és a kiégés tekintetében, két év elteltével, kedvezőtlen irányba módosultak.

Vizsgálatunk alapján elmondható, hogy a testnevelő tanárszakos hallgatók jelentős hányada veszít a képességgel kapcsolatos motivációjából és a kiégés bizonyos faktoraiban az évek során egyre magasabb értékeket ér el, azonban jelen kutatás ennek okait nem tárja fel, így szükséges a vizsgálat ilyen irányú továbbfejlesztése.

Kulcsszavak: **motiváció, kiégés, pedagógusképzés**

* A kutatás a „Kriszbacher Ildikó Tehetséggondozó Program” támogatásával készült.

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

LONGITUDINAL EXAMINATION OF MOTIVATION AND BURNOUT LEVELS AMONGST THE STUDENTS FROM THE INSTITUTE OF SPORT, SCIENCE AND PHYSICAL EDUCATION OF THE UNIVERSITY OF PÉCS*

Authors: **Tamás SARUS** (sarustom6@gmail.com)

Supervisor: **Róbert PAIC**, adjunct; **Gyöngyvér PRISZTÓKA**, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Science, Institute of Sport Science and Physical Education, Pécs

Introduction:

Teachers can do much for students' healthy development, but their efficiency can be ruined by the loss of their motivation, or by experiencing burnout. This can occur even during the future teacher's university studies. The aim of our examination is to measure the motivation and burnout levels of the future PE teachers and trainers of the University of Pécs in order to find out if they experience any degree of decrease in their motivation, and increase in burnout during their studies.

Material and methodology:

In our study, we used three questionnaires which were filled out in 2019 (n= 160) and in 2021 (n=128) by students from the University of Pécs. The first questionnaire contained simple questions about the students' satisfaction with their studies, and special questions meant to anonymously identify the fillers in order to compare the answers. The second one was the Maslach Burnout Inventory Students Survey (MBI SS). The last one was the Global Motivation Scale (GMS-28). The evaluation of the results was done by correlation analysis in the Jamovi statistical program.

Results:

The results of the research done in 2021 were similar to those of 2019. In both examinations, the higher the year of studies of the students, the higher their amotivational and burnout levels. The majority of those students who participated in both measures experienced higher amotivational and burnout levels.

Conclusion:

These results show that upper-year students have higher burnout and amotivation levels, although the exact cause of these results is yet to be found. This will be the task planned for the studies that are to come in the future.

Keywords: **motivation, burnout teacher education**

* The research was supported by the Kriszbacher Ildikó scholarship

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

A REFLEXÍV IMPOTENCIA JELENSÉGÉNEK VIZSGÁLATA MAGYAR FIATALOK KÖRÉBEN

Szerző: **KOPUNOVIĆ Dávid**, II. évfolyam (kopunoviczdavid@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ERÁT Dávid**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Társadalom- és Médiatudományi Intézet,
Szociológia Tanszék, Pécs

A reflexív impotencia fogalma, Mark Fisher: *Kapitalista realizmus – nincs más alternatíva?* (2009) című munkájában olvasható. Fisher a reflexív impotenciát, mint a brit fiatal felnőtt értelmiség politikai attitűdjeként határozza meg. Értekezése szerint a mai fiatalokat nem köti le a politika, ellenben a teljeskörű apátia sem jellemző. A fiatal felnőttek nincsenek megfosztva azon eszközöktől, melyekkel a politikát formálni tudnák, inkább elutasítják azokat. Ily módon artikulálják problémáikat a politikai elégedetlenség terén, mégsem tesznek érdemi megmozdulásokat. Munkám célja az ESS adatbázisok segítségével feltérképezni a reflexív impotencia jelenségét a 18–29 éves magyar fiatal felnőttek körében. Feltételezéseim alapján, a magyar fiatal felnőttek apolitikusabbak, mint azon személyek, akik kívül esnek ezen életkori kategórián. Témám fontosságának megerősítését pont a fent említett apolitikusság alapozza meg. Számos hazai és nemzetközi kutató értekezett a fiatalok apolitikálódó politikai attitűdjéről, ellenben a reflexív impotencia terminusa nem jelenik meg. Amennyiben a reflexív impotencia jellemző a magyar fiatal felnőttek körében, feltételezhető a politikai szocializáció mechanizmusán keresztül való öröklődése is. Az adatelemzés során az ESS Magyarországon lekérdezett hullámain (2002–2020), azoknak kifejezetten politika tartalmú változóit és indikátorait használtam fel.

Kulcsszavak: reflexív impotencia, (a)politika, politikai szocializáció, politikai attitűd, politikai kultúra

INVESTIGATION OF THE PHENOMENON OF REFLEXIVE IMPOTENCE AMONG HUNGARIAN YOUNG PEOPLE

Author: **Dávid KOPUNOVIĆ**, second-year student (kopunoviczdavid@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Dávid ERÁT**, academic assistant teacher

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Social and Media Sciences,
Department of Sociology, Pécs

The concept of reflexive impotence is discussed by Mar Fisher in *Capitalist Realism – Is There No Alternative* (2009). Fisher defines reflexive impotence as a political attitude of the British young adult intelligentsia. He argues that today's young people are not politically engaged, but they are not completely apathetic. Young adults are not deprived of the means to shape politics, but they reject them. In this way, they articulate their problems of political discontent, yet they do not take any meaningful action. The aim of my work is to map the phenomenon of reflexive impotence among young Hungarian

adults aged 18-29, using ESS databases. I hypothesize that Hungarian young adults are more apolitical than those who fall outside this age category. It is precisely the aforementioned apolitical nature that confirms the importance of my topic. Many national and international researchers have discussed the apolitical attitudes of young people, but the term “reflexive impotence” does not appear. To the extent that reflexive impotence is typical among Hungarian young adults, it can be assumed that it is inherited through the mechanism of political socialization. In the data analysis, I use the waves of the ESS surveyed in Hungary (2002–2020), their explicitly political variables and indicators.

Keywords: reflexive impotence, (a)politics, political socialization, political attitudes, political culture

PSZICHOANALÍZIS ÉS AZ ANYASÁG MÍTOSZA

Szerző: **ROTTLER Lili**, BA IV. évfolyam (rottlér.lili@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Tanszék, Pécs

Előadásomban a pszichoanalízis anyaságról alkotott képét mutatom be a freudi elmélet releváns szövegeinek rövid ismertetésével, valamint bemutatom Nancy Chodorow az *anyaság reprodukciójáról* alkotott (neofreudista) elméletét, amely a pszichoanalízis feminista aspektusait igyekszik kiaknázni. Érvelésemben rámutatok a pszichológia tudományának azon hiányosságára, amely társadalomkritikai állításokat mellőzve kerüli az anyaság kultúra- és korszakfüggő elemzését, ezzel azt az általánossá vált elvárást erősítve, amely elsődlegesen a nőkre hárítja a gyermeknevelés feladatait, valamint alapvető ösztönöket társít az anyai szerephez. Ezek után bemutatom Chodorow elméletének kritikáját, amely egyben rámutat arra, hogy a pszichoanalízis nem képes univerzális és semleges nézőpontból vizsgálni az anyaságot.

Kulcsszavak: freudi pszichoanalízis, anyaság, feminizmus

F(R)EUD ABOUT MOTHERHOOD

Author: **Lili ROTTLER**, fourth-year BA student (rottlér.lili@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS**, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology, Pécs

In my presentation, I will talk about the psychoanalytic view of motherhood, with a brief overview of relevant texts in Freudian theory and Nancy Chodorow’s (neo-Freudian) concept of the *reproduction of mothering*, which seeks to explore the feminist aspects of psychoanalysis. From there on, I will point out the shortcomings of the science of psychology, which usually turns a blind eye to the culture and era-specific analysis of motherhood, thus reinforcing the generalized assumption that women should be the primary caretakers of children and that there are basic instincts associated with the role of

motherhood. At the end of my talk, I will present a critique of Chodorow's theory, which will show us that psychoanalysis is incapable of examining motherhood from a universal and neutral standpoint.

Keywords: **Freudian psychoanalysis, motherhood, feminism**

A VAJDASÁGI TÖBBSÉGI PEDAGÓGUSOK FELKÉSZÜLTSEGE A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK OKTATÁSÁRA

Szerző: **MÓRICZ Virág Kinga**, IV. évfolyam (moriczviragkinga@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÁSZTOR-KICSI Mária**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek a Szerb Köztársaság törvényeivel (glasnik RS, 55/2013; glasnik RS, 33/2006) összhangban rendszerint a többségi általános iskolákban, a tipikus fejlődésmentű gyermekekkel együtt részesülnek iskolai oktatásban. Kimagaslóan több az ekképpen együttnevelt gyermekek száma a szegregált oktatásban részt vevő tanulókkal szemben (Latinović, 2014). Ez motiválta a jelen kutatást, amelynek célja felmérni az általános iskolai alsó- és felső tagozaton tanító, illetve középiskolákban oktató többségi pedagógusoknak az eltérő fejlődésmentű gyermekek oktatására való felkészültségét. A kutatás módszere online kérdőív, amelyet 88 vajdasági magyar pedagógus töltött ki. A felmérés adatai alapján elmondható, hogy felsőoktatási képzésük alatt elhanyagolhatóan kevés felkészítést kaptak a kérdőívet kitöltő tanárok az IOP-os (egyéni fejlesztési terv alapján tanuló) gyermekekkel való differenciált foglalkozásra. A kutatás emellett kitér az együttnevelést gyakorlatát nehezítő tényezők felmérésére is, emellett összehasonlítva bemutatja a Szerbiában és Magyarországon használatos kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kategorizációs rendszerét.

Kulcsszavak: **IOP, kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek, együttnevelés, differenciált oktatás**

THE CAPABILITY OF TEACHERS FROM VOJVODINA TO EDUCATE CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

Author: **Virág Kinga MÓRICZ**, fourth-year student (moriczviragkinga@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Mária PÁSZTOR-KICSI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In accordance with the laws of Serbia (glasnik RS, 55/2013; glasnik RS, 33/2006), children with special educational needs usually study together with children with typical development. There are much more children who are educated in an

integrated manner than those who participate in segregated education (Latinović, 2014). This motivated the present research, the purpose of which is to assess the capability of teachers from Vojvodina teaching in primary and secondary schools, to teach children with special educational needs. The method of the research is an online questionnaire, which was filled out by 88 Hungarian teachers from Vojvodina. Based on the data of the survey, it can be said that during their training, the teachers who filled out the questionnaire received almost no information about differentiated work with children whose learning is based on an individual development plan (IOP). In addition, the research examines the factors that complicate the practice of integrated education, and also presents a comparative presentation of the categorization system for children with special educational needs used in Serbia and Hungary.

Keywords: children with special educational needs, integrated education, differentiated education, individual development plan

IRODALOMTERÁPIA A MAGYARÓRÁN

Szerző: **KALMÁR Edina**, III. évfolyam (dinus0805@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás célja az irodalomterápia fogalmának és módszereinek, valamint alkalmazásának bemutatása az iskolai oktatásban. Ebben a hivatásban az irodalom és a pszichológia szorosan összefűződik, így ha egy tanár tisztában van az irodalomterápia módszereivel, annak alkalmazásával javíthat a tananyag átadásán, a tanár-diák viszonyon és a tanulók önismertén. Az irodalmi műveken keresztül a diákok számos eszméről, történelmi eseményről és élethelyzetről tanulnak, melyek modelleket nyújthatnak problémáik megoldásában. A kutatás felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy magyarórán a diákokban egy-egy irodalmi alkotás milyen gondolatot indít el. A vizsgálat elméleti alapját Jakobovits Kitti *Irodalomterápia – a könyvespolcod pszichológusszemmel* című könyve, továbbá más szakemberek által kidolgozott irodalomterápiás módszerek, a saját kutatást pedig a magyartanárokkal készített interjúk képezik. Az interjúk célja bemutatni azt, hogy a magyartanárok miket tapasztalnak, milyen ismereteket szereznek a tanulókról az írásaikból, dolgozataikból és az irodalmi alkotásokhoz való viszonyukból. A kutatás eredményeként bebizonyosodott a feltételezés, hogy a magyartanár betekintést nyer a diákok problémáiba a dolgozataikon keresztül és pedagógusként erre a legmegfelelőbbben szükséges reagálnia.

Kulcsszavak: irodalomterápia, biblioterápia, élményközpontú irodalomtanítás, énefjesztés, műválasztás

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

LITERATURE THERAPY IN HUNGARIAN CLASSES

Author: **Edina KALMÁR**, fourth-year student (dinus0805@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The aim of the work is to present the concept and methods of literary therapy, as well as its adaptation in education. In this profession, literature and psychology are closely linked to each other, so if a teacher is aware of the methods of literary therapy, he can improve the teaching of the curriculum, the student-teacher relationship and students' self-knowledge. Through literary works, students learn about a number of ideas, historical events and life situations that can provide models for problem solving. The research draws attention to the importance of the thought a literary work triggers in students during Hungarian classes. The theoretical basis of the study is Kitti Jakobovits's book titled *Irodalomterápia – a könyvespolcod pszichológusszemmel* (Bibliotherapy: Your Bookcase through the Eyes of a Psychologist), as well as literary therapy methods developed by other specialists and my own research made up of interviews with Hungarian teachers. The purpose of the interviews is to present the Hungarian teachers' experience, the knowledge they acquire about the students through the students' writings, theses and their relationship to literary works. As a result of the research, the assumption that the Hungarian teacher gains insight into the students' problems through their papers has been confirmed, and, as a teacher, it is necessary to respond to this in the most appropriate way.

Keywords: literature therapy, bibliotherapy, experience-oriented literature teaching, self-development

MAGYARORSZÁGI ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA Egy nagymintás mérés eredményei

Szerző: **SZITÁS Teodóra**, IV. évfolyam PhD (teodora.szitas@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KASIK László**, habil, egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola, Szeged

A társas (személyközi) problémák megoldására irányuló komplex – motivációs-kognitív-érzelmi-viselkedéses – folyamat a szociálisprobléma-megoldás, melynek legismertebb modelljét Chang és munkatársai (2004) dolgozták ki. A kutatók ismertették a folyamat viszonyulási (pozitív, negatív) és megoldási részfolyamatait, valamint három megoldói stílust (racionális, impulzív, elkerülő) azonosítottak. A 2022 tavaszán végzett nagymintás mérésünk egyik fő célja közé tartozott feltárni a magyarországi 4–6 évesek (N=162) szociálisprobléma-megoldását. Az óvodásokkal két eszközzel: Helyzet- és személyspecifikus problémamegoldó gondolkodás (Kasik&Gál, 2014) és az általunk kidolgozott Történetek és rajzok

óvodáskori problémamegoldási eszközzel, kétszemélyes helyzetben történt az adatfelvétel az óvodákban. Az utóbbi mérő-eszköz figyelembe veszi a gyermekek életkori-nyelvi sajátosságait és lehetővé teszi a verbális és vizuális elemzést egyaránt. Korábbi magyarországi kutatások alapján feltételeztük, hogy a problémákhoz való viszonyulás és a megoldási mód terén legtöbb helyzeténél a négyévesek különülnek el leginkább a többi korosztálytól (Kasik, 2015); valamint, hogy a két (verbális és vizuális) mérés eredményei hasonlóak lesznek, ezzel kiegészítik egymást (Shabiralyani et al., 2015). Eredményeink azt mutatják, hogy a problémák iránti viszonyulás terén a négyévesekre jellemzőbb a negatív viszonyulás, míg az öt- és hatévesek pozitívabban viszonyulnak a különböző problémahelyzetek előfordulásakor. A problémamegoldás során legtöbb helyzetnél a négyévesekre jellemző az impulzív és elkerülő stílus, míg az ötévesek helyzetenként még alkalmaznak ilyen megoldási módokat, de jellemző rájuk a racionális megoldás is, akár a hatévesekre. Az öt- és hatévesek igyekeznek önállóan megoldani problémáikat, viszont sokszor még társaik vagy pedagógusok segítségével szorulnak különböző problémák előfordulásakor. A kutatás eredményei egyrészt alátámasztották korábbi kutatások eredményeit, másrészt újabb adatokat nyújtottak a vizuális elemeket tartalmazó eszközzel is, mellyel sokkal átfogóbb képet kaphattunk a gyermekek szociálisprobléma-megoldásáról.

Kulcsszavak: magyarországi óvodások, 4–6 évesek, szociálisprobléma-megoldás

PRESCHOOL CHILDREN'S SOCIAL PROBLEM-SOLVING IN HUNGARY The main results of a large-scale assessment

Author: Teodóra SZITÁS, fourth-year PhD student (teodora.szitas@gmail.com)

Supervisor: Dr. László KASIK, docent

Institution: University of Szeged, Doctoral School of Education, Szeged

Social problem-solving is a complex – motivational-cognitive-emotional-behavioral – process that refers to solving interpersonal problems. The most used model of social problem-solving was developed by Chang et al. (2004), who separated the problem orientation (positive, negative) and problem-solving sub-processes, and added three styles (rational, impulsive, avoidant). One of the main goals of our large-scale assessment conducted in the spring of 2022 was to assess 4–6-year-olds (N=162) social problem-solving in Hungary. The assessment took place in the kindergartens, where we used two tools with the children: the Person- and situation-based social problem-solving (Kasik & Gál, 2014) and the Stories and pictures for assessing preschool problem-solving tool developed by us. The latter assessment tool considers the age-specific characteristics of preschoolers; therefore, it enables two types of (verbal and visual) analysis. Based on previous Hungarian research, we hypothesized that four-year-olds will differ mostly from other age-groups in terms of problem orientation and problem solving style (Kasik, 2015); additionally, that the results with the two (verbal and visual) assessments will be similar, therefore they will complement each other (Shabiralyani et al., 2015). Our results show that four-year-olds tend to have a negative orientation toward problems, while five- and six-year-old children react more positively in different problem situations. In problem-solving style, four-year-olds are usually characterized by impulsive and avoidant styles in different problem situations, and, while five-year-olds tend to use these types of styles in some situations, the rational style also characterizes them, along

with the six-year-olds. The five- and six-year-olds are more prone to solving their problems alone, but often rely on the help of their peers or adults. The results support previous research findings and provide new information on the assessment tool that contains visual elements, with which we can get a more complex view of preschoolers' social problem-solving.

Keywords: **Hungarian preschoolers, 4–6-year-olds, social problem-solving**

TANÁRTÍPUSOK, TANÁRI TEKINTÉLY ÉS A SIKERES TANÁRI PÁLYA

Szerző: **HUSZÁR Anna**, III. évfolyam (panni.h1204@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat azt vizsgálja, hogy milyen paraméterekkel mérhető a tanári minőség, milyen személyiségjegyekkel kell rendelkeznie a tanárnak, illetve mely eszközök állnak a pedagógusok rendelkezésére, hogy megteremtsék a sikeres iskolai oktatáshoz szükséges légkört, annak feltételeit. Felvázolja a leggyakoribb tanártípusokat és a sikeres tanári pálya követelményeit, és vizsgálja, milyen magatartást, karaktervonásokat várnak el a tanulók az oktatótól. A kutatás helyszíne a szabadkai Ivan Sarić Műszaki Középiskola volt. A kérdőíves módszerrel végzett kutatás célja kimutatni, hogy a diákok mely tulajdonságokat várják el a tanáraiktól, melyek számukra a hatékony pedagógus jellemzői. A felmérésben 90 középiskolás tanuló vett részt. A kérdéssor feleletválasztásos és kifejtős kérdéseket tartalmazott. A vizsgálat eredményének elemzése rámutat a tanári pályaalkalmatlanságra, a tanártípusokra, a szaktudományi felkészültségre és a pedagógiai eredményesség kapcsolatának problematikájára is.

Kulcsszavak: **tanári pálya, tanártípusok, tanári személyiségjegyek, mesterségbeli tudás**

TYPES OF TEACHERS, TEACHER AUTHORITY, AND SUCCESS IN THE TEACHING PROFESSION

Author: **Anna HUSZÁR**, third-year student (panni.h1204@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The thesis examines the parameters that the quality of a teacher can be measured by, personality traits a teacher must have, and tools available to teachers in order to create the atmosphere and conditions necessary for educational success in schools. It outlines the most common teacher types, the requirements for success in the teaching profession, examines the attitude and personality traits students expect from a tutor. The research was carried out in the Ivan Sarić Technical

High School in Subotica. The purpose of the research, which was conducted by the survey method, is to show the qualities students expect from their teachers and the characteristics of an efficient teacher. Ninety high-school students took part in the survey. The questionnaire contained multiple-choice questions and questions requiring argumentation-based responses. The analysis of the survey's results also studies the connection between teaching aptitude, teacher types, professional qualifications and pedagogical effectiveness.

Keywords: **teaching profession, teacher types, teacher personality traits, professional knowledge**

A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓ CSAPAT JÁTÉKOSAINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE

Szerző: **ANGYAL Nándor**, III. évfolyam (lilcnandor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HALASI Szabolcs**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Sport- és Testnevelési Kar, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK dolgozat fő témája a topolyai TSC labdarúgó csapat élvonalbeli játékosainak állóképességének mérése. Célom, hogy bemutassam a játékosok teljesítményét mérkőzések közben. Megvizsgáltuk a labdarúgók futási mennyiségét vesztes, illetve győztes állások közben, majd összehasonlítottuk, mely csapatrészek dolgoznak a legtöbbet, valamint, hogy mely játékosoknak van a legnagyobb állóképessége. Az adatokat egy Catapult nevű játékosmegfigyelő technológia szolgáltatta, amely a játékosok ruhája alatt elhelyezett mérőeszköz segítségével pontos adatokat szolgáltat a labdarúgók mérkőzés közbeni teljesítményéről. A kapott adatokat más élvonalbeli csapatok teljesítményével is összevetettük.

Kulcsszavak: **labdarúgás, állóképesség, TSC**

EMPÁTIA ÉS ÉRZELMI INTELLIGENCIA KORAI ÉS KÉSEI VAJDASÁGI KÉTNYELVŰEKNÉL

Szerző: **TÓTH Johanna**, mesterszakos hallgató, I. évfolyam (totjohanna@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia Tanszék, Újvidék;
Ludwig-Maximilians Universität München, Pszichológia Tanszék, München;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Korábbi kutatások azt sugallják, hogy a kétnyelvűség (főként a korai kétnyelvűség) és az empátia és az érzelmi intelligencia magasabb fejlettségi szintje összekapcsolódhat. E jelenségek kapcsolatának vizsgálata csak napjainkban vált fontossá,

aktuális a többnyelvű lét térhódításával. Tanulmányom 2020 tavaszán készült, célja pedig a vajdasági kétnyelvű (magyar-szerb) lakosok empátia- és érzelmi intelligencia-szintjének mérése, természetének feltárása volt. A kutatásban 53 személy (88,7% nő) vett részt, életkoruk 17–80 év közötti ($M=34.02$, $Std=17.77$). A szakirodalommal összhangban a hipotézisem a következő volt: a korai kétnyelvűek empátia- és érzelmi intelligencia-szintje magasabb, mint a kései kétnyelvű társaiké. A kapott eredmények alátámasztják ezt a hipotézist.

Kulcsszavak: magyar-szerb kétnyelvűség, affektív jelenségek, Vajdaság

THE RELATION OF VOJVODINIAN BILINGUALISM TO EMPATHY AND EMOTIONAL INTELLIGENCE

Author: Johanna TÓTH, first-year graduate student (totjohanna@gmail.com)

Supervisor: Dr. Beáta GRABOVAC, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Psychology, Novi Sad;

Ludwig-Maximilians Universität München, Department of Psychology, Munich;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Previous research suggests that bilingualism (especially early bilingualism) can be connected to a higher degree of empathy and emotional intelligence. Nowadays, studies on these phenomena have become relevant, but these topics are quite recent. My study was conducted in the spring of 2020, and its purpose was to reveal the empathy and emotional intelligence level of the bilingual (Hungarian-Serbian) population of Vojvodina and the nature of these phenomena. Fifty-three people participated in the study, aged 17–80 ($M=34.02$, $Std=17.77$). Based on prior research results, the following hypothesis had been formulated: early bilinguals tend to have higher levels of empathy and emotional intelligence compared to late bilinguals. This hypothesis was supported by the results of my study.

Keywords: empathy, bilingualism, affective phenomena, Vojvodina, Hungarian-Serbian bilingualism

Humán tudományok I.

AZ ANGOL NÉVELŐK ELSAJÁTÍTÁSA Különbségek a magyar-, és a szerbajkú diákok perspektívájából

Szerző: **KECELI MÉSZÁROS Sára**, III. évfolyam (sari.mkeceli@gmail.com)

Témavezető: **dr. HALUPKA-REŠETAR Szabina**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Ezen kutatás célja az angolt idegen nyelvként tanuló magyar és szerb anyanyelvű-diákok angol nyelvtudásának felmérése. Pontosabban a kutatás azt vizsgálja, hogy a diákok milyen szinten sajátították el az angol névelőket. Tekintettel arra, hogy a magyar nyelvben léteznek névelők, a szerbben viszont ez a szófaj hiányzik, kiinduló hipotézisünk szerint a magyar anyanyelvű diákok az anyanyelvük névelőrendszerét és használatát vetítik rá az angolra, míg a szerb anyanyelvű diákok – akiket azonos korosztályból válogattunk és hasonló oktatási szinttel, illetve általános angol nyelvtudással rendelkeznek, akár a magyar ajkú társaik, kevésbé sikeresen fogják használni az angol névelőket. Hipotézisünk igazolása céljából olyan 30 magyar és 30 szerb ajkú vizsgálati alannal végeztük kutatást, akik több, mint tíz éven keresztül részesültek angol nyelvoktatásban és akiknek a várt angol nyelvtudása B1-B2 szintre tehető. Az adatközlőknek egy írásbeli tesztet kellett kitölteniük, amelyben a névelők helyét üresen hagytuk. A kutatás eredményei igazolják a feltevést, miszerint a magyar ajkú adatközlők az anyanyelvük névelőinek szemantikájára támaszkodnak az angol névelők használata alkalmával, és ezért sikeresebbnek bizonyulnak azok elsajátításában, mint a szerb ajkú diákok.

Kulcsszavak: **angol mint idegen nyelv, névelők, határozottság, magyar nyelv, szerb nyelv**

THE ACQUISITION OF ENGLISH ARTICLES BY HUNGARIAN AND SERBIAN EFL LEARNERS

Author: **Sára KECELI MÉSZÁROS**, third-year student (sari.mkeceli@gmail.com)

Supervisor: **Sabina HALUPKA-REŠETAR PhD**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, English Language and Literature Studies, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This study aims to assess the language competence of English as a foreign language (EFL) learners whose native language (L1) is Hungarian and Serbian. More specifically, it explores the extent to which they have acquired the category of articles in English. Our initial hypothesis is that, since Hungarian has articles, but Serbian lacks them, Hungarian-L1 EFL learners will transfer the semantics of Hungarian articles onto English and correctly categorize English articles on the basis of definiteness, whereas Serbian-L1 EFL learners of matched age, level of education, and level of general linguistic

competence in English, will prove to be less successful in the correct use of English articles. To test this hypothesis, we conducted research with 30 Hungarian-L1 and 30 Serbian-L1 EFL learners who had been exposed to formal education in English for over 10 years and whose expected level of competence in English is B1-B2. The participants were asked to complete a cloze test in which the articles had been replaced with blank spaces. The results of the research confirm the hypothesis that Hungarian L1 participants rely on the semantics of articles in their L1 in using articles in English and prove more successful in mastering the system of articles in EFL than their Serbian L1 peers.

Keywords: **English as a foreign language, articles, definiteness, Hungarian, Serbian**

KITALÁLT NYELVEKRŐL A QUENYA NYELV FÉNYÉBEN

Szerző: **SZOBOSZLAI Enikő Kitty**, III. évfolyam (szobi.eniko.kitty@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÁSZTOR-KICSI Mária**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészstudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

108

A TDK-dolgozat fő témájaként a kitalált nyelveket választottam és jártam körül. Dolgozatomban a mesterséges nyelvek létezéséről lesz szó, és ezen a kategórián belül a kitalált nyelvek létezésének értelmét próbálom feltárni. Dolgozatom célja, hogy ismertesse e nyelvek létezését, betekintést nyújtson történetükbe, illetve bemutassa nyelvtani viselkedésüket. Napjainkban egyre elterjedtebbek, ezért az ismertetés mellett utánajártam annak, hogy a közönségnek, az olvasóknak, a mindennapi embereknek mit is jelentenek pontosan az efajta médiumok. Mivel a kitalált nyelvek kategóriája igen tág, ezért kiválasztva egyet, a J.R.R. Tolkien által készített quenya nyelvet vettem alapul. Dolgozatomban bemutatom a nyelv felépítését és a hozzátartozó írásrendszer alapjait. Mindezek mellett közvélemény-kutatást végeztem arról, hogy mennyire ismertek a kitalált nyelvek, mekkora irántuk az érdeklődés a fiatalság körében, és használatuk meghaladja-e az érdeklődés határait. Sajnos, kevesen vannak azok, akik használatban is igénybe vennék ezeket a nyelveket, a legtöbben azt felelték, hogy a felépítésük érdekes számukra.

Kulcsszavak: **kitalált nyelvek, mesterséges nyelvek, quenya, Tolkien**

ABOUT FICTIONAL LANGUAGES IN THE LIGHT OF THE QUENYA LANGUAGE

Author: **Enikő Kitty SZOBOSZLAI**, third-year student (szobi.eniko.kitty@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Mária PÁSZTOR-KICSI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

I chose fictional languages as the main topic of my work, which deals with the existence of these languages and their significance. In this paper I aim to introduce mentioned languages, unravel their history and showcase the way they function.

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

Nowadays they are more wide-spread, so, in addition to their introduction, I conducted research on the meaning of these media to the common people, the readers and the audience. Since the category of fictional languages is quite vast, I chose one, namely the Quenya of J. R. R. Tolkien, and I worked through that. In my paper, I present the structure of this language and its accompanying writing system. In addition to that, I asked the public about how well they know these languages, to what extent young people are interested in them, and asked if their usage exceeds the borders of ordinary interest. In conclusion, I found that only a low percent of people put them to actual use, most people simply find their structure interesting.

Keywords: **fictional languages, artificial languages, Quenya, Tolkien**

NYELVEK MEZSGYÉJÉN Az anyanyelv, az idegen nyelv és a környezetnyelv státusza a munkamemóriában

Szerző: **JUSZKÁN Petra**, III. évfolyam (petra.juszkán@gmail.com)

Témavezető: **dr. PÁPISTA Zsolt**, tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Előző kutatások, melyek a rövid távú memóriával foglalkoztak, rámutattak arra, hogy vannak különbségek az anyanyelvünk és egy általunk kevésbé elsajátított idegen nyelv szavainak megjegyzését illetően, ugyanis több anyanyelvű szót tudunk egyszerre megtartani a munkamemóriában, mint idegen szót.

A tanulmány célja e szempontból a környezetnyelv státuszának meghatározása az anyanyelv és az idegen nyelv viszonylatában, továbbá a kutatás keretében felbukkanó hasonlóságok és/vagy különbségek ismertetése kétnyelvű és egynyelvű alanyok között. A tanulmány egy kísérletre épül, melynek keretében a kutatási alanyok magyar (anyanyelvű), szerb (környezetnyelvű) és német (idegen nyelvű) kivetített szavakat láttak, majd a megjegyzett szavakat lejegyezték. A kísérlet első fázisában nyelvenként csoportosítva, majd a második fázisban keverve vetítettük ki a szavakat. Az előző kutatásokkal összehangban várható volt, hogy az alanyok több anyanyelvi elemet tudnak majd a munkamemóriában megtartani, mint idegen nyelvit. Eredményeink ezt alátámasztják. Emellett feltételezhető volt, hogy a munkamemóriában megtartott környezetnyelvi elemek száma kisebb lesz, mint az anyanyelvieké, de nagyobb, mint az idegen nyelvieké. Eredményeink azt mutatják, hogy ez csak abban az esetben igaz, amennyiben az alanyok nyelvenként csoportosítva látják a szavakat. Amennyiben viszont keverve látják a szavakat, az anyanyelv és a környezetnyelv státusza szinte kiegyenlítődik az idegen nyelvvel szemben.

Kulcsszavak: **anyanyelv, környezetnyelv, idegen nyelv, munkamemória, kétnyelvűség**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

ON THE BORDERLINE OF LANGUAGES

The status of native language, foreign languages and the language of the environment in working memory

Author: **Petra JUSZKÁN**, third-year student (petra.juszkán@gmail.com)

Supervisor: **Zsolt PÁPISTA PhD**, teaching assistant

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of German Studies, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Previous research on short-term memory has shown that there are differences in the ability to retain words of our native language in working memory as opposed to words of a foreign language that we have mastered to a lesser extent. The aim of the study is to determine the status of the language of the environment in working memory in relation to the status of the native language and that of foreign languages, as well as to describe the similarities and/or differences between bilingual and monolingual subjects that emerge in the framework of the research. The study is based on an experiment in which the research subjects (belonging to the Hungarian minority in the Republic of Serbia) were presented with words in Hungarian (native language), Serbian (language of the environment) and German (foreign language), which they had to memorize and write down. In the first phase of the experiment, only words of one language at a time were presented, while in the second phase, words of all three languages were presented. In line with previous research, it was expected that the research subjects would be able to retain more native language items in working memory than foreign language items. Our results confirm this. Furthermore, it was hypothesized that the number of items relating to the language of the environment which subjects could retain in working memory would be smaller than the number of retained native language items, but higher than the number of retained foreign language items. Our results show that this is only true if the subjects are presented with words grouped by language. However, if they are presented with words of all three languages at the same time, the statuses of the native language and the language of the environment even out.

Keywords: **native language, language of the environment, foreign language, working memory, bilingualism**

A SZABADKAI GOMBKÖTŐ UTCA NÉPRAJZI-MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI VIZSGÁLATA

Szerző: **JUHÁSZ Petra**, III. évfolyam (juhasz.petra18@gmail.com)

Témavezető: **dr. RAFFAI Judit**, egyetemi tanár; **dr. NÉMETH Ferenc**, egyetemi tanár; **FEHÉR Viktor**, tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Kutatásom témája a szabadkai Gombkötő utca, mai hivatalos nevén Petar Drapšin utca történetének néprajzi és művelődéstörténeti vizsgálata.

Kutatásom célja a Városházától néhány méterre elterülő komplex tér mikrotörténetének föltárása, melynek segítségével tovább árnyalható Szabadka kulturális sokszínűsége és az impériumváltások hatása, amelyeken a város keresztülment. Munkám során a rögzített élettörténetek vizsgálatán keresztül az érdekelt, hogyan indultak rohamos fejlődésnek az iparosok és a vállalkozók a második világháború előtt, és hogy hogyan élték meg a titói rendszer alatt indult államosítást.

A kutatás előtt feltételeztem, hogy az impériumváltások alatt létrejött nemzeti-etnikai változások gazdagították a város kultúráját, illetve, hogy alig volt tapasztalható feszültség a különböző nemzetiségek között. A kutatás során azonban hipotézisem második része megdőlt, adatközlőim különböző feszültségekről számoltak be, melyekre dolgozatomban és előadásomban kitérek. Munkámhoz félig strukturált élettörténeti interjúkat készítettem hetven év feletti, „gombkötő” utcai és további szabadkai lakosokkal, illetve már korábban publikált szakirodalmakra támaszkodtam témám kontextualizálása céljából.

Kulcsszavak: **Gombkötő utca, emlékezetkutatás, élettörténet, városi fürdő, iparosok**

THE ETHNOGRAPHIC AND CULTURE-HISTORIC INVESTIGATION OF THE GOMBKÖTŐ STREET IN SUBOTICA

Author: **Petra JUHÁSZ**, third-year student (juhasz.petra18@gmail.com)

Supervisor: **Prof. dr. Judit RAFFAI**, professor; **Prof. dr. Ferenc NÉMETH**, professor;
Viktor FEHÉR, assistant

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teaching Training Faculty, Subotica

The topic of my research is the ethnographic and culture-historic investigation of the Gombkötő Street in Subotica (Serbia). Today, its official name is Petar Drapšin Street. My research aims to explore the micro-history of the complex square a few meters away from City Hall, with the help of which the cultural diversity of Subotica and the impact of an empire on the changes that the city went through can be further nuanced. In the course of my work, through the examination of recorded life stories, I was interested in how the industrialists and entrepreneurs began to develop rapidly before World War II, and how they experienced the nationalization that began under the Tito regime.

Before the research, I assumed that the national-ethnic changes that occurred during the changes of the empire enriched the city's culture and that there was hardly any tension between the different nationalities. In the course of the research, however, the second part of my hypothesis was overturned, as my informants reported various tensions, which I will cover in my study and presentation. In my research, I conducted semi-structured life history interviews with residents of Gombkötő Street and other residents of Subotica over the age of seventy, and I relied on previously-published literature to contextualize my topic.

Keywords: **Gombkötő Street, memory research, life history, city bath, industrialists**

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

KIS KECE LÁNYOM

Mai topolyai esküvők a néphagyomány tükrében

Szerző: **BENCSIK Zsófia**, II. évfolyam (zsofi.bencsik1026@gmail.com)

Témavezető: **Dr. RAFFAI Judit**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A lakodalmi szokások folyamatosan változnak, az utóbbi időben ez a folyamat erőteljessé vált, annak ellenére, hogy a hagyomány még a napjainkban is meghatározza ennek a népszokásnak a menetét. Munkámban a hagyományápolás szempontjából jeles csoportnak az ilyen jellegű szokásait fogom megvizsgálni. A Cirkalom táncegyüttes egy topolyai néptánc-csoport, amely már 1986 óta együtt van. Tevékenységük nem csak a néptáncra koncentrálódik, az együttes egy baráti társasággá, egy külön csoporttá nőtte ki magát. Ez a csoportidentitás a lakodalmi szokásaiknál is jelentkezik, ezen belül a topolyaitól eltérő, csoporton belül azonos szokásrenddel rendelkező lakodalmat hozott létre.

Dolgozatomban arra vagyok kíváncsi, hogyan alakult ki ez az azonos szokás a csoporton belül, mi jellemzi ezt az átlagostól eltérő lakodalmi szokásrendet, illetve milyen szerepe volt ebben a hagyományápolásnak. Ezen belül érintem a lánykikérést, a násznép és a menyasszony szemszögéből az eseményeket, a menyasszonyruhát, a viseletek felbukkanását, a népzene fontosságát, az ajándékatadást, valamint néhány újabb keletű szokást.

A munkám alapját több szakirodalmi forrás alkotja, illetve félig strukturált interjúk adatai, melyek segítségével az együttes tagjaitól gyűjtöttem narratívákat, információkat a megélt esemény menetéről, amelyet összehasonlítva mutatok be.

Az adatok segítségével egy átfogó képet kapunk a Cirkalom táncegyüttes lakodalmi szokásairól, illetve azokról a változásokról, amelyek a hagyományápolás jelszavával megváltoztatták a csoporttagok lakodalmi szokásrendjét.

Kulcsszavak: lakodalom, néptánc, hagyomány, Topolya, szokások változása

MY CUTE LITTLE GIRL

Present-day weddings in the light of tradition in Topolya

Author: **Zsófia BENCSIK**, second-year student (zsofi.bencsik1026@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Judit RAFFAI**, extraordinary university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Wedding practices are constantly changing, and recently this process has become more dynamic, despite the fact that tradition still strictly determines the ritual of these types of events. In my study, I analyze the work of a group that

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

is recognized for its traditionalism. The folk dance ensemble ‘Cirkaalom’ was founded in 1986. Its members have become good friends over the years and that makes the group even more special. The group’s identity manifests in their wedding traditions as well, besides which they have developed their own traditions.

In my study, I seek to learn how the group’s own traditions have evolved, how we can characterize their unique tradition and what role traditionalism has had in that. By that, I mean the events from the bridal guests’ and the bride’s points of view, the wedding gown, the significance of folk music, gifting, and a few newer habits.

The basis of my work is several academic sources and data from semi-structured interviews. I collected narratives from the group members, which I present in comparison.

Based on the data, we can get a comprehensive picture of Cirkaalom’s traditions and the changes that made the group’s wedding traditions unique.

Keywords: wedding, folk dance, tradition, Topolya, change of traditions

A SZEMÉLYISÉG EGYSÉGÉNEK ELPORLADÁSA Narratív játékok feminin és maszkulin szemszögből

Szerző: **MERKL Nóra Mária**, III. évfolyam (nora990412@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszék, Pécs

A TDK-dolgozat fő témája a narratív sajátosságok, elbeszéléstechnikai eljárások vizsgálata a Fekete Hattyú és a Harcosok Klubja című filmekben. Kutatásom célja, hogy rámutassak azokra a narratív sajátosságokra, melyek összekötik az említett két filmet. Alapvető hipotézisem, hogy a hasonló elbeszéléstechnikai eljárások (a fokalizáció, narratív komplexitás, elmejátékfilm) használata mögött egy mélyebb, jelentésbeli párhuzam is vonható a két film között, mégpedig az, hogy a Fekete hattyú a kollektív női, míg a Harcosok klubja a kollektív férfi tudatalatti sémákat szeretné megragadni. A vizsgált anyagom az említett két filmet öleli fel. Először is filmtudományi szempontok szerinti vizsgálatnak vettem alá őket, majd kifejtettem az utóbbival szoros összefüggésben álló feminin és maszkulin sajátosságokat, melyeket a filmek elének tártak. Itt részben pszichoanalitikus megközelítést alkalmazok, részben irodalomtudományi hagyományokba ágyazom a tárgyalt műveket. Dolgozatom fő konklúziója, hogy a tudathasadásos állapotok, az ego leépítése, a valóságtól való eltávolodás mind annak érdekében történik, hogy a személyiségek lecsupaszítása által elvezessen minket egy feltételezett sztereotip férfi-, illetve női lélek rejtelmeibe.

Kulcsszavak: filmtudomány, narratológia, femininitás, maszkulinitás

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

THE MOULDER OF THE SELF Narrative complexity from feminine and masculine perspectives

Author: **Nóra Mária MERKL**, third-year student (nora990412@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Film and Visual Studies, Pécs

The present paper discusses the narrative structures in the movies *Black Swan* and *Fight Club*. The goal of my research is to highlight the narrative methods that both films feature. Besides the mutual incorporation of these narrative techniques (focalisation, narrative complexity, mind-game film), a deeper analogy can be drawn between the films in terms of meaning as well: they both try to capture collective feminine and masculine patterns. After the paper covers the interpretation of *Black Swan* and *Fight Club* from the perspective of film studies, it also deals with the “What does it want to represent?” question, which leads us to the feminine and masculine aspects of the films. In this part, I use a psychoanalytic approach while also embedding the discussed pieces in literary traditions. My main thesis is that the loss of identity – Nina’s and the narrator’s psychosis – leads us to a real self which presumes a hypothetical stereotype for woman and man.

Keywords: **film studies, narratology, femininity, masculinity**

AZ ÚJ SZOVJET EMBER KÉPEI Propaganda Szergej Loznyica dokumentumfilmjeiben

Szerző: **VIDA Tamás**, MA II. évfolyam (vidatamas42@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézet, Esztétika és Kulturális Tanulmányok Tanszék, Pécs

A dolgozatom Szergej Loznyica, ukrán filmrendező 20. századi orosz történelmével foglalkozó dokumentumfilmjeit vizsgálja, nevezetesen *A per* (Процесс, 2018), a *Blokád* (Блокада, 2005), az *Állami temetés* (Государственные похороны, 2019), a *Revü* (Представление, 2008) és *Az esemény* (Событие, 2015) című filmeket. A dolgozatban a mellett érvelek, hogy a fent említett filmciklus az „új szovjet ember” létrehozásának sematikus történetét vázolja föl a szovjet történelem fontos eseményeinek reprezentációin keresztül.

Bemutatom, hogy ezek a filmek elsősorban nem az ábrázolt konkrét eseményekkel vagy azok politikai, társadalmi vagy történelmi jelentőségével foglalkoznak, hanem sokkal inkább azokkal a mögöttük meghúzódó mechanizmusokkal,

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

amelyek segítségével a Szovjetunió vezetése megkísérelte a tömegek kollektív tudatát formálni. A fentebb említett filmek tehát a tömegpolitika pszichológiai tanulmányaiként funkcionálnak, bemutatva az ideális szovjet polgár kategóriájának kialakulását és felbomlását.

Kulcsszavak: dokumentumfilm, propaganda, tömegpszichológia

IMAGES OF THE NEW SOVIET MAN Propaganda in Sergei Loznitsa's documentaries

Author: **Tamás VIDA**, second-year MA student (vidatamas42@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Aesthetics and Cultural Studies

My paper examines the documentaries of Ukrainian film director Sergei Loznitsa, in particular *The Trial* (Процесс, 2018), *Blockade* (Блокада, 2005), *State Funeral* (Государственные похороны, 2019), *Revue* (Представление, 2008), and *The Event* (Событие, 2015). I argue that this film cycle sketches out the creation and subsequent history of the “New Soviet man” through representations of important events in Soviet history. I show that these films are not principally concerned with the particular events they depict, or their political, social or historical impacts, but rather with the underlying mechanisms, which the Soviet leadership attempted to use to shape the collective consciousness of its subjects. Therefore, these films function as psychological studies of mass politics, depicting the birth and destruction of the category of the ideal Soviet citizen.

Keywords: documentary, propaganda, mass psychology

ÜRES TEREK ÉS ÜRES IDŐK *A lányok* (2020) narratológiai és műfajelméleti megközelítései

Szerző: **LAJÓ Odil**, BA III. évfolyam (lajoodil00@gmail.com)

Témavezető: **SIMOR Kamilla**, PTE Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Romanisztika Intézet, Spanyol Tanszék

Előadásomban *A lányok* (*Las niñas*, Pilar Palomero, 2020) című filmet vizsgálom esztétikai és narratológiai szempontból. Elemzésemben elsősorban az elbeszélői pozíció megformáltságára koncentrálok: a demokratikus átmenet után alig pár évvel, a vidéki Spanyolország katolikus leányiskolájában játszódó film retrospektív, visszatekintő jellege révén egyszerre mutatja fel a történelmi távolságtartást és a személyes, nosztalgikus emlékezés látásmódjának jellemzőit. Ebből következően vizsgálatom kiterjed arra a problémára is, hogy az emlékezés mechanizmusa hogyan befolyásolja a cselekmény és

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

formanyelv alakulását, különös tekintettel az elbeszélői pozícióra, a minimalista-realista narratívára, a tér strukturálására és a közelképekre: hogyan közelíthetők meg az üres terek és az „üres idők”? Milyen narratív jelentéseket hordoz a szokatlan képkivágat? Mi a közeli és a szuperközeli plánok szerepe az elbeszélésben? Ezeknek a kérdéseknek a tárgyalásához a felnőtté válás film műfaji kontextusát választom keretként, amelyhez *A lányok* is tartozik.

Kulcsszavak: **felnővési film, spanyol film, narratológia, fókuszálás**

EMPTY SPACES AND EMPTY TIMES Narratological interpretations of *Schoolgirls* (2020)

Author: **Odil LAJÓ**, third-year BA student (lajoodil00@gmail.com)

Supervisor: **Kamilla SIMOR**, University of Pécs, Doctoral School of Literary and Cultural Studies

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Romance Philology and Cultures,
Department of Spanish, Pécs

In my presentation, I will examine the film *Schoolgirls* (*Las niñas*, Pilar Palomero, 2020) from an aesthetic and narratological perspective. My analysis will focus on the framing of the narrative position. Set in a Catholic girls' school in rural Spain, just a few years after the Spanish democratic transition, the film's retrospective quality utilises both certain features of historical detachment and personal, nostalgic memory. Consequently, I also investigate how the mechanisms of memory influence the film language and plot development, particularly with respect to the narrative position, the minimalist-realist narrative, the structuring of space, and the close-ups. How can empty spaces and 'empty times' be interpreted? What narrative meanings are conveyed by the unusual framing of images? What is the role of close-ups and super-close-ups? To address these questions, I choose the framework of the coming-of-age film genre, as it is the context to which *Schoolgirls* belongs.

Keywords: **coming-of-age film, Spanish cinema, narratology, focalisation**

VAJDASÁGI MAGYAR TIKTOKEREK ÉS YOUTUBEREK

Szerző: **DUDÁS Norbert**, III. évfolyam (norbid2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ZAKINSZKY TOMA Viktória**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A 21. században több olyan platform is megjelent, amelyre számos videó, filmrészlet és zene is feltölthető. Ilyen felület a YouTube és a TikTok is, amelyet a Z generáció szinte naponta használ. Van, aki gyártja a tartalmakat, de a többség

csak fogyasztóként van jelen. Az új médiaplatformok kutatása térségünkben igen hiányos, ezért nemzetközi trendekből és kutatásokból kiindulva a tanulmányomban arra kerestem a választ, hogy a vajdasági tartalomgyártók hogyan próbálják megszólítani a fogyasztóikat, illetve mennyire követik a nemzetközi trendeket? A tiktokerekkel és youtuberekkel készített interjúk mellett kvantitatív módszer segítségével, kérdőíves kutatással 19 és 25 év közötti vajdasági fiatalok véleményét is feltérképeztem. Közönségkutatásomnak célja, hogy megválaszolja a kérdéskört, miszerint követik-e a térség magyar csatornatulajdonosait, és ha igen, kiket, illetve milyen céllal teszik ezt?

Kulcsszavak: **YouTube, TikTok, fiatalok, médiafogyasztás, csatorna**

A ZONGORATANULÁS POZITÍV ÉS LÉLEKTANI HATÁSAI A WALDORF ISKOLARENDSZERBEN TANULÓ DIÁKOKNÁL

Szerző: **MEZEI Szimóna**, IV. évfolyam (szimonamezei98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ Csilla**, zongoraművész, zongoratanár, főiskolai docens

Intézmény: Széchenyi István Egyetem, Művészeti Kar, Zongora Szak, Győr

117

Kutatásom fő célja a zongoratanulás által létrejött pozitív hatások. Egy zavaros, rohanós időzónában élünk, amelynek sajnos a gyermekek is áldozatai. Egyetemi tanulmányaim mellett lehetőséget kaptam zongorát tanítani egy számomra teljesen új iskolarendszerben. Ekkor ismerkedtem meg a Waldorf rendszerrel, és az állami (zene)iskolákkal ellentétben felbuzdultam, hogy kutatást végezzek a tanítványaimmal, szüleikkel és tanító kollégáimmal, hogy milyen észrevételeik lettek azokkal a gyermekekkel kapcsolatban, akik zongorázni tanulnak.

Kutatómunkámban röviden bemutatom a Waldorf iskolarendszer sajátosságait, és az általam kialakított zongoraórák formáit, hiszen itt a hangszertanulás is másképpen zajlik, továbbá kitérek a Kovács-módszerre is.

Kulcsszavak: **zongoratanulás, Waldorf, Kovács-módszer**

THE POSITIVE AND PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF PIANO LEARNING ON STUDENTS STUDYING IN THE WALDORF SCHOOL SYSTEM

Author: **Szimóna MEZEI**, fourth-year student (szimonamezei98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csilla FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ**, pianist, piano teacher, college associate professor

Institution: Széchenyi István University, Faculty of Art, Classical piano, Győr

The main goal of my research is studying the positive effects of learning to play the piano. We live in a confusing, rushed time period, of which, unfortunately, children are also victims. In addition to my university studies, I had the opportunity

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

to teach piano in a school system that was completely new to me. That is when I got to know the Waldorf system and, unlike the public (music)schools, I was excited to do research with my students, their parents and my teaching colleagues, to see what observations they had about children who are learning to play the piano.

In my research work, I will briefly present the characteristics of the Waldorf school system and the forms of the piano lessons that I have created, since the learning of the instrument takes place differently here, and I will also cover the Kovács-method.

Keywords: **piano learning, Waldorf, Kovács-method**

ZENEI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE IKT ESZKÖZÖKKEL

Szerző: **MÓRA Krisztina**, I. évfolyam (morakrisztina05@gmail.com)

Témavezető: **KOVÁCS Cintia**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dolgozatom a zenekultúra és az IKT eszközök találkozásáról szól. Bemutatok három olyan oktató jellegű alkalmazást, amely segít a zenei tanórákon vagy akár otthon is. Manó Muzsika, Megérint a zene és a Zenesziget, ezek az alkalmazások magába foglalják az összes zenei tananyagot, amit az iskolában tanítanak, taníthatnak. Ezenkívül elvégeztem egy felmérést kérdőív segítségével, amely a zenei alkalmazásokra vonatkozik (motiválhatóbbak-e a tanórákon, mennyire ront a minőségen, ha IKT eszközöket használunk) és ezeket több kérdésen keresztül bontogattam ki. A kérdőívet saját kérdésekből állítottam össze és a 18 év alatti korúaktól egészen a 45 év felettieknek szólt. A kérdőívet kitölthették zenészek, tanárok, tanítók, diákok és egyetemi hallgatók is.

Kulcsszavak: **zenekultúra, IKT, oktatás, Manó Muzsika, Zenesziget, Megérint a zene**

DEVELOPING MUSICAL SKILLS WITH ICT TOOLS

Author: **Krisztina MÓRA**, first-year student (morakrisztina05@gmail.com)

Supervisor: **Cintia KOVÁCS**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica

My thesis is about the meeting of music culture and ICT tools. I will introduce three educational apps that will help in music classes or even at home. Elf Music, Move Mi Music and Music Island are applications that include all the music materials that are taught and can be taught in school. In addition, I conducted a survey using a questionnaire on music applications (whether they are more motivating in lessons, to what extent quality is impaired when using ICT tools) and I explored them through several questions. I compiled the questionnaire from my own questions and it was intended for

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

people under the age of 18 to those over 45 years of age. The questionnaire could also be filled out by musicians, teachers, students and university students.

Keywords: **music culture, ICT, education, Elf Music, Music Island, Move Mi Music**

NŐNEVELÉS ÉS MOZGALMISÁG Fráter Erzsébet és Veres Pálné

Szerző: **RÉTFALVI P. Zsófia**, IV. évfolyam (zsofi200@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. MILBACHER Róbert**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Fráter Erzsébetet (1827–1875), Madách Imre feleségét számos jelzővel illették a 19. század második felétől egészen napjainkig. Megszámlálhatatlan az a publicisztikai és tudományos igénnyel írt szöveg, amely a feleség személyiségét állítja vizsgálatának fókuszába. Alakjának emlékezete azonban sok szempontból kérdéseket vet fel, hiszen önmaga sohasem tudott reflektálni a róla kialakult kép(ek)re, és nem hozott létre olyan egodokumentumokat sem, amelyekkel ütköztetni lehetne a különböző portrékat. A kutatás célja Fráter Erzsébet kulturális emlékezetben betöltött pozíciójának tágabb feltérképezése. A vizsgálatban központi szerep jut a 19. század végi, 20. század eleji sajtóorgánumokban megjelent publicisztikáknak, valamint a személyéhez kapcsolódó kultuszképző gyakorlatoknak (például: szépirodalmi reprezentációknak, emlékkonferenciáknak, emlékkiállításoknak). Jelen előadásban – utóbbi vizsgálati szemponthoz kapcsolódóan – Kertész Erzsébet *Zöldfa utca 38.* című ifjúsági regényét, „csíkos könyvét” vizsgálom az egyéb híres nőalakokat felvonultató sorozatának kontextusában. Azt a kérdést is felvetve, hogy milyen módon járult hozzá Fráter Erzsébet alakja a nőnevelés ügyének hangsúlyozásához a narratívában.

Kulcsszavak: **Fráter Erzsébet, kulturális emlékezet, csíkos könyv, nőnevelés, mozgalmiság**

WOMEN'S EDUCATION AND MOVEMENT Erzsébet Fráter and Pálné Veres

Author: **Zsófia P. RÉTFALVI**, fourth-year student (zsofi200@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert MILBACHER PhD**, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Culture, Pécs

Erzsébet Fráter (1827–1875), wife of Imre Madách, was called by many epithets from the second half of the 19th century to the present day. There are countless texts, written with a publicistic and scholarly bent, which focus on the personality

of the wife. The memory of her figure, however, raises questions in many respects, since she herself has never been able to reflect on the image(s) of her, nor has she produced any self-documents with which we contrast the various portraits.

The aim of this research work is to explore the broader position of Erzsébet Fráter in cultural memory. The study will focus on the publicist articles published in the press in the late 19th and early 20th centuries, as well as on the cult-forming practices associated with her person (e.g. fiction representations, commemorative conferences, commemorative exhibitions).

In this presentation, I will examine Erzsébet Kertész' youth novel, *Zöldfa utca 38.*, a “striped book”, in the context of her series of other famous female figures. I will also ask how the figure of Erzsébet Fráter contributed to the emphasis of the cause of women's education in this narrative.

Keywords: Erzsébet Fráter, cultural memory, striped book, women's education, movement

A NÉPTÁNC, NÉPI JÁTÉKOK SZEREPE A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉBEN

Szerző: **CSAPÓ Zsófia**, III. évfolyam (csapozsofia88@gamil.com)

Témavezető: **HUSZÁR-SAMU Nóra**, főiskolai tanársegéd

Intézmény: Eötvös József Főiskola, Baja

A TDK-dolgozat témája az, hogy milyen hatással van a magyar néptánc és a népi játékok ismerete azokra a gyermekekre, akiknek ez a mindennapi életük részét képezi akár iskolai, akár fakultatív tevékenységekkor. A kutatásom során az érdekel, milyen pozitív, szociális és kognitív következményekkel, előnyökkel jár a néptánc az 5-15 év kor közötti gyermekek esetében.

Feltételezésem szerint a gyermekek nagy része életében először az iskolai néptáncoktatás, illetve a család és barátok miatt kezd táncórákra járni. További célom volt bebizonyítani, hogy a néptánc számtalan jótékony hatást gyakorol, illetve szeretnék rávilágítani, hogy a néptánc nem egy elhanyagolható szeglete az ember életének, hanem mindennapi szükséglete. Az előadásomban kitérek arra, hogy bár Magyarországon több éve választható a néptánc mint a testnevelés órák kiegészítése, az oktatás nem elég hatékonyan valósul meg.

A fentiekben kitűzött céljaimat, pilot study-m kérdőíves módszerrel vizsgáltam, melyet 31 fő töltött ki. Az általam összeállított kérdőív nyílt végű kérdéseket tartalmaz, s emellett Likert- skálák segítségével különböző, a mindennapi szocializációval, a néptánc előnyeit alátámasztó állításokkal kerültek szembe.

A téma kurrens, számos szakirodalom áll rendelkezésre, dolgozatomban a következőket használtam fel: Balatoni Katalin: Így tedd rá! 2 Népi játék, néptánc az óvodában és az általános iskola alsó tagozatán, Antal László: *A néptánc pedagógiája*, Antal László: *A néptánc tanítása*.

Az elért eredmények egy része meglepő volt, miszerint a gyermekek igen kis százaléka kezd el az iskolai néptáncoktatás hatására rendszeresen táncolni. Kutatásom lényegi részét képezi az attitűdvizsgálat (*Számodra mit jelent a néptánc?* kérdésekre adott válaszok), mellyel a háttértényezők is feltárhatóak.

Kulcsszavak: néptánc, népi játékok, a gyermek fejlődése

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

THE ROLE OF FOLK DANCE, FOLK GAMES IN THE DEVELOPMENT OF CHILDREN

Author: **Zsófia CSAPÓ**, third-year student (csapozsofia88@gamil.com)

Supervisor: **Nóra HUSZÁR-SAMU**, assistant professor

Institution: Eötvös József College, Baja

The topic of the conference thesis is the impact of knowledge of Hungarian folk dance and folk games on children for whom they are a part of their daily lives, either at school or in extracurricular activities. In the course of my research, I am interested in the positive social and cognitive consequences and benefits of folk dance for children between the ages of 5 and 15. I assume that most children start attending dance classes for the first time in their lives because of folk dance instruction at school and because of family and friends. My further goal was to prove that folk dance has countless beneficial effects, and I would like to highlight that folk dance is not a negligible corner of a person's life, but a daily necessity. In my presentation, I will mention that although folk dance has been an option in Hungary for several years as a supplement to physical education classes, education is not implemented effectively enough.

My goals set above were examined by a pilot study using a questionnaire method, which was completed by 31 people. The questionnaire I compiled contains open-ended questions, and in addition, with the help of Likert scales, various statements were confronted with everyday socialization and claims supporting the benefits of folk dance.

The topic is current; there is a lot of available literature and in my thesis I used the following: Katalin Balatoni's *Így tedd rá! 2 Népi játék, néptánc az óvodában és az általános iskola alsó tagozatán*, László Antal's *A néptánc pedagógiája*, László Antal's *A néptánc tanítása*. Some of the results were surprising. A very small percentage of children start dancing regularly as a result of folk dance instruction in schools. An essential part of my research is attitude testing: *What does folk dance mean to you?* questions to explore background factors.

Keywords: folk dance, folk games, development of children

ZELK ZOLTÁN MESÉINEK ALKALMAZHATÓSÁGA TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT DIÁKOK FEJLESZTÉSÉBEN

Szerző: **SAMU Lilla**, mgr. I. évfolyam (samu.lilla.94@gmail.com)

Témavezető: **Paed Dr. TÖRÖK Tamás PhD**, egyetemi tanár

Intézmény: Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Magyar nyelv és irodalom – hitoktatás tanulmányi szak

A TDK-dolgozat fő témája az egyéni és kooperatív csoportmunka fejlesztési lehetőségeinek feltárása Zelk Zoltán meséi által. Kutatásom célja bemutatni a tanulásban akadályozottságot, mint napjaink egyik gyakori oktatási-nevelési nehézségét.

A szakirodalmi háttér áttekintését a fogyatékoság meghatározásaival, a tanulási problémák típusainak rövid ismertetésével kezdem. Ezt követően a tanulásban akadályozottság fogalmi meghatározása, a különleges bánásmód, a sajátos nevelési igény jelentésének kifejtése következik. Az érintett gyermekek képességstruktúrájának, közoktatásban elfoglalt helyének, a magyar nemzeti alaptanterv sajátos nevelési igényű gyermekek részére készített kerettantervének bemutatásán belül részletesen kitérek az 5-6. osztályos enyhe értelmi fogyatékos gyermekek számára készített magyar nyelv és irodalom tantárgy követelményeire, az ezek teljesítése érdekében használatos tankönyvekre.

A dolgozat második részében bemutatom a kutatás céljait, a meseválasztás szempontjait, a mesék feldolgozásának módszereit, a kutatási minta kiválasztását, az általam használt értékelési stratégiákat, a szövegfeldolgozás részvevőkhöz való eljuttatásának menetét, nehézségeit. A munkavégzési formák kifejtésében ismertetem az általam készített feladatokat, a fejlesztendő területeket, felsorolom a célokat, először a csoportos munkavégzési formát illetően, majd az egyéni munkavégzésre vonatkozóan. Szemléltetem az értékeléshez használatos csoport- és önértékelő kártyákat is. Az adatok elemzésében a résztvevő intézmények típusa, helye, csoportok összetétele után a pedagógusok számára készült kérdőív válaszait dolgozom fel, prezentálom diagrammok segítségével.

A dolgozat végén található összegzés a kutatási célok megvalósulásáról, tapasztalataimról, a résztvevő pedagógusoktól kapott visszajelzésekről szól.

Kulcsszavak: **Zelk Zoltán meséi, egyéni munka, kooperatív csoportmunka, sajátos nevelési igény**

THE APPLICABILITY OF ZOLTÁN ZELK'S TALES AMONG CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES

Author: **Lilla SAMU**, first-year masters student (samu.lilla94@gmail.com)

Supervisor: **PaedDr. Tamás TÖRÖK PhD**, university professor

Institution: Selye János University, Faculty of Education, Department of Hungarian Language and Literature, Teaching Hungarian Language and Literature and Catechesis, Komarno

The main topic of the thesis is the exploration of the development possibilities of individual and cooperative group work through the tales of Zoltán Zelk. The aim of my research is to present learning disabilities as one of the common educational difficulties of our time.

I begin the review of the literature background with the definitions of disability, a brief description of the types of learning problems. This is followed by the conceptual definition of “learning disability”, “special treatment”, and the explanation of the meaning of “special educational needs”. Within the presentation of the ability structure of the affected children, their place in public education, and the framework curriculum of the Hungarian National Core Curriculum for children with special educational needs, I will cover in detail the 5th-6th grades for the requirements of the Hungarian language and literature subject prepared for children with mild intellectual disabilities, and for the textbooks used in order to fulfill them.

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

In the second part of the thesis, I present the goals of the research, the aspects of story selection, the methods of processing the stories, the selection of a research sample, the evaluation strategies I used, the process and difficulties of conveying the processing of the text to the participants. In the explanation of the work forms, I describe the tasks I prepared, the areas to be developed; I list the goals – first with regard to the group work form, and then with regard to individual work. I have also described the group and self-assessment cards used for the assessment. In the analysis of the data, after the type, location, and composition of the groups of the participating institutions, I process and present the answers to the questionnaire for teachers with the help of diagrams.

The summary at the end of the thesis is about the realization of the research goals, my experiences, and the feedback I received from the participating teachers.

Keywords: **Zoltán Zelné's tales, individual work, cooperative group work**

BIZTOS ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSI KOMPETENCIÁK ELŐSEGÍTÉSE EGY ALTERNATÍV TÁRSASJÁTÉK SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: **GLOVICZKI Sarolta**, III. évfolyam (gloviczki.sarolta@gmail.com)

Témavezető: **Dr. VASS Dorottea**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest

A dolgozat fő témája egy olyan társasjáték megtervezése és megalkotása, amelynek módszertani rendszere hatékony eszköz lehet a hátrányos helyzetű tanulók jövőkép építésében, ezáltal pedig a társadalmi felzárkózásukban. Ma Magyarországon minden harmadik ember a szegénységi küszöb alatt él, akut probléma ezeken a térségen élők alacsony életminősége és megkerülhetlenné vált felzárkóztatásuk.

Feltételezem, hogy a társadalmi felzárkóztatásban komoly lehetőségünk van a gyerekek bevonásával történő jövőképtervezés-fejlesztésre, ha ezt a folyamatot egy érthető, motiváló, interaktív és átlátható játékos formában közelítjük meg.

Ebben a dolgozatban kvalitatív kutatás segítségével a hátrányos helyzet, pályaeorientáció, lemorzsolódás, oktatási rendszer és a játékpedagógia témájáról szóló szövegek részekre bontása, összehasonlítása, értelmezése és ezek figyelembevételével egy alternatív társasjáték kidolgozása valósult meg, amelyhez a társasjáték célrendszere, szabályai, felépítése és alapvető használati javaslatok is megfogalmazódtak.

A vizsgálat során elkészített hiánypótló társasjáték konstruktív alapjává válhat az életpálya-építési kompetenciák támogatásának, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében. A folyamat további kvantitatív vizsgálatokkal és részvételi akciókutatással (RAK) fejlődik tovább a minél minőségibb támogatás érdekében.

Kulcsszavak: **hátrányos helyzet, pályaeorientáció, társasjáték**

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

A MESÉK TANÍTÁSÁNAK PROBLEMATIKÁJA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 5. ÉS 6. OSZTÁLYÁBAN

Szerző: **BÁCS Ágnes**, IV. évfolyam, (bacs.agi99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A mesék a gyermekkor részei, legalábbis annak kellene lenniük. Nemcsak elaltatni tudnak, hanem tanítani, fantáziát megmozgatni, érdeklődést felkelteni és tettekre sarkallni. A dolgozat a meséket az életünkben betöltött szerepük és pszichológiai szempontú befolyásuk aspektusából vizsgálja, és bemutatja a hozzájuk kapcsolódó tanítási és megértési módszereket, amelyekkel rávilágíthatunk egy adott mese tanulságára, szimbolikus jelentéseire. Tankönyvelemzési módszerrel vizsgálja az általános iskolák 5. és 6. osztálya számára írt olvasókönyvek mesékkel kapcsolatos módszeres egységeit, valamint elemzi a Magyar Nemzeti Tanács által létrehozott *Távoktatás magyar nyelven* című honlapra feltöltött tanórai videókat, és rámutat a mesék tanórai interpretációjának lehetőségeire, továbbá jelentőségükre a gyermekkori fantázia, a szókinccs, kommunikáció és társadalmi beilleszkedés terén.

Kulcsszavak: mese, mesetanítás, mesepedagógiai módszer, személyiségfejlesztő funkció, szöveginterpretáció

THE PROBLEMS OF TEACHING FAIRY TALES IN THE FIFTH AND SIXTH GRADES OF PRIMARY SCHOOL

Author: **Ágnes BÁCS**, fourth-year student (bacs.agi99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Fairy tales are a part of childhood, or at least they should be. They can not only help you sleep, but they can also teach you, stimulate your imagination, arouse interest and spur you into action. The thesis examines fairy tales from the aspect of their role in our lives and their psychological influence, and presents the related teaching and understanding methods that can be used to highlight the lessons and symbolic meaning of a given fairy tale. Using the textbook analysis method, it examines the methodological units related to fairy tales in the reading books written for the 5th and 6th grades of primary schools, and analyses the lesson videos uploaded to the website “Távoktatás magyar nyelven” created by the “Magyar Nemzeti Tanács” (the Hungarian National Council), and points out the possibilities of interpreting fairy tales in the classroom, as well as their importance in childhood fantasy, vocabulary, communication and social integration.

Keywords: fairy tale, teaching fairy tales, fairy tale pedagogical method, personality development function

Humán tudományok II.

ADALÉKOK LUKÁCS GYÖRGY DOSZTOJEVSZKIJ-KÉPÉNEK ÉRTELMEZÉSÉHEZ

Szerző: **DARADICS Boglárka, PhD** I. évfolyam (bogi.d98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. WEISS János**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Lukács György fiatalkori életművének igen fontos és jelentős teljesítménye *A regény elmélete* című munkája; a mű a korai 20. századi esztétika és irodalomelmélet kiemelkedő darabja, amely először 1916-ban jelent meg német nyelven *Die Theorie des Romans* címen. E művet Lukács eredetileg a Dosztojevszkijről írni kívánt monográfiája első fejezetének szánta, amelyben többnyire az epikus alkotásokkal kapcsolatos módszertani és irodalomelméleti alapállásait foglalja össze.

A könyv teljes egészében nem készült el, ránk maradt azonban egyrésről az említett könyv bevezető fejezete – vagyis az, amit ma Lukács regényelméleteként tartanak számon –, s amely önmagában is kerek és világos koncepciót tükröz, s rengeteg adalékkal szolgál többek között az epikus művek formaproblémáit vizsgálók számára. Másrésről pedig fennmaradtak Lukács Dosztojevszkij-monográfiájához készített alapos és igen terjedelmes jegyzetei. Annak ellenére, hogy az említett Dosztojevszkij-monográfia nem született meg, Dosztojevszkij regényei sokáig a fiatal Lukács érdeklődésének homlokterében álltak, jelentős hatást gyakorolva mind irodalomelméleti, mind filozófiai és esztétikai írásaira. Előadásomban Lukács Dosztojevszkij-portróját kísérem meg feltárni; ennek érdekében áttekintem azt a filozófiai és eszmetörténeti kontextust, amelybe – véleményem szerint – Dosztojevszkij történelemfilozófiája, illetve regényei ágyazódnak. Ezt követően pedig azt vizsgálom meg, hogy Lukács regényelméletében milyen szerep tulajdonítható Dosztojevszkij gondolatvilágának.

Kulcsszavak: **a fiatal Lukács, Dosztojevszkij, magyar eszmetörténet, A regény elmélete**

CONTRIBUTIONS TO THE INTERPRETATION OF GEORG LUKÁCS' PORTRAIT OF DOSTOEVSKY

Author: **Boglárka DARADICS PhD** student (bogi.d98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János WEISS**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Culture, Pécs

A very important and significant achievement of Georg Lukács's early life is his work *The Theory of the Novel*, an outstanding work of early 20th-century aesthetics and literary theory, first published in German in 1916, under the title *Die*

Theorie des Romans. It was originally intended by Lukács as the first chapter of a monograph on Dostoevsky, in which he summarises most of his methodological and literary-theoretical foundations concerning epic works.

The book was not completed in its entirety, but what remains is the introductory chapter of the book, now known as Lukács's Theory of the Novel, which reflects a rounded and clear concept and provides a wealth of material for those studying, among other things, the problems of form in epic works. On the other hand, Lukács's thorough and very extensive notes to his monograph on Dostoevsky have survived.

Even though the Dostoevsky monograph was not published, Dostoevsky's novels remained for a long time at the forefront of the young Lukács's interest, having a significant influence on his literary theory, philosophy and aesthetics. In my lecture, I will attempt to explore Lukács's portrait of Dostoevsky by reviewing the philosophical and ideological context in which, in my view, Dostoevsky's philosophy of history and his novels are embedded. I will then examine the role that Dostoevsky's thought can play in Lukács's theory of the novel.

Keywords: the young Lukács, Dostoevsky, Hungarian history of ideas, The Theory of the Novel

„THE GERMAN DREAM”

Karakterábrázolások Alfred Döblin *Berlin Alexanderplatz* című regényében és Burhan Qurbani azonos című filmjében

Szerző: **IGNÁCZ Barbara**, IV. évfolyam (ignacz.barbi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SATA Lehel**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Germanisztika Intézet,
Német Nyelvű Irodalmak Tanszéke, Pécs

Alfred Döblin *Berlin Alexanderplatz* című regénye méltán érdemelte ki helyét a német irodalom kánonjában. A késői expresszionizmus önkifejezése, illetve a neoobjektívizmus filmszerű stílusa egyesül leghíresebb regényében, a kor úttörőjének, James Joyce-nak a példáját követve. A könyv egy hétköznapi munkásember történetét meséli el, ahogyan a Weimari Köztársaság Berlinjében tesz próbát arra, hogy tisztességes életet kezdjen. Az éppen börtönből szabadult Franz Biberkopfnak azonban nincsen egyszerű dolga, hiszen alighanem bibliai csapásokkal kell szembenéznie útja során, hogy aztán felemás megváltásra találjon megpróbáltatásai végén.

A történet három megfilmesítést élt meg, ezek közül pedig a legújabbal, Burhan Qurbani 2020-as adaptációjával szeretném összevetni a német klasszikust, főleg a karakterábrázolás szempontjából. Qurbani megkerüli a hagyományos feldolgozást, és egyfajta kísérletként – vagy provokációként – nemcsak modernizálja, hanem látszólag teljesen megfordítja a regény eredeti történetét: Franz Biberkopf, a német származású, piti bűnöző, aki attól sem riad vissza, hogy az éppen akkor roha-

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

mos tempóban erősödő Nemzetiszocialista Német Munkáspárt karszalagját viselje, Qurbani rendezésében immár Francis B.-ként tűnik fel, aki történetesen egy menekült Bissau-Guineából. Hogyan tud kapcsolatot teremteni Qurbani az eredeti elbeszéléssel, ha ránézésre a két főszereplő ennyire különböző? Tud-e még releváns lenni számunkra a biberkopfi példázat, csaknem száz évvel a publikálása után? Többek között ezeket a kérdéseket próbálom megválaszolni munkámban, reflektálva a tartalmi hasonlóságokra és különbségekre, ezen felül pedig a filmnyelvi eszközök narratívában játszott szerepére is.

Kulcsszavak: fikció, német irodalom, német film, Döblin

“THE GERMAN DREAM”

The depiction of characters in Alfred Döblin’s *Berlin alexanderplatz* and in Burhan Qurbani’s movie of the same title

Author: Barbara IGNÁ CZ, fourth-year student (ignacz.barbi@gmail.com)

Supervisor: Dr. Lehel SATA, associate professor, University of Debrecen

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of German Studies,
Department of German Literature, Pécs

127

Alfred Döblin’s novel *Berlin Alexanderplatz* has earned its place in the canon of German literature. In his most famous book, the author follows in the footsteps of his era’s pioneer, James Joyce, and mixes the self-expression of late expressionism with the movie-like style of New Objectivity. Döblin shares the story of an everyday working man in the Weimar Republic’s Berlin, as he is trying to start a new, decent life. However, this seems to be quite challenging, since Franz Biberkopf – just recently released from prison – has to face scriptural strikes, only to find a not so rewarding, yet peaceful end for his story.

The novel has three adaptations, and in my research, I would like to compare the classic with the newest film, Burhan Qurbani’s 2020 adaptation, based mainly on the depiction of the characters. Qurbani rather avoids the traditional way, and as an experiment – or as provocation – he not only places the plot into a modern setting, but also seemingly twists the whole narrative around: Franz Biberkopf, a German man of petty crimes, who at one point proudly wears the armband of the National Socialist German Workers’ Party is now in Qurbani’s movie Francis B., a refugee from Bissau-Guinea. How can the director build a connection and stay true to the original story, if the main characters seem so different? Can the parable of Biberkopf still be relevant for us, almost a hundred years after its publication? Amongst other smaller topics, I aim to answer these questions, while reflecting on the similarities and differences between the two works in terms of their content, and additionally, also having a look at the use of different film techniques and their roles in the portrayal of the plot.

Keywords: fiction, German literature, German film, Döblin

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

AZ EMERGENS KULTÚRA POLITIKAI ASPEKTUSAI A *BACURAU* CÍMŰ FILMBEN

Szerző: **BÍRÓ Botond**, IV. évfolyam (birobotond12@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus
Tanulmányok Intézete, Filozófia Tanszék, Pécs

Előadásomban – Fredric Jameson posztmodern értelmezését és Raymond Williams kultúraelméleti írásait alapul véve – arról fogok beszélni, hogy a posztmodern kulturális produktumok hogyan képesek politikai tartalommal rendelkezni. A posztmodernitás Jameson szemléletében elválaszthatatlan a kései kapitalizmus kulturális termelésétől, annak tüneteként ragadható meg. Míg a modernitás – öndefiníciójából adódóan – a magas- és tömegkultúra elválasztására alapozta ön magát, addig a posztmodern esetében mind a tömeg-, mind a magaskultúra beleolvastásáról beszélünk egy tágabb, domináns kulturális mezőbe, amelyet az árutermelés szabályszerűségei határoznak meg. A magaskultúra eltűnésével tehát a posztmodern modernitás felől való megközelítése az utóbbi teleologikus időkezelése után való nosztalgiává válik, ezek a formák számunkra már elérhetetlenek.

A posztmodern domináns kultúrája azonban helyet hagy maga mellett tőle gyökeresen eltérő ábrázolásoknak, az emergens, a kialakulófélben lévő kultúra, illetve a reziduális, a múltból érkező alternatív formáknak. Jameson a science-fiction zsánert határozza meg olyan kulturális reprezentációs formaként, amely képes a posztmodernitásban az emergens elgondolásának a lehetőségét megteremteni. Egy kortárs kulturális produktumon keresztül arra keresem a választ, hogy az emergens kultúra formái mai kontextusban hogyan nyilvánulnak meg, illetve hogyan konceptualizálhatóak ezek az előbb bemutatott diskurzuson belül.

Kulcsszavak: **Fredric Jameson, Raymond Williams, science-fiction, posztmodern, kultúraelmélet**

THE POLITICAL ASPECTS OF EMERGING CULTURE IN THE FILM *BACURAU*

Author: **Botond BÍRÓ**, fourth-year BA student (birobotond12@gmail.com)

Supervisor: **Csaba ANDRÁS PhD**, adjunct

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy,
Institute of Philosophy, Theory of Art and Classical Studies, Pécs

In my presentation I will discuss how postmodern cultural products can have political content, drawing on Fredric Jameson's interpretation of postmodernism and Raymond Williams' writings on cultural theory. Postmodernity, in Jameson's view, is inseparable from the cultural production of late capitalism and can only be understood as its symptom. While the modern, by its very definition, was based on the separation of high and mass culture, the postmodern is about the

fusion of both mass and high culture into a broader, dominant cultural field, determined by the regularities of commodity production. Thus, with the disappearance of high culture, the postmodern approach to modernity becomes nostalgic for the teleological time perception of the latter; therefore, these forms are no longer accessible to us.

However, the dominant culture of postmodernism leaves room for radically different representations. This includes the emerging culture, which contains the forms of a possible future, and the residual elements, which are alternative forms from the past. Jameson identifies the science-fiction genre as a form of cultural representation that can create the possibility of imagining emergence in postmodernity. Through a contemporary cultural product, I seek to answer how forms of emergent culture are manifested in contemporary contexts and how they can be conceptualized within the discourse presented above.

Keywords: Fredric Jameson, Raymond Williams, science fiction, postmodern, cultural theory

AZ AUTORITÁS KETTŐS SZEREPE A FILOZÓFIÁBAN

Szerző: **ÓNYA Balázs**, doktori hallgató, I. évfolyam (onyabalazs@gmail.com)

Témavezető: **dr. KOCSIS László**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Filozófiai Doktori Iskola, Pécs

Előadásom célja kettős: kiindulópontként különbséget teszek filozófiai elméletalkotás és filozófiatörténet-írás között, ezt követően egyfelől arra teszek kísérletet, hogy – mindenekelőtt Wilfrid Sellarsra támaszkodva – (re)konstruáljak egy olyan metafilozófiai álláspontot, amelyben a filozófia feladata nem igaz kijelentések kimondása, hanem reflexió (minden állítás és elméleti keret megkérdőjelezése, kritikája). Amennyiben így tekintünk a filozófiára, úgy az autoritás egy bizonyos értelmére (egy kiváló kvalitásokkal rendelkező filozófus azt állítja, hogy x , tehát x igaz) való hivatkozás a filozófiai *elméletalkotás* játéktérének elhagyását, a filozófia hibás használatát jelenti.

Másfelől amellet kívánok érvelni, hogy egy másik értelemben nem mondhatunk le az autoritásokról: a *filozófiatörténet-írás* kontextualista módszere megmutatja, hogy az önálló tudás(termelés) képzete mítosz. A filozófia történetében nem találunk olyan személyt – még a felvilágosodás egyik jelszavát (*Sapere aude!*) legharsányabban képviselők között sem –, akinek teljesítményét úgy érdemes rekonstruálni, mint aki pusztán saját megfontolásaira támaszkodva jutott bizonyos eredményekre. Amellet érvelek, hogy a történeti előzmények, a világnézeti közeg, a kortárs szerzők, a tudományos intézmények és a diszkurzív tér ismerete nélkül nem érthetjük meg egy filozófus teljesítményét sem. Vagy fordítva: a szövegek megértésének legadekvátabb módja – ahogy Takáts József fogalmaz – az *elsőleges kontextusuk* feltérképezése. Érvelésemben elsősorban Hilary Putnam „belső realizmus” álláspontjára támaszkodom, amely szerint minden elmélet(alkotás) eleve „benne áll” egy ismeretelméleti mezőben. E módszertani elköteleződés implementálása lerántja a leplet az „önálló tudás(termelés)” mítoszáról.

Kulcsszavak: autoritás, metafilozófia, elméletalkotás, filozófiatörténet-írás, belső realizmus

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

THE DUAL ROLE OF AUTHORITY IN PHILOSOPHY

Author: **Balázs ÓNYA**, first-year doctoral student (onyabalazs@gmail.com)

Supervisor: **dr. László KOCSIS**, adjunct

Institution: University of Pécs, Doctoral School of Philosophy, Pécs

The aim of my talk is twofold: as a starting point, I will distinguish between philosophical theory building and writing the history of philosophy. Following that, I will attempt to (re)construct a metaphilosophical position – drawing primarily on Wilfrid Sellars – in which the task of philosophy is not to make true statements, but to practice reflection (to question and critique all statements and theoretical frameworks). Provided that we view philosophy in this way, to refer to a certain sense of authority (a philosopher with excellent qualities asserts that x , hence x is true) is to leave the playing field of *philosophical theory building*, and to use philosophy incorrectly.

Furthermore, I would like to argue that we cannot renounce authority in every sense: the contextualist method of *writing the history of philosophy* shows that the notion of autonomous knowledge (production) is a myth. In the history of philosophy, we are unable to find a single person – even among the most vociferous proponents of one of the Enlightenment’s slogans (*Sapere aude!*) – whose achievements can be reconstructed as a lone performance resulted purely by the basis of their own considerations. I argue that by not taking into account the knowledge of historical antecedents, worldview, contemporary authors, academic institutions, and discursive space, we cannot understand the performance of any philosopher. Or vice versa: the most effective way to understand texts is, as József Takáts puts it, to explore their *primary context*. In my argument, I draw primarily on Hilary Putnam’s position of ‘internal realism’, according to which every theory (building) is inherently ‘contained’ in an epistemological field. The implement of this methodological commitment lifts the veil on the myth of ‘autonomous knowledge (production)’.

Keywords: authority, metaphilosophy, theory building, writing the history of philosophy, internal realism

AZ ÖNFELSZÁMOLÓ MÉDIUM A művészi destrukció politikája

Szerző: **HORVÁTH Mihály**, BA (jnr.horvathm@gmail.com)

Intézmény: PTE Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Szabaddölcészet BA, Pécs

A negáció tematizálása/gyakorlása végigkísérte a 20. század releváns művészeti megmozdulásait. Alain Badiou-t idézve: „A század művészi negativitásnak látja magát, abban az értelemben, hogy témáinak egyike, amelyet már a 19. században megelőzött számos esszé (például Mallarmé szövege, a *Crise de vers*, vagy még inkább Hegel *Esztétikája*), a művészet vége,

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

az ábrázolás, a kép, végső soron a műalkotás vége. A végmotívum mögött természetesen ismét csak arról a problémáról van szó, hogy vajon milyen viszonyban van a művészet a valósággal, vagy mi a művészet valósága.” (Badiou: 2010, 103). Az egymással vetélkedő neoavantgarde csoportosulások egyre elterjedtebbé válnak a 60'-as évek végére, amely végső soron a nem-művészeti antigyakorlatok popularizálódását és kiüresedését eredményezte. A számtalan megmozdulás ugyan egységes elképzelést képviselt a művészi tevékenység megtisztításáról, de ideológiai alapjaik, radikalitásuk mértéke és következetességük korántsem képzett monolit tömböt.

A dolgozat célja, hogy bemutassa azokat a művészetelméleti és filozófiai megfontolásokat, amelyek az alkotói praxis totális megtagadásáig vezették a politikailag elkötelezett művészetet.

Kulcsszavak: **filozófia; művészetelmélet; politika; antiművészet**

THE SELF-LIQUIDATING MEDIUM The politics of artistic destruction

Author: **Mihály HORVÁTH**, BA (jnr.horvathm@gmail.com)

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pécs

131

The theorization/practice of negation has shaped the relevant artistic movements of the 20th century. To quote Alain Badiou:

The century experienced itself as artistic negativity, in the sense that one of its themes, anticipated in the nineteenth century by a number of texts (for example, Mallarmé's *Verse in Crisis*, or farther back still, Hegel's *Aesthetics*), is that of the end of art, representation, of the painting, and, finally, of the work as such. Behind this theme of the end there obviously lies, once again, the question of knowing what relationship art entertains with the real, or what the real of art is. (Badiou: 2007, 55)

By the end of the '60s, the neo avant-garde movements that were contesting each other became so widespread that the popularization of non-art antipractices deprived counter-culture of its political potency. The movements had a consensus regarding the purifying of artistic operation, but the ideological basis, the extent of radicality, and their consistency were diverse. The aim of my thesis is to present the theoretical and philosophical considerations that led politically engaged art to the point of the total renunciation of artistic practice.

Keywords: **philosophy, art theory, politics, anti-art**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

AZ UTÓPIKUS FUNKCIÓ ERDÉLY MIKLÓS MŰVÉSZETÉBEN

Szerző: **FENYŐ Dániel, PhD** I. évfolyam (fenyoda@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TAKÁTS József**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Erdély Miklós a magyar neoavantgárd egyik legkülönlegesebb alakja. Művészetének értelmezése elválaszthatatlan az általa kidolgozott elméleti előfeltevésektől. Előadásom fókuszában Erdély Miklós sajátos történelemszemlélete áll, összefüggésben a ma holokausztként jelölt eseménysorozat emlékezetével. A Kádár-korszakban a holokauszt a történelmi múlt lezárt eseményeként, áldozatai pedig a fasizmusnak ellenálló mártírokként tűntek fel. Erdély Miklós művészete azonban távol áll a historikus tanúságtétel konvencionális formáitól is. Ennek okán az Erdély Miklós művészetében kirajzolódó holokauszt-reprezentációt nem az emlékezés, hanem az utópia fogalma felől közelítem meg. Az előadásban az utópia fogalmát körülvevő hetvenes évekbeli diskurzív közeget tárom fel, amelyen keresztül a kulturális transferek lehetőségét ismertetem, majd az Erdély Miklóst foglalkoztató Ernst Bloch filozófiájának fogalmi hálóját felhasználva mutatom be a neoavantgárd alkotó művészetének utópikus vonásait.

Kulcsszavak: **Erdély Miklós, utópia, Ernst Bloch, holokauszt, neoavantgárd**

THE UTOPIAN FUNCTION IN THE ART OF MIKLÓS ERDÉLY

Author: **Daniel FENYŐ, PhD** student (fenyoda@gmail.com)

Supervisor: **Dr. József TAKÁTS**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Culture, Pécs

Miklós Erdély is one of the most outstanding people of the Hungarian neoavantgarde. Interpreting his art is inseparable from his theoretical works. In my lecture, I focus on Miklós Erdély's special view of history, in correlation with the memory of the Holocaust. The Kádár era interpreted the Holocaust as a sole and separate historical situation, the death of victims was narrated as being that of martyrs', whose sacrifice was due to fascism. The art of Miklós Erdély is far from the conventional types of historical testimony. Because of that, in my lecture, the representation of the Holocaust is approached from the notion of utopia instead of remembrance. I present the discursive context of utopia in the seventies, which is able to reveal the potential cultural transfers. After that, the utopian attributes of Erdély's works are demonstrated using the philosophical concept of utopia by Ernst Bloch, who was well known by Miklós Erdély.

Keywords: **Miklós Erdély, Ernst Bloch, utopia, Holocaust, neoavantgarde**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

LEFEJEZÉSGYAKORLATOK

A formátlanság alakzatai a New York-i transzgresszív mozi filmjeiben

Szerző: **FEKETE Róbert**, MA II. évfolyam (islandcastle@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil GÁLOSI Adrienne PhD**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Filozófiai, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete, Esztétika és Kulturális Tanulmányok Tanszék, Pécs

Georges Bataille korai írásaiban a formátlanság és a fejtől való megfosztottság, mint az értelem, a szubjektivitás, a jelenlét és a testi integritás elvesztésének szimbolikus jelölői kulcsfontosságú szerepet töltenek be és szoros összefüggést mutatnak az Antonin Artaud által csaknem egyidőben teoretizált Kegyetlenség Színházával és az ennek kapcsán kifejtett érzelmi testkultúra performatív vonatkozásaival.

Előadásomban a két szerző által kifejtett gondolatokat a transzgresszió fogalma mentén kívánom összekötni és a 80-as évek második felében a New York-i underground színtéren szerveződő transzgresszív mozi alkotásain keresztül egy olyan értelmezéssel előállni, ami a transzgresszió performatívására hívja fel a figyelmet. A laza csoportosuláshoz köthető filmek (Nick Zedd, Richard Kern, David Wojnarowicz vagy Casandra Stark munkái) nem pusztán a színre vitt testek dezantropomorfizációján, dezintegrációján át hozzák játékba a formátlanság alakzatait, hanem a filmek reprezentációs mechanizmusai, a narratíva, az elbeszélés szimbolikus rendje és a szcenírozás is „lefejeződik” és egy szubverzív deformitásként jut érvényre, miáltal a művek maguk is performatív-transzgresszív aktusokként kezdenek el funkcionálni.

Kulcsszavak: **test, formátlanság, kegyetlenség, transzgresszió, performativitás**

DECAPITATION ACTS – The figures of formlessness in the films of the cinema of transgression New York

Author: **Róbert FEKETE**, second-year student (islandcastle12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil Adrienne GÁLOSI PhD**, associate professor and head of department

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Philosophy,
Art Theory and Classical Studies, Department of Aesthetics and Cultural Studies, Pécs

In the early writings of Georges Bataille, formlessness and being deprived of a head as symbolic signifiers of the losing of reason, subjectivity, presence and bodily integrity play a key role and are closely related to the Theatre of Cruelty and the performative aspects of the concerning emotional body culture theoreticized by Antonin Artaud almost at the same time. In my presentation, I intend to bind together the ideas expressed by both authors along the concept of transgression, and through the works of the cinema of transgression that were engendered in the New York underground scene in the second half of the 1980s, I interpret it in a way which draws attention to the performativity of transgression. The films

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

associated with the loose-knit group (works by Nick Zedd, Richard Kern, David Wojnarowicz or Casandra Stark) create the figures of formlessness not merely by the desantropomorphisation and disintegration of the bodies they represent, but the representational mechanisms of the films, the narrative, the symbolic order of the plot and scene-setting are also being “decapitated” and enacted as a subversive deformity, whereby the works themselves begin to function as performative-transgressive acts.

Keywords: **body, formlessness, cruelty, transgression, performativity**

HARRY POTTER ÉS NÉHÁNY KÖNNYŰ OLVASMÁNY

Szerző: **SZABÓ Dorottya**, kutató (94dorcsi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÖNGE Tamás**, egyetemi tanár

Intézmény: –

134

A Harry Potter fiktív világ recepciótörténetében kiemelt szerepe van azoknak az olvasóknak, akik azonosultak a főszereplőkkel; maguk is akkor kezdték az iskolát, amikor a roxfordi iskolaévek kezdődtek és saját felnöves-történetüket látták folytatódni a könyvekben. Azonban az utolsó könyvepilógus tizenkilenc évvel előre röpi a szereplőket, ütközve ezeknek az olvasóknak az elvárási horizontjával. Jenkins a rajongói alkotás alapállapotának nevezi, amikor egy mű egyszerre fogja meg és frusztrálja a befogadót, ez az ütközés pedig pont ezt az állapotot eredményezheti. Szövegemben az ezáltal az ütközés által létrehozott műben vélem fellelni a befogadói választ. A szöveg kiválasztásában Milena Popova hasonló elemzésére hagyatkozok, aki az adott olvasó- és íróközösség által szignifikánsnak jelölt szövegeket vizsgálta, a közösség saját normái alapján. Ezek a szövegek a második varázslóháború befejeződése után, de az epilógust figyelmen kívül hagyva folytatja a cselekményt, így a befogadók maguk adnak választ arra: a nevelődési regény által bemutatott krízisek által hogyan érhetik el a boldog befejezést.

Kulcsszavak: **rajongói írások, recepció-történet, nevelődési regény**

HARRY POTTER AND A FEW EASY READS

Author: **Dorottya SZABÓ**, researcher (94dorcsi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tamás CSÖNGE**, university professor

Institution: –

In the reception of the fictional world of Harry Potter, those readers who identified with the characters have a crucial role; they started school when the Hogwarts school years started and they saw their own coming of age story in the books.

However, as the last book forwards to nineteen years later, it easily crashes with the horizon of expectation of these readers. This crash results in what Jenkins calls the mix of fascination and frustration that will make producers out of consumers. In this text, I attempt to find a reader's response in the works created by this mix. In choosing the text, I will rely on Milena Popova's similar analysis in which they let this creator community mark certain texts significant based on the community's own norms. These texts take place after the second wizarding war but disregard the epilogue. This way the readers themselves will answer how they can achieve their own happy ending after the crises of their bildungsroman.

Keywords: fanfiction, reception, coming of age story

A BOSZORKÁNY KERTJE A cseléd-motívum és más poétikai megoldások Kosztolányi Dezsőnél és Csáth Gézánál, a *Boszorkányos esték* és *A varázsló kertje* című novelláskötetekben

Szerző: **TÓTH Bálint**, MA, I. évfolyam (toth.balint.university@gmail.com)

Témavezető: **Prof. Dr. SZILÁGYI Zsófia**, egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged, Magyarország

Előadásom középpontjában a cseléd-motívum áll Kosztolányi Dezső és Csáth Géza pályakezdő novellásköteteinek egyes darabjaiban: *A boszorkány* és az *Öt órákor* a *Boszorkányos esték*ben, a *Tor A varázsló kertjében* jelent meg. Ezeket a párhuzamokat a két novelláskötet közti összefüggések tágabb kontextusába illeszttem. Így kitérek a két szerző életrajzána a kötetek szempontjából releváns momentumaira, a kiadástörténetre, a kötetek fogadtatástörténetére. Szamba veszem a két kötet közös motívumait, amelyek közül az egyik legfontosabb éppen a cseléd. Fontos ez a motívum Kosztolányinál, a legkanonizáltabb ilyen tematikájú írásműve az *Édes Anna*. Azonban már sokkal korábban, a pályája első szövegeiben megjelenik a cseléd mint motívum. Erre a vizsgálatra is kitérek. A poétikai hasonlóságokat is szemügyre veszem két írásmű-konglomerátum, a *Vers-tárgyak* és a *Mesék, amelyek rosszul végződnek* esetében.

Dolgozatomat elsősorban Szajbély Mihály, Szegedy-Maszák Mihály és Arany Zsuzsanna monográfiáira, valamint a Szilágyi Zsófia és Tóth-Czifra Júlia által szerkesztett és sajtó alá rendezett Kosztolányi Kritikai kiadás 13. kötetére építettem.

Kulcsszavak: cseléd, modernség, motívum, poétika, Kosztolányi Dezső, Csáth Géza

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

THE GARDEN OF THE WITCH The maid-motif in Dezső Kosztolányi's *Boszorkányos esték* and Géza Csáth's *A Varázsló kertje*

Author: **Bálint TÓTH**, first-year MA student (toth.balint.university@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Zsófia SZILÁGYI**, professor

Institution: University of Szeged, Institute of Hungarian Language and Literature, Department of Hungarian Literature, Szeged, Hungary

The focus of my lecture is on the maid-motif in individual pieces of Dezső Kosztolányi's and Géza Csáth's short story collections: "A boszorkány" and "Öt órákor" published in *Boszorkányos esték*, and "Tor" published in *A varázsló kertje*. I fit these parallels into the broader context of the connections between the two volumes of short stories. In this way, I will touch upon the moments of the biographies of the two authors relevant to the volumes, the publication history, and the reception history of the volumes. I consider the common motifs of the two volumes, one of the most important of which is the 'maid'. This motif is important for Kosztolányi, as his most canonized work with this theme is *Édes Anna*. However, much earlier, in the early texts of his career, the maid appeared as a motif. I will also cover this investigation. I also look at the poetic similarities in the case of two conglomerates of written works, *Vers-tárgyak* and *Mesék, amelyek rosszul végződtek*.

I based my lecture primarily on the monographs of Mihály Szajbély, Mihály Szegedy-Maszák, and Zsuzsanna Arany, as well as on the 13th volume of the *Kosztolányi Critical Edition*, edited by Zsófia Szilágyi and Júlia Tóth-Czifra.

Keywords: **maid, modernity, motif, poetics, Dezső Kosztolányi, Géza Csáth**

A GYERMEKKOR CSODAKERTJE Csáth Géza *A varázsló kertje* című novellájának ökokritikai megközelítése

Szerző: **BICÓK Lea**, IV. évfolyam (bileszi51@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Munkám témája Csáth Géza *A varázsló kertje* című novellájának ökokritikai megközelítése. A mű központi motívuma a kert. Kitérek Csáth Géza alkotói világának egyes vonatkozásaira, kiemelem a szecesszió hatását és a kor természetszem-

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

léletének ezzel kapcsolatos sajátosságait. Dolgozatomban foglalkozok a gyermekkor és a csodakert összefüggő képzethálózatával, a korszak valóságmegközelítésének, a kertben feltárulkozó növény- és állatvilágnak a különlegességével. Céлом a novella biopoétikus motívumvilágának egyfajta értelmezése.

Kulcsszavak: **A varázsló kertje, Csáth Géza, kertszimbólum, gyerekkor, biopoétika, szecesszió, természet**

A MEGVÁLTATLANSÁG IKONJAI Az ikonikus paratextusok szerepe Borbély Szilárd magánmitológiájában

Szerző: **CSONDOR Soma**, III. évfolyam (csondorsoma@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORBÁN Jolán**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

A könyvborítók vizsgálata nem tartozik az irodalomértelmezés jellemző gyakorlatai közé, ám bizonyos kötetek, pályaszakaszok vagy életművek esetében izgalmas eredményekre vezethet. Mindez különösen igaznak tűnik Borbély Szilárd második pályaszakaszára. A megnevezett időszakra (pontosabban annak eredeti kiadására) jellemző olyan képzőművészeti alkotások szerepeltetése a borítókön, melyek nemcsak a szövegekkel lépnek termékeny párbeszédbe, hanem a pályaszakasz főbb kérdésköreivel, sőt a korpusz belső logikájának köszönhetően egymással is. Így értelmezésem szerint ezek az ikonikus paratextusok a műalkotások és a borbélyi magánmitológia sajátos, ám szerves részeként értelmezhetők. Ennek bizonyításához négy kiadványt: a *Halotti Pompa* (2004, 2006), az *Egy gyilkosság mellékszálai* (2008), a *Testhez* (2010), és a *Szemünk előtt vonulnak el* (2011) című köteteket, illetve ezek borítóit vizsgálom.

Kulcsszavak: **Borbély Szilárd, borító, ikonikus paratextus**

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

POLIP ÉS DISZNÓ
Bencsik Orsolya *Több élet* és Kocsis Árpád *Oktopusz* c. köteteiről
az animal studies szempontjából

Szerző: **TÖRÖK Gabriella**, IV. évfolyam (torokgabriella2000@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Bencsik Orsolya *Több élet* (2016) és Kocsis Árpád *Oktopusz* (2017) című regénye egyazon korban játszódik, a jelenben és keletkezési idejük is szinte megegyezik egymással. E két mű több aspektusból vizsgálódva is kiválóan párhuzamba állítható. Jelen dolgozat az animal studies, az állatról való irodalomtudományos vizsgálódás, gondolkodás szempontjából közelíti meg őket. A két szerző regényírói pályájának nyitóművében ellentétek és analógiák sokasága kereszteződik. A dolgozat komparatív módszerrel próbál rávilágítani a közöttük lévő azonosságokra, különbségekre, illetve a művek kapcsolódásai pontjaira.

Kulcsszavak: **regény, állat, vajdasági, összehasonlítás, animal studies**

OCTOPUS AND SWINE
On Orsolya Bencsik's *Több élet* and Árpád Kocsis's *Oktopusz* from the
viewpoint of animal studies

Author: **Gabriella TÖRÖK**, fourth-year student (torokgabriella2000@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The two novels, Orsolya Bencsik's *Több élet* (2016) and Árpád Kocsis's *Oktopusz* (2017) are set in the same era, in the present, and were also written at approximately the same time. These two novels can be paralleled from various aspects. This paper examines the novels from the viewpoint of animal studies, the literary scholastic studies on animals. In the early works of the two novelists, various contrasts and analogies intersect. By comparing the two novels, the present work aims to shed light on their similarities and differences, as well as on their interrelationship.

Keywords: **novel, animal, Vojvodina, comparison, animal studies**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

A MEGÖRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA A fotográfia, az idő és az abszolútum Bartis Attila *A vége* c. regényében

Szerző: **SZELES Réka**, MA 1. évfolyam (szeli579@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó**, egyetemi tanár;

Dr. CSÁNYI Erzsébet, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Collegium Talentum ösztöndíjprogram

Bartis Attila *A vége* c. művében a fotográfia több évszázados kérdései köré fonja szövevényes regényvilágát. A mű számos pontján találkozhatunk esztétikai fejtegetésekkel: a giccs és a művészet különbségeitől kezdve a kompozíció szépségén át egészen a borítón felsejlő és a szövegvilágban megjelenő kutya motívumáig.

Az önéletrajzszerű narráció a történelekről, míg a személyesség az érzelmekről árulkodik – vagyis az alkotó valószínűleg kapcsolatos viszonyáról. Éppen ezért munkám elsődleges célja, hogy feltárjam a művészet, ezen belül a fotográfia idővel kapcsolatos viszonyát és az immanens létezésen túli megragadás lehetőségeit Bartis Attila *A vége* című regényében.

A fénykép irodalmi jelenléte egy másik esztétikai kérdést is megkerülhetlenné tesz: a kép szövegbe íródásának lehetőségeit. Éppen ezért dolgozatomban foglalkozom a narrativitás festészetben, illetve fotográfiában betöltött szerepével is.

Mivel a jelenséghez szorosan kapcsolódik az idő és a valóság, valamint a látható és a láthatatlan megragadhatóságának problémája, kutatásom során kitérek a modern művészet azon kérdéseire is, amelyek az abszolútum ábrázolhatóságára vonatkoznak.

Bartis regényhőse gyakran elmélkedik fotóelméleti kérdésekről. A Barthes *Világoskamrájából* és Susan Sontag fotóművészeti írásából bőségesen táplálkozó regény maga is körüljárja az ábrázolás lehetőségeit tárgyaló művészetelméleti reflexiókat, miközben főhőse megkísérli feldolgozni családi traumáit, személyes veszteségeit és a rendszerváltás fullasztó időszakát.

Az abszolút szép megragadására törekvő művészetfelfogással szemben a modern szemszögéből egyedül a jelen illékonyága gyönyörködtet. A kiragadott pillanat egy időtlen örökkévalóság megteremtését célozza, amely által a dolgok szimbolikus-allegorikus dimenzióba kerülnek.

Ez a mozzanat jelenik meg a regényhős és szerelme közti kapcsolatban is, ahol folyamatosan kiütközik a valóságot megörökíteni vágyó fotográfus és a ténnyel szembenézni képtelen fotóalany közti konfliktus.

Kulcsszavak: fotográfia-irodalom, valóság, halhatatlanság, megörökíthetőség, narráció

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

THE ILLUSION OF PERPETUABILITY

Photography, time and the absolute in the novel “The End” by Attila Bartis

Author: **Réka SZELES**, first-year MA student (szeli579@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Anikó NOVÁK**, professor;

Dr. Erzsébet CSÁNYI, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;
Collegium Talentum scholarship programme

In his work *The End*, Attila Bartis weaves his intricate novel world around centuries-old questions of photography. At several points in the work, we encounter aesthetic reflections: from the difference between kitsch and art, to the beauty of the composition, to the motif of the dog on the cover and in the text.

Bartis's protagonist in the novel often reflects on questions of photographic theory. Drawing heavily on Barthes' *Camera Lucida* and Susan Sontag's writings on photography, the novel itself explores art-theoretical reflections on the possibilities of representation as its protagonist attempts to come to terms with family traumas, personal losses, and the stifling period of regime change.

Contrary to the modern view of art that seeks to capture absolute beauty, the only thing that delights us is the elusiveness of the present. The snatched moment aims to create a timeless eternity, whereby things take on a symbolic-allegorical dimension.

This moment is also present in the relationship between the hero of the novel and his lover, where the conflict between the photographer who wishes to capture reality, and the subject who is unable to face facts, is constantly in conflict.

The autobiographical narrative is about events, while the personal is about emotions – in other words, about the photographer's relationship with reality. Therefore, the primary aim of my work is to explore the relationship of art, including photography, with time and the possibilities of capturing it beyond immanent existence in Attila Bartis's novel *The End*.

The literary presence of the photograph also makes another aesthetic question unavoidable: the possibilities of writing the image into a text. Therefore, my thesis also deals with the role of narrativity in painting and photography.

Since the phenomenon is closely related to the problem of the graspability of time and reality, and of the visible and the invisible, I will also explore the issues of modern art that relate to the representability of the absolute.

Keywords: **photography-literature, reality, immortality, capturability, narrative**

Humán tudományok III.

PROPAGANDA ÉS KÉPREGÉNY A 90-ES ÉVEK DÉLSZLÁV HÁBORÚJÁNAK IRODALMÁBAN

Szerző: **FEHÉR Miklós**, doktorandusz, II. évfolyam (fringemiki@outlook.com)

Témavezető: **Dr. UTASI Csilla**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalomtudományi doktori stúdium, Újvidék

A kutatás a Balkán-térségben a kilencvenes években zajlott délszláv háború irodalmi hagyományával, annak intertextuális és intermediális kapcsolataival foglalkozik. A tanulmány fő kérdéskörébe tartozik a trauma és a nosztalgia kapcsolata, illetve az, hogy mindez miképpen képeződik le az irodalomban és a hétköznapokban. Az intertextuális kapcsolatok terén a Symposium folyóirat tematikus számai, valamint a kilencvenes években megjelent propagandaszttikus képregények adnak betekintést a trauma identitásra gyakorolt hatásáról, de kitérek a délszláv háború (dokumentum)filmes feldolgozására, valamint internetes interpretációira is.

Kulcsszavak: **délszláv háború, intermediális kapcsolatok, képregény, symposion, trauma, nosztalgia**

PROPAGANDA AND COMIC BOOKS IN THE LITERATURE OF THE BALKAN WARS

Author: **Miklós FEHÉR**, second-year doctoral student (fringemiki@outlook.com)

Supervisor: **Dr. Csilla UTASI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

This research focuses on the intertextual and intermedial aspects of the Balkan region's post-war literature. The main topic of the essay is the connection between trauma and nostalgia, more precisely, how these two definitions occur in literature and in our everyday life. The intertextual aspects are analysed through the thematic issues of the Symposium journal and all the other propaganda comics published in the '90s. Besides the aforementioned publications, I also write about the films documentaries, and online interpretations of the trauma and nostalgia connected to the Balkan Wars.

Keywords: **Balkan wars, intermedial aspects, comics, Symposium, trauma, nostalgia**

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

A VÁMPÍR MINT NŐALAK

Szerző: **KÁLMÁN Barbara**, III. évfolyam (kalmanbarbie@gmail.com)

Témavezető: **dr. SAMU János**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Okleveles Tanító Szak,
Magyar Nyelv, Irodalom és Kommunikáció Tanszék, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Munkámban a vámpír nőalakként való ábrázolásaival foglalkoztam. Az emberi fantázia határtalan, a vámpírlegendák kialakulásához sem kellett több néhány szerencsétlen halálesetnél és pár paranormálisnak vélt eseménynél. Újabban filmek, könyvek, képregények sőt rajzfilmek dolgozzák fel a klasszikus történet(ek)et átíró, gyakorlatilag már klisének számító, vámpírokhoz fűződő „se veled, se nélküled” szerelmi viszonyt. Ahol általában ugyanaz a felállás: a kiszolgáltatott halandó lány szerelmes lesz egy vámpírba. Azonban mi a helyzet akkor, ha a szerepek felcserélődnek, és az ártatlan lány pozícióját egy halhatatlan és vére szomjazó teremtmény veszi át?

Dolgozatomban azt vizsgálom, milyen következményekkel jár, ha a vámpír mint nőalak áll a középpontban, ha a halandó törekvés a halál kérlelhetetlenségének letéteményesévé válik. Kutatásommal arra is rá szeretnék világítani, hogy ez a dramaturgiai helyzet jóval gyakoribb, mint azt elvárásaink esetleg valószínűsítenek.

Kulcsszavak: **természetfeletti, női vámpír(ok)**

THE VAMPIRE AS A FEMALE FIGURE

Author: **Barbara KÁLMÁN**, third-year student (kalmanbarbie@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. János SAMU**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica
Department of Hungarian Language, Literature and Communication;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In my work, I deal with depictions of the vampire as a female figure. Human imagination is limitless, and vampire legends did not need more than a few unfortunate deaths and a couple of paranormal events to develop. More recently, movies, books, comic books and even cartoons have rewritten the classic story(s), practically already considered a cliché, the “neither with, nor without” love affair with vampires, where the setup is usually the same: the vulnerable mortal girl falls in love with a vampire. However, what happens when the roles are reversed and the position of the innocent girl is taken by an immortal and bloodthirsty creature? In my thesis, I examine the consequences if the vampire as a female figure is at the center, if mortal fragility becomes the depository of death’s inexorability. With my research, I would also like to highlight that this dramaturgical situation is much more common than our expectations might suggest.

Keywords: **supernatural, female vampire(s)**

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

FÉRFISZEREPEK TERÉK ANNA *HALOTT NŐK* CÍMŰ KÖTETÉBEN

Szerző: **ZABOS KASZIBA Angéla**, II. évfolyam (kaszibaangela@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó**, docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A dolgozat célja Terék Anna *Halott nők* (2017) című kötetének vizsgálata a társadalmi nemek reprezentációjára, a férfiaság egydimenziós felfogására fókuszálva. Az öt ciklusból álló verseskötet középpontjában a nők állnak, megnyomorított lelkű, kiszolgáltatott asszonyok és lányok, ám helyzetük és érzéseik kiváltói a mellékszereplőként megjelenő férfiak. Míg a női karakterek ábrázolása árnyalt, addig a férfialakok sztereotipikusak, jellemzésük sok esetben általánosításokon alapszik. Éppen ezért az elemzés a szövegben megjelenő közhelyekre, általánosításokra összpontosít, amelyeket a társadalom magában hordoz és magától értetődőként, adottságokként kezel. Mindemellett vizsgálja a nemi szerepek, illetve a férfiaság meghatározó vonatkozásait Hadas Miklós, Sziller Dalma és Horváth Györgyi kutatásaira alapozva.

Kulcsszavak: **Terék Anna, maszkulinitás, nemi szerepek, sztereotípiák, általánosítás**

MALE ROLES IN ANNA TERÉK'S VOLUME *HALOTT NŐK* [DEAD WOMEN]

Author: **Angéla ZABOS KASZIBA**, second-year student (kaszibaangela@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Anikó NOVÁK**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

The paper aims to examine Anna Terék's volume *Halott nők* [Dead women] (2017), focusing on the representation of genders and the one-dimensional perception of masculinity. The book of poems consists of five cycles. Its main characters are women, vulnerable women, and girls with crippled souls, but the triggers of their situation and feelings are the men who appear as side characters. While the representation of the female characters is nuanced, the male characters are stereotypical, and their characterization is often based on generalizations. The analysis focuses on the stereotypes and inferences in the text, which society carries within itself and treats as self-evident and given. In addition, the work examines the defining aspects of gender roles and masculinity based on the research of Miklós Hadas, Dalma Sziller, and Györgyi Horváth.

Keywords: **Anna Terék, masculinity, gender roles, stereotype, generalization**

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

KÖKÖJSZIK ÉS BOBOJSZÁK AZ ÉVTIZEDEK ALATT

Szerző: **KAISER Zsanett**, MA, I. évfolyam (zsanett.kaiser@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZILÁGYI Zsófia**, egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

Előadásom középpontjában Török Sándor meseregényének szövegváltozatai állnak. A *Kököjszi és Bobojsza* 1939-ben jelent meg először, ezt követően pedig 1978-ban, immár számos ponton eltérő szöveggként. 2020-ban ismét az eredetit adták ki, holott az *ultima manus* elve nem ezt követelné. Dolgozatomban az utóbbi két kiadást hasonlítom össze, és próbálok választ adni arra a kérdésre, vajon az eszközölt változtatásokkal tényleg megcsonkított kiadás jött-e létre, amit jobb is lenne elfelejteni, vagy esetleg egy olyan mű, ami több pontjában is felülmúlta az elődjét. Továbbá utánajárok, hogy itt valóban a delfinálzás esete áll-e fenn, vagy a szerző önként írta át a művét, hogy a folytatás kiadását megkönnyítse.

Kulcsszavak: **gyerekirodalom, összehasonlítás, szövegváltozatok**

144

KÖKÖJSZIS AND BOBOJSZAS THROUGH THE DECADES

Author: **Zsanett KAISER**, first-year MA student (zsanett.kaiser@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Zsófia SZILÁGYI**, professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Hungarian Language and Literature, Institute of Hungarian Literature, Szeged

The tale called *Kököjszi és Bobojsza* was written by Sándor Török, and it was first published in 1939. Later, in 1978, a new edition came out with several remarkable changes. In 2020, they republished the original text, which is an intriguing fact, since this decision goes against the principle of the *ultima manus*. I compare these versions in my essay, and I try to answer the question of whether the new edition from the year 1978 is really a truncated version that people should forget, or if it is actually better than the original. Furthermore, I also investigate whether the changes are a result of strong censorship, or if the author himself wanted to change his work in order to make the publishing process of the sequel easier.

Keywords: **children's literature, comparison, text versions**

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

NŐK A HÁBORÚ ELLEN: AZ ELLENÁLLÁS MINTÁZATAI A KORTÁRS OROSZ KULTÚRÁBAN

Szerző: **TASKOVICS Viktória**, III. évfolyam (wtaskov@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KÉRCHY Vera**, egyetemi tanár

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Összehasonlító Irodalom- és Kultúratudomány Tanszék, Szeged

„Az európai háborúkban mindig fegyverként vetették be a nemi erőszakot. De a háborúban a nyilvánosság a nők kiszolgáltatottságát, védtelenségét nem mérte a férfiak heroikus harctéri cselekedeteihez. [...] A civilek, főleg nők, gyerekek, és idősek ellen elkövetett bűncselekmények és az erőszak elszenvedése okozta traumák kibeszélése egészen az utóbbi évtizedig tabunak számított” – írja Pető Andrea. A háború a patriarchális erőszak egyik megnyilvánulási formájaként való értelmezése kezdetektől fogva jelen volt a feminista mozgalmak programjában is. Dolgozatom egyik részében Jelena Oszipova, szentpétervári festőnő munkásságát tárgyalom a protest-art klasszikus megközelítése felől. A Feminista Háborúellenes Mozgalom (Феминистское антивоенное сопротивление), az orosz feminista mozgalom egyik csoportja 2022 februárjában alakult Ukrajna orosz megszállását követően, akik a nem-hivatalos nyilvánosság minden platformját és médiumát (képzőművészet, zene, irodalom) felhasználva, az utcai művésztől a performanszon és a közösségi médián át demonstrálnak a háború ellen. Az ellenállás kortárs eszközeinek megtalálásához véleményem szerint sokat hoztattettek az ellenkulturális és szubkulturális mozgalmak által kialakított reflexek.

Kulcsszavak: **ellenkultúra, feminizmus, Oroszország, tiltakozás**

A GASTARBEITER ALAKJA TOLNAI OTTÓ MŰVEIBEN

Szerző: **ALBERT Éva**, abszolvens (evialbert99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó**, docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozat Tolnai Ottó *Gastarbeiter Story* című novellaciklusából kiindulva a vendégmunkás lét kérdéseivel foglalkozik, amelyek ma aktuálisabbak, mint valaha. Tolnai „romantikus outsider galériájának” fontos alakja a hetvenes években a Gastarbeiter, a hontalan alakja. A novellák egyes szám első személyű narrátorai nagyon érzékletesen mutatják be saját történeteiket, de környezetükről is pontos képet adnak. Thomka Beáta az azonosulás készségét emeli ki velük kapcsolatban. Az elemzés vizsgálja sz szereplők identitásváltozatait, az otthonhoz és új környezetükhöz való viszonyukat, az idegenség,

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

a marginalitás, a trauma motívumát. Kiemelt célja a dolgozatnak Tolnai vendégmunkás-történeteinek összevetése a jelen hasonló tematikájú narratíváival.

Kulcsszavak: **Tolnai Ottó, Gastarbeiter, vendégmunkás, idegenség, marginalitás**

THE *GASTARBEITER* CHARACTER IN OTTÓ TOLNAI'S WORKS

Author: **Éva ALBERT**, graduate (evialbert99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Anikó NOVÁK**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Starting from Ottó Tolnai's series of short stories titled *Gastarbeiter Story*, the thesis deals with the issues of being a guest worker, which is more relevant today than ever. The *Gastarbeiter* character, the stateless, is a significant figure in the author's "romantic outsider gallery" in the 1970s. The I-narrators of short stories present their own stories very sensitively but also picture their surroundings accurately. Beáta Thomka emphasizes the ability to identify with them. The analysis examines the identity variants of the characters, their relationship to the home and their new environment, and the motif of foreignness, marginality, and trauma. The primary goal of the thesis is to compare Tolnai's short stories of guest workers with the narratives of the present with a similar theme.

Keywords: **Ottó Tolnai, Gastarbeiter, guest worker, foreignness, marginality**

„A PROLETÁRFORRADALOM VIHARMADARAI VIDÉKEN” A Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolati hálózata

Szerző: **ZAB Tamás Lóránd**, VI. évfolyam (zabt@gamma.ttk.pte.hu)

Témavezető: **Dr. RAB Virág**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Modernkori Történeti Tanszék, Pécs

Jelen dolgozat a hálózat kutatás, hálózati megközelítés innovatív módszerével kívánja elemezni a Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolatait, amellyel elsődleges célja a vonatkozó elavult historiográfia felfrissítése. A Tanácsköztársaság alatt Somogy – Hatos Pál megfogalmazásával – a proletárdiktatúra „mintamegyéje” volt, köszönhetően egyrészt az agrárkérdés rendezése relatív eredményességének, illetve az országos dátumot, március 21-ét megelőző, március 10-i megyei szociáldemokrata puccsnak, hatalomátvételnek. A megye vezetését ekkortól fogva egy háromtagú Direktórium végezte,

majd ennek júniusi felszámolása után a később „dallá halt” és közismertté vált Latinca Sándor volt az egyszemélyi vezető, forradalmi kormányzótanácsi biztосként. A kutatás eredményei közé sorolható nem pusztán az innovatív megközelítés alkalmazása, hanem a hatalmi viszonyok, politikai törésvonalak tisztább meghatározása, a KMP kiküldöttjei szerepének (újra)értelmezése, korábban eddig kevésbé frekvencián kutatott személyek vizsgálat alá helyezése, valamint az egyes történések mögött húzódó okok meghatározása. Tágabb perspektívában pedig a bolsevizmus Szovjet-Oroszországból Somogy megyéig húzódó hálózatának feltárása, amely érdemileg tud hozzátenni a somogyi tizenkilences helytörténetről alkotott elképzeléseinkhez.

Kulcsszavak: **Tanácsköztársaság, kommunizmus, hálózatkutatás**

“THE PROLETARIAN REVOLUTION’S STORM PETRELS IN THE HUNGARIAN COUNTRYSIDE”

The social network of Somogy County’s leadership in the age of the Hungarian Soviet-Republic

Author: **Tamás Lóránd ZAB**, fourth-year student (zabt@gamma.ttk.pte.hu)

Supervisor: **Dr. Virág RAB**, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Studies, Pécs

This research work makes an effort to reconstruct the social networks of Somogy County’s leaders in the Hungarian Soviet-Republic, in 1919. The main goal of using this innovative method is to refresh the outdated historiography of this historical time and place. Somogy County was – according to historian Pál Hatos – the “model-county” of the dictatorship of the proletariat in 1919, because of the relatively successful solution to the agricultural crisis and the local social-democratic party’s early advent to power, predating the declaration of the proletariat’s dictatorship on March 21th. The leadership of the county conducted a Directory with three members, from March 10th until the beginning of June. After that, the county’s first man was Sándor Latinca, as the commissioner of the revolutionary governing council. The merit of the research work was not only the use of the innovative method, but also gaining a clear outlook on the political power relations of the time. Furthermore, the (re)interpretation of the Communist Party’s commissioners’ role, studying the formerly ignored politicians and determining the motives behind certain events. In a broader sense, the research aims to discover the network of bolshevism from Soviet-Russia to Somogy County, which leads to a significant refreshment of Somogy’s local historiography of the period.

Keywords: **Hungarian Soviet-Republic, communism, social network**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

SZILÁGYI MIHÁLY A MAGYAR HISTORIOGRÁFIÁBAN

Szerző: **VLASICS Bálint**, IV. évfolyam (vlasicsbalint99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FEDELES Tamás**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, Földrajz–Történelem osztatlan szak,
Középkori és Koraiújkorai Történelmi Tanszék, Pécs

Kutatásom célja Szilágyi Mihály életének áttekintése a magyar historiográfiában, ugyanis általánosan elmondható, hogy nagyon kevés figyelem irányult személyére a magyar történetírásban. Az 1456-os nándorfehérvári ostrom során a vár védelmében játszott szerepe jelentőségteljes a hazai emlékezet számára, azonban azelőtti életéről és eredményeiről nagyon keveset tudunk. Pálosfalvi Tamás egy 2017-es írásában vetette fel a Szilágyi Mihály életére vonatkozó ellentmondásokat. A szerző Bonfini írása nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a magyar történetírás egy bizonyos „Kara Mihál” (Fekete Mihály) nevű személy életrajzát akaratlanul is összemosza Szilágyi életével. Dolgozatomban ezt a kérdést járom körbe, valamint megvizsgálom hogyan alakult és változott a ma ismert Szilágyi-kép a magyar historiográfiában. Munkám másodlagos források által levont következtetéseken alapul ciklikus induktív és deduktív munkaforma alapján. Vizsgálatom alá tartozik a Hunyadiakról monumentális művet jegyző Teleki József munkája, valamint jelentős észrevételei a Szilágyi-kérdés tisztázására egészen a mai szakirodalmi feldolgozásokig Pálosfalvi munkájával bezárólag. Teleki ugyanis fenntartásokkal kezelte a várnai csatában résztvevő „Kara Mihál” nevezetű hadvezér azonosításait Nadányi János 17. századi történetíró munkája alapján.

Kutatásom nyomán úgy gondolom, hogy Szilágyi Mihály feltételezett életpályája határozottan idomult Hunyadi Jánoséhoz, valamint megítélése a kormányzósága előtti éveket illetően meglehetősen semleges a történészi munkák számára Hunyadi János tevékenysége mellett.

Kulcsszavak: **Szilágyi Mihály, Pálosfalvi Tamás, Nándorfehérvár, historiográfia**

MIHÁLY SZILÁGYI IN HUNGARIAN HISTORIOGRAPHY

Author: **Bálint VLASICS**, fourth-year student (vlasicsbalint99@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Tamás FEDELES**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Sciences, Pécs

The purpose of my research is to review Mihály Szilágyi's life in Hungarian historiography; namely, it can be said, that only very little attention has been paid to him in our historiography. The role he played in the defence of the castle during the siege of Nándorfehérvár in 1456 is notable for Hungarian memory; however, we know very little about his life before that. In an article from 2017, Tamás Pálosfalvi realised the contradictions in the life of Mihály Szilágyi. Following Bonfini's writing, the author drew the conclusion that Hungarian historiography accidentally confused the biography of a certain

person named “Kara Mihál” (Mihály Fekete) with the life of Szilágyi. In my dissertation, I would like to explore the question and examine how the image of Szilágyi known today has developed and changed in Hungarian historiography. My thesis is based on the conclusions drawn by secondary sources based on cyclical inductive and deductive working methods. My analysis includes the work of József Teleki, who wrote a monumental work about the Hunyadi family, as well as his significant observations on the clarification of the question of Szilágyi in modern literature, including the work of Pálosfalvi. Teleki treated the general named “Kara Mihál” with reservations. Kara participated in the battle of Varna, according to the work of János Nadányi, a historian of the 17th century.

Based on my research, I suppose that Mihály Szilágyi’s career was definitely similar to that of János Hunyadi’s, as well as Szilágyi’s judgement in his life before his regent is treated quite neutrally by historians, beside János Hunyadi’s activities.

Keywords: **Mihály Szilágyi, Tamás Pálosfalvi, Belgrade, historiography**

AZ 1875. ÉVI SZEGEDI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK

Szerző: **GRUND Félix**, III. évfolyam, BA (grufeel@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. VARGA Norbert**, egyetemi docens habil;

Dr. PÉTERVÁRI Máté, adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszék, Szeged

Az előadásom célja az 1875. évi szegedi országgyűlési választások politikai eseményeinek és a központi választmány munkájának bemutatása. Ennek elkészítése során nem volt szempont a választásokkal országos szinten foglalkozni, azonban a prezentációm tartalmaz, az országos politikai eseményekre vonatkozó részeket. Példaként említhető a Deákpárt* és a Balközép párt fúziója, amelynek politikai következményei jelentős hatást gyakoroltak a vizsgált kérdésre, így erre részletesen kitérek az előadásomban is. Választástörténeti vonatkozásban kiemelten fontos volt az 1874. évi XXXIII. törvény-cikk elfogadása, amely a népképviselői választásról szóló 1848. évi V. és erdélyi II. törvénycikkeket módosította és egészítette ki. Kutatómunkám során azért választottam ezt a témát, mert a szakirodalom alapvetően nem foglalkozott nagyobb terjedelemben az 1875-ös választások helyi szintű vizsgálatával levéltári források elemzésén keresztül. A levéltári anyagok közül a helyi választások vizsgálata során a legtöbb figyelmet Szeged Város Központi Választmányának iratai kapták. Ezen kívül vizsgáltam Szeged Város Tanácsának és Szeged Város Törvényhatósági Bizottságának iratait. A politikai események bemutatása során helyi napilapokra, azaz a Szegedi Híradóra, a Szegedi Lapokra, illetve a Szegedi Közönyre támaszkodtam. Témám szempontjából releváns szakirodalmak közül Ruzsoly József és Csizmadia Andor műveit emelném ki, hiszen munkáik nemcsak a korabeli választási rendszer megértéséhez segítettek hozzá, hanem módszertani munkát is jelentettek a források felhasználása során. Reményeim szerint kutatásaim kiindulópontot jelentenek az 1874. évi XXXIII. törvénycikk

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

alapján történt helyi országgyűlési választások történetének alaposabb feldolgozásához, hiszen a szegedi országgyűlési választásokat 1848-tól 1875-ig dolgozta fel részletesen a szakirodalom.

Kulcsszavak: választások, dualizmus, választójog, szeged

* Gratz Gusztáv a Deák-párt írásmódot alkalmazta a Dualizmus kora-Magyarország története 1867-1918 című könyvében, én a korabeli sajtó által használt Deákpárt írásmódot használok.

THE 1875 PARLIAMENTARY ELECTONS IN SZEGED

Author: Félix GRUND, third-year student (grufeel@gmail.com)

Consultant: Dr. Norbert VARGA Ph.D., docent;

Dr. Máté PÉTERVÁRI, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Szeged

150

In my work, I analysed the political events of the parliamentary election in Szeged and the institution that organized the election in 1875. In my presentation, the focus was not on the national elections; however, the study contains parts related to national events in politics. For example, we can mention the fusion of *Deákpárt* (the governing party) and *Balközép párt* (the strongest opposition party), which I presented in detail in my work. The changes in electoral law in 1874 had a very important impact on the history of elections in Hungary. My work can be notable because the literature on the topic does not contain detailed writings according to archival sources on the election in 1875. From the archival sources, I mostly used the documents of the institution which organized the election in Szeged. Furthermore, I analysed the documents of the city council. To explain the political events, I rely on the local newspapers from that period (*Szegedi Közlöny, Szegedi Híradó, Szegedi Lapok*). From the relevant literature, I would like to highlight the works of József Ruszoly and Andor Csizmadia since their writings helped me understand the electoral system of that era and supported me in learning how to use archival sources. I hope my research can be a starting point for further studies on the history of parliamentary elections after Act XXXIII of 1874 since the literature only detailed the parliamentary elections in Szeged from 1848 to 1875.

Keywords: elections, dualism, electoral law, Szeged

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

CSUBELA FERENC REFORM(?)POLITIKÁJA 1966–1973 KÖZÖTT

Szerző: **NÉMET Klaudió**, II. évfolyam (nemet.klaudio@gmail.com)

Témavezető: **JUHÁSZ József**, egyetemi tanár

Intézmény: Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történeti Intézet,
Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszék, Budapest

Kutatásom témája Csubela Ferenc, a Vajdasági Magyar Szövetség alapító elnöke politikai karrierjének pirkadatját dolgozza fel. A témám politikatörténeti perspektívából közelíti meg azt a kérdést, hogy azon követelések, melyeket Csubela Ferenc megfogalmazott mint lokálisan jelentős politikus (egyenlő nyelvhasználati jog, ösztöndíjban a különböző nemzetek arányosan részesüljenek, a kisebbség ne szoruljon kétkezi munka sorjába), a reformpolitikusok közé emelik-e vagy sem. Fontos kérdés, hogy a változtatni akaró politikusok közé emelkedik-e vagy sem, hiszen a 70-es évek Jugoszláviája a reformerektől volt hangos.

Szakirodalom kevésbé áll rendelkezésre, főleg oral history kutatási módszert használok, illetve a korabeli napilapok tudósításait. Szakirodalmat arról lehet találni, hogy miként zajlottak le Jugoszláviában a különböző reformpróbálkozások. A Képes Ifjúság különösen jó forrás, hiszen pontosan tudósítottak a botrányokról, amik a politikus körül kirobbantak. Csubela Ferenc valójában nem tekinthető klasszikus reformpolitikusként, hiszen azon jogokat követelte, melyek az alkotmányban megtalálhatóak voltak, míg a 70-es évek reformpolitikusként a nemzeti szuverenitás erősödését próbálták elérni Jugoszlávián belül.

Kulcsszavak: **politikatörténet, Csubela Ferenc, Vajdaság, kisebbség**

THE REFORM(?) POLITICS OF FERENC CSUBELA 1966–1973

Author: **Klaudió NÉMET**, second-year student (nemet.klaudio@gmail.com)

Supervisor: **József JUHÁSZ**, university professor

Institution: Eötvös Lóránd University, Faculty of Humanities, Institute of History, Budapest

In the focus of my research are the early years of Ferenc Csubela's political work. He was the founder president of the minority party called *Vajdasági Magyar Szövetség*. My thesis approaches the question from a political historian standpoint, asking whether the demands that were drafted by Csubela (equal rights for language usage and scholarships) make him a reform politician or not. The question of whether these claims make him a reformer is important because there was an ever growing camp of politicians who wanted change in Yugoslavia in the '70s. Since there is not much scientific literature in the field, I mostly use the newspapers of the time for research and oral history. Literature mostly covers the different reform attempts in Yugoslavia. The newspaper called *Képes Ifjúság* is a rather excellent source, because it reported the scandals involving politicians objectively. Ferenc Csubela is not a reform politician in the classical meaning, because he

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

only demanded that the rights which were already stated in the constitution be granted to the ethnic minorities, while the other Yugoslavian reformers were trying to strengthen their national sovereignty inside Yugoslavia.

Keywords: **political history, Ferenc Csubela, Vojvodina, minority**

KONFLIKTUS UTÁN BÉKE?

Hatalmaskodási esetek a középkori Dél-Alföldön

Szerző: **KOVÁCS István**, doktorandusz (kovacs.istvan.hok@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FEDELES Tamás**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola, Pécs

A hagyományosan a középkori Magyar Királyság bukásaként értelmezett mohácsi kataklizmát (1526) megelőző két és fél évtizedben a Jagelló-dinasztia két tagja, II. Ulászló (1490–1516) és II. Lajos (1516–1526) töltötte be a királyi méltóságot. Az utolsó két középkori uralkodó regnálása idején számos a Duna, a Tisza és a Maros folyók által közre zárt Bánát régiót érintő peres ügy került az egyik helyi hiteleshely, az aradi káptalan elé. Ezekkel kapcsolatban az intézmény mintegy 60 peres iratot állított ki, amelyek között jócskán találunk szerződészegést, hatalmaskodási esetet vagy éppen korábban megkötött egyezség felrúgását.

Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy a törvénysértéseket rendszerezve feltárjam azok természetét, mintázatait, valamint lehetséges kimeneteleit. A különböző törvényszegéseken keresztül bepillantást nyerhetünk a középkor végén élt emberek mindennapi életébe, a helyi nemesek birtokügyeibe, valamint arról is képet alkothatunk, mely ügyek foglalkoztatták frekventáltan a kor embereit és mit voltak hajlandók megtenni azért, hogy anyagi vagy személyes, vélt vagy valós sérelmeikért elégtételt vegyenek. A kutató reményei szerint eredményei jól illeszkednek majd a magyar historiográfiai hagyományba, emellett pedig alkalmas összehasonlítási alapjai lehetnek a királyság más területeivel kapcsolatos feltárásoknak.

Kulcsszavak: **Arad, Bánát, BÉKE, hatalmaskodás, Jagelló-kor, káptalan, II. Lajos, Magyar Királyság, II. Ulászló**

PEACE FOLLOWING CONFLICT?

Acts of might in medieval Banat

Author: **István KOVÁCS**, doctoral student (kovacs.istvan.hok@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Tamás FEDELES**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Interdisciplinary Doctoral School, Pécs

The twenty-six years preceding the battle of Mohács (1526) are called the era of the Jagiellonians. During the reign of the last two kings (Vladislaw II [1490–1516] and Louis II [1516–1526]) of the medieval Kingdom of Hungary, many acts

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

of might existed in the area of Banat; these are known from the diplomas of the collegiate chapter of St Martin in Arad. Through these documents, we can identify several conflicts between the local nobles, who frequently chose the philosophy of power to make their own justice. Almost 60 charters were published by the chapter about these violations of law and peace. My presentation aims to systematically explore the nature, patterns, and possible outcomes of these violations of the law. Through the various cases, we can gain insight into the life of people at the very end of the Middle Ages, as well as the affairs of local nobles, and discover the major concerns of those affected. I hope the results will be useful for future researchers and become a valuable piece of a larger puzzle.

Keywords: **Arad, Banat, medieval Kingdom of Hungary, Vladislav II, Louis II**

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI 6. GYALOGEZRED (1762–1918)

Szerző: **VUKAŠINOVIĆ Péter**, IV. évfolyam (vukasinovic.peter98@gmail.com)

Témavezető: **dr. PFEIFFER Attila**, docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék

153

Számomra mindig is érdekes volt az Oszták-Magyar Monarchia tarka entitású katonasága, ezen belül is a szülővárosomban szolgáló 6. Újvidéki Gyalogezred, annak megalakulása, átalakítása és hadi sikerei. A több mint 150 éven át létező alakulatnak lenyűgöző története van. Munkámban végigjárom a székely katonák hősiességét a Napóleoni háborúkban, az 1848-as szabadságharcban való szerepüket, valamint az újvidéki katonák hadi útját a Nagy Háborúban.

Kutatásom jelentőségét abban látom, hogy – tudomásom szerint – elsőként mélyedek bele ebbe a témakörbe. Dolgozatom konklúziójában azt vizsgálom, hogyan hatott ki a nemzeti sokszínűség az Újvidéki ezredre.

Kulcsszavak: **Osztrák-Magyar Monarchia, Magyar Honvédség, Újvidék, I világháború, hadviselés**

THE SIXTH REGIMENT OF THE AUSTRO-HUNGARIAN MONARCHY (1762–1918)

Author: **Péter VUKAŠINOVIĆ**, fourth-year student (vukasinovic.peter98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Attila PFEIFFER**, docent

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad

The multicultural army of the Austro-Hungarian Monarchy has always been a fascinating subject for me; to be more accurate, the 6th Regiment that was garrisoned in my hometown of Novi Sad, its inception, remodeling, and its wartime accomplishment. The story of the formation, which stretches for more than 150 years, is truly astonishing. In my work, I will take you through the heroic stand of the *székely* soldiers during the Napoleonic wars, their role in the Hungarian

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

Revolution of 1848, as well as the war campaign of the Novi Sad soldiers in the Great War. The importance of my research is that, to my knowledge, this is the first work that delves into this topic. After my examination, I will be giving my thoughts on how ethnic plurality effected the Novi Sad regiment.

Keywords: **Austro-Hungarian Monarchy, Hungarian Defense Force, Novi Sad, World War I, warfare**

MOHÁCS TÓL ZSITVATOROKIG

A XVI. századi Habsburg-Oszmán viszonyok és írott források tanulmányozása

Szerző: **MORVAI RÁCZ Richárd**, III. évfolyam (richardbt1011@gmail.com)

Témavezető: **dr. PFEIFFER Attila**, docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék

Az idő múlásával egyre közelebb kerülünk Magyarországra és Közép-Európa egyik legmeghatározóbb eseményének, a mohácsi csatának az ötszázadik évfordulójához. Azonban nemcsak a csata, hanem az azt követő események is erőteljes következményekkel jártak, melyek még a mai napig is érezhetőek.

Munkámban igyekeztem bemutatni a két rivális oldal között lejátszódó XVI. századi konfliktusokat, azok előzményeit, illetve nem utolsósorban a következményeket, melyekkel egyfelől a Habsburgoknak és Magyarországnak, másfelől pedig az Oszmán Birodalomnak kellett megbirkóznia. Az általam felállított hipotéziseket első kézből származó történelmi forrásokkal, illetve számos nyelven összegyűjtött történelmi tanulmány segítségével támasztottam alá, egyes esetekben pedig megcáfoltam. Fő célkitűzésemnek, a történelmi források rövid analízise mellett, a korszak bemutatását tűztem ki egészen a történelem egyik legmeghatározóbb háborújának, a tizenöt éves háborúnak a lezárásáig.

Kulcsszavak: **Oszmán Birodalom, mohácsi csata, Habsburgok, Zsitvatoroki béke, XVI. század**

FROM MOHÁCS TO ZSITVATOROK

Investigating the Habsburg-Ottoman relations and the written sources of the 16th century

Author: **Richárd MORVAI RÁCZ**, third-year student (richardbt1011@gmail.com)

Supervisor: **Attila PFEIFFER PhD**, Assistant Professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad

With the passage of time, the 500th anniversary of the Battle of Mohács, one of the most defining events in Hungary and Central Europe, is getting closer and closer. However, not only the battle, but also the events that followed had powerful

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

consequences that can still be felt to this day. This paper aims to present the 16th-century conflicts, their antecedents, and, last but not least, the consequences that both the Habsburgs and Hungary had to deal with, as well as the Ottoman Empire. I tried to support the hypotheses I set with first-hand historical sources and with the help of historical studies collected in many languages, but in some cases, the hypotheses were undermined. In addition to a brief analysis of historical sources, the main goal was to present the era which concluded with the end of one of the most significant wars in history, the Fifteen Years War.

Keywords: Ottoman Empire, Battle of Mohács, Habsburgs, Treaty of Zsitvatorok, 16th century

POLITIKAI KARIKATÚRÁK A RÁKOSI-KORSZAKBAN Tito és a Nyugat ábrázolása

Szerző: MADARÁSZ Marianna, IV. évfolyam (mariannamadarasz20@gmail.com)

Témavezető: Dr. ORCSIK Károly

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Dolgozatomban a Ludas Matyi hetilap alkotásain keresztül ismertetem Tito és a Nyugat ábrázolását a Rákosi-korszakban. A kapitalista Nyugat és a keleti szocialista blokk közötti ellentét vezet ahhoz, hogy a nyugati vezetők a gúnyrajzok célkeresztjébe kerülnek a hetilapban. Tito is negatív megjelenítést nyer, ami valószínűleg Sztálinnal való konfliktusára vezethető vissza.

Célom az, hogy feltárjam e karikatúrák mögöttes tartalmát, illetve üzenetét. Ezt elemzés útján tettem meg. Több kérdésre is keresem a választ, mint például, hogy miként jelent meg Tito a Ludas Matyi lapjain a Szovjetunióval, illetve Sztálinnal való konfliktusa folyamán, hogy milyen viszonyban ábrázolják Titót és a Nyugatot, leginkább Amerikához fűződő viszonyát, valamint hogy hogyan festették le a társadalmi és gazdasági helyzetét a kapitalista Nyugatnak.

A munkám öt fejezetet tartalmaz, melyek alapján két részre bontható. A dolgozat az 1949 és 1953 közötti időszakot öleli fel, amikor Titót és a Nyugatot tartották a legfőbb vetélytársnak. A dolgozat eredményeként megismerhetjük, hogy a kormánypártok hogyan formálták egy egyszerű polgár véleményét a világ történéseiről.

Mivel a téma kevésbé kutatott, nincs sok vonatkozó szakirodalom, ezért nagyrészt a történelmi háttérismeretekre kellett hagyatkoznom az elemzéseim során.

Kulcsszavak: Tito, Nyugat, Rákosi-korszak, Ludas Matyi, karikatúra, XX. század

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

POLITICAL CARICATURES IN THE RÁKOSI ERA The depiction of Tito and the West

Author: **Marianna MADARÁSZ**, fourth-year student (mariannamadarasz20@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Károly ORCSIK**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In my thesis, I present the depiction of Tito and the West in the Rákosi era through the works of the *Ludas Matyi* weekly newspaper. Tito's negative appearance can probably be traced back to his conflict with Stalin, just as the antagonism between the capitalist West and the socialist Eastern Bloc leads to Western leaders being the target of caricatures.

My goal is to reveal the underlying content and message of these caricatures. I did this through analysis. I was looking for answers to several questions and assumptions, such as how Tito appeared in the pages of *Ludas Matyi* during his conflict with the Soviet Union and Stalin, how it portrays Tito and the West, mostly the relationship with America, and how the social and economic situation of the capitalist West was portrayed.

My work contains five chapters which can be divided into two parts. The thesis covers the period between 1949 and 1953, when Tito and the West were considered the main rivals. As a result of this thesis, we can learn how the governing parties shaped the opinion of an ordinary citizen about world events.

Since the topic is scarcely researched, there is not much professional literature on the topic; therefore, I had to rely largely on the knowledge of the historical background during my analyses.

Keywords: **Tito, the West, Rákosi era, Ludas Matyi, caricature, 20th century**

AZ ÓKERESZTÉNY KÉPZŐMŰVÉSZETEK JORDÁN ÉS VÖRÖS-TENGER PERSZONIFIKÁCIÓINAK ÉRTELMEZÉSE

Szerző: **FOLYI Bence**, (BA) III. évfolyam (folyi.bence.info@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HEIDL György**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézet, Esztétika és Kulturális Tanulmányok Tanszék, Pécs

A kutatás az ókeresztény képzőművészetek perszonifikációival, kiemelten a ravennai ortodox és ariánus keresztelőkápolnák Jézus megkeresztelkedése-mozaikjain, a Vatikáni Múzeumban őrzött Vörös-tengeren való átkelést megjelenítő, valamint

a Santa Maria Antiqua-i Jónás történetét ábrázoló szarkofágokon található folyó és tenger perszonifikációkkal foglalkozik.

Dolgozatomban azt elemzem, hogy a megszemélyesített alakok hogyan illeszkednek a művek teológiai-művészeti programjába. Az ókeresztény művészetben az ábrázolások funkciója kettős: egyrészt reprezentatív, másrészt pedig egzektikus. A vizuálisan megszemélyesített folyó, illetve tengeralakok egzektikus funkciója első ránézésre nem egyértelmű: az ábrázolt attribútumok szinkretizmust implikálhatnak. A dolgozat előzetes állítása, hogy a Jordán és Vörös-tenger perszonifikációk nem a szinkretizmus jelenlétének, hanem egy jól körvonalazható teológiai-irodalmi hagyománynak a bizonyítékai, melyet a – zsidók által húsvétkor énekelt – Hallél-zsoltárok patrisztikus interpretációin keresztül érthetünk meg.

A dolgozat tehát elsősorban filológiai és teológiai, az ábrázolt minták antikvitásban fellelhető előképeivel, illetve későbbi tovább éléseivel részletesen nem foglalkozik.

Kulcsszavak: **ókeresztény, perszonifikáció, víz, szinkretizmus, zsoltárok**

INTERPRETING THE JORDAN AND RED SEA PERSONIFICATIONS IN EARLY CHRISTIAN ART

Author: **Bence FOLYI**, third-year BA student (folyi.bence.info@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. György HEIDL**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Philosophy,
Art Theory and Classical Studies, Pécs

The research focuses on personifications in ancient Christian visual arts, in particular the river and sea personifications on the mosaics of Jesus' baptism in the Orthodox and Arian baptisteries of Ravenna, and the sarcophagi in the Vatican Museum and in the Santa Maria Antiqua depicting the Red Sea crossing and the story of Jonah. In my thesis, I analyse the way in which the personifications fit into the theological-artistic programme of the artworks. The function of early Christian visual art is twofold: on the one hand, representational, and, on the other, exegetical. The exegetical function of the visually personified river or sea figures is not clear at first sight; based on the attributes, we might think of them as syncretistic representations. The preliminary claim of this paper is that the Jordan and Red Sea personifications are not evidence of the presence of syncretism, but of a well-established theological-literary tradition, which can be understood by examining the interpretations of the Hallel psalms – sung by the Jews at Passover, – as given by the Church Fathers. The paper is thus primarily philological and theological and does not deal in detail with the antecedents of the patterns – depicted in the antiquities – or with their later survival.

Keywords: **early Christian, personification, water, syncretism, psalms**

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

LÉLEK ÉS HATALOM

A büntetések enyhülése a modern büntetőrendszerben

Szerző: **CSABAY István Csaba, PhD.** I. évfolyam (csabaystvan@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. BARCSI Tamás**, egyetemi docens;

Dr. PETE Krisztián, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Jogbölcselet és Társadalomelmélet alprogram, Pécs

Cesare Beccaria 1764-ben megjelent *A bűnökről és a büntetésekről* című jogelméleti munkája egy olyan intellektuális programnak tekinthető, amelynek célkeresztjében a halálbüntetés és a kínzások büntetőjogi gyakorlata áll. Beccaria-t mind követői, mind bírálói előszeretettel nevezik „humanistának”, amelynek oka részben az elítéltekhez való empatikus viszonyulásában, részben pedig az egyéni szabadság és az emberi jogok hangsúlyozásában áll. A 18. században Beccaria mellett számtalan filozófus és jogtudós fogalmazta meg aggodalmait az igazságszolgáltatás barbár gyakorlataival kapcsolatban, és a század második felére a kínpad és a bitófa elfogadhatatlansága viszonylag konszenzuálissá vált az értelmiség körében.

Michel Foucault értelmezésében e „humanista” reformmozgalom következtében a büntetések enyhülni kezdtek; elvesztik fizikális jellegüket és sokkal inkább az elítélt (és a szemlélő) lelkére gyakorolt hatásuk válik hangsúlyossá. A testi fenytés helyét a lélek normalizálására tett kísérletek veszik át, ami egyrészt a lélek reformját eredményezi, de egyúttal a modern lélek létrehozását is.

Előadásomban Beccaria kínzásokkal kapcsolatos kritikájának ismertetése után arra teszek kísérletet, hogy bemutassam azokat a Foucault által leírt mechanizmusokat és hatalmi technikákat, amelyek a büntetések enyhülésével új diszkurzív gyakorlatokat hoztak létre.

Kulcsszavak: **Beccaria, Foucault, kínzás, test, lélek, hatalom**

SOUL AND POWER

The mitigation of punishments in the modern penal system

Author: **István Csaba CSABAY**, first-year PhD student (csabaystvan@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Tamás BARCSI**, associate professor;

Dr. Krisztián PETE, assistant professor

Institution: University of Pécs, Doctoral School of the Faculty of Law, Legal Philosophy and Social Theory Subprogram, Pécs

Cesare Beccaria's work on legal theory, *On Crimes and Punishments*, published in 1764, can be seen as an intellectual program against the criminal practice of capital punishment and torture. Beccaria is often referred to as a “humanist” by

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

both his followers and his critics, partly because of his empathic approach to the condemned, and partly because of his emphasis on individual freedom and human rights. In the 18th century – alongside Beccaria – countless philosophers and jurists expressed their concerns about the barbaric practices of the penal system, and by the second half of the century, the unacceptability of the rack and the gallows had become relatively consensual among intellectuals.

In Michel Foucault’s interpretation, this “humanist” reform movement led to a mitigation of punishments; they lose their physicality and become more focused on their impact on the soul of the convict (and the spectator). Corporal punishment is replaced by attempts to normalize the soul, which results in a reform of the soul, but also in the creation of the modern soul. In my presentation, after examining Beccaria’s critique of torture, I will attempt to illustrate the mechanisms and techniques of power described by Foucault that have produced new discursive practices as punishments have been relaxed.

Keywords: **Beccaria, Foucault, torture, body, soul, power**

Művészetek

REKONSTRUÁLT TERMÉSZET

Szerző: **FAZEKAS Sára**, IV. évfolyam (fazekas.saramail@gmail.com)

Témavezető: **PALÁSTI Andrea**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Grafikus mérnök és dizájnér Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A művészet egyre összetettebbé és szerteágazóbbá válik a számítógépes technológiák fejlődésével párhuzamosan. A mesterséges intelligencia már nagyban beszivárgott a művészetek területére, megkérdőjelezve ezzel a művész státusát. Kit nevezhetünk művésznek – az emberi alkotót vagy talán már egy kompjúter programot is? Mi alapján titulálhatunk egy alkotást művészi értéknek? A *Rekonstruált természet* című munkám egy digitálisan készült tájképsorozat, melyet a művészet, a művész és a számítógépes algoritmusok/technológia kapcsolata ihletett. A tájképsorozat egy már meglévő, digitálisan készült, szürreális kollázson alapszik, melynek alkotóelemeit mesterséges intelligencia válogatta ki, de sajátkezűleg kombináltam össze. A több száz fénykép, festmény, grafika egységéből létrejött új és véletlenszerű formavilágot inspirációbázisként használok fel. Ebből kiindulva manuálisan átfestem és átrajzolom a kollázs stílusát, formai elemeit és színkombinációit, visszahelyezve ezzel a kreatív alkotás folyamatát az ember kezébe. A sorozatban a mesterséges intelligencia képalkotási mechanizmusát közvetett módon alkalmazom: nem az általa létrehozható képek, hanem maga az alkotási folyamat az, ami ötletként szolgál.

Kulcsszavak: **digitális művészet, tájkép, mesterséges intelligencia**

NATURE RECONSTRUCTED

Author: **Sára FAZEKAS**, fourth-year student (fazekas.saramail@gmail.com)

Supervisor: **PhD Andrea PALÁSTI**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Graphics Engineer and Designer, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Art is becoming more and more complex and diverse in parallel with the development of computer technologies. Artificial intelligence has already infiltrated the field of arts quite a bit, calling into question the status of the artist. Who can be called an artist – the human creator or perhaps even a computer program? On what basis can we call a creation a work of art that has artistic value? My work, titled “Nature reconstructed”, is a series of digitally created landscapes, inspired by the relationship between art, the artist and computer algorithms/technology. The landscape series is based on

an already existing, digitally created, surreal collage, the components of which were selected by artificial intelligence and combined by hand. I use the new and random world of form created from the unity of hundreds of photographs, paintings, and graphics as a base of inspiration. Starting from this, I manually repaint and redraw the style, formal elements and color combinations of the collage, thereby putting the process of creation back in the hands of the person. In the series, I use the imaging mechanism of artificial intelligence in an indirect way; it is not the images it can create, but the creative process itself that serves as an idea.

Keywords: **digital art, landscape, artificial intelligence**

BÉKE

Szerző: **MUNJIN Andrea** (munjinandrea@gmail.com; *Instagram:* @munjinart)

Intézmény: szabadúszó alkotó

162

Számtalan nyomás hatására (az önmagára gyakorolt nyomást is beleértve) a művész, vagy bármely kreatív tevékenységet folytató egyén azonnal tökéletes szeretne lenni és megalkotni remekművét. Sóvárgásának ködébe vészve, lehetséges, hogy elfelejti a kutatás és önfeltárás folyamatának bódító szépségét, a haladás felfedezésének örömét. Ezért, hogy saját alkotási folyamatom során emlékeztessen magam mindezekre, céloomul magát a merész kutatást, a kísérletezést és önmagam, avagy a bennem rejlő művész felfedését tűztem ki. A fekete-fehér grafitceruza rajzok világából indultam és ott éreztem magam otthon, egy pillanatban talán túlságosan is. Fejem felett röpdösött a beleszorulás és belesüppedés vészjós madara. Bátorságra volt szükség ahhoz, hogy – mint minden olyan lépésnél, amikor kitépjük magunkat valami megszokottból – a színek ágas-bogas mezejére lépjek. Ezen a síkon pedig abban a pillanatban találtam meg a megnyugvást, amikor ráéreztem arra, hogy céloom valójában minden lehető irányban elindulni és saját magamon kívül keresni önmagam.

Ezt tükrözik a konferencián látható festmények is. Egy olyan, az utóbbi három évben készült válogatásról van szó, amely technikájában és tematikájában egységes, viszont egyértelműen tükrözi az alkotó kísérletezését és sajátos hangjának keresését. Bizonyos festmények visszatérnek a gyökerekhez, a rajz hangulatát kívánják tükrözni, mások pedig elvonatkoztatnak a rajztól és egy rejtélyes maszk alá bújnak. A kitartóan jelenlévő motívum a nő, amelytől nem kívánok megválni és amelyen keresztül a legjobban tudom megfigyelni és a vásznon rekonstruálni világomat, gondolataimat, álmaimat. A maszk jelenléte viszont szorosan kötődik a felfedés és önmegismerés témájához, hiszen „Tulajdonképpen minden dolog ugyanannak az Egynek más és más meg-jelenítése. Maszkja.”* Ezek a festmények az én maszkjaim, mindegyik egy kicsit más, viszont ugyanazt az embert rejtik, aki rajtuk keresztül fedezi fel önmagát.

A felszabadulás a kutatási folyamatban keresendő és nem a „tökéletes” végtermékben. Annak szerepe egészen más.

Kulcsszavak: **akril, figuratív, nő, álom, maszk, kutatás, önfeltárás**

* Hamvas Béla: A bor filozófiája. Budapest, MEDIO Kiadó, 2010. ISBN: 978-963-9240-49-0

FOLYAMAT (vers, festmény)

Szerzők: **SZABADOS Zsófi**, abszolvens (zsofija1123@gmail.com);

RÁC Petra, I. évfolyam (petrarac00@gmail.com)

Témavezető: **KAPITÁNY Attila**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Grafikai tervező Szak;

Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A kiállított művek festmények, amelyek kiegészítik a versrészleteket. A képek régi, idejétmúlt ablakokra vannak felfestve, jelezve az idő múlásának és a maradandóságnak a harcát. De legfőképp magát a folyamatot.

A szimbólumok közé tartozik a tűz, a tükör és a béke, ezekre épít mindhárom vers és festmény.

Kortárs ábrázolás az ablakokon, színek harmóniája és közös nyomok.

Kulcsszavak: **tiltott, tűz, nyugalom, béke, vég**

163

HAIKU

Szerző: **TARKÓ János**, doktorandusz, abszolvens (tarkojanos@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Departman, Doktori Iskola, Újvidék

Három nagy (150 cm x150 cm) vászonképet állítok ki, amelyek 2021-ben készültek akrillal (Keresztetések, Rejtvények, Ketrec). A haiku forma ihletett meg, leredukáltam a színvilágot és leegyszerűsítettem, geometrizáltam a formát.

A haiku a meghatározás szerint három sorból álló vers, a sorok összesen tizenhét szótagot tartalmaznak. A haiku általában a természet és az emberi benső világ kapcsolatára vonatkozik, érzelmeket, légkört és gondolatokat fejez ki.

Mivel magam is foglalkozok írással, szükségét éreztem annak, hogy a saját képeimet haikuszerű rövid mondatokkal fejezzem ki. A mondatok által összekötöm az érzelmeimet a kép vizuális világával és témájával – ily módon a kép és a szó szimbiózisát hozva létre. A haikum egy pillanat alatt jön létre szabad asszociációkkal, automatikusan, gondolkodás és javítgatás nélkül.

A munkák talányosan hatnak, akárcsak a képcímek és az ábrázolt jelenségek.

A szövegek is a belső világot tükrözik, de valamennyire eltérnek a szabályszerű haikuköltészettől. A haikuköltészetrel való hasonlóságukat a mondatok és gondolatok egyszerűségében találják meg.

A képeimen a vizuális kifejezés szintén minimalizált, csupán kromatikus és akromatikus színek jelennek meg (főleg a kék, a piros, a fehér, a sárga, a szürke, a fekete). Ebből az okból kifolyólag és magának a szónak a hangzása miatt határoz-
tam úgy, hogy ezt az opuszt Haiku címmel illetem.

Művészeti érdeklődésem és kutatómunkám központi eleme a kép, szó, hang (zene) fúziója, célom egy multimedialis koncepció kialakítása.

Kulcsszavak: akril, vászon, haiku, kép, szó, hang/zene

GYÖKEREK AZ AGYAGBAN

Szerző: **VARGA Emília**, mesterhallgató (vargaemilia9898@gmail.com)

Témavezető: **Dragan BIBIN**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Illusztráció Szak, Újvidék

164

Az ókori civilizációktól az európai kultúra kezdetétől máig az ember igényt tart a festészetre. Ez az igény azért jött létre, hogy rögzíteni tudjuk önmagunkat és a minket körülvevő világot. A mesterséges festőanyag használata Arfikában legalább félmillió évre követhető vissza. A leletekből tudjuk, hogy a korai kőkorszakban megnövekedett az okker használata (kb. 310 000-210 000), ezt a Homo sapienshez kapcsolódik. A leletek fő központjai Afrika déli, keleti és északnyugati részén találhatóak.

Az okker kifejezés a földszínekre használatos, általában vöröses színű és vas-oxidokat (magnetit vagy hematitot) tartalmaz. A régészek gyakran megtalálják ennek az anyagnak a maradványait különböző formákban. A paleolitikumi ember színvilága variálódik: a vasércből nyert vörös, a szénből vagy mangánból kapott fekete, a vas-oxidból nyert sárga vagy a krétából nyert fehér jellemző. Az alapszín viszont továbbra is az okker maradt. Az anyag, amely helytől függően színt változtat és alkalmazható volt napvédőként, festékként, építőanyagként, de akár orvosságként is.

Kutatni kezdtem ezek az anyagok után, hiszen mi is megtalálhatjuk őket a környezetünkben. Festmények elkészítéséhez kizárólag természetes pigmenteket használtam, melyek tojássárgájával keverve kerültek a falemezre. A tojásos tempera az egyik legrégebbi és legtartósabb technikák közé tartozik.

Az illusztrációk témája főként Vajdaság élővilága. A műveim szimbolikusan konzerválják a különböző ökoszisztémákat a művészet segítségével.

Kulcsszavak: pigment, agyag, föld, okker, tojásos tempera, illusztráció

ROOTS IN CLAY

Author: **Emília VARGA**, master student (vargaemilia9898@gmail.com)

Supervisor: **Dragan BIBIN**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Fine Arts, Division for Illustration, Novi Sad

From ancient civilizations to the beginning of European culture, today's people also have a need for painting. This need was created so that we could record the world around us. The use of artificial dyes and paints in Africa can be traced back at least half a million years. From the findings, we know that the use of ocher increased in the early Stone Age (approx. 310,000-210,000), and we linked this to Homo sapiens.

The main centers of findings are located in the southern, eastern and northwestern parts of Africa. The term 'ocher' is used for earth colors, usually reddish in color and containing iron oxides (magnetite or hematite). Archaeologists often find remains of this material in various forms. Paleolithic man's color scheme varied; for example, red was obtained from iron ore, black from coal or manganese, yellow from iron-oxide, or white from chalk. The base color, however, remained ocher. The substance, which changes color depending on the location, could also be used as sunscreen, paint, building material, or medicine.

I started researching these materials, since we can also find them in our environment. Only natural pigments were used on the paintings, which are mixed with egg yolk and applied to the wooden panel. Egg tempera is one of the oldest and most durable techniques. The theme of the illustrations is mainly the wildlife of Vojvodina. So to speak, it symbolically conserves different ecosystems, if only through art.

Keywords: **pigment, clay, earth, ocher, egg tempera, illustration**

CHARLES PIROYE: LA PAIX – A BÉKÉS, BAROKK RITKASÁG (orgonajáték)

Szerző: **JUNG Anna**, IV. évfolyam (mortalbellum@gmail.com)

Témavezető: **Mgr. BORBÉLY Zoltán**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Kar, zenei előadó szakirány, orgona szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A 21. VMTDK zenei előadóművészeti programjában Charles Piroye, egy kevésbé ismert francia barokk zeneszerző, orgonista és pedagógus *La Paix* (Béke) című művét játszom orgonán (filmvetítés által közvetítve), s ezzel a konferencia top-témájához kapcsolódom. Piroye kortársaival szemben előszeretettel adott leíró címekeket műveinek, mint például a *La*

Béatitude (a boldogság), *La Royale* (a királyi), *La Brillante* (a ragyogó). Elméleti szempontból kihívást jelent a *La Paix* című mű zenei formája, és érdekel, hogy a szerző vajon miért választotta ezt a címet, hiszen a francia barokk orgonazenére egyáltalán nem jellemző a leíró, ill. program jelleg.

Kutatásom emellett kiterjed a műben előforduló díszítésekre, a benne rejlő díszítési lehetőségekre, valamint a stílushű regisztrációra, mely csak korhű hangszereken valósítható meg.

Kulcsszavak: **orgona, barokk, 18. század, korhű, francia, béke**

CHARLES PIROYE: *LA PAIX* – THE PEACEFUL, BAROQUE RARITY

Author: **Anna JUNG**, fourth-year student (mortalbellum@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Zoltán BORBÉLY**, university teacher

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Music, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

166

The subject of my present lecture is the work *La Paix* / The Peace of Charles Piroye, a lesser known French baroque composer, organist and teacher. Piroye, unlike his contemporaries, preferred to give his works descriptive titles, such as *La Béatitude* (the happiness), *La Royale* (the royal), *La Brillante* (the brilliant). As an analyst, I am challenged by the musical form of *La Paix* and also interested to find out why the composer chose this title, since French baroque organ music is not descriptive or programmatic at all. My research will also cover the noted ornamentation of the work, its potential for ornamentation, and the stylistic registration that can only be achieved on period instruments.

Keywords: **organ, baroque, 18th century, historical, French, peace**

BARTÓK BÉLA: GYERMEKEKNEK (SZ. 42, BB 53) (zongorajáték)

Szerző: **JENOVÁN Flórián**, IV. évfolyam (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **KINKA Rita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A 20. század művészetében megjelenő új irányelvek Magyarországot sem kerültk el. Igen fontos időszak ez a magyar zenei életben, hisz a magyar zene ekkor gazdagabb volt jelentős zeneszerzőkben és művekben, mint a megelőző évszázadok-

ban együttvéve. A kor két nagy mestere, Kodály Zoltán és Bartók Béla nevéhez fűződik népdalkincsünk feltárása, annak művészi rangra emelése. Műveikkel megismertették, megszerettették a magyar népzene legősibb dallamait (is) közönségükkel, biztosítva ezzel a magyar zenei élet irányváltását.

Bartók Béla *Gyermekeknek* című kötetei (Sz. 42, BB 53) 1908-1909 között keletkeztek. A ciklus négy kötetből áll, melyből az első kettő magyar népi és gyermekdalok feldolgozását tartalmazza, míg a harmadik és negyedik füzet a szlovák népdalkincs dallamaiból válogat. A 85 darabot tartalmazó ciklust a komponista 1945-ben újra feldolgozta, valamint két kötetbe rendezte. Bartók Béla ezen munkája az úgynevezett népzenei-oktatási vonalat képviseli. A darabok a zongoraoktatásban betöltött szerepük mellett hangversenyek programjain is szerepelnek.

Előadásomban öt darabot mutatok be a cikusból.

Kulcsszavak: zongora, Bartók Béla, népzene

BÉLA BARTÓK: FOR CHILDREN (SZ. 42, BB 53) PIANO PIECES

Author: Flórián JENOVÁN, fourth-year student (flori.szajan@gmail.com)

Supervisor: Rita KINKA, university teacher

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

167

The new art directions which hit the 20th century did not avoid Hungary either. This was a very important period in Hungarian music, because it was much richer in these years from the aspect of influential composers and their pieces than in the previous centuries combined. The exploration of the treasure that is our folk music is linked to two masters of this period, Zoltán Kodály and Béla Bartók, who brought these melodies to an artistic level. With their work, they brought the public's attention and love to even the oldest Hungarian folk melodies, thereby securing the change of direction of Hungarian music.

The volume *For the children* (Sz. 42, BB 53) of Béla Bartók was composed in the period of 1908-1909. The cycle consists of four volumes, from which the first two contain Hungarian and child song melodies, while the third and fourth are based on Slovak folk music. In 1945, the composer worked over all of the 85 pieces from the cycle yet again and he rearranged them in two volumes. This work of Bartók is considered as a line of folk music education. Beside their role in the education of piano playing, they can also be played at concerts.

In my performance, I will play five pieces from this cycle.

Keywords: piano, Béla Bartók, folk music

A ZENE MINT A NYUGALOM MEGTESTESÍTŐJE (szólóének zongorakísérettel)

Szerző: **KISS Tamás**, alapképzés I. évfolyam (kishtamas@yahoo.com)

Témavezető: **Vesna AĆIMOVIĆ**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Minden korszakban maga a művészet, és azon belül a zenei pálya mutatja be a legbensőségesebben az ember mindennapi küzdelmeit, nehézségeit és örömeit is. Az utóbbi esetben a zene végletes érzelmeket ébreszt a hallgatókban, mint amilyen a győzelem, a kudarc, a szomorúság vagy a szerelem. A sok közdelem, ami az emberi elmén belül és kívül lezajlik, a végén békével végződik. Sok zenei mű, főleg énekhangra írt szerzemények követik ezt a felépítési sablont, melyekben az előadók nem csak magukból hozzák ki a felfűtött érzelmeiket, hanem az odafigyelő közönségből is.

A zenében a zeneszerzők lelki hányattatásait általában a nyugalom és az elfogadás követi, habár vannak példák, ahol béke helyett mégis a harciasság, a bosszú ereje nyer. Az imént említett érzelmeiket a romantikából származó Vincenzo Bellini (1801–1835) *Vaga luna* című művében, Franz Schubert (1797–1828) *An die Music* szerzeményében, valamint Kodály Zoltán (1882–1967) *A csitári hegyek alatt* zeneművében mutatom be.

Kulcsszavak: komolyzene, énekszóló zongorakísérettel, opera, Bellini, Schubert, romantika, Kodály, 20. század, népi hagyomány

MUSIC AS THE EMBODIMENT OF CALMNESS

Author: **Tamás KISS**, undergraduate student (kishtamas@yahoo.com)

Supervisor: **Vesna AĆIMOVIĆ**, academy professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Music, Musicology, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In every era, art itself, and within it, the musical field, presents everyday struggles, difficulties, and even the joy of people from the closest point of view. In this case, musical works bring out outstanding emotions from their listeners, such as victory, failure, sadness or love. The many battles and struggles that take place on the inside of the human mind and outside of it eventually end in peace. Many musical works, especially compositions written for voice, follow this structural template, in which the performers bring out these mentioned emotions not only from themselves, but also from the attentive audience itself.

The composer's fighting emotions are usually followed by calmness and acceptance, although there are musical examples where the power of revenge wins. I will present the above-mentioned emotions in the works of Vincenzo Bellini

(1801–1835), *Vaga Luna*, Franz Schubert (1797–1828) and his composition *An die Music*, and finally, in the famous work of Zoltán Kodály (1882–1967), *A csitári hegyek alatt*.

Keywords: classical music, solo singing with piano accompanied, opera, Bellini, Schubert, romantic period, Kodály, the 20th century, folk music

SERGEI PROKOFIEV-OP. 22 *TOVATÚNÓ LÁTOMÁSOK*

Szerző: **MEZEI Szimóna**, IV. évfolyam (szimonamezei98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ Csilla**, zongoraművész, zongoratanár, főiskolai docens

Intézmény: Széchenyi István Egyetem, Művészeti Kar, Zongora szak, Győr

Prokofjev a történelem viharos időszakában született. Ekkor a zene világában a romantika még jelen volt, de a modernizmus jelei már feltűntek.

A *Továtúnó látomásokat* húsz zongoraminiatúrból álló ciklus képezi. 1915 és 1917 között írta őket, és zeneszerző barátainak adta elő. Schönberg és Sztravinszki zenéjéhez hasonló diszsonancia ötvözi azt a zenét, de megtartja az eredeti tonalitást. A miniatúr darabok impresszionista stílusúak, pezsegnek, fényesek. Egyfajta lágy stílus jellemzi őket, és az előadónak törekednie kell, hogy a technikai nehézségek ellenére megragadja a hallgatóságot. A finomság, amely a hangszer kezelését jellemzi, Debussy Prelűdjeihez közelíti.

Előadásomban ezekből a darabokból választottam és nagyon fontosnak tartom ezt a fajta finomságot és a stílusjegyekben rejlő technikai nehézségeket megoldani. Előadóként azt hiszem, a legfontosabb feladatom az, hogy a hallgatóságnak a képzeletére tudjak hatni azzal, hogy továbbadom Prokofjev stílusjegyét, akkori élethelyzetét, a benne rejlő minden nehézséget és forradalmiságot, de mindeközben nyugodtan kezeljem a muzsika lényegét.

Kulcsszavak: Prokofjev, impresszionizmus, látomások

SERGEI PROKOFIEV – *VISION FUGITIVES* OP.22

Author: **Szimóna MEZEI**, fourth-year student (szimonamezei98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csilla FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ**, pianist, piano teacher, college associate professor

Institution: Széchenyi István University, Faculty of Art, Classical piano, Győr

Prokofjev was born during a turbulent time in history. At the time, romanticism was still present in the world of music, but modernism was already on the horizon.

This is a cycle of twenty piano miniatures by Prokofiev. He wrote the between 1915 and 1917 and performed them for his composer friends. Dissonance similar to the music of Schönberg and Scriabin combines his music, but retains the original tonality. The miniature pieces have an impressionistic style, sparkling and bright. It is characterized by a kind of soft style, and the performer must strive to capture the audience despite the technical difficulties. The subtlety that characterizes the handling of the instrument is reminiscent of Debussy's Preludes.

I chose from these pieces in my performance and I consider it very important to solve this kind of delicacy and the technical difficulties inherent in the features of the style. As a performer, my most important task is to be able to influence the audience's imagination, and I would like to continue to convey Prokofiev's style and his life situation at the time with all the difficulties and revolutions inherent in it, but in the meantime I'd calmly convey the essence of the music.

Keywords: **Prokofiev, impressionism, visions**

EGYENES LABIRINTUS

(kisfilm Pilinszky János azonos c. verse alapján)

Szerzők: **PÁSZTOR-KICSI Tamás**, III. évfolyam (tmspszorkicsi8@gmail.com);
BRASNYÓ Albert, abszolvens (brasnyo.albert@gmail.com)

Témavezető: **KURANJI Filip**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Audiovizuális Média Szak, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A TDK dolgozat főtémája Pilinszky János *Egyenes labirintus* című versének az interpretációja egy videókollázs formájában. A Baumgarten-díjas, József Attila-díjas és Kossuth-díjas költő születésének tavaly volt a 100 éves évfordulója, de versei időtállóak, mivel legtöbb művében olyan dolgokkal (mondhatni, hogy archetipikus témákkal) foglalkozik, amilyenek a halál, a világ megismerése vagy akár a szeretet. Mivel az idei VMTDK top témája a béke, úgy láttuk, hogy nagyon jól meg lehet közelíteni ezt a témát egy olyan költő művészetén keresztül, aki olyan korban és olyan helyen élt, amiről legkevésbé sem lehet elmondani azt, hogy békés.

Pilinszky verseiből érezhető a vágyakozás valamiféle túlvilági békességre, ahol nem uralkodnak a múlandóság törvényszerűségei.

Kulcsszavak: **Pilinszky, kisfilm, interpretáció, vers**

STRAIGHT LABYRINTH: A video montage based on János Pilinszky's poem of the same title

Author: **Tamás PÁSZTOR-KICSI**, third-year student (tmspszorkicsi8@gmail.com)

Supervisor: **Filip KURANJI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Audiovisual Media, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The main subject of this work is the interpretation of a poem from János Pilinszky's *Egyenes labirintus* ('Straight labyrinth'), in the form of a video montage. He was the winner of the Baumgarten-, József Attila-, Kossuth prizes and the anniversary of his 100th birthday was last year. His works have stood the test of time, in part because his main subjects of interests (in some sense archetypical topics, questions) include death, the discovery of the world, and even love.

Due to the fact that this year's main subject is peace, we sought to show this subject through the lenses and art of a poet who lived in an age where peace was almost a foreign concept. Pilinszky's poems are radiating with a need, a desire for an otherworldly peace, where the laws of this passing world are powerless.

Keywords: **Pilinszky, short film, interpretation, poem**

171

H2O (kamaraelőadás)

Szerző (szövegkönyvíró és rendező): **DUPÁK Fanni**, IV. évfolyam (dupakfanni@gmail.com)

Előadók: **HODIK Annabella**, IV. évfolyam (hodikbella@gmail.com);

SZABÓ Regina, IV. évfolyam;

MEZEI GRESÁK Lea, IV. évfolyam;

VARGA Benjámín, IV. évfolyam

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Színművészeti Szak, Újvidék

Kira Poutanen *A csodálatos tenger* című regényét felhasználva kutatjuk az anorexia témáját. Milyen hatással van a fiatal lányokra az állandó megfelelési kényszer? Hogyan kapcsolódik össze az iskolai maximalizmus a diétával és az edzéssel? Mikor csúszik át ez az egészségesből a betegségbe? Mík azok a mély sebek, amiket figyelmetlenségünkben elkövetünk és valakinek az életét határozzák meg a későbbiekben? Ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk, és próbáljuk felhívni a figyelmet a szavaink és a jelenség fontosságára.

Julia egy 15 éves végzős általános iskolás lány. A naplóján keresztül kísérhetjük végig a gimnáziumba jelentkezés előtti utolsó évét, amikor is hatalmas a verseny a megfelelő iskolába kerülésért. A lányok pedig ugyanekkora versenyt csinálnak az egészséges táplálkozásból. Végigkövetjük Julia útját, ahogy elhatalmasodik felette a betegség, és a szülei már hiába próbálnak segítséget kérni, nincs visszaút.

Kulcsszavak: színművészet, megfelelési kényszer, anorexia, egészség, betegség

PAX POETICA (önismereti performansz versmondással)

Szerző: **DUPÁK Fanni**, IV. évfolyam (dupakfanni@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Színművészeti Szak, Újvidék

172

Az előadóművészet első általam kipróbált formája a versmondás volt. Gyerekkoromtól kezdve fontos szerepet töltött be az életemben, és a versek végigkísérték az utam egészen fiatalfelnőtt koromig. Kamaszkoromban ez volt az egyetlen platform, ahol azt érezhettem, hogy következmények nélkül bátran megélhetem az érzelmeimet. A versek által több lettem, közelebb kerültem magamhoz. Irodalmi alkotások felhasználásával beszélek az önismeret szakaszairól és a belső békéről.

Kulcsszavak: versmondás, belső béke, önismeret

KÖZÉP-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI Liturgikus énekek a mai szentmiséken Közép-Bánátban

Szerző: **JENOVÁN Flórián**, IV. évfolyam (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **mgr. BORBÉLY Zoltán**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozatomban közölt liturgikus énekeket öt Közép-bánáti településen: Muzslyán, Nagybecskerekén, Szentmihályon, Tordán és Törökbecsén gyűjtöttem.

A fellelt énekek többségét ma is éneklük szerte a Vajdaságban, ahogyan más magyarok területeken is. Pontosan ez ösztönzött arra, hogy létrehozzak egy olyan énekgyűjteményt, melyben ezek az énekek úgy vannak lejegyezve, ahogyan népünk ajkán élnek vidékünkön, ezzel is újabb lépést téve kulturális örökségünk fennmaradása érdekében. Gyűjtéseim során jegyzeteket készítettem, melyekben lejegyeztem adatközlőim személyes adatait, az énekekkel kapcsolatos tudnivalókat – mikor, milyen alkalmakkor énekeltek, illetve éneklük ma is az adott éneket, s azok milyen szerepet töltek / töltenek be a szentmise énekkönyvében.

A kutatómunka mellett az énekek lejegyzése és feldolgozása is összetett feladat volt, hiszen a folklorisztikus dallamvilág és a liturgikus ének szabályainak párosítása korántsem egyszerű feladat.

Kulcsszavak: **egyházzene, népelek, értékmegőrzés, énekgyűjtemény, Közép-Bánát**

GEMS FROM NORTHERN BANAT

Author: **Flórián JENOVÁN**, third-year student (flori.szajan@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Zoltán BORBÉLY**, university teacher

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Novi Sad;

“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The songs that can be found in my work have been collected from parts of the Northern Banat region, mainly from my own place of origin, Sajan (Szaján), although songs from neighbouring villages of Padej (Padé), Ostojićevo (Tiszaszentmiklós) and Jazovo (Hódegyháza) can also be found.

These songs are performed mainly in the region of Vojvodina, although they can be heard in other territories inhabited by ethnic Hungarians. It was this very fact that made me create a collection of songs written down in the very form in which they are performed, to ensure that we can keep our cultural existence at a higher level.

I made many notes while collecting work, and they contain personal information about my sources along with pieces of information about the songs themselves – mainly when, how, and on which occasions they were performed, if they are still being performed nowadays, and what the role that they fulfil during mass is.

The collecting work, which included searching for sources, writing down songs, sometimes rewriting and rearranging them, can best be described as a tremendous amount of sifting through the colourful world of liturgical and folkloristic works.

Keywords: **church music, value saving, song collection**

MEG NEM FESTETT KÉPEK

Szerző: **TÖRTELI Réka**, IV. évfolyam (tortelireka@gmail.com)

Témavezető: **PALÁSTI Andrea**, rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Departman, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A *Meg nem festett képek* egy látens képsorozat, mely nem lett látható-vizuális formába öntve, viszont verseken keresztül egyenértékűnek minősíthetők a képi világgal. Maga az ötlet az analóg fényképeseti eljáráshoz hasonlítható, ugyanis a látens, láthatatlan kép ott lappang a megvilágított fényérzékeny anyagban, de még mindig nem lett előhívva. A versek vers-képek-ként bontakoznak ki, így a festészet és az irodalom (költészet) egy síkon mozognak, szimultán rezegnek, folyamatos egymás közötti átjárásokkal élve. A verseken keresztül különféle vizuális szenzibilis csatornák nyílnak meg, intuíciókkal, fájdalommal ölelkezve. A *Meg nem festett képek* valójában egy olyan képsorozat, melyek versekben öltöttek testet és egy ismeretlen világgal rezonálnak többféle hangnemben. A versek képvilága sötétlő, misztikus-melankólikus és sejtelmes narráción visz keresztül: szétroncsolt szerveken, két dagonyázó sáristennel, tritónokkal táncolva kárminvörös sugarakon, maszatos hányadékon, egy átizzadt, rózsaszínű pizsamán. Barackszínű kórházzsobák és Hitchcock madarai egymást takarják és átfedik.

Kulcsszavak: látens kép, vers-képek

A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA

A VMTDK TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGÁNAK ELNÖKE:

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A VMTDK TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA:

Kastori Rudolf akadémikus

Dr. Bagi ifj. Ferenc egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Szent István Egyetem, Kertészettudományi Kar, Budapest

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Dr. Kaszás-Lažetić Karolina egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Pósa Mihály egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Dr. Tarján László egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék

Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Pétervári Máté adjunktus, Magyar Jogtörténeti Tanszék, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Dr. Dudás Attila egyetemi tanár, ÚE, Jogi Kar, Újvidék

Badis Róbert kutató, Zenta

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A 21. V M T D K T U D O M Á N Y O S B I Z O T T S Á G A

Dr. Ivanović Josip egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Námesztovszki Zsolt egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Kovács Cintia tanársegéd, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Horváth Futó Hargita egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Molnár Csikós László egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Pápista Zsolt, ÚE, BTK, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Halupka-Resetar Szabina egyetemi tanár, ÚE, BTK, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Fogarasi György egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, MTTK, Szabadka

Dr. Bordás Sándor főiskolai tanár, Eötvös József Főiskola, Baja

Dr. Novák Anikó docens, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Pfeiffer Attila docens, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék

Dr. Kulcsár Sarolta kutató

Mgr. Borbély Zoltán egyetemi tanár, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék

Crnkovity Gabriella színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék

Gombos Dániel színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék

Gubik Korina képzőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

Dr. Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék

Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Újvidék, a bizottság elnöke

Kopunović Dávid, Pécsi Tudományegyetem, BTK, Kerényi Károly Szakkollégium, Pécs

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Pétervári Máté adjunktus, Magyar Jogi Történelmi Tanszék, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka

Nagy Olivér informatikus, Horgos

VaMaDisz, Újvidék

A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

Agócs Petra Márta | agocspetra2018b@gmail.com

Albert Éva | evialbert99@gmail.com

Angyal Nándor | lilcnandor@gmail.com

Bács Ágnes | bacs.agi99@gmail.com

Balázs Emília | emiliabalazs.ki@gmail.com

Bencsik Zsófia | zsofi.bencsik1026@gmail.com

Bereczki Norman | bnorman98@gmail.com

Berta Krisztina | bertakristinaa@gmail.com

Bicók Lea | bileszi51@gmail.com

Bíró Botond | birobotond12@gmail.com

Boros Dianna | diannaboros99@gmail.com

Brasnyó Albert | brasnyo.albert@gmail.com

Csabay István Csaba | csabaystvan@gmail.com

Csapó Zsófia | csapozsofia88@gmail.com

Csondor Soma | csondorsoma@gmail.com

Csóré Bertold | csorebertold@gmail.com

Daradics Boglárka | bogi.d98@gmail.com

Dudás Norbert | norbid2001@gmail.com

Dupák Fanni | dupakfanni@gmail.com

Erdélyi Violetta | evioletta121@gmail.com

Fazekas Sára | fazekas.saramail@gmail.com

Fehér Flóra | feher.flora1@gmail.com

Fehér Miklós | fringemiki@gmail.com

Fekete Róbert | islandcastle12@gmail.com

Fenyő Dániel | fenyoda@gmail.com

Fodor Máté | mate.fodor99@gmail.com

Folyi Bence | folyi.bence.info@gmail.com

Forgó Zsanett | forgo.zsani@gmail.com

Gloviczki Sarolta | gloviczki.sarolta@gmail.com

Gresák Lea | gresakleaa@gmail.com

Grund Félix | grufeel@gmail.com

Guzsvány Szilvia | guzsvanyzilvia@gmail.com

Gyurik Zita | gyurikzita@gmail.com

Hajdu Noémi | hajdu.nomi@gmail.com

Hodik Annabella | hodikbella@gmail.com

Horváth Gergely | hgergely96@gmail.com

Horváth Mihály | jnr.horvathm@gmail.com

Hovanyec Ildikó | ildikohovanjec@gmail.com

Huszár Anna | panni.h1204@gmail.com

Ignác Barbara | ignacz.barbi@gmail.com

Illés Antónia | ilesism@gmail.com

Janošević Nataša | natasa.janosevic95@gmail.com

Jenován Flórián | flori.szajan@gmail.com

Juhász Petra | juhasz.petra18@gmail.com

Jung Anna | mortalbellum@gmail.com

Juszkán Petra | petra.juszkan@gmail.com

Kaiser Zsanett | zsanett.kaiser@gmail.com

Kalmár Anett | kalmar.anett@gmail.com

Kalmár Edina | dinus0805@gmail.com

Kálmán Barbara | kalmanbarbie@gmail.com

Keceli Mészáros Sára | sari.mkeceli@gmail.com

Király Ibolya | ibolya.kiraly.diamante@gmail.com

Kiss Noémi | noemikiss887@gmail.com

Kiss Tamás | kishtamas99@gmail.com

Kocsis Krisztina | tincsy01@gmail.com

Kopunović Dávid | kopunoviczdavid@gmail.com

A 21. VMTDK FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

- Korhecz Réka** | rkorhecz@gmail.com
Kovács István | kovacs.istvan.hok@gmail.com
Lajkó Flórián | iskolaiskola@gmail.com
Lajó Odil | lajoodil00@gmail.com
Laskai Fanni | fanni.lsk@gmail.com
Madarász Marianna | mariannamadarasz20@gmail.com
Mecserik Vivien | mecserikvivien2@gmail.com
Merkl Nóra Mária | nora990412@gmail.com
Mezei Róbert | randombert16@gmail.com
Mezei Szimóna | szimonamezei98@gmail.com
Mihalek Nóra | noramihalek@gmail.com
Mihályi Csenge | csenge2905@gmail.com
Mihályi Zselyke | zselykem13@gmail.com
Móra Krisztina | morakrisztina05@gmail.com
Móricz Kincső Boróka | morkinbor@gmail.com
Móricz Virág Kinga | moriczviragkinga@gmail.com
Morvai Rác Richárd | richardt1011@gmail.com
Munjin Andrea | munjinandrea@gmail.com
Müller Tündér Éva | mullertunder98@gmail.com
Német Klaudió | nemet.klaudio@gmail.com
Ónya Balázs | onyabalazs@gmail.com
Papp Csaba István | csaba.papp11231@gmail.com
Papp Daniella | pappdaniella992@gmail.com
Pataki Valentina | vpataki56@gmail.com
Pálfi Dajana | palfidajana1@gmail.com
Pásztor-Kicsi Tamás | tmspsztorkicsi8@gmail.com
Piri Pál | palpiri77@gmail.com
Pletikoszity Gábor | pletikoszitygabor@gmail.com
Pletikoszity Tamás | pletikoszitytamas@gmail.com
Pomázi-Bárdonicsek Dominika | b.domee94@gmail.com
Puskás Valentin | valentin.puskas.95@gmail.com
Rác Petra | petrarac00@gmail.com
Reéb Zsófia | reebzs@gmail.com
Recke Tibor | tibor927@gmail.com
Rétfalvi P. Zsófia | zsofi200@gmail.com
Rostás Csenge | rostascsenge@gmail.com
Rottler Lili | rottler.lili@gmail.com
Samu Lilla | samu.lilla.94@gmail.com
Sarus Tamás | sarustom6@gmail.com
Simon Oszkár | simonoscar2001@gmail.com
Sűrű Cintia | cinisuru@gmail.com
Szabados Zsófi | zsofija1123@gmail.com
Szabó Dorottya | 94dorcsi@gmail.com
Szabó István | szaboistvan30y@gmail.com
Szabó Regina | szaboregina222@gmail.com
Szabó Zsuzsanna | zszuzsi50@gmail.com
Szécsényi Kata | szecsényi.kata@gmail.com
Szeles Réka | szeli579@gmail.com
Szítás Teodóra | dorici94@gmail.com
Szoboszlai Enikő Kitty | szobi.eniko.kitty@gmail.com
Szűcs Dóra | sz.doraa2001@gmail.com
Tarkó János | tarkojanos@gmail.com
Taskovics Viktória | wtaskov@gmail.com
Tóth Bálint | toth.balint.university@gmail.com
Tóth Johanna | totjohanna@gmail.com
Török Gabriella | torokgabriella2000@gmail.com
Törteli Réka | tortelireka@gmail.com
Varga Benedek | benedekvarga1@gmail.com
Varga Benjámín | vargabeni4@gmail.com
Varga Emilia | vargaemilia9898@gmail.com
Vida Tamás | vidatamas42@gmail.com
Vikor Alexandra | sasivikor@gmail.com
Vlasics Bálint | vlasicsbalint99@gmail.com
Vukašinović Péter | vukasinovic.peter98@gmail.com
Zab Tamás Lóránd | ohrobin1234@gmail.com
Zabos Kasziba Angéla | kaszibaangela@gmail.com

A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK NÉVSORA RÉGIÓNKÉNT

Szerbia (80)

Albert Éva | Angyal Nándor | Bács Ágnes | Balázs Emília | Bencsik Zsófia | Berta Krisztina | Bicók Lea |
Boros Dianna | Brasnyó Albert | Dudás Norbert | Dupák Fanni | Erdélyi Violetta | Fazekas Sára | Fehér Flóra |
Fehér Miklós | Fodor Máté | Gresák Lea | Guzvány Szilvia | Hodik Annabella | Hovanyec Ildikó | Huszár Anna |
Illés Antónia | Janošević Nataša | Jenován Flórián | Juhász Petra | Jung Anna | Juszkán Petra | Kálmán Barbara |
Kalmár Edina | Keceli Mészáros Sára | Király Ibolya | Kiss Noémi | Kiss Tamás | Kocsis Krisztina | Kopunovic Dávid |
Korhecz Réka | Lajkó Flórián | Madarász Marianna | Mecserik Vivien | Mezei Róbert | Mezei Szimóna | Mihalek Nóra |
Mihályi Csenge | Mihályi Zselyke | Móra Krisztina | Móricz Kincső Boróka | Móricz Virág Kinga |
Morvai Rác Richárd | Munjin Andrea | Német Klaudió | Pálfi Dajana | Papp Daniella | Pásztor-Kicsi Tamás |
Pataki Valentina | Piri Pál | Pletikoszity Gábor | Pletikoszity Tamás | Puskás Valentin | Rác Petra | Reéb Zsófia |
Rekecki Tibor | Rostás Csenge | Simon Oszkár | Szabados Zsófi | Szabó Regina | Szabó Zsuzsanna | Szécsényi Kata |
Szeles Réka | Szitás Teodóra | Szoboszlai Enikő Kitty | Szűcs Dóra | Tarkó János | Tóth Johanna | Török Gabriella |
Törteli Réka | Varga Benjámín | Varga Emilia | Vikor Alexandra | Vukašinović Péter | Zabus Kasziba Angéla

Magyarország (39)

Agócs Petra Márta | Bereczki Norman | Csabay István Csaba | Csapó Zsófia | Csondor Soma | Daradics Boglárka |
Fekete Róbert | Fenyő Dániel | Folyi Bence | Forgó Zsanett | Gloviczki Sarolta | Grund Félix | Gyurik Zita |
Hajdu Noémi | Horváth Gergely | Horváth Mihály | Ignácz Barbara | Kaiser Zsanett | Kalmár Anett |
Kovács István | Lajó Odil | Laskai Fanni | Merkl Nóra Mária | Müller Tündér Éva | Ónya Balázs | Papp Csaba István |
Pomázi-Bárdonics Dominika | Rétfalvi P. Zsófia | Rottler Lili | Sarus Tamás | Sűrű Cintia | Szabó Dorottya |
Szabó István | Taskovics Viktória | Tóth Bálint | Varga Benedek | Vida Tamás | Vlasics Bálint | Zab Tamás Lóránd

Szlovákia (2)

Csóré Bertold | Samu Lilla

Románia (1)

Bíró Botond

A 2022. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE DR. VASTAG ERNA

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia 2022. évi Kristálygömb Díját a kuratórium (Kastori Rudolf akadémikus, dr. Gábrity Molnár Irén és dr. Csányi Erzsébet) egyhangúlag dr. Vastag Ernának ítélte oda a biotechnikai tudományok, a növényélettan, növényanatómia, az abiotikus és biotikus stressztényezők, a városi erdőgazdálkodás terén elért kiváló eredményeiért és a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciákon való kiemelkedő szerepléseiért.

Vastag Erna 2018-tól az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Kara Gyümölcsstermesztési, Szőlészeti, Kertészeti és Tájépítészeti Tanszékének kutató-munkatársa, jelenleg pedig főállásban két egyéves ikerbaba, Tália és Sziéna édesanyja.

Vastag Erna 1992-ben született Újvidéken.

A nagybecskereki Sonja Marinković Általános Iskolába járt. Aktív tagja volt a titeli Tiszavirág Magyar Művelődési Egyesületnek. Újvidéken végezte el a gimnáziumot a magyar tagozaton. Anyanyelven a magyar, folyékonyan beszéli a szerb nyelvet és felsőfokú angol nyelvtanúsítvánnyal rendelkezik.

2015-ben fejezte be az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Kara Gyümölcsstermesztési, Szőlészeti, Kertészeti és Tájépítészeti Tanszékének tájépítészeti alapképzését 9,83-as átlaggal. Diplomamunkájának címe: *A cédrusok (Cedrus sp.) szerepe az Újvidéki Egyetem kampuszának zöldövezetén.*

A tájépítészmérnöki cím megszerzése után folytatta tanulmányait a mesterképzésen, mestermunkájának címe: *A Galerija tér, valamint a Vasa Stajić és a Miroslav Antić utcák rekonstrukciója Újvidéken.*

Doktori képzésre is az anyaintézményében iratkozott immár az erdészeti szakra, és *A kocsányos tölgy (Quercus robur L.) genetikai erőforrásainak védelmezése, valamint alkalmazkodóképességének javítása megváltozott éghajlati viszonyok között* címmel 2022-ben szerezte meg a biotechnikai tudományok doktora titult.

A 2022. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE DR. VASTAG ERNA

Útját ösztöndíjak segítették. Az állami támogatásokon kívül a kiemelkedő tehetségeknek járó ösztöndíjakat is megszerzte, mint milyen a szerb köztársaság Fiatal Tehetségekért Alapítvány ösztöndíja 2014-ben és 2015-ben, az MNT Várad-ösztöndíja, a Collegium Talentum ösztöndíja 2018-ban és a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium ösztöndíja, tutoriális képzése 2012 és 2015 között. Mentora dr. Berényi János volt.

Ha a VMTDK honlapján kinyitjuk Vastag Erna profilját, azt látjuk, hogy négyszer szerepelt a diákköri konferencián.

A 11. VMTDK keretében a tök gömb alakú terméseivel foglalkozott.

A 12. VMTDK-n *Az újvidéki limáni park növényzetének és közterületi elemeinek elemzése* címmel szerepelt, a 13. VMTDK-n plenáris előadást tartott.

A cédrusok alkalmazkodóképességét, valamint ökofiziológiai jellemzőiket vizsgálta osztályzatok segítségével, a biometrikus adatok alapján az ArcGis szoftverben részletes adatbázist kialakítva, amely hasznos alapként szolgált Újvidék város zöldövezetének kataszterében.

A 17. VMTDK-n *A dendroflóra diverzitásának jelentősége és esettanulmánya egy városi blokk példáján Újvidéken* címmel lépett fel.

A városokban manapság új ökoszisztémák jönnek létre, a klímaváltozás hatása itt sokkal kifejezettebb. A fákkal szemben megnövekedett elvárásaink lettek, ugyanakkor a fák a betondzsungelben rengeteg károsító hatással kell, hogy megküdjenek: árt nekik a por, a káros részecskék, a magas zajszint, a szárazság, a tápanyagszegény talaj stb.

Ezért fontos elemezni a fajták betegségeit és céltudatosan cselekedni a dendroflóra diverzitásának fokozása érdekében az urbánus környezetben.

Vastag Erna egyetemi évei alatt rendszeresen részt vett a Tudományok Éjszakája elnevezésű rendezvényeken, zsűrizett a vajdasági háztáji kertek versenyén és a Belgrádi virágfesztiválon.

2013-ban dolgoztával második helyezést ért el a mezőgazdász hallgatók 37. nemzetközi tudományos szemléjén (a tudományos munka címe: *A Limáni park tereprendezésének elemzése térinformatikai technológiák alapján*).

2014 óta a Fiatal Tájépisztek Egyesületének tagja.

Nemzetközi téren is aktív volt, például a CEEPUS-mobilitás keretében 2015-ben a budapesti Szent István Egyetemen, 2018-ban Prágában a Cseh Élettudományi Egyetemen, 2019-ben a Délvidékért kutatói mobilitás keretében Sárváron a Nemzeti Agrárkutatói és Innovációs Központ Erdészeti Kutatóintézetében folytatott továbbképzést.

2020-ban elnyerte az Európai Erdészeti Intézet ösztöndíját.

Eredményei elsősorban angolul és részben szerbül jelennek meg, de vannak magyar nyelvű cikkei is. Bibliográfiájában a legrangosabbak az M21-es, M22-es, M23-as, M24-es többszerzős közleményei, de a legkorábbi publikációk között ott sorjáznak a VMTDK-s rezümék.

Ez azt bizonyítja, hogy Vastag Erna innen indult, az első lépések megtételéhez egyetemista korában a VMTDK biztosította számára azt a publikációs és szereplési teret, folyamatos támogatást, amely egy leendő kutató kibontakozásához szükséges. A Felsőoktatási Kollégiumban a tudományos utánpótlást biztosító tutoriális képzési és ösztöndíjazási rendszer ilyen fiatalokért létezik 2001 óta.

Gratulálunk Ernának és további sok sikert kívánunk!

A 2022. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE DR. VASTAG ERNA

■

A Kristálygömb Díjat a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián 2006-tól kezdődően ítélik oda a tudományok és művészetek minden ágát egyenrangúan szem előtt tartva és értékelve. A díj oklevélből, egy feliratozott kristálygömbből és pénzjutalomból áll.

A Kristálygömb Díj eddigi nyertesei dr. Samu János Vilmos, dr. Simon Vilmos, mgr. Lázár Tibor, dr. Telek Tamás, dr. Holló Berta, dr. Beke Ottó, dr. Novák Anikó, dr. Kiss Ferenc, Beretka Sándor, dr. Harmathy Norbert, dr. Pápista Zsolt, dr. Lendák-Kabók Karolina, Vass Szabolcs, dr. Pfeiffer Attila, dr. Vickó Krisztina.

A díjat 2022. november 26-án, a 21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián, Újvidéken, a Mezőgazdasági Kar amfiteátrumában adják át.

A Kristálygömb Díj kuratóriuma

TÁMOGATÓINK

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

Tudomány: út a világ megismeréséhez

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

TEHNOLOŠKI
FAKULTET
NOVI SAD

TARTALOM

21.VMTDK KERETPROGRAM	5
TUDOMÁNYOS KONFERENCIAPROGRAMOK.....	7
DÉLUTÁNI Tudományos szekcióülések	9
ELŐSZÓ.....	25
A TDK-dolgozatok összefoglalói	
TUDOMÁNYOS PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK	
Pomázi-Bárdonicsek Dominika (Pécs): ÁLTALÁNOS EMBERI KISZOLGÁLTATOTTSÁG ÉS TÚLÉLÉSI STRATÉGIÁK A GULÁG NŐI TÁBORAIBAN (1934-1953)	29
Pletikoszity Gábor (Újvidék): A DSPP GÉN PROTEINKÓDOLÓ-SZEKVENCIÁJÁBAN FELLÉPŐ PONTMUTÁCIÓK SZÁMÍTÓGÉPES ELEMZÉSE	30
Szűcs Dóra (Újvidék): A MÁSIK SZEMÉBEN (Hernyák Zsóka <i>Vadas</i> c. kötetének animálpoétikai elemei)	32
ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK	
Móricz Kincső Boróka (Újvidék): A CSAPVÍZ ÉS A PALACKOZOTT VÍZ FIZIKAI-KÉMIAI MINŐSÉGÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA	35
Rostás Csenge (Újvidék): FOLYÓ- ÉS CSAPVIZEK VIZSGÁLATA	36
Pletikoszity Tamás (Újvidék): A CUKORRÉPALEVÉL-FEHÉRJE KIVONÁSA IZOELEKTROMOS KICSAPÁSI MÓDSZERREL	37
Berta Krisztina (Újvidék): KOMBUCHA ITAL ELŐÁLLÍTÁSA KÜLÖNBÖZŐ TÁPTALAJOKON	39
Szécsényi Kata (Újvidék): A ROSA CANINA TERMÉSÉNEK ÉS MAGHOZAMÁNAK A VÁLTOZÁSA A FEKETEFOLTOSÁG (<i>DIPLOCARPON ROSAE</i>) FÜGGVÉNYÉBEN	41
Illés Antónia (Újvidék): A MEGGYFASZÁRADÁS NÖVÉNYKÓRTANI OKAINAK VIZSGÁLATA	42

T A R T A L O M

Simon Oszkár (Újvidék): A MOGYORÓFÁK SZÁRADÁSÁNAK NÖVÉNYKÓRTANI OKAI	43
Reéb Zsófia (Budapest): A BAZOLATERÁLIS AMYGDALA FÁJDALMI INGERRE VÁLASZOLÓ PRINCIPÁLIS SEJTJEINEK ANATÓMIAI ÉS <i>IN VIVO</i> ELEKTROFIZIOLÓGIAI JELLEMZÉSE	44
Mihalek Nóra (Újvidék-Bern): A HIPEROXIA SZEREPE A MŰTÉT UTÁNI HÁNYINGER ÉS HÁNYÁS ELŐFORDULÁSÁNAK CSÖKKENTÉSÉBEN MELLRÁK OPERATÍV KEZELÉSE UTÁN	46
Lajkó Flórián (Újvidék): SZUPRAMAXIMÁLIS TERHELÉST KÖVETŐ PARASZIMPATIKUS REAKTIVÁCIÓ	48
Rekecki Tibor (Újvidék): A SZAMÁRTEJ TERMELÉSE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI	50
Fehér Flóra (Újvidék): AZ EMLŐDAGANAT TULAJDONSÁGAI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSE	51
Vikor Alexandra (Újvidék): A MELANOMA ÉS RIZIKÓFAKTORAI	53
Hovanyec Ildikó (Újvidék): A COVID-19 JÁRVÁNY HATÁSA A BURNOUT-SZINDRÓMÁRA AZ EGÉSZSÉGÜGYI NŐVÉREK KÖRÉBEN	54
Janošević Nataša–Puskás Valentin (Újvidék): AZ INFRAVÖRÖS FÉNY JELENTŐSÉGE A VÉNÁK VIZUALIZÁCIÓJÁBAN	55
Boros Dianna (Szabadka): ZÖLDÜLŐ SZÉPSÉGIPAR?	56
Kiss Noémi (Újvidék): A PH ÉRTÉK HATÁSA A HIBISZKUSZ TEA SZÍNÉRE	57
ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok	
Fodor Máté (Újvidék): A FELÜGYELT ÉS A NEM FELÜGYELT OSZTÁLYOZÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA FÖLDHASZNÁLAT ÉS TALAJBORÍTOTSÁG KATEGORIZÁLÁSÁNÁL	59
Mihályi Zselyke (Újvidék): A HUNGA TONGA-HUNGA HAÁPAI TŰZHÁNYÓ KITÖRÉS KÖVETKEZMÉNYEINEK ELEMZÉSE	60
Piri Pál (Újvidék): TŰZESetek MŰHOLDAS MEGFIGYELÉSE	61

T A R T A L O M

Papp Daniella (Budapest): BIOLÓGIAILAG AKTÍV PEPTIDEK SZILÁRD FÁZISÚ SZINTÉZISE, TISZTÍTÁSA ÉS MINŐSÉGI ELLENŐRZÉSE	62
Mihályi Csenge (Újvidék): DIGITÁLIS KÉPEK HOMÁLYTALANÍTÁSA	63
Mezei Róbert (Újvidék): DIGITÁLIS KÉPEK ZAJTALANÍTÁSA VARIÁCIÓS MODELLEK ALKALMAZÁSÁVAL	64
Csóré Bertold (Komárom): PROGRAMOZÁS – ÉLMÉNYALAPÚ OKTATÁS OZOBOT	65
Pálfi Dajana (Szabadka): A PROGRAMKÓD OLVASHATÓSÁGÁNAK ÉS MEGÉRTÉSÉNEK MÉRÉSE SZEMKÖVETÉS TECHNIKÁVAL	65
Balázs Emília (Újvidék): JELSZAVAK FELTÖRÉSE BRUTE FORCE SEGÍTSÉGÉVEL	67
Erdélyi Violetta (Újvidék): NAGYHATALMAK ÁLTAL TÁMOGATOTT HACKER CSOPORTOK	68
Bereczki Norman (Budapest): VISSZAÉLÉSEK DETEKTÁLÁSA GÉPI TANULÁSI MÓDSZEREKKEL	69
Guzsvány Szilvia (Újvidék): MATEMATIKAI MODELLEK A JÁRVÁNYTANBAN	70
Kocsis Krisztina (Szabadka): ALAKZATFELISMERÉSI MÓDSZER ALKALMAZÁSA JELENLÉT-NYILVÁNTARTÓ RENDSZERBEN	72
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.	
Agócs Petra Márta (Szeged): A FELRÓHATÓ ELŐMAGATARTÁSOK SZEREPE A BÜNTETŐJOGBAN	73
Forgó Zsanett (Szeged): A KALOCSAI KIRÁLYI TÖRVÉNYSZÉK KÍSÉRLETE A CSALÁDI BÉKE MEGTEREMTÉSÉRE (Az özvegyi jog korlátozása a bírósági gyakorlatban a dualizmus időszakában)	74
Laskai Fanni (Szeged): AZ „ONLYFANS” KIHÍVÁSAI A BÜNTETŐJOGI SZABÁLYOZÓRENDSZERBEN	75
Varga Benedek (Szeged): AZ ÁRDRÁGÍTÓ VISSZAÉLÉSEK MÚLTJA, JELENE, JÖVŐJE	76
Gyurik Zita (Szeged): AZ ELŐKÉSZÜLET FOGALMI HATÁRAINAK VIZSGÁLATA	78

T A R T A L O M

Papp Csaba István (Szeged): CSANÁD VÁRMEGYE ÉS KÖZSÉGEI AZ 1886:XXII. TC. HATÁLYBA LÉPÉSÉT KÖVETŐEN (A községek feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai)	79
Sűrű Cintia (Szeged): DIGITÁLIS JOGÁSZOK, AVAGY AZ ONLINE OKTATÁS HATÁSA A SZEGEDI JOGÁSZKÉPZÉSRE	80
Király Ibolya (Újvidék): JOGELLENES GYERMEKELVITEL A SZERB ÉS A MAGYAR JOGBAN	81
Szabó István (Szeged): KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK BÍRÓI GYAKORLATA A PROVIZÓRIUM KORSZAKÁBAN	82
Kalmár Anett (Szeged): ÚJ TÍPUSÚ SZEXUÁLIS BŰNCSELEKMÉNYEK A DIGITÁLIS VILÁGBAN	84
Szabó Zsuzsanna (Újvidék): A VAJDASÁGI MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK MARKETINGSZKÖZ-HASZNÁLATA	85
Pataki Valentina (Újvidék): AZ ONLINE MARKETING, VALAMINT A KÜLÖNBÖZŐ GENERÁCIÓK (BABY BOOMER, X, Y, Z) ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI	87
Korhecz Réka (Újvidék): PROMETHEE ÉS TOPSIS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK VÁSÁRLÁSAKOR	88
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.	
Müller Tündér Éva (Pécs): AZ UTCÁK SORAI (Három utcai lap hajléktalanság-reprezentációjának kvalitatív tartalomelemzése)	91
Hajdu Noémi (Pécs): OKTATÁSPOLITIKAI BEAVATKOZÁSOK ÉS HATÁSAIK (30 év egy ormánsági kisiskolában)	92
Horváth Gergely (Pécs): A „TANÍTSUNK MAGYARORSZÁGÉRT!” MENTORPROGRAM HATÁSAI A MENTOROKRA (A mentori élmények és fejlődés megítélésének vizsgálata)	93
Mecserik Vivien (Szabadka): A DIGITÁLIS KOMPETENCIA ÉS A TÁVOKTATÁST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA EGYETEMI OKTATÓK KÖRÉBEN	95
Sarus Tamás (Pécs): A TESTNEVELŐTANÁR-HALLGATÓK KIÉGÉSÉNEK ÉS MOTIVÁLTságÁNAK LONGITUDINÁLIS VIZSGÁLATA	96
Kopunović Dávid (Pécs): A REFLEXÍV IMPOTENCIA JELENSÉGÉNEK VIZSGÁLATA MAGYAR FIATALOK KÖRÉBEN	98

TARTALOM

Rottler Lili (Pécs): PSZICHOANALÍZIS ÉS AZ ANYASÁG MÍTOSZA	99
Móricz Virág Kinga (Újvidék): A VAJDASÁGI TÖBBSÉGI PEDAGÓGUSOK FELKÉSZÜLTSGE A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK OKTATÁSÁRA	100
Kalmár Edina (Újvidék): IRODALOMTERÁPIA A MAGYARÓRÁN	101
Szítás Teodóra (Szeged): MAGYARORSZÁGI ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA (Egy nagymintás mérés eredményei)	102
Huszár Anna (Újvidék): TANÁRTÍPUSOK, TANÁRI TEKINTÉLY ÉS A SIKERES TANÁRI PÁLYA	104
Angyal Nándor (Újvidék): A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓ CSAPAT JÁTÉKOSAINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE	105
Tóth Johanna (Újvidék, München): EMPÁTIA ÉS ÉRZELMI INTELLIGENCIA KORAI ÉS KÉSEI VAJDASÁGI KÉTNYELVŰEKNÉL	105
HUMÁN TUDOMÁNYOK I.	
Keceli Mészáros Sára (Újvidék): AZ ANGOL NÉVELŐK ELSAJÁTÍTÁSA (Különbségek a magyar-, és a szerbajkú diákok perspektívájából)	107
Szoboszlai Enikő Kitty (Újvidék): KITALÁLT NYELVEKRŐL A QUENYA NYELV FÉNYÉBEN	108
Juzskán Petra (Újvidék): NYELVEK MEZSGYÉJÉN (Az anyanyelv, az idegen nyelv és a környezetnyelv státusza a munkamemóriában)	109
Juhász Petra (Szabadka): A SZABADKAI GOMBKÖTŐ UTCA NÉPRAJZI-MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI VIZSGÁLATA	110
Bencsik Zsófia (Újvidék): KIS KECE LÁNYOM (Mai topolyai esküvők a néphagyomány tükrében)	112
Merkl Nóra Mária (Pécs): A SZEMÉLYISÉG EGYSÉGÉNEK ELPORLADÁSA (Narratív játékok feminin és maskulin szemszögből)	113
Vida Tamás (Pécs): AZ ÚJ SZOVJET EMBER KÉPEI (Propaganda Szergej Loznyica dokumentumfilmjeiben)	114
Lajó Odil (Pécs): ÜRES TEREK ÉS ÜRES IDŐK (A lányok (2020) narratológiai és műfajelméleti megközelítései)	115

TARTALOM

Dudás Norbert (Szabadka): VAJDASÁGI MAGYAR TIKTOKEREK ÉS YOUTUBEREK	116
Mezei Szimóna (Győr): A ZONGORATANULÁS POZITÍV ÉS LÉLEKTANI HATÁSAI A WALDORF ISKOLARENDSZERBEN TANULÓ DIÁKOKNÁL	117
Móra Krisztina (Szabadka): ZENEI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE IKT ESZKÖZÖKKEL	118
Rétfalvi P. Zsófia (Pécs): NŐNEVELÉS ÉS MOZGALMISÁG (Fráter Erzsébet és Veres Pálné)	119
Csapó Zsófia (Baja): A NÉPTÁNC, NÉPI JÁTÉKOK SZEREPE A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉBEN	120
Samu Lilla (Komárom): ZELK ZOLTÁN MESÉINEK ALKALMAZHATÓSÁGA TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT DIÁKOK FEJLESZTÉSÉBEN	121
Gloviczki Sarolta (Budapest): BIZTOS ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSI KOMPETENCIÁK ELŐSEGÍTÉSE EGY ALTERNATÍV TÁRSASJÁTÉK SEGÍTSÉGÉVEL	123
Bács Ágnes (Újvidék): A MESÉK TANÍTÁSÁNAK PROBLEMATIKÁJA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 5. ÉS 6. OSZTÁLYÁBAN	124
HUMÁN TUDOMÁNYOK II.	
Daradics Boglárka (Pécs): ADALÉKOK LUKÁCS GYÖRGY DOSZTOJEVSZKIJ-KÉPÉNEK ÉRTELMEZÉSÉHEZ	125
Ignác Barbara (Pécs): „THE GERMAN DREAM” (Karakterábrázolások Alfred Döblin <i>Berlin Alexanderplatz</i> című regényében és Burhan Qurbani azonos című filmjében)	126
Bíró Botond (Pécs): AZ EMERGENS KULTÚRA POLITIKAI ASPEKTUSAI A <i>BACURAU</i> CÍMŰ FILMBEN	128
Ónya Balázs (Pécs): AZ AUTORITÁS KETTŐS SZEREPE A FILOZÓFIÁBAN	129
Horváth Mihály (Pécs): AZ ÖNFELSZÁMOLÓ MÉDIUM (A művészi destrukció politikája)	130
Fenyő Dániel (Pécs): AZ UTÓPIKUS FUNKCIÓ ERDÉLY MIKLÓS MŰVÉSZETÉBEN	132

T A R T A L O M

Fekete Róbert (Pécs): LEFEJEZÉSGYAKORLATOK (A formátlanság alakzatai a New York-i transzgresszív mozi filmjeiben)	133
Szabó Dorottya (Pécs): HARRY POTTER ÉS NÉHÁNY KÖNNYŰ OLVASMÁNY	134
Tóth Bálint (Szeged): A BOSZORKÁNY KERTJE (A cseléd-motivum és más poétikai megoldások Kosztolányi Dezsőnél és Csáth Gézánál, a <i>Boszorkányos esték</i> és <i>A varázsló kertje</i> című novelláskötetekben)	135
Bicók Lea (Újvidék): A GYERMEKKOR CSODAKERTJE (Csáth Géza <i>A varázsló kertje</i> című novellájának ökokritikai megközelítése)	136
Csondor Soma (Pécs): A MEGVÁLTATLANSÁG IKONJAI (Az ikonikus paratextusok szerepe Borbély Szilárd magánmitológiájában)	137
Török Gabriella (Újvidék): POLIP ÉS DISZNŐ (Bencsik Orsolya <i>Több élet</i> és Kocsis Árpád <i>Oktopusz</i> c. kötetéről az animal studies szempontjából)	138
Szeles Réka (Újvidék): A MEGÖRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA (A fotográfia, az idő és az abszolútum Bartis Attila <i>A vége</i> c. regényében)	139
HUMÁN TUDOMÁNYOK III.	
Fehér Miklós (Újvidék): PROPAGANDA ÉS KÉPREGÉNY A KILENCVENES ÉVEK DÉLSZLÁV HÁBORÚJÁNAK IRODALMÁBAN	141
Kálmán Barbara (Szabadka): A VÁMPÍR MINT NŐALAK	142
Zabos Kasziba Angéla (Újvidék): FÉRFISZEREPEK TERÉK ANNA <i>HALOTT NŐK</i> CÍMŰ KÖTETÉBEN	143
Kaiser Zsanett (Szeged): KÖKÖJSZIK ÉS BOBOJSZÁK AZ ÉVTIZEDEK ALATT	144
Taskovics Viktória (Szeged): NŐK A HÁBORÚ ELLEN: AZ ELLENÁLLÁS MINTÁZATAI A KORTÁRS OROSZ KULTÚRÁBAN	145
Albert Éva (Újvidék): A GASTARBEITER ALAKJA TOLNAI OTTÓ MŰVEIBEN	145
Zab Tamás Lóránd (Pécs): „A PROLETÁRFORRADALOM VIHARMADARAI VIDÉKEN” (A Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolati hálózata)	146
Vlasics Bálint (Pécs): SZILÁGYI MIHÁLY A MAGYAR HISTORIOGRÁFIÁBAN	148

T A R T A L O M

Grund Félix (Szeged): AZ 1875. ÉVI SZEGEDI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK	149
Német Klaudió (Budapest): CSUBELA FERENC REFORM(?)POLITIKÁJA 1966-1973 KÖZÖTT	151
Kovács István (Pécs): KONFLIKTUS UTÁN BÉKE? (Hatalmaskodási esetek a középkori Dél-Alföldön)	152
Vukašinović Péter (Újvidék): CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI 6. GYALOGEZRED (1762-1918)	153
Morvai Rác Richárd (Újvidék): MOHÁCS TŐL ZSITVATOROKIG (A XVI. századi Habsburg-oszmán viszonyok és írott források tanulmányozása)	154
Madarász Marianna (Újvidék): POLITIKAI KARIKATŰRÁK A RÁKOSI-KORSZAKBAN (Tito és a Nyugat ábrázolása)	155
Folyi Bence (Pécs): AZ ÓKERESZTÉNY KÉPZŐMŰVÉSZETEK JORDÁN ÉS VÖRÖS-TENGER PERSZONIFIKÁCIÓINAK ÉRTELMEZÉSE	156
Csabay István Csaba (Pécs): LÉLEK ÉS HATALOM (A büntetések enyhülése a modern büntetőrendszerben)	158
MŰVÉSZETEK	
Fazekas Sára (Újvidék): REKONSTRUÁLT TERMÉSZET	161
Munjin Andrea (Újvidék): BÉKE	162
Szabados Zsófi-Rác Petra (Újvidék): FOLYAMAT (vers, festmény)	163
Tarkó János (Újvidék): HAIKU	163
Varga Emília (Újvidék): GYÖKEREK AZ AGYAGBAN	164
Jung Anna (Újvidék): CHARLES PIROYE: LA PAIX – A BÉKÉS, BAROKK RITKASÁG (orgonajáték)	165
Jenován Flórián (Újvidék): BARTÓK BÉLA: GYERMEKEKNEK (Sz. 42, BB 53) (zongorajáték)	166

T A R T A L O M

Kiss Tamás (Újvidék): A ZENE MINT A NYUGALOM MEGTESTESÍTŐJE (Vincenzo Bellini Vaga luna, Franz Schubert An die Music, Kodály Zoltán A csitári hegyek alatt), (szólóének zongorakísérettel)	168
Mezei Szimóna (Győr): SERGEI PROKOFIEV-OP. 22 TOVATŰNŐ LÁTOMÁSOK	169
Pásztor-Kicsi Tamás–Brasnyó Albert (Újvidék): EGYENES LABIRINTUS (kisfilm Pilinszky János azonos című verse alapján)	170
Dupák Fanni, Hodik Annabella, Szabó Regina, Mezei Gresák Lea, Varga Benjámín, (Újvidék): H2O (kamaraelőadás)	171
Dupák Fanni (Újvidék): PAX POETICA (önismereti performansz versmondással)	172
Jenován Flórián (Újvidék): KÖZÉP-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI (liturgikus énekek a mai szentmiséken Közép-Bánátban)	172
Törteli Réka (Újvidék): MEG NEM FESTETT KÉPEK	174
A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA	175
A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA	177
A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE	178
A 21. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK NÉVSORA RÉGIÓNKÉNT	180
A 2022. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE DR. VASTAG ERNA	181
TÁMOGATÓINK	184

21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

Újvidék, 2022. november 24–27.

A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium 2022. november 24–27. között Újvidéken megrendezi a 21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát.

PROGRAM

2022. november 24. (csütörtök)

10.00–15.00 **PHILOS MŰHELYKONFERENCIA 2022**
Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, előcsarnok (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

2022. november 25. (péntek)

18.00–19.00 **VMTDK ART – MŰVÉSZETI KONFERENCIAPROGRAMOK**
Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

18.00–19.00 VMTDK-TÁRLAT (előcsarnok)
19.00–22.00 EGYÉB MŰVÉSZETI PROGRAMOK (amfiteátrum)

2022. november 26. (szombat)

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum, Újvidék (Dositelj Obradović tér 8.)

TUDOMÁNYOS KONFERENCIAPROGRAM

8.00–9.30 REGISZTRÁCIÓ

9.30–10.00 ZENEI MEGNYITÓ

Himnuszok

Kiss Tamás énekszólója (zongorakiséret: **Jenován Flórián**)

10.00–10.30 KÖSZÖNTŐK

MEGNYITÓBESZÉDEK

Dr. Vickó Krisztina, a 2021-es Kristálygömb Díj nyertese

Dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke

10.30–11.00 PLENÁRIS ELŐADÁS

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Újvidék:

HOGYAN TÖLTÖTTEM EL A NYÁRI SZÜNIDŐT – AVAGY TEREKUTATÁS AZ ADRIA MENTÉN

11.00–12.00 PLENÁRIS Tudományos Diákköri Ülésszak

Sajtótájékoztató

12.00–13.30 Ebéd (Helyszín: A Mezőgazdasági Kar amfiteátrum előtti csarnoka)

13.30–18.30 Tudományos Diákköri Szekcióülések

Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositelj Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.)

19.00–20.00 MENTORI ÉRTEKEZLET (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem, földszint)

20.00–21.00 A KRISTÁLYGÖMB DÍJ ÁTADÁSA **Dr. Vastag Ernának** (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)

KONFERENCIAKIÉRTÉKELÉS, OKLEVÉLKIOSZTÁS (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)

21.00–01.00 VMTDK-BULI

Helyszín: Zeppelin hajó – Cafe Zeppelin (Újvidék, A fasizmus áldozatainak útja sz. n./Kej žrtava racije b. b.)

2022. november 27. (vasárnap)

10.00–14.00 SZERVEZŐI KERESZTAL

Helyszín: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Tudósklub (Újvidék, Mišić vajda 1., udvari szárny)

Az érkező vendégek fogadása, regisztráció és ügyelet szombaton 8.00 órától az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán (Újvidék, Dositelj Obradović tér 8.).

A rendezvény társszervezője az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Kara és Technológiai Kara.

Kapcsolat:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

21000 Újvidék, Mišić vajda 1.

Tel: +381638826368

vamafelkol@gmail.com, www.vmtdk.edu.rs

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE
Tudomány: út a világ megismeréséhez

21. VMTDK BÉKE

21. Vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata

Novi Sad, 24–27. novembar 2022.

Kolegijum za visoko obrazovanje vojvodanskih Mađara od 24– 27. novembra 2022. godine u Novom Sadu organizuje 21. Vojvodansku mađarsku naučnu konferenciju studenata.

PROGRAM

24. novembar 2022. (četvrtak)

10.00–15.00 **NAUČNA KONFERENCIJA PHILOS 2022**
Rektorat univerziteta u Novom Sadu (Novi Sad, ul. dr Zorana Đinđića 1.)

25. novembar 2022 (petak)

VMTDK ART – UMETNIČKI PROGRAMI

Rektorat univerziteta u Novom Sadu (Novi Sad, ul. dr Zorana Đinđića 1.)

18.00–19.00 IZLOŽBA VMTDK (hol)

19.00–22.00 OSTALI UMETNIČKI PROGRAMI (amfiteatar)

26. novembar 2022. (subota)

Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Novom Sadu Novi Sad, Trg Dositeja Obradovića 8.

NAUČNI PROGRAM KONFERENCIJE

8.00–9.30 REGISTRACIJA

9.30–10.00 MUZIČKO OTVARANJE KONFERENCIJE

Himne

Solo pevanje **Tamaša Kiš** (pratnja: **Florijan Jenovan**)

10.00–10.30 POZDRAVNE REČI

SVEČANO OTVARANJE

Dr Kristina Vicko, prošlogodišnji dobitnik nagrade "Kristalna kugla",

Dr Erzebet Čanji, predsednik naučnog odbora, glavni organizator "VMTDK"

10.30–11.00 PLENARNO PREDAVANJE

Prof. dr Oto Barak redovni profesor, Medicinski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad.

KAKO SAM PROVEO LETNJI RASPUST – ODNOSNO TERENSKO ISTRAŽIVANJE DUŽ JADRANA

11.00–12.00 PLENARNA NAUČNA STUDENTSKA PREDAVANJA

12.00 Konferencija za štampu

12.00–13.30 Ručak Mesto održavanja: hodnik Poljoprivrednog fakulteta

13.30–19.00 RAD PO SEKCIJAMA

Poljoprivredni fakultet i Tehnološki fakultet (Novi Sad, Trg Dositeja Obradovića 8., Bul. Cara Lazara 1.)

19.00–20.00 MENTORSKI SASTANAK (Poljoprivredni fakultet, P1, svečana sala, prizemlje)

20.00–21.00 DODELA NAGRADE „KRISTALNA KUGLA“ **Dr Erni Vaštag** (Poljoprivredni fakultet, amfiteatar)

VREDNOVANJE KONFERENCIJE, DODELA DIPLOMA (Poljoprivredni fakultet, amfiteatar)

21.00–01.00 VMTDK-ŽURKA

Brod Zeppelin – Cafe Zeppelin (Novi Sad, Kej žrtava racije b. b.)

27. novembar 2022. (nedelja)

10.00–14.00 OKRUGLI STO ORGANIZATORA

Kolegijum za visoko obrazovanje vojvodanskih Mađara, Klub naučnika (Novi Sad, Vojvode Mišića 1., dvorišno krilo)

Prijem gostiju, registracija i dežurstvo u subotu je od 8.00 sati na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu

Saorganizatori manifestacije su Poljoprivredni fakultet i Tehnološki fakultet Univerziteta u Novom Sadu.

Kontakt:

Kolegijum za visoko obrazovanje vojvodanskih Mađara

21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Tel: +381 63 88 263 68

vamafelkol@gmail.com, www.vmtdk.edu.rs

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

PRÁZNIK MAĐARSKE NAUKE –
PROGRAM MAĐARSKE AKADEMIJE NAUKA

21.VMTDKMIR

21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

21. Vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata

21. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2022. november 24–27.

21. VMTDK REZÜMÉKÖTET

Szerkesztette: **Csányi Erzsébet**

A kiadásért felel: **Csányi Erzsébet**

Lektor: **Lázár Szűcs Anikó**

Műszaki szerkesztés: **DataPrint**

Fedőlapterv: **Plakatila**

Nyomda: **Futura, Újvidék**

Példányszám: 200

Kiadó:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

21000 Novi Sad/Újvidék, Vojvode Mišića 1/III. em.

e-mail: vamafelkol@gmail.com

www.vmtdk.edu.rs

CIP – Каталогизacija y publikacijij

Библиотека Матице српске, Нови Сад

3(048.4)

5/6(048.4)

7(048.4)

821.09(048.4)

VAJDASÁGI Magyar Tudományos Diákköri Konferencia (21 ; 2022 ; Újvidék)

21. VMTDK rezümékötet: 2022/21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia = 21. vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata = 21. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students, Újvidék, 2022. november 24-27. ; [szerkesztette Csányi Erzsébet]. – Újvidék : Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, 2022 (Újvidék : Futura). – 195 str. ; 22 cm

Deo teksta uporedo na mađ. i engl. jeziku. – Tiraž 200.

ISBN 978-86-85245-52-7

a) Друштвене науке – Апстракти б) Природне науке – Апстракти

в) Уметност – Апстракти г) Књижевност – Апстракти

COBISS.SR-ID 80011529